No. ६५८-घ

Title पुरुषोत्तम माहात्म्यम्

Author महर्षि व्यासदेवरचित स्कन्दपुराणे

Extent १५६

Subject

६५८

६५८-ख

पत्रांक ९५८

श्रीस्कन्दपुराणान्तर्गत
वेणुपत्रेषु । पुरुषोत्तम — माहात्म्यम्
पत्राणि १५६

नं० ६५८ - घ

नं० ६५८ - घ
वेणुपत्रेषु श्रीस्कन्दपुराणान्तर्गत पुरुषोत्तम माहात्म्यम्
पत्राणि १५६

[illegible] मद्यपानादि महादुरितनाशनं [illegible]

[illegible] शरीरं मन्त्रसंशयः ॥ महाव [illegible] विंशद्धरं [illegible]

[illegible] जः ॥ नवरात्रि [illegible] स्यायतदह्वन्ति [illegible] ॥ [illegible] पुराणो ॥

[illegible] तद्दृष्टा रोदिनः ॥ ब्रह्माव [illegible] चिविसारं [illegible] जायते ॥ कुले व्याधि

[illegible] वर्त्ततेपुनः ॥ श्रीविनपुराणे ॥ [illegible]

[illegible] सानि लग्ना जाया क्नोद्योतगमात् ॥ भविष्यपुराणे ॥ जयक्नाय सर्वेवेदं भत्वा चपितृदेवताः [illegible] भवता
[illegible] ॥ [illegible] सहसः ॥ सर्वदे [illegible] सोपशमनं पु॰ [illegible]
[illegible] जगदी [illegible] तिसत्यप्रति [illegible] ॥ [illegible] १
[illegible] ॥ [illegible] पुराणे ॥ [illegible] जनेनापि [illegible] [illegible] वस्थानं क्रमा
[illegible] ॥ [illegible] प्रसन्नात ॥ [illegible]
[illegible]

[illegible] पितृदैवतं ॥ [illegible]
[illegible] हिषुरायै ॥ गालदे ॥ [illegible]
[illegible] दशम ॥ [illegible]
[illegible] ॥ योददातिच विप्रेभ्यो दीन [illegible] ॥ [illegible]

२१

[illegible] प्रमाणान्नो करोति सः ॥ अदृष्टिनिनयसुरपीतसार्वं तस्य नश्यति ॥ [illegible]

[illegible] [illegible] रचितदुःखे [illegible]

[illegible]

श्रीगणेशाय नमः॥ अविघ्नमस्तु॥ ॥नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमं। देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत्॥ ॥मुनय ऊचुः॥ ॥भगवन् सर्वशास्त्रज्ञ सर्वतीर्थमहा
त्म्यवित्। कथितं यत्त्वया पूर्वं प्रस्तुते तीर्थकीर्तने। पुरुषोत्तमाख्यं सुमहत् क्षेत्रं परमपावनं॥ यत्रास्ते दारुतनुः श्रीशो मानवलीलया। दर्शनान्मुक्तिदः साक्षात्स १
र्वतीर्थफलप्रदः॥ तन्माहात्म्यं विस्तरतो ब्रूहि तत्क्षेत्रं परमं नो केन निर्मितं। ज्योतिःप्रका शो भगवान् साक्षान्नारायणः प्रभुः॥ कथं दारुमयस्तस्मिन्नास्ते परमपूरुषः॥ श्रो
तुमिच्छामहे तत्त्वमेव परं कौतुहलं हि नः॥ वदस्वैव यतोऽस्मा सर्वलोकगुरो मुने॥ ॥जैमिनिरुवाच॥ ॥शृणुध्वं मुनयः सर्वे रहस्यं परमं हि तत्। अत्रैव ब्रह्माणी श्रवतो

मंकि न व नेत्रा यते । या प्य ते कार्ले नादे वस्य कत्ले लीयनेत्तगः॥ सिंदे नकाप्यत पृ वें श्रुत्वाशी भोमू स्वां वृजात । स गर्कोसि द्ध पे धा पत स मा पो मे [illegible]
प्येतु । य थाक्रत च न या प य दे वार्नो श्रा ण राच्नां पु रा । य प प्य व ज न मक्षा यः सर्वं गः स र्व भा वनः॥ संतिको वा ता त्मा तथा । न स तं वा प तु रा [illegible]
न्कृ ति तना । । स्य ते व पुछी त्न या ले त्व ना मुा दृष्मा प तीसि ततं । यतन स्या तु मि ऊं श्रम तिते नपि स र्वे हृ नां न ते ॥ कं पु क्त मा श्रा [illegible]
सा [illegible] त्ते प ति पः । समर्च्छि तु त्वि ता यी ति दे वो शं नते पा न्यतेः॥ अ तो म त प र मे को वैं वि स्तृ तं द श यो न कं । ती र्थ रा [illegible]

…तिराजते । किं तेनो [illegible] वपुष्य ध्याः तु दू सा पद्मा चितं । वक्रा ह्रु रूपिणा पूर्तै स म द्रु च व सूं [illegible] री । स [illegible]
नि [illegible] के न्नारान्य ता एका नैतंग वे य च या पुरा । ततो विचिंतयामास सर्व लोक [illegible] तामसहःश्र [illegible]
१ [illegible] लग्न [illegible] चार्थ मनुता कामु स्त्री तत्रैत वः क [illegible] । एत च्चीतयमान स्य मतिरासी [illegible] गहा [illegible] ग [illegible]
२ [illegible] । ह्रली वाम । । तम स्म तत्र ग काया स्त्री रच च क्र ग दा य र । य क्रोधि वै क न्नादे [illegible]

ज्ञेयं मनसैव लिंकितं महत्कादिकं । यो ब्रह्मात्मस कृतं शब्दब्रह्मात्मधाम वत् । उपजोत्यतदे कादमसृजीयु वर्णात्म वै । ततो मा ३ य तपु न स कवाद्य [illegible]

मेचितमेव दैचराचरं । कटकादि यथा स्ती गुरा त्रय विभागशः । त्रिधा सृजीतमे सात्रवो ह्यु पोबीजम प्रभो । [illegible]

लिंसर्व श्रुत नेच श्रुतागुरं । ततः प्राग्निसर्दः श्रीत्वये ववदितागति । चराचरम् रो सर्वजो वृमृतेतकामय । प्रसी दाच्यनगभा [illegible]

कृतावा । ।एवं तेन पयमानत्व ब्रह्मणा मरुउध जः । नीलजीमूतसंकाशः शंखचक्रादिचिन्हितः । पतं गेंद्र समारूढः स्फुरद्दनवीकतः । [illegible]

नाथ रमा । श्रीभगवानुवाच । । यदर्थं मां स्तुवे ब्रह्मन्नीशाद्यैः प्रतिभाति सः । अनाद्यविद्यामुद्धर्तुं देह्याकर्मबंधनैः । प्रभवं लोकहीतस्यां जायते मातृजा, मां । तथा
3 तेत्याम सायन्निपातन च । कामेशायेन हिमवेतते च क्याभिकारणां । अहं त्वं त्वमदं ब्र ह्म मम पंचारिणले न मते । रुचिनियमेन वेणा, यथा तालिचारय । सा कार
ते तारभक्ता न्यायानुदाहितो । स एव देशः पवित्र्यो हि सर्वतीर्थफलप्रदः । तत्रयेभनु ना ब्रह्म विवसंति कुरु यः । मा, मौतर ता ना नौच प्रसाद यानी फलं शानिनः ।
नि स्पष्ट्र मदेते नीभ ता मविप कज । एता श्रकानना व्याघदकरोदयितोर ... भवदात्वदा, क्षेत्रतमः । क्रमेणापरकीर्तितः । ...

पादरजो गोपितं त्यागीत वचापवसु दुर्लभं । सुरासुरा सौकुर्वंतीं मायया च्छादिते मम । सर्वसंग परित्यक्त जनैति ख्यानि दे हमं तं । हारा हारा तति क न्यत ते प हे पुज पात्र औ । ... लयन
आकौतें के बैं म पुरुषोत्तमं । यथा सौ पश्यसि ब्रह्मन् रुद्र च क्रादि विखितं । इदशंतत्त्वग त्वेव ब्रह्मरूप सेमी पितामह । गोलाके र तर मु विकल्प व गोप मुलत ॥ तक राय दि सि
य लं कै उेरादि यो न्यामविकृतं । ततो रनि वसंतें मां पश्येत श्रमं च कृपा । तदं भ सा छोरापा पा मम सायुज्य मा लु पुः गतत्र त्र म भ सा भा ग द पु भीत्माय त त तो । प्र को शी या स्य ते त
स्य के क त्य म दि मोप र ॥ ... य भ तः प र म तत्त्वा पि त ब्रह्म विख्याति । श्रुतिस्मृती ह्यास पुरा णा गोपितं मन्मोपयाते ... क स्य गो न त रं । प्र सा द, तो भ लु तत त त वाभु ना ...

शमायासाति सर्वं मोचरण । ब्रतेपुत्राये भुच यक्षदानयोः फलं यदुक्तं विमलात्मनां द्विा । अद्दानि वासाब्रमतेच सर्वं निश्चास वा सात्य लुचाग्य मोच कं । इ त्यादि प्यावि त्या । ब्रह्मा त्वादा स्तिक यो
नमः । वस्वत तिष्यत, नै व प्र ग्न र तिर धोयत । । इति श्रीस्कंद पुरा णे नैमिनिरुषि संवा दे पुरुषोत्तममाहात्म्ये प्रथमोध्यायः ॥ ० ॥ ० । नैमिनि रुवाच ।
५ ततोब्रह्मागमन्तरी चचोनिम भगवान्स्तिदी । स्ववीते सौयथा दक्ष स्याद्वा दोप्रभुं तदा । प्रत्याप्र ज्ञान संदृष्ट लिं दक्षपर मेश्वरं । सत्य कृत नोनि वर्त मुवासोड्डके ६
तमाः या वत लोकेस मारमं तर्थ सं कुल लोचनः । उत्तम द न्वामिः समा गत्य कृतस्त्रि या यतेति मः । कारु णो दक सं पूर्णो ने त्रि म कुं उ नि म इ्यते । त्रिलोक्य मोच वै कोल रत्नको ते

कव्यानां । काकदेहसमुत्पत्त्युत्कंठमानाः मुमुक्षवः ।। श्रीरंगचक्रगदापाणिमस्य पार्श्वे अवस्थितः । तिरश्चां गतिं दत्वा यं यां गौरयां मुकुंदं भो । मेनेयो मुनयः सुलक्षक्रमात् कौतु
त्वविद्यानां । मनुष्यादिकानेकसौविदीते संशयोऽभवत् । न कैंचित् कुलं मे चेद् विश्रुमं के स्प विच्यते । प्रत्ययोऽभूच्छ्रिजन्क्रोधः पुरा पुरस्थोऽलते । संकालं यशोभजराः संवत्पादेः
पक्षु त्यजेत् । नत्यसंदर्शनं विप्रामुक्तः कैंस्वलुकुलंभा । मनसा ध्यायपोविकृत्यजनप्राणा नैव मुच्यते । साक्षात् कैतोऽभगवतः किंचिन्मुक्तमेति यतः । पुरं धाम संसारस्य केवल
मकेमा कृतेः । यचकाकोऽपिच्छन्दसात्माः । नस्यतिमाकिजाः । सुकुलं मे कोवव वरमत्स्यानां । विमोचनं ।। किं पुनः सततं शौति सानवैराग्यसंपन्नौ । । नकवयं कुर्वा । नौ मानं विमा

5 न वेद स्थाणुकं च कारणं ॥ मद्दातद्दर्शनं दशान्नपुदेहवैधं च वाक्षयसं ॥ ॥जैमिनिरुवाच॥ ॥अत्यद्भुतहर्यं दक्षायाव स्वायातिमाधवं ॥ तावत्वनूपातः स्वाधिकारं संयमनी
कुलं ॥ दीमान नोनिश्च सन वैतन्न याति त्वरान्वितः ॥ नीलाद्रौ माधवं दृष्ट्वा साष्टांगं प्रणिपत्य चानुष्ठाव संजगन्नाथं स्वाधिकारं दृढप्रियतौ ॥ ॥यम उवाच॥ ॥नमस्ते देवदेवेश ५
क्लिष्टस्थितैकारणा ॥ त्वचिव्रातमदं विश्वं सृजे गत्तां गसोयथा ॥ त्वयाधृतं त्वया सृष्टं त्वया चाव्यायते जगत ॥ चंद्र सूर्याग्निरूपेयानि त्वं मायया सेपिचलि ॥ विश्वेश्वरं
ममानित्यावासीं जगद्गुरुं ॥ विश्वसाक्षी सामात्यं तवजितप्रसामान्यहं ॥ नमः परमेकारुणा जगत्संभवतेसिंध्वने ॥ परात्पर देवतातातम ... तेतिव्रतिम ते ॥ मत्व तैमावलीकां

गगनानन्दीनवीर्यवे । क्षमापारमिताश्रयविभवे नमः रत्नवे । नमः कमलकिंजल्कपीतनिर्मलवाससे । मदाद्दवारिसंदकान्तिचक्रायचक्रिणे । दंष्ट्राद्युतात्मितनिभवतं लकबोमुत्तिमत्तेन
मः नमो यज्ञवराहाय चंद्रसूर्याग्निचक्षुषे । नरसिंहाय दंष्ट्राग्रमहितदैत्येजितशत्रवे । यद्दर्वामोविलासैकसृष्टिस्थित्युपसंहृतिः ॥ उक्तानचात्म कोस्तसपमवः सम् नतन
ह्नःतमसुनीलमेघाभं नीलाश्मसरित्वकादं । नीलाचलगुहावासं प्रणामामिकपादर्यं । शंखचक्रगदापद्मधारसांगुमतारसां । प्रयातांगशेषपादेघतारिसांगुरवेरिसां । नमः केकलापी
गसंयसेस्फारचक्षुषे । श्रीवत्सकौस्तुभोद्भासमनोद्दृढवक्षसे । यत्पादपंकजद्वंद्वसंश्रयैश्वर्यभागिनी । श्रीः सर्वसंश्रितानेकपृथगैश्वर्यदायिनी । यापरान्तरे संभि...

या। भविकारं परं ब्रह्मविकारि तस्सजं तसा। जगत्स्थ चरासं पशुतीं लक्ष्मीनां शुभ लक्ष्मीशः। लक्ष्मीशोर स्मिन्नित्य प्यां लक्ष्मीतं प्रशामाम्य हं। । मैत्रेयउवाच। । तदेवथ गरा मेन त्रीतीने
ः पटितोषितः। पाम्प एवीं वत्र कोन स्तीभेन्नीतेनादि शक्तियं। तेन सं आविताल लक्ष्मीभ वकुः स्व विनाशनी। शुभाय सर्व लोकानां य मं प्रोवाच तालया। । लक्ष्मीरुवाच। । यच दे मी मी मि
6 सिद्धेवय पमने कुर्त मं कितत। अत्यान्य माव योरेत वैवं श्रीगुरु पोतगीं। कल्पावसाने प्या वाव्यें क्रीयते पर मेषिना। ब्रह्मादिदिव पव्र मह सीदि सो भितें नेत्रादि व्यते। नेहे ताके प
ना पा काः प्रम वैतिक याचने। अत्र प्रवि श्यतां तत्, सीतर श्राम रवदु ष्ठतां। दक्षते न्यल्लिता क्षीति तुल राशि ये या अंमं रोतं। ये व छोः पापकुरात्यभ्यों नि मजाग्या मे ह ति सी। ते धी सं यग्गिता

लं कृत्य मः पूर्वं चिन्तयित्वा तः । अब्रवीत् स गणेशः कुपितो नाम लं क्रमसौ मे जुलं । द च्छ्रु नारायणं सांदेवं तं मुच्यते कर्म विद्य मात । अनन्तोऽव्यक्तः कर्म मायाव न कुर्य भगवान । वै तो व्यं प्र व राजित तं मुह
मा गण्डिक मि सं य मः । त वा ए म ग वा न व विधाता ब्रह्मवेत्ता मन्तः । तीर्थं चैव विष्णु सारूप्यं प्राप्तं पश्यति कौतुकं । ए वद्य म पन्न पा कं स व ध्रां वेत्ति कं त्रा त्र । त्रा त्रा के न ए व सा ता तं प ने ता
न तं म यथ नें । तच्छ्री मंतु मुचिता ने न ति कुंति नैन तु वः । वे व त्यन वसं त्य त्र जो व न्मुक्ता मुमु दो वः । तथा सं वो धि त त्व वैति च्छुना स्त्रो सं रूप शा । त्वं तो न कार ल ज्ञान्यां वि नो
ता प्रा व वा च मः । । य म उ वा च । । मा त त्व या प द ज्ञ प्र पु रा ने त न्मयाश्रुतः । अ तो नाप दे तो वेद्भिरद स्यं क ए मु न मे । य स्वरूपं वे ज्ञान वे ति चि ता म न्तः । म दृ मा नी क ची

तस्य ते व्याहृतिकारः मोदितश्च पञ्चमाय यो जगत्सर्वं प्रसूतं सचराचरं । तया सुमोहितं विष्णोः देवैर्वर मपावनं । यदादि पुं तुरे शानि क्षेत्रमेतद्विमुक्तिदं । अन्यत्र मा विवमे स्वाधि कारप्र
लायनात । ओंकार विमूढात्मा नगानन्नमगदं विकं । कोथ द्वेषपरीता त्मा नीलाचल मुपागतः । तत्क्षेम स्थावरार्थं मे मायया मोदितस्यते । सीनि ष्या ब्रा तु दे व स्य क्षे त्रे स्य रे उय
7 नैरं कृशा । अन्यत्र वे दो विप्रकुर त्रमो दौ ददाति यत् । ममापि निरयायाचि तत्र सै विदि व स्य च । मु ठाना मति मुक्ति श्रेष्ठमामं व सु विसरं । क्षेत्रं से स्या प्रमा तीदि क्षेत्र
स्थितिफलं हि यत । तीर्थानि कानि सं त्यत्र क्रम त्यक्षार द स्वकं । किं मधिष्ठाते वा क्षेत्रैत सर्व कथय स्व मे । सो मीतं संवार त्यत्य निर्गं यः संचरे यथा । । इति श्री स्कंद पुराणे

ॐगुणरावली नादकुरुयातगमाहात्म्ये द्वितीयोऽध्यायः ॥ ॥ श्रीरुवाच ॥ ॥ साधु ते तु कृतः पृश्नो वल्लोकसंभाव आख्यामि । कौ कुन्तिक यथा मत लोकस्यैराक्षिनीदं जाय
थाहं भगवन्द्दवः स्थिलस्यादृदशेपुरा । चराचरे जगत्यस्मिन्प्रलीने प्रलये यम । एतद्देवं महं चैव ढेट वाचक्षितेतया । सतवासतिक लयाकुर्मे कुंठेरात्मनो मुनिः । प्रनकृष्या
वरचरे निमग्ने प्रलयार्णवे । नावस्यानम वाप्नेयशर्मलभे न कुत्रचित् । ततजलाराविं श्रीमपमाराः प्रलये स कृतस्नतः । पुरुषोत्तम साद्रष्ट्रो क्षेसवटमैक्षत । उछत्यो छ
त्यमलं तेजु त्यक्त्वाथ स्य समागतः । शुश्राव बालवचनं मार्कंडेय मर्मांतिकं । प्रविश्य दुःखमतुले जलोदि खलु मा शुचः । तेऽचत्वाहि चवचनम प्रतंकितमुनिः । विस्मयीपरमीके

४ मे स्वकुक्षौ स्वमात्मानं चेतयत् । बाह्यभिःस्रोदितेनैतद्दृश्यते कालवह्निना । संवर्तकादिभिर्नैतद्भक्ष्यते नाविचाल्यते । एकाकी वैभ्रमत्याधारे शैलारवकौशम्भ्यते । तत्रायं स्वरूपसद्दशोऽब्धौ
ध लिखितेमहानम् । यानि केन केचित्मिदं न्यग्रोधवृक्षशितुल्यं सुमहाप्रलयवातेनशा [illegible] श्यामास्याद्विकंपते । तस्याध ज्वालादिमुनिःस्थित्वा चैतदचेतयत् । एकाकी वेपति मनश्रे ट
लयप्रनेकस्थावरं गमे । प्रदेशःस्थिरनरःकश्मेत्यावस्थितिमिं व्यर्तं । अत्रायं शास्त्रिप्रवरःकोमलःपारदृश्यते । मार्कंडेया नक्रमसहस्रतिसप्रकार्ये वच्चःकुतो नि
राश्रयामिदं चैतयद्भितिसहवनम् । शोत्सचक्र गदापाणीं नारायणं राममलोकयत् । तदंगदवक्षा सननगौ मीचनेव लक्षते इव । विवशाक्षमलवालान्यीतवायुः ऐश्वर्य स्थितः हृष्टीतनो मा नि

मुनिराजेन सान्ध्रीण मानतः प्रसादनाय देवस्य स्तोत्रमेतदुदाहृतं ॥ । मार्कंडेय उवाच ॥ । यत्प्रा देवक्षानुचरं संनुसंगीत क्रं क्र पक्षा सनसं पदा [illegible]
कर्पां तुच मीं । इत्थादिकस्य यत्परं चर्य माराीपकों तुजढं ढममचिंत्यशाक्तं । तथेय सप्रा प्रनिदानमुतं दोनैपरि ज्ञाहिकपां तुचे मीं । यदं गमुतं जग ईउ मेतद नो वको व्हे
प्रगुरां विभाति । लीलाविलास नाशस्थित सुखु दोनीत स्मातु दानैपरि र दो विमो ऽर्कं सु वरांकि ठकादि मे दैनीनायथा वानग सादितोपकं श कथार व पयम न त्सुताद्विव
भाव्य सेविज्ञ मृ रा ट क र व । अशेष सं पू रां रुचिः प्रदी रोपा पा दा सना कल्पवि वर्जितोप वि । दोनानुकं पानुमुरां विभाति युगे युगे दे त मपार शाके । त्वत्पादपद्मे नगनाशापू वैनासेव

तन्नामधेयामयायत । तत्कर्म सादा रुरापाशमाजं दीर्नपरि चाहिकपांतुधेमां । अशेषलोकस्पितिसृष्टिलीलाविकासियतेजगुसां विभातिः । वपुर्महात्मनस्मह्या नादि हेतुरगोचरोपि

9 तेः परस्यं । स वजगत्वा वृहद ब्रह्मेयदीविवर्ड मानिचाविवृदितंच । तद्ब्रह्मभूतं परया ॥ महेतुस्वरूपलु विश्वात्मकमांश्रयामि ॥ एकाराविमहात्मारे नाव स्थातु ब्रह्मेश मृध्वत्र्माता

तद्द्यापते मेय च्यवाद वात प्रकंपनात । नौरिव क्षोभ मगच्छाय मग्नं संसार सागरे ॥ मामुद्धरास्माध्योविंदव कपादीगाविलोकनात । ॥श्री रुवाच । ॥ तत्वतमे वै ब्रह्मार्थ साक्षाघा ता

य सामत सुधा विलोक्या ता क दद शाना स्पैचेद मुवाच ह । ॥श्रीभगवानुवाच । ॥मार्कंडेय तु यो नेऽसि मामसज्ञाय द्विजोत्तम । दुष्प्रं यतोपवासप्रं याथ्या तु भोक्त के तनं । कोका य सा ...

यप्रलब्धस्यावरूणी गामे। मत्साद्धये योजवरे मी लोकतुम वसिष्ठतथ आद्य मी दाछिविवर्धका त्वाराङ्गावमुच्छसे। रूपावाधुव [illegible]
ष्प वदोर्द्ध मी। वालस्यरूपेसर्वे पीकाला त्मादीमद्दामुने। एतस्याविवृतं वक्रीतत्रावस्था तुमर्दीस। श्रीरुवाच। एवमुक्तास्म गवता सगुणानि [illegible]
वालरूपंतस्याविशालम्स्यै। प्रावप्यकीठमार्गे यामस्तोयामीमसोदरं। तत्रसौकदछशेवि प्रोमुवनानिचतुर्दश। ब्रह्मादि [illegible]
[illegible] वेम वर्नसागरान्विते। नानारत्नैर्नदीभिश्चपर्वतैः काननैस्तथा। रक्षितं पत्तनपुरग्रामकर्वटकैर्युतं। [illegible]

श्रीत्रितोतपश्चदसानली। एतान्ता नितयासप्तनामकः यासदस्त्रिशः। महापद्मं मता सौधैश्र सुधापालैः समुज्वलैः। तानप्यमणामनीगोः संवृतं परमा मुने। जगती भाद्र[illegible]
10 सितत्रिमणिमंडितं। व्याकर्तीर मशेषाराशीशा स्त्रा राशिण्यमध्यमं॥ ब्रह्मांडोदरमीव स्कृपार्त्तकिंचित्परमेष्ठिना। स्रष्टुं संवीदयदर्शौ सोन कृष्णौ समसामुनिः। नावश्यकं ते १
कृष्णेन सुस्म ममाराहत स्तिनः। ततो वनिश्री सुपुनर्द्दद शेचमयासह। पूर्वमालयितं यययाप्सितं पुराणतमी। विष्णायो कृष्णेनययनः प्रणापत्यं समुत्सवानः। भगवन्तं देव
देवशीकि मद्भूतमिदं प्रभो। महाप्रलयवेलें सोधे सुषुरे तिष्ठमान्यते। त्वन्मायादुरवक्रेयाकयं विज्ञायते मया। सत्यं विश्वमिदं निर्माया वा वाति विशेषकं। [illegible]

[illegible] ॥ श्रीभगवानुवाच ॥ मूलक्षेत्रमिदं चित्रं शाश्वतं नो विभाव्य यन्मया [illegible] प्रलये चक्रविच्छिन्ने च संस्थितः ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] बालगर्भे च यद्दृष्टं तत [illegible] सचराचरं ॥ [illegible] बालरूप [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ सर्वदाहं क्षेत्रवरे तिष्ठामि [illegible] ॥ श्रीरुद्र उवाच ॥ [illegible]
[illegible] नवनक्षेत्रे [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

मानोपापानीनाशयकृये । ब्रह्मकोटि सहस्रेषु संचिता मृत्युचेतसैः। भवेतच्छिलयसे वीं तत्पादानु ब्रह्मन्नमिना । स्वर्गादिका मन्नादोच जीवितादि प्रपद्ये । ते तैनत्रात तामेनु म

॥ लेतकम समाचरेत । लभते च फलं तेन सद्भ पाठ्याः सुरादयः। तदं छिन्न लिनाम्यासे केवेश्वसिद्धि वसे प्रभो ॥ इत्युर्यस साहों गै प्राप्तापाते च चकारत । श्रीम गवाकुता

ये । । अन्नपितं तेवि प्रथिवो वेधसिभमो द प्रसाधिके ॥ कारण्यामि नसे दे कोयालते तपसः कोयः॥ मयायतैं सप्र कल्पं जीवितं नमृपालिते ॥ कारण्यामिदिकाश्रेयं स

ये ब्रह्मनेवचो कम । तथा वताने ती येतिर चायण्यामि शाश्वतं । पत्नीरे तप क्रीस्या यम छितीयत जैशि वं । आराध्यम दनु कौशा मृत्यु जे शेषसमि हिते । । श्रीरवा या ।

तत्पुरा दत्तवरोमा कै उपोमप्रामुनिः॥ त्वमेवाच पवनाशा यो स्याते च क्रेतावै दारः॥ पावनं गतं मा स्याय पूजयित्वा महेश्वरं। मत्तता ते पराजित पाजित वाम्रु दत्तमन सा॥ गुणिन मि [illegible]
वन्नो स्नायी प्रख्यातो गतं उत्तमः॥ यत्र स्नात्वा शिवं दृष्ट्वा वाजिमेध फलं लभेत। पंचक्रो शमि दंके चक्रं समुत्क्रांतस्य वा स्यते। चिक्री तीर्थं राजा स्यत [illegible] मे गुणा मतं [illegible]
तां चतुराकी तीं नीलपर्वतेश्रोणितं। पोप्र सोविश्वेश्वरो देव सा चोक्ता रायरात्मकः॥ सैंच स्याविवस्वामें समुद्भूतं दुर्मा स्यते॥ उपार्जितं [illegible]
मेरुकर इति ख्यातो यमसंयमनाशनः॥ तं दृष्ट्वा पूजयित्वा तु कोटियज्ञ फलं लभेत। सोमाप्रतीचो देवस्य पश्चिमाकार स्यमु [illegible]

धर्मार्थकामोक्षाणां कौशलं दुःख दत्त श्री सुकुलमं । पर मे पावनं कोत्रै साक्षात्कारायराम्य वै । श्रीदेवस्येदर माक स्तुरा द्रु त्रेदकासद्गतः सुतां पकाल सुक्त तेलाच नार बस्य
१२ तम यथाचीमन्त्रं वा मुक्तिप्रद क पुवर्गतः । तथैव चं मन्त्रात्कोत्रैसेयु ज्ञानाद्विमु क्तिदः । सुकुलमं दिव्यं तय मेकेकी मुक्तिसाधनं । । अन्यश्च दपरा रोकिमालकर्म
ही वा नेद्र कधातम मां नात्येयुता देव ध्यायन । । श्रीरुद्र उवाच । चिके दत्रु ज्ञाना व वैकक्ष कोभाव पंचगो । तद्विलो दुःख भीम, दुल ब्रह्मौ दत्त बध गान
ताता सदा ब्रह्मकपालीपदि मुक्तवान । कपालमोच नो नाम च्छिता यावर्त्त तस्य तः । कपालमोचनं पश्येत्पूज्य देवरा तिस्वयः । ब्रह्महा तत्याद्दापाओं जो कै नु ठै

दक्षिणपार्श्वे तु मरुतीर्थं विमोचनं । तृतीयावर्ते आगमायाँ शक्तिमेव विमला हृयां । ज्ञानी शिव मे राजन् त्वं भुक्ति मुक्ति फलप्रदौ । पहमां पूजये भ्रू तथा प्रणामे त्कीर्तयेतु वा । सर्वा
न्कामानवाप्नोति मुक्तिं चीते च विंदति । नाभिदेशस्थितं देवं तत्त्वत्रयं कुंडं वटं विभुं । कपाल मोचनाख्या वद क्षीशनोप्रति छुता । मध्यं शीर्षस्य चानाया तु गुप्तं चक्रपाराणा । अर्द्ध
मे स्नाति सलिलैर्महाप्रलय वर्द्धिते । सुकृत्यैव मे राजन्तेयं शक्ति मेध क्षीशनी स्मृता । तौ दक्षिणप्रणामे च वसुभोगान्तोः स्नाति शाश्वतान् । सिंधुराजस्य सलिलाख्या व त्मूलेव
टस्य वै । कोटपक्षि मनुष्याणां मरणां मुक्तिदो मतः । अंतर्वेदी त्रियं पुराया वीच्यते त्रिदशैरपि । यत्रस्थिता त्रिपश्यंति सर्वीस्त्रका क्षुधादि रोगं । दृष्ट्वा पातिता परिनिगमजनेषु

॥६६॥ सार्द्ध त्रिकोटि संख्यानि स्वर्ग मोक्षप्रदानि वै। तेषामर्थं दो त्र राजः कीर्तितः गुरुणोत्तमः। सर्वेषामुक्तिदो त्रो रामामिदं सायुज्यदं मतं। पञ्चस्थितानि शोच लिजनरा तन्नमतिष्ठापकुं
13 डै सेत क्रोडि राम स्वयं कारु रापादव्य जलेन वै। संभृते तन्निहते नित्यं स्पर्शनाद्बंध मुक्तिदं। अत्र प्रतिष्ठितं वाद्य प्रलये पत्रवर्द्धिते। तत्रैव लीयते पश्चात् समाक्रोडिरा संज्ञकं। तस्मा ११
ते माः त्रचिंतामणि स्वाधिकार विवर्जये। मोक्षाधिकारिणामत्र नेश्वरः स्वपरेतरा ठ। धर्मरा जं स मादि श्यल क्मोरे वं पुर स्थितं। ब्रह्मा रामा दजन गतामं वा प्रभृते यामिरा। पिताम
हं त्र गङ्गा प्रविदितं सर्वमेव ते। मो दोदं सर्वजंतूनामेत दो वं स मादिश। कामोर्व्यो दो त्रपालै च विमलौचांत रास्थितं। साक्षात्क्रम स्वरूपो सौ नृसिंहो दक्षिणोविभोः। हिरण्यकशि

पार्थ द्यान्वदाचार्य प्रमाणवलःदशनाव्याख्यान श्रुतिप्रमाणाभ्युपगम संप्राप्तश्च मुक्तेर्मुक्तेः श्रेयोम्यःस्य आत्मकार्य विचार रा। अस्या ग्रेसीत्यन नप्रामाण ब्रह्म सायुज्य माप्नुयात्। यानि लोकऋते कम
सं कोटिकोटि गुरीमवेत्॥ एवं देवा कल्पवृक्षो यस्मानुर्तसंहारकें रामाभिलिता। तस्यां न स्पत्य विद्यादि ज्ञानतो ज्ञानतो मुक्तौ। वेदांतेषु प्रसिद्धे सेविरो मे श्रवणादिभिः॥ गुरुणा नो दुर्लभो वि
प्राणिनाय वृत्तिमाचरेत्। कारण मुक्तेर्मुमुक्षोर्वा ज्ञानकर्म सिलेमहेश्वरः। दिशति ब्रह्मसंज्ञानं बोधोपायं कृपानिधिः। तेन बुद्ध्या समन्यक्रमात् मोक्षम नाप्नुयात्। उपदेश मोह मोह
तेन ज्ञानेन हीयते। अनन्य जीतिचे प्राणान्ते धीतदारात्वादि। चिरूपा ज्ञायते मुक्तिः संशयो मा कृते यम॥ गता गत प्रसक्तानां कर्मिणां मृढचेतसां। सैव स्वतकदाचि ज्ञान विद्या सा दन

14 ज्ञायते। उ सत्य चापर मैत्र यै स्याद् शीर्तं सुनिर्मलं ।प्वपा सुःप त्वलं यातित वदते मूढ चेत सः।भ्र मंत्यतोर्थ्यां न्यन्यानि त्व चैतत्वो व मुलमै।फला शा मोद के नृ स्रालमं ते श्रम मी फलं।सा
गोदलि दशादेव स्कन्द या पाकल्पपादवः।यत्र तत्रावित्त कोत्रै मर सा न्मुक्ति र्दं न्व सों।यो यत्रविद योग मत्या विश्या तं कुरुते न रेः। समुतेनै वमु व्येत नेच्छ शीता र्प मत्ति वै।ऐते १४
त्यता न्यतता र्प निदधाति कर्मणि तु यः।नृ मं समाप्य या नि लेमा वैं चितो लोम लाल सःउ वदेशेन वहुना नप्र योजनं मत्ति वै। प्रत्य यो व्यक्तमुत्तोः दीकर टोविचाकृ यत्
क।अतेवै दोर द्या दा पीशा तायो न वैप्रकृत्यिनाः। उक्ते सात पसापु वैं अर्दं डे सामविता।पत्व्य र्य तामयासुच्छो गौरात स्याय भाविनो। स वं सौं दय त सति व पु शोभालिनि

तो। तेयात्वष्ठामयाम ॐ वचनं मे प्रियं कुरु। श्वेतवैदोर काममपरितः स्वंस्वमूर्तिमः॥ सा त्वतिघृतिम प्रीत्या श्रुत्वादि कुसं स्थिता। गंगला वटमूले तु पश्चिमे भ्रमलातस्य। शास्त्र
स्य दृष्ट्वा मेतु लेस्थिता सर्वमंगला। अक्षीणि नीते पालीं वाकुवेर दिशि संस्थिते। कालरा त्रिदधि रास्यां पूर्वस्यां तु मरीचिका। कलरा च्या स्त पावश्राद्धे ठकुपा क्य वास्थिता।
एतामेक ग्रेकुवामि॥ शांता मि त्वपद्र स्थितं। अल्पवृ राय स्यपृं सोद्दिष्यान मेतत्कुर्ल मं। एतासाम वृश तां नां दर्शनात्कांते नातु पा। न स्यंति पद्विपापानि वाति मेप कुर्ल
लमेत्। कुश्रा रामा श्रावृश्चा मे दै व छो कुडो पावि प्रीकरः॥ श्री तमानमवृक्षामि त्या उवा तेव परमेश्वरं। श्रीरा ध्यतपसा तव्रु प्रार्थयद्धर भूतले। यत्तं देवतेषां हंतो

तीर्थयात्रासु । यामुनेकमला कौतलान्यनिचृतिकारणी । कृते यो मोप्रमोमेत्वं त्वां विनाविक्रदः कृतः । मूढा ये त्वां न जानन्ति दुर्व्यक्तित्व यशुच्यो । तिम लौतर शी कार्शी [illegible] हिद्वार [illegible] ।

15 कौशिकीरुकाञ्ची । भगवान्नन्दिकृतं क्षेत्रपालं तयाविमुक्तः । स्थापयामास परितः स्वयं मध्ये त्यवस्थितः । कपालमोचनं नाम क्षेत्रपालीयमेश्वरं । माकं उर्दी तथैशाने [illegible] १५

लकं हुकं । चटमूले वटेशी चालेगान्धप्राणे शिनुः यानि दष्टुतपाः स्पृष्टपूजयित्वा विमुच्यते । तत्र क्षेत्रे मृता ये च नते वीनुप्रमुर्यमः । यदर्थमागतं सर्वं हि तद क्षेत्रप्रसादतः ।

तेषां प्रकृतिगण्डाः प्रभतोयालेसमपक्रमः । मनेतोविनेतो भतापप्रवक्तात्रितरः प्रभुः । सुदर्शनेन चक्रेणामयासत्यवधास्यति । अत्यापि स्मिन् क्षेत्रवरे रेखशिवालकं [illegible]

त छमेवं चाथ त्वानु संप्रष्टा पच दोलसे ॥ श्री सूत उवाच ॥ ईदृ चु मुनिना मेराजा युधिष्ठिर सत्येन निष्ठ्या ॥ वैशम्पायनः स तद् यज्ञानामाह तीर्थ कौतूहलं ॥ अश्वात्मेध महायज्ञं कं कदा व्याति नृपोत्तमम
ममत्वप्रीतयेन वाजिमेध स त स कै ॥ कदा व्यातेमहानाथ स्तद मुख्यस्कार यातु ॥ एकदा रुसमूत्वञ्जस्त्रतु ब्रह्मसंग विख्याति ॥ नार दः प्रतिमागत्य विस्तक मथा दुन्यतु ॥ प्रतिष्ठ
पद्मनाभं हिरण्य द्वयं मुख सादितेश अस्माकं सदशीनी च प्रति मानीविताम हनात्व दुष्पाप्य तिष्ठितिच दनौ च मतिव्याति ॥ जैमिनिरुवाच ॥ इति श्रुत्वा श्रुत्वा वाक्यं चरितं
श्रोयमक्षलं गलं संतुरं नमानु नामु वापर मया कृतौ ॥ दोवस्य मद्दमानं तैसं सोत्वच मुहु मुहुः ॥ विस्मयेन च हृर्षेण रोमांचितं तनुं नृपो ॥ सौप्रतिगुणवेलाशीतिं अबु रुप्रसादतः ॥

16 शंखचक्रधरः श्रीमान् नीलजीमूतसंनिभः। नीलाचलकुहोंतस्थाविश्व दारुमयं वपुः। अस्मिन् लोकोपकाराय वर्तनं च सुमहत्तया। सुदर्शनेन क्रीडा [illegible]
लीलानाशनैः करुणायाचतः दृष्ट्वापापं वंचेन सुदृष्टे नाविमुच्यते। सुकर्मौघ- वरिपाकोपुगपत् समुपस्थितः। परयतां मो मुनिश्रेष्ठा [illegible]
तता यन्नतारादि निषेधादि ज्ञातमानां पापाः कृत्य कृतानि कर्माणि मात्मा चापिवरी- तं। परिचित्यां मनुष्या मन्नमं दीते सुराजाधि। देवा सुरसमं [illegible]
नारके सो। निरक्षा मधिभावि प्राणिमिन दारुमये हरौ। सर्वात्मभूते भवति चित्तै सर्वसुखावहे। उपजानत्यंबा सुरर्वंच यो जन्य खरूपि [illegible]

के त्येत तत्र्यौं क्रिमद् यते । त्यति संसार दुःख्यान्नि ददाति सुखमव्ययं । तस्माद्दारुमये ब्रह्म वेदे तेषु प्रगीयते । नादि काष्ठमयो मोदी ददाति प्रतिमा कचित् । कते न्मा क तता विप्राङ्को कोच
क्रे यत लक्ष्यते । रत्न त्य मेतत्पर त्रिविधोः स्यान गनुत्तमं । अलौकि को सा प्रति मा लौकि को ति प्रकाशिता । कुतैः कुता वा दष्ट्र चा प्रति मा ख्यात र इति । हं ब्रह्म सुख्य स वर्ष तो मा
या रु व प द दे । चा ना नाथ क प्रा र तीं न र यी भ व वा रि धेः । चराचर सर्वां वे व्यचर तीतं पराय रां । नाराय णीं ज ग ध्यानं सृष्टि संहृति कार णीं । अोकौ टी सर्व पापा नां
ना र ती सु कृ न दा नीं । विभूति नीं वृतर णीं व र ती सर्व यो मि नां । भ र दी सर्व नैं तू नां च र णीं ज गता मयि । भाव रीं सर्व भा वा णीं द प रीं स नी दु कृ तों । शोषयीं सर्व पं कानां नो ताना हर र

[illegible] कृत्ल ग्रप दुर्गी त्रि मृ । निश्रेष्ठा कारुव र्णो विदित्य लीलाविलासहता । कोमते स्वलग्न तयापि सो [illegible] यतो म्र यां । [illegible]
[illegible] सम्बु गयप्रत्तमालेन ॥ कुर दोवस कुम्भ तौ व्राह्मणा कोविया [illegible] कुभी । सरसा यौन अतः प्राप्यार [illegible] कालेरा त हारि रो । [illegible]
17 [illegible] लालाक्लि न रुकैनौ । अपाव मृ तौ च म स्वमसापा [illegible] ने कदु लितौ । म [illegible] तो या ना सो [illegible] तौ । पा र [illegible]
[illegible] निलि त्यक्तु ॥ रकदोम्र ममा रो तु यसो वा ट मग कृतौं । स ररेतो कु [illegible]

[illegible] म व म॰ यमा(अ को। खरमरं तौ. सज्ञाता यौकुंउ रा कीन राष को। विज॰ यतौ कु श्राप तो [illegible]

[illegible] । कड्रं न ज॰ म॰ यअरं तुद्धि॰ न गुपाअतं । ननअरं स्त्रिं द्रि ज्ञाज्ञाति य दा वाम्यं चकु ह्नातं । सुचिरं [illegible]

[illegible] । पुरिता पाते प्रतक्षा व॰ रुअं वो॰ नेचगि ह्नातिं । इतिनिश्च यतौ विप्रांनमि वा व्या [illegible]

[illegible] चा मोतिओ रच्याद्वि मेति मा॰। ना वृ वनकिंचि द॰ योः॰ यं वी दयै तो विश्चिनाननोः। अ हो सुघोर क मो यो सं [illegible]

न कृतं । शत्रुमानमर्दयंतस्मादनयोनिष्क्रान्तानिति । तेषांमध्ये सदोमुख्यः कश्चिद्वै समवधुंगवः भगवद्भक्तिमाहात्म्यवादतत्परो एकत्म एकः । तानुवाचात्र द... देवा...
18 दीवरम । वैष्णव उवाच । ।भोऽक्रिनक्षेत्रदायादपापराशेः सुदारुणात् । मुक्तिं चेच्छंक्रितंतु रीमगऊर्तंपुरुषोत्तमे । केशोत्तमेदारुमयायचाक्षेपुरुषोत्तमे:...
मुस्पराजलेभ्य तस्मानु ब्रह्मकल्पे इः । तमाराध्यजगन्नाथं शं खचक्रगदाधरं । पापकोर्यं वामुक्तिं वाचिद्धया प्राप्स्यथाच्युवं । घोरे कुष्ठान्ते लोघदावाक्रिमन्दशक्रिघ...
नपतिनत्वोर्यंन्तुनशतैजम मकोटिमः । पुण्यपत्सं दोर्यंयांतिपं दृष्ट्वा सर्वं कालिबं । तन्माद्धिलीलं कुरुतं तन्नशाद्रीप्रयातवै । सुप्तरोपचोत कलेन केशो ... नतोत ...

स्याद्विशासस्यरोगा सौ भुजेशीशार त्तौविष्णुः । साद्वाजिष्ठसंतित्युद्धप्रदाष्यन्तिकपौ बुधैः ॥ इत्यादि ज्ञेतुतौ विप्रदान्ति पौ हृर्वि सं युतौ । तेनैवत्र, मैमास्त्रघ्नाःप्रयातौगुरुस्थान्तजौ ।
इति श्री सदगुरारो जैमिनिरुषि संवादे श्रीगुरु वोतमभा ता त्मपञ्चतु र्थो ध्यायः ॥ ० । । ० । ७ । । ० । जैमिनिरुवाच । । गोत्रराशितो सौनौ त्ययो व
स्यादि सौगतं । व्याधितो मनसा विघ्नंस्यु द्वाचार व्रतात्र वुभौ । कालेनकि यताप्राप्नो नोलार्थी द्विनिलयं हरे ॥ तो पिराजे ज्ञे ते ज्ञो त्वायथा व र्तुविपोदते । प्रोक्तम न्वादि
शिर्थोतौ तास्थौ नीप्रशप त्यच । भगवन्तितनिरौ दौ तौ नापश्येतांत दाद्विजाः ॥ विवशात्रा मनसैदेव मदच्छू चितयाकुतौ । इमानेमाते हानगर्णोगिगावदुर्सनाने सा नि

पंतैभगवतौनाम कल्मषनाशनं । तृतीयस्यांत्रियामायां ज्योतिरेकमपश्यतां । श्रीरूपकांतिपूर्णं सौकृतचोपावसतौस्थिरौ । मध्येसप्रमराकेभुभगवंतमपश्यतां । त्रिदशानांभूत
19 भूत्वादिव्यरूपौनम्रयुवतस्थापाजपापनिमौ कौसाद्यादेवमपश्यतां । शंखचक्रगदापा शोदिव्यालंकारभूषितं । रत्नपादुकयोः पादौ तिष्ठन्तंच रथौतुनौ । व्याकोदतु
रोकार्जौप्रसन्नोवदनौविनृतं । तामपार्श्वस्थितांलक्ष्मींवामनालिंग्यवाहुना । नामवल्लीद लंवक्षमादधानंक्रियाद्युतं । रत्नवेत्रकराः कांश्चित्कांश्चित्स्वामरपाणयः । कांश्च
वैलप्रदीपाप्राकुरत्नवृन्तप्रदापकाः । कांश्चिद्दण्डानाः खकरेचैवनाट्यौत्सुकप्रवितानाः पश्रीद्रतमयंदत्वंविश्रान्ताकांचिदुत्वेला । धूपपात्रंगृहयामास्येकमागुरुतुष्टिनमा

कान्ति दधानाकौस्त्र क्रोञ्चीद्दै सीता वक्रा हृत्क्रिया । लीलाललसद्दृशा देवानन्नुग्हौतमग्रतः ॥ वन्दे नलिपुटाञ्जस्त्रकं वरानत्कृवतः पृथक् । सिद्धान मुनिगणान्दित्यानसमतकाधोमुभितज
च । नारदादी श्रगीथ वीनादिश्वगानमनोहराण । दत्ता वधानास्त्र वसालीलयैवानुकं० नं । प्रभादीन वैष्मवान्प्राणस्वरूपैस्त्यायतः पृथक् । चिन्तामकधीरा सं लोमानरिनंदधा
नी सावित्रके । वन्दे स्वेलप्रतिलसत्कौस्तुभप्रतिविंबितैः ॥ देवादिभिर्दिव्यरूपं मूर्तिः स्व स्या प्रकाशतां कं । उपयुर्वेदिदित्यायाः पुष्पेव वेषधःस्थितं । श्रीसंनिधाञ्जविग
तक्रुयामप्सरसाँ गणाँ । पश्यीतान्वितं नृत्यमँ गन्धार मनोहरं । दिव्यलीलाविलासैतं दण्डूतोदिंजवाहनौ । वम्हवतू न्नारात्सर्वविद्यानींपारगोदिजाः । क्रेः पार कज्यदे ते श्री
कलौ नलिपुटाकृमौ । साक्षीतपातप्रसातौ तुहुवाते मुदान्विता ॥ । पुंडरीकउवाच । । नममेजगमकोधार सर्गस्थितंतकारकौं । नारायणानमस्ते तुपरं आत्मा नरपरायण

सम माप्य त्वमेवैकाम वाक्यायाविवर्जित । नित्यानंद स्वरूपं त्वां वदंति ज्ञानचक्षुषः । चिन्मात्रं जगतामीश मध्यस्थानं परात्परं । कथं जित्वा हृदयाख्यो गाजीति त्रिजगन्मल्ल । कामा था विकला
सैअीतें चेतसोप्यैत दुःखिता । गतागत परिश्रांताः सुखमाजः कदाचन । अनेकं पयमीनाथ सुदीनं शरणागतं । मुंचेद् दुःखितं कम्प्रां पतितं भवसागरे । को पदया स्म तव दृशां शं भु नी
२० श्रीं त्वन्नाथ वर्तते । स्वकर्म त्वामुपेक्षौ योदीनानाथ दयात्मकः । इच्छावचय मादृः स्वंज लयंत्रघटोमिव । अज्ञत्व मध्यकतीरं परित्राह्मिकपां तुषे । योगकोमानुसंध्यानां
वेमुंचं त्वामुपासते । लोलाविमुक्तिदं तेत्वन्मायया परिमोहिताः । नारायणेति त्वन्नामकीर्तिं तु पदच्छया । विशेषतेः केजोगलायचतुर्वर्गे कसाधकैः । विनैते तेः पञ्चकायकैर्मोक्षाय

दःपथकुमात्वमैतशरदानायपलितानीग वा यी व । ज्ञान जैका स मा रू ढ क रु ता दो प त्री करम प र्वं पार्वं प्रभो केतुं तं सा रा के नवत्र चा नै । त्व मक के श्रि ख म क्षाि न ता दार चिं तत

म के य ये मु क्ति पु दा दे वाः शा क्षे वु पारि नि षु ता ः दुः रया क्य कुं म यो ने स्तत्व द्रु त्ती ज नर्थ्य ति वै । ति ज्ञे प्र सी द गं म ल ज प द दीं क जे तिम [illegible] तीं द दौं क्ति ना र ना यम वा द्य मु ज्ञे प

यो रे दु कु त्तिर ग मु दि य या न य म पुं न या म ज्ञ त्तिश्रम वज्रितोपपि । प र्मी र्प का म नि च ये ः कु म ति प्र गु है ः कु ज्ञे र गा म र हि ता त्व कु ने व न का दि । [illegible]

न ढ य चि न ना य सी ज्ञो न व जि ता दु र या यी व ज डा नं मे । स्तुत्वे त्थं ज ग दा श स वा द प औं ति के ढि ज शा प पा त ज कि क त्रे [illegible] त दु त गा [illegible] तथा [illegible]

२१ …कां । श्रुतस्तीपदं वाचां । प्रसादे देवस्य सर्वा सिद्धसंस्थया प्रकारो भुजः । क्रासंस्थ्य द्याद्यां न यन पारापादनमो [illegible] तेः । पक्षि [illegible]
[illegible] । [illegible] श्रमाच वा यौं तराकापात । यस्य पादो क्रवानमा कृतातिभुवनत्रयं । [illegible]
[illegible] । [illegible] काच्चादिजाचं ते सर्वे सिद्धयः । कौतुकात्वादिम नयंतिविद्यौ [illegible]
[illegible] कथनाच्छन्यप्रार्थनीयकं । पत्ता [illegible] यज्ञ गङ्गापि त्वाप्रयाच [illegible]

[illegible] पामता न कुक्रि दें दो तृका । तृपृ चानिम मचे मीयपाम तयावितामद ॥ सें हरत्य विपर्लसा क्रालच्या श्रेमच्य पाविना । को नो न्दुँ क [illegible]
[illegible] ज्ञा चपिलाविकेरिमन तृ, ढ ट ह, लरे भ, शी । निमवृ यन गकाप निरालें वैप्रताश्पतः ॥ मह मल्प माद कुँ लेभ तेनी, त्वाह लि प र य गी । [illegible]
लं [illegible] मननि वेनेम त्रनवृति नमीभराः ॥ [illegible] नगन तें त्वा मङ्ग ण, कें पय मीविमा । इति कुव नजगङ्गोधैं पादप ञांतिकेकु का । [illegible]
[illegible] कुत्वा तें [illegible] लोला वीत सत्कृहा ॥ प्रयातास्त्वाद वें पुनः ॥ ततठ न्मोल्लिते दशे धुँर दो कीं वरोश को । मा प पा गेत [illegible]

ति सा ह्ला त्नलचा ह्वषा । पुन र्मा नु ब मा चा तो दि त्या तं हा स न स्थितं । नोल जो मृ त तं का र्शं प ह्ल प चा य ते ह्ला रां । शा साध रं चा रु ता सं दि व्य कु उ त्न ग [illegible]
लि नं । प नो र त्नं चा रु ह्ला स म न ध्य मु कु दो ज्य ली । ह्वी व त स तौ लु गो र किं दि व्यी ग द वि मु षि तं । प्र लं व वा हु यो ना तं पा रि का रा स मु ह्व तं । [illegible]
२२ म ला चु तं । दि व्य वा तां व र ध रं दि व्य स्त्र गं ध मु षि ली च तं । स रां प ह्ला स ना सी नं स र्वां गं लिं गि त श्रि यं । प्र प ह्ल सं ता प ह रं सु धा सा ग र मु त्व रां । [illegible]
कं ध्य नु तं कु षु स्थि तं । द दि पा र्श्व स्थि तं त स्य द द शा ते द ला यु धं । वि भ ति यो दि व्र ओं उं व ले न म ह ता वि मु तं व लं जा गे रा जा नं प [illegible]

ङ्गाधवलेन्दुकुलोज्ज्वले । विचित्रवनमालाढ्यं दिव्यनीलजनिचालिङ्गे । सततं चारुशोचिर्वंशीराजियनपंकजं । निस्पृष्ठतोरस्कौस्तुभोल्लसन्तं विगतं । तलसीगन्धचञ्चत्तुलसीमालयान्वितं
कौ । नानालिकोरुरुचिरं नेतकल्मषनाशनं । तयोर्मध्यस्थितां ब्रह्मश्रीसुमक्रौं कुंकुमारुणां । स र्वलावण्यवसतिं सर्वदेवनमस्कृतां । लक्ष्मीं लक्ष्मीशहृदयदीक्षणं र्यां पृथक्स्थितां । वराङ्गि
धारिणीं देवीं सर्वनेपथ्यभूषितां । पद्मकल्पलतिकां सर्वकल्मषनाशिनीं । संसारार्णवम ग्नानां तरणीं देवतारणीं । वामपार्श्वस्थितं विष्णोः शङ्खचक्रमुत्तमं । याव [illegible] गान्धर्विक
समासक्तिसमुज्ज्वले । चतुर्दशस्थितं त्रिशद्ब्रह्माण्डराचारुजैः । श्रीरुरोदयवेलायां श्रमैः सार्वममन्यती । संकृत्यतां सहस्रं निश्चयं जन्मतः सेवा । नदारकप्रतिमाचेष्टी साचाकुले प्रकाशितं । सके
तानीविद्यार्थीचातिश्रद्धयातुसेतो । कावी मस्तावतीकेनो यातनाकमभागिनो । केदं सुरसमाजेन स्थितं विघ्नोऽप्रदर्शनं । मूर्धयोरावयोरूर्ध्वादशाविद्याप्रबोधराना । य श्यामास्यामाङ्गन्धर्वोऽपि सो

नैलतात्यवाद्नमः यदचुडोर वंत्र भ्रनोर्ध राक्षनटेस्यते। वटमूले प्रकाशं तं दृष्ट्वा जंतुर्विमुच्यते। ते देवार्यं ज्ञ गच्छा पश्चात्तु द्वारीय वास्यतः। द्वातीय दा वनर निवाहो अपाप्रकाशते ॥ तदहम

23 सैनिभा नावी स्था स्यावतः प्राताचारटो। नोवक्षी ल्यत्र मङ्गलं नः कुर्वकार्यपजमुरया। इति निश्चित्य मुनयो विधीमा भक्तिपरायणा। नारायणास्वीसततं अर्चनो मुक्तिमाप्नोति। जैमिनिरुवाच।

प्रतिमात्कायितं देशे दृष्टे सर्वपापनाशनं। शृण्वंति ये तु चरितं पुरुषोत्तमकां वराषयोः। सततं कीर्तयंतश्च मुदापरमया युताः। व्रजंति विष्णुनिलयं ते ... ॥ इति श्री स्कंदपुराणे ...

संवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये पंचमोऽध्यायः ॥ ... ॥ मुनय ऊचुः। कस्मिन देशे द्विजश्रेष्ठ जनैः श्रुतो देवः पुरुषोत्तमः। यत्र नारायणः साक्षात् ... प्रकाशते। जैमिनिरुवाच।

उत्कलो नाम देशोऽस्ति ख्यातः परमपावनः। यत्र तीर्थान्यनेकानि पुण्यान्यायतनानि च। दक्षिणस्यां ... स तु देशः प्रतिष्ठितः। यत्र स्थिता वै पुरुषाः सदाचार ...

[illegible] नेयत्नम् [illegible] दोकतेवो वेदावेच सात्र प्रवेत्त काः। अष्टदशा नांवि द्यानां निधानं स प्रकीर्तितः। मृ हे [illegible] सतिल क्षौनी राय रा[illegible]या। ल [illegible]शील [illegible]
[illegible] मातृर तोः सतत्य [illegible] मा वेच्चमात्र [illegible] नन्याना वेम्मतः क[illegible] कोनाप्ति वर्त्तेते। सर्वेपरहि तात्तत्र नल्ल क्ष्मा न शठाः खल्लाः। दोषा [illegible] त्तत्र ज्ञनाः [illegible]यश्रपति के ततः। [illegible] शीला [illegible]
[illegible]रि ञ्चम् [illegible]ताः। रूपवोवनगावा ठ्याः सवाली कार म्[illegible]ताः। कुलशील तचा वृत्ता नुरूपाचार चीचवः। स्वकर्म [illegible]रता तत्रप्रजार दोरा दोदिताः। दो[illegible] या दानशौं [illegible] र
[illegible] य जैते केतुम्भः सर्वे सततेम् [illegible] दक्षि दोः। दापीते चितया यथौ पूपाः कौच नम् [illegible]ताः। येषां कृते घृतिष यः कामना [illegible] क पू[illegible]ताः। वेश्या[illegible] क [illegible] वारा [illegible] गोर द्वा वृत्ते सि [illegible]ताः। दे को [illegible]
जाम कुरुनम [illegible] पीतिच नैर [illegible]। [illegible] क स्पसारि याता थीनमा दृढ ्यवेश्मनि। गीत वाद्य क लाशा[illegible] कुश ल्याः [illegible] व दि नः। श[illegible] काल [illegible] दा[illegible] या [illegible]ताः। के [illegible] अ

नासाका पाप लै श्रु छन से व काः। ये ५,ये तीकर जाता मि,वि स्वेच मे प्रतिष्ठिताः। नत्विवथैं निरुत वो ना काले वर्धते च नः। ग स स्यहानिन मरा त्येस पोउ यते प्र जाः। कृ। ग जा म र के ना ऋरा श्रु म ओ नु मे
द्वते। ना त्मर्यनेन्त्र त स्वलिता कि नि,दुष्पा वीत ले। ए वं सर्व मु रो यु तो ना ना द्रु म लता कु लः। अ मु ना शो क कुंञ्जो ग ता ल हिंताल साल कैः। प्राचीना म ल क्रौ लौ ध्रै ल कु लै ला ग के स रैः। जाति के लैः
२५ ए ता को श्र स र लो कै स दा नाग ग ध वे स्पादि रै वि लैः। पन सै श्र क पि,थ कै ग चं व केः कारि का रै श्च कोवि दारैः स पाट लैः। क दं व नि व नि चु ल र सा ला म ल के न था। ना ग रै मै श्र जे भी रैः
हीं व के मौ लुलैंग कैः। भी दारैः पारि जा ते श्र तथा श्रा मा गु रा सी द नैः। स न्जू रा म्रात कैः सि द्वै र्म चु कुंदैः स किंशु कैः। तिंदु कैः स प्तप रौ श्च अ स्वत्थै श्चा वि भीत कैः। अ न्यैश्च वि वि धै र्वृक्षैः एका यो
म ल नू रैः। श्ला लका कीर्ण दा नो श्र कर वा रैः। कोलताने रैः। केत का व नखे र्चैश्च अति मु क्तैः स कचुकैः। ए ला लवं ग क कोलल या ति मै वी ज पूर कैः। शेरा ला न तैः पुन्नाग वनैः। शत पत्रा स या जैः। शत सं

कृतश्च नाना दक्षत्वाकौरवैर्तैः स्त्रियश्च निवृतः सरवदेशग्रवरउत्कलादेशाद्गतिमाहात्म्य रुचि कल्यां समासाद्य दक्षिणोदधिगामिनीं । स्वरीरे स्नात्वा योगधियै देशे प्रतिष्ठाः अत्यन्त
तपायतनमनेकशालापुष्पवनं न्यायः । पवित्रतीर्थयात्रायां गतिता तानि मयाद्रिजाः । मृत्युलोकः सौप्रेते क्षेत्रे कपिलपुरुषोत्तमः । इतिश्री स्कंदपुराणे जैमिनिऋषिसंवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये
ध्यायः ॥ ॥ मुनय ऊचुः । कथमेनं कर्ममसतां च पवित्रं द्रष्टुं होम वन्मुने । कथि न देशे स्वयं गतं कथं वा पुरुषोत्तमं । गत्वा च विधाः प्रतिमा कारयामास वा कथं । एत
त्तद्वै विस्तरतः कथय त्वं महामुने । यापातं ध्यानसर्वं तापरं कौतूहलं द्विजः । जैमिनिरुवाच । साधु साधु द्विजश्रेष्ठा यत्पृष्टं पुरातनं । सर्वपापहरं पुण्यं भुक्तिमुक्तिप्रदं
शुभं । चरितं तस्य वक्ष्यामि यथावृत्तं कृते युगे । शृणुध्वं मुनयः सर्वे सावधाना जितेंद्रियाः । आसीत्कृतयुगे विप्रा इंद्रद्युम्नो महीपतिः । सूर्यवंशे स धर्मात्मा स्रष्टुः पंचम

कृपः तत्वज्ञा सदाचारा नतातः सात्विका गुरवः ॥ यायात् सदा पालयति प्रजाः स्वाहवसप्रजाः अध्यात्मविज्ञानशौंडः शूरः संग्रामवर्द्धनः सदोद्यतः सदा विप्रपूजकः
मानः क्षिप्रादः शत्रुविध्यानुवृद स्यातनि वापरः सर्वे तासुराधीशः कुबेरः कोषे संचये । रूपवान सुभगः श्रीलोदातो मो कांतिर्यः वदः वचा समसं यज्ञानां … सं
रः बलमानर नारोसी … यथा शशी । आदित्य इव दुष्प्रेक्ष्यः शत्रुपदो दायं कर : वैद्यवः सत्यसंप्रज्ञो जितक्रोधो जितेन्द्रियः राजसूयक्रतु वर्त्तो वाजिमेधस सतस्य कः । हे
25 पाजपरमः श्रीमान मुकुंद … परः । एवं सर्वगुणोपेतः पृथ्वीपालयक्षपः … वीतीनाम नगरी मालवेषु विविश्रुता । उवास सर्वदेवात्मा … ता पाम मरावतीपते
स्थितान रवतिर्विक्रीमन्तसतुतमो । चकार मनसा वाचा कर्मणा परमाद्भुतौ । एवं प्रवर्तमानोऽसौ कदाचित् द्रुपतेर्विसोः । पूजा समये मा सा देवाय नमो … तेरे ।

विचक्रः कात्रिम श्री तीर्थ यात्रा प्रारम्भमः। दैवज्ञैः श्रोत्रियैः सार्द्ध पुरोहित मुपस्थितं। आहतो व्याजहारेदं ज्ञा पतीको नृपतम्। यत्र सा दा तु तं [illegible]
मुक्ता न्य वाक्य यत्राने ग्रामवनपुरादितः तीर्थ यात्रार तान दृष्पष्टक्ष्मा वाच प्रश्रयं वचः। सोमोत्तो पटन्व्य धार्मिकानीप कोविदः। यदादिशति देवोपयं तु [illegible] कला। वि
ज्ञापतस्यामि प्राप्तं काश्यादु वर्तुतीर्थ मः। उवाच वाक्मीराजानं वृद्धोंसलिपृष्ठम् दा। राजन्ने कतीर्थानि व्यचारि ब महद् प्रमो। आशीर्वादो वितने [illegible]
शाहतिस्याते देशप्रारूत सीनके। ददाराण्यो दचेत्तीरे दैवं श्री पुरुषोत्तमं। तत्र नील गिरि नाम तस्मैतात्कानना वृतः। तस्योत्तीम कल्प वृक्षः [illegible]
समा क्षम श्रुक्रे तत्य कापादृता। तस्य पश्चादिशि स्थातं कुंडं रोहिता संज्ञितं। तत्तीरे पावनी भूमिः स्पर्शनाद्देवमुक्तिदं। तस्य प्राकट्य [illegible]

वासुदेवस्य साक्षान्मुक्तिप्रदायिनी । तत्र कुंडे तु यः स्नात्वा दृष्ट्वा श्रीपुरुषोत्तमं । अश्वमेधसहस्रस्य फलं प्राप्य त्वमुच्यते । तत्रास्ति आश्रमश्रेष्ठ ख्यातः शाबरदीपकः पापाश्रम ... रसोवम
भ्रष्टतः शबरालये स्थितामादकपदीमार्गे येनैव श्वकालये व्रजेत् । यत्र साक्षाज्जगन्नाथः शंखचक्रगदाधरः । गतेनौ दर्शनान्मुक्तिं यो ददाति कपालिका ... तस्थौ ... सप्तधाराजलवह
२६ श्रीपुरुषोत्तमे । तु स्थापयेद्वासुदेवस्य व्रतीनी वनवासिनी । प्रतिरात्रे भगवतो दर्शनाय दिवौकसौ । आगतानां महाराजा दिव्यौषध्यमानुषः । नानानुतिवचः ... कुशिश्रपु २६
प्रवृत्तिः प्रजायते । मन्दिरे वै न कुत्रापि विश्मोः स्पामे प्रकाशते । वौराराको प्रवृत्तिश्रुता तत्र महापते । वायसं मावन्वेंद्रष्टाता यद्दोःप्यमुच्यते । नादिकाराय रावलोतो जनता
सोपानाम्बाद्वा । तु खातीरोहितो कुंडे जलीयात् समागतः । त्यक्त्वा कालवशात्प्राणान् विष्णुसारूप्यमाप्तवान् । अदमासंपुराम् रवत्तप्रसादात् सोप्रतं । अद्यापि दर्शनं वायसस्य ...

न्या सकल माले रत भाग्य प्रणग मे ला मातानिवशोऽवस्थामिनापरं । त्वं य स्मादमुम कोपसि सततं चदट व्रतः श्रुतस्तवोपदेशाय गागतो पंतेनां तत् । सोप नेन चम भिचनति सं प्राप्य
प्युषा । तत्सो क मेनि मौवृ ध्यतत्र मंगोघ रं त्रजा । एवमुक्ता तु मातृ लः स वे बोधिस्यतीतदा श्री नर्को नैज गाम शु राज्ञा परम विस्मये । श्री वाप्यपा कुलमातः कर्थ मनिव हेतिहता । कुरो हितम
वा स दैन्तोमाथ पात पेते । । दं तु मृ उयाच । । अमथ गो पि कामादि तदा यता द्विजोतमो ॥ श्रु विरुक्ष त्त प्रसादात्र वर्गः साधप्यं तोमया । श्री मानु वामदं वृत्तीमु ये यामोमा मानु वा
ला । त्तद्त्र तरयते नयरत्र सा श्रम दार्थ रः । र दानीं चाभिजन्म श्रुवमया पर्यति ध्यसि । चतुर्वर्गस्तु संपूर्णः प्रास्यः स्या सो प्रत मम ॥ । पुरोहितउवाच । वाट मेतत्कार ध्यामि यथा ह्यतत्र के रा मे ।
त्रा मेमा त्वं भु ग्यो सा स्मा कृत्य प्रदं दिव मुं ॥ एवमन्नयति ध्यामि तत्र सर्व यथा वयं ॥ वत्स्या मः स सदा या श्च देवे श्री पुरुषोत्तमे ॥ सो कालीं कि मतोरा जैन तासिम जो ग्रामो मनवत । प्रस्त तेने

यस्थाने साधो द क्षणि मानवः श्रोतानि यावन्ति नामकन्नाया न्ये ब्रजिष्यति। देशम्र मरोगालेश्च चामरैः सहितवाचना। तत्र गत्वा जगन्नाथीद द्यो सहितागोसा यथा। काटकावास सं स्थानं बुद्धदेशम्
२७ श्रायन्च। ततः प्रवर्त्तमाने ताश्रयो सा कीम विचरति। तस्यैतद्वचनं श्रुत्वा राजा पुनरुवाच ह। ॥ उं द्रद्रु मु उवाच। ॥ साधु वृ ज्ञानं सैमा धायत्व कसाया विचारितः। अहं प्रथमतो
व्यतह्रस्य चकानि श्रयत तत्र क्षेत्रे भगवतः सैनिचोनि व साम्यद्दं। तद्रूप तु तव आतावद्ध उं साधयिष्यति। इत्युक्तोतः पुरो राजा प्रति वेशमु दाद्वितः। पुरोहितो तान सर्वा न ४०
यथा वद नुपूर्वशः। राजा ज्ञाययापजयित्वा प्राद्दिरो स्वै समाश्रमे। आतरं तु मुहूर्त्तं चदेव जलतां जिश्च ये। प्रस्थाप यामास तदा कान तत्र त्यपत्नी क्रमेः। उपसर्व कः प्रत्ययके। पुष्प
संदर्शे मात्मिसतः। ततः सं प्रार्थतानि प्राः सन्तु विद्यावति द्विजः। मनसा चिंतया मास मध्ये स्वेदन मात्मितः। श्रहो मे सफलं जन्म सुकल्याश वेरोचमे। इक्ष्याणि यज्ञभावतो मुख पद्म

मेघाप दृ । श्रवणा दे रूपावशे वर्तमानाक्रतान्निश । पश्यंतियतयश्चित्तं पुंडरीके व्यवस्थितं । तमप्य नोत्पशि रवारेः गुंग ष्यां त्रिमूर्ते व पूर्णा वपुर्नं नेय हर रां ता क्का द्र क्या गा ना गे दां । श्रुत्या [illegible]
ति स कुरी शा वा कौय द्रुपमा ष्या यायि ं न प्रा तरे । ते षो लिये रूपम दकु पूर्वं दच्युतरि ष्यामिम वं कुराशि । यज्ञो म सं कोर्त मता त्रिचां ह ः सि स्य ः प्र रा श्री ल द तो ष्व दा ति । त ना ष्य (ने दे क्ष र म प्र
ले दं ता को कारि ष्याभिमिरो वुर्लतं । यत्पाद पद्मानकु सं हितं त्मव दे प दे कुः स्व मु पाजित स्य ॥ ततः प्रकौ उ भ्रम वैक दाच्छिन्न ष्याभ्रितं क ग मि ऽ रे तिजाश्री । कसरा को स् च्यी विगु का जिस
स दं पच को वा कृ व मा त ग ती ष्यो । वे दांत ग्रिरा द न चाप्ति वे च्चं विश्वे शवि श्वै कनि वेद्य मा द्यौ । ब्रह्मी उ मात्मा कलिताकु रो मैस द स्व मृ द्वौ । ब्रिट दां कु रा वी ॥ त्रिस्या त वा तो प्रिते वे द रा ं सं स
प्र दे ले शा स जै प पद्ये । व ह्मा य या लि क्षित कु ह मेत स्तुद्दि को य ष्यान वि ला स रू पं । चिरू पितं रू पित रू प रू पं स्व रू प हो नै प्र रां व स्व रू पं । तो यं क ते पा श्री ति ति ति त तो ष्य (० य गा [illegible]

वाणमेव प्रयातश्च देहे नर्तनमेव स्वरूपं मुक्तमेवापर्ति दक्षिणायां करणेषु । अहो अहो मे स्वल्प मागशीर्षीय त्कोटि जन्मार्जित पुण्यपाकः ॥ समुत्थिता मे स्वल्पचर्म दग्ध्यां वस्त्रो कायेषु जगन्नाथ कके ।
इति सीदेन्तवद्ध पृष्ठ कृत्वा नीतरात्मना । अतीते च तृतीये मेनोत्कृष्टा दृष्ट्वा वेगतः ॥ दिनमध्ये व्यतीते लेखिते बहुवासरे । वर्म न्यद स्पता गेतु देशोमु वनमेऽ नं ॥ श्रो इति सो
२८ तु मानं प्रातःकाल मेऽ लेपानं नः ॥ इत्थं पश्यन् वनीतानि गिरि दुर्गा श्रमा मार्गमानं । सु यानि मनवेलायां महानन्द्या स्नानं भवते । श्रावस्य च स यादि प्रातःकाले वा चादि का मादते ॥
कृपा मायवृक्षैर्नी सन्ध्या कृत्यो समध सदनं । रूप पृष्ठ सुप्तो रात्रि गमयित्वाल्लरात्रि तं ॥ महानन्दी समुत्तीर्य प्रातःकृत्यैः समाप्य सं ॥ चैत यक्षो व गतिं मैं पैन छोर घ माण्य
देशानि शकुन घनोमार्गे श्राव्या गोचरान्मि नौ । त्रुक्को वर्चस्चिन्नं विप्रा ग्रामान पूपेर लेका तान् । विले दैका मक वर्न या वरयाति तं द्विजः ॥ श्री स्वच काम ...

राज । न मीतारत मा मानी व बुधं दिव्य रूपरां । अव स्व स्वर यातु रीं ताभ्रं गी प्रको पाय च । तव श्री कुल प्रन य नो नान्य कोंच्चि द प श्यत । क वलं गन याति द्युं प श्यन्ती या त्रै च मी कुमा
। एवं तं ज न य दा विप्रा प्याय न दृष्यन्त लु वन हरिं । अदं श्य ता मन ना को रीं कल्प न्या गो घ मुवितं । नीला च लीं लिरवं तं रवं प श्यतीं प प ना श नीं । अत्य कु नीं विन ताि नाग ज ने मी त
रे ॥ उपत्य का या मारूढ ः स मीतन्मा गं पन किं ज्ञाः । मार्गं निलं गे विप्रा सो मु कुं दा लोक नोत्सुकः ॥ अमुव्यतततोभ्य मौ कुशाना स्तोर्यं वा प्यते ॥ द श नेत स्यं द न स्यत ने ब शार गी ध्र मो । रय यो । तेनैः
कुशाव वचनं ति रेः पश्चा समान यं । मंगे व ज्ञति वि षयं स लाद कुर्व तीं मि यः । ततो वि व्यापति — ईश्वर नु सर न्तत्र वे य यौ । द द र्श श वरा गा रे वे छि तं पुर तो छि ना ः दो ना स द्वी प या नी
य स्या तं श वर दो प कं । तत्र गत्वा शमै वि प्रः प्र विश्य विनया न्वितः । द द र्शं वि भ्रम ती ज्ञान शीर्व च क्र गं दा व रान् । प्र या म्य परा र सावि प्रः स रथ्य व कौ गा ल तो ते ॥ ततो वि यो ते नु ना म श ग र ः

२१ कलेलौ मं पन कल स्तान कर स्म नीहि आरोग्यवशात्तस्य सप्तकोटिर मध्यात्तस्मिन्ने वदतो द्विजाः । आलोक्य तं द्विजो हर्षमुपयातो व्यचिंतयत् । एवं प्रोक्तो हरेः स्थाजातेभ्यां निर्मोक्षमुपयाता वे
म वो अहं तेनातो निर्माल्य प्राप्य कि कुर्मो ।। चिंतयाकुलितान् विप्रान् ईशो शबरो वाक्यमब्रवीत् ।। शबर उवाच ।। कुतः समागतोसि विप्र कानने नीतः सुदुस्तरे । कुतो दर्शितः श्रीनसु वचसं प्राप्तांसि रे ।
पापमातन्नमस्ये च दत्वा विप्रस्य वसुधि नैः । उवाच प्रस्तुतं गिरा प्रास्तुत्यैं प्रतिपादयता लैः पाके न वा विप्र प्राणायामं वेत्ते व । यत्नं स्पर्शो चतुर्भुजे ते यो तेन त्रमे यादि रा । स्व
सर्वमासमे मनु न जीवितं सफलं च मे । प्राणायाम समद्य दृष्ट्वा विप्र सांको दृढ वापरः । इति ब्रुवाणं शबरं प्रोवाच द्विजपुंगवः । ब्राह्मण उवाच ।। म मे प्र पाप कर्ता
अवद्गता । स्व दर्शि मागतो दूरात्तस्मात् सफलं कुरु । हे द्र पुरुषस्यानुपते रवतीकर वासिनः । पुरुषोत्तमं सप्रापा विश्वो दर्शनलालसः श्री रा मागते ...

नीच कोऽपि तज्जन वै नाचल श्रृतं तेदा । यदा न वादितं केश्री राज्ञो गेनाठिलेन वै । अनुवृत्तोऽचितं तत्सर्वं कथयामास सद्विजः । एतदर्थं मया साधो राज्ञा चात्र कृतेन वै । प्रतिमेयं समारं अनुकाल्प
तो लमाथ हि । इच्छया वक्ष्मरपतेर्वार्ता मेषाप्ति सोऽभ्यक् । निरा हारो भुवं साक्षात्मौविष्णुं प्रदर्शय । । इति श्री स्कंदपुराणे मैत्रिरुवाच तिवादे कुरुक्षेत्र माहात्म्ये सप्रमोऽध्यायः ॥ ७ ॥ ॥
ऋषिरुवाच । । कल्युक्तनिनातदेशाश्वराश्रितयाकुलः । अस्माकमुद्धनाम्यो सोरहस्यस्थोग नार्दनः । उपाप्सितं नोद्धुदैवं येनस्यात्सा वलोकनः । ने दर्शिमिचक्रिदेशावैमेलोप्रकास
ति । सर्वे लोका श्रोमा व्यापि विशामंदालिपि स्वयं । तास्मिन्विफलकामे तु बैलो कौविफलौ ममा । ए वं विचारयन विश्वावसुः शवरपुंगवः । जनवादीन संसारपुरा यां ममवरादायं । अस्मि
कौताप्रिते दवेमन्ते नीलमाधवे । इन्द्रद्युम्नो नरपतिःश्रीकृते तुल्यपराक्रमः । मनुष्यवपुषायो वै ब्रह्मलोकं ब्रजेदपि । सोऽस्मिन्प्रमोऽभिरागत्य दर्शनंच्छ शातेन च । इन्द्रद्युम्नो ना ना मा नील

[illegible] ष्यापति व्यत। अस्य च ज्ञानगुरुपक्षे ज्ञानगम्यानि [illegible] सौ। अनेनाओ नमो भगवतः साक्षात् मध्याम वत। तदनेन दर्शयति [illegible] तो लोके [illegible] [illegible]
३० [illegible] ति। प्रीति वाच मनमा [illegible] तरै घपुनः पुनः। उवाच च वित्रं पुरतो व्यायते विष्णु सत्यवी। शवर उवाच। । अस्माकं पूर्वतो पदेव उदतः श्रुत दवाद्। [illegible]
[illegible] ति। [illegible] लं [illegible] नीलमाधवे। चक्षुषा दृष्टा सत्र ब्रह्मा वेदवा वाक्य धित्यकों। [illegible] कातिकरे च तेषां नाम [illegible] लं यतो। [illegible] [illegible]
[illegible] तमः प्राय पथ्यं गतं वाच यत्न वच सादि नौ। मुक्तीर्घ्यो रोहिरा स्यकुंड स्यां विशालं तटे। तत्कृष्णा [illegible] बोधि [illegible] कुंड मतदि जोते म। [illegible]
[illegible] सी। अन्य हि [illegible] ति वैकुंठ रु वनी [illegible]। एतस्य पूर्वभागे तु कल्पवृक्ष यावतो मसाज। कायां यस्य समाने [illegible] ति। [illegible]

नरे व क्षमोत्रकुं आस्वत रे प्स्रितं । प्रत्य साद्धा क्रम ग्मापिं व दीत प्रतिवादिती । द प्यू जद्दो द्दि सकलं विविधं पाप लीचय । कृ तउं द्धे तशान्च त्वय मिताम व सोशरे । । [illegible]
कि मद हत्ता त्रो प्र द प्ल मना सुधा । द रात्रि साम्याश्र र सामन सा वच्च सादृश । तुष्मा वचे काय्य मना । हर्ष ग म्य द यागिना । । विद्यापति क वान्च । । प्रधानकुरु पाली ते सतं त्वाहिक [illegible]
र । चराचर रूपं मागपर मार्त्य न गो । क्रिते । श्रुति स्मृति पुरा तीति हा सादि प्रतिपादितै ः क मंभि त्वं समाराध्य टकर व जेग । चिते । [illegible]
भिद्दे देवतत्त्व व पर पालते । कल्पीते सेदृतं तेते त्वत्कृ दा साव काश कं । सुखंवस ति सर्वात्मकं ते र्या मिक्त मोः क्रिते । नम सेदे त देवाय [illegible]
सच सस द । [illegible] स गमोरे । पुन्याति सकालान्ते त्वा कान्त स्मि पावयतेनमः । इ विंदि मैत्र [illegible]

३। महा यदेश मृगमीनतिजं उत्यानंदरूपाय ॥ सर्वकल्पविहीनाय तस्मै ब्रह्मात्मने नमः ॥ निर्मलाय स्वरूपाय शुभरूपाय मायिने ॥ सर्वसंभवहीनाय नमस्ते सर्वसाक्षिणे ॥ नमस्ते ...
कृतं नमस्ते जिघ्यन्ते ॥ सर्वजीवस्वरूपाय नमस्ते सर्वरूपिणे ॥ नमस्ते कमलाकांत नमस्ते कमलासन ॥ नमः कमलपत्राक्षे कोणाद्रिगोपुरः पालक ॥ अपारसंसारपरिभ्रमतानिवारणायमाने
स्य लि रोग शांतं ॥ नामतरा स्मा कृष्ण दुःख नाशा पादद्वयो निशरणं प्रपद्ये ॥ ॥ जैमिनिरुवाच ॥ ॥ इति स्तुत्वा सुरेशानं देवं प्रणवरूपिणं ॥ प्रणतः प्रणवं बैजे नामपुरतो हरेः ॥ २९
कीर्तिकीर्तमनस्यं कलिलम् पुष्पिणं ॥ गत्वा महत्तो तीर्थ सविप्रो वाच शवरोद्विजः ॥ ॥ विश्वावसुरुवाच ॥ ॥ कोतो यं विप्र मुख दृष्टो सौम्यप्रतिभाति पुंगव ॥ दिनांतो हमु दृष्टैयो नः कुर्वितो स्मिकों
विनेहं नानिपकरं रोमहंमसायांगामास्मा के गुह्यतास्य लितः यावका नौ निर्मितिमा सत्नाव ह्योविकृजिनामयं ॥ इत्युक्ता ब्राह्मणो विप्रो गुरोराशनरुपुनः ॥ आज्ञा गा मदितिं राजो यो ग्रा कर्मीवर

याद्धतः ब्राह्मणोऽथ वनगमनार्थं ध्यायन्नामैकचारणं । चतुराश्रमजातानि दुःखानि बुध्वे नदि । शिला विषममार्गेऽपि विकंट कोत्कर दुर्गमे । व्रजन दुःखेन लेभे सौशरारानास्थयाकुदा । एवं
व्रजंतौ तौ विप्रश्च बरौ शबरालयं । सापाङ्कु समनुप्राप्तौ वै छमचा गत्वा तुमोऽद्धि न्नाऽतिन्नोतिथिमनुप्राप्तं ब्राह्मणं शबरो तमः । भद्रो मोत्थविधानैश्च विविधैः समपूजयत । ततोऽस्मिन्तु छन्ददत्तै
रुपचारैर्नुपाचितेः । विस्मयं वरमेलेमे प्राबरस्य सुदुर्लभैः । शबरोऽपि निवसति विषमे कानने तरे ॥ आरण्यके वर्तमानः कथमस्य मृतीतरे । राजा दिम्म दर्पमोन्यानि सुलभार्य
कृतं महत । इति विस्मयमापन्नो ब्राह्मणः शबरं ऽवदत् । प्रोवाच स्निग्ध वचसा विनयावनतो भृशं । । शबर उवाच । ।भो विप्र श्रम हीनोऽसि केवल तु त्वं विवर्जितः । आरण्यकानां मन्व
नेनागरा रौकृतः सुखं । अज्ञातानामगरी वृत्तिः शबरै तु विशेषतः । राजोपजीविनां श्रेष्ठो राजामात्य पुरोहितौ । तयोः राजसमः पूज्यः पुरोधाः शास्त्रसंमतः । हं कृ कु श्रीमनर पतिः सार्व भो

मः प्रतापवान । त्वयैतत्कुसुमं सेतुबोध, वैभवप्रभविख्याति । इत्युक्तवत्यरण्ये तापसे सत्वरं प्रियतरो द्विजः ॥ उवाच शबरं स्मित्वा विनयाद्भुतवादिने । विद्यापतिरुवाच । । साधो मदुपचाराया
ता न्येतान्नियानिते । वस्तुन्यमानुषामोदपाव्यदृष्टानि राजभिः ॥ चित्रमेतद्दिव्यवस्तुसं च यः शबरालये । एतच्छ्रोतुं कौतुकं मे साधो संवर्द्धते महत् । । शबर उवाच । । एतत्प्रकाशने विप्र मतिर्नोत ३१
३२ हतेमम । तथापि ते द्विजश्रेष्ठ चातिमत्या वदाम्यहं । शक्रादयो देवगणाः समागत्य त्विदं द्विज । दिव्योपचारान्नादाय पूजनाय जगत्पतेः ॥ पूजयित्वा जगन्नाथं स्तुत्वा नत्वा च भक्तितः ॥ गतेवा
द्विजत्र, त्येषु सर्वेषु एवश्च शोभितम् । पुनः प्रयांति सततं नित्यं देवैः सुरसत्तमाः ॥ दिव्यान्येतानि वस्तूनि निर्माल्यानि जगत्पतेः ॥ दत्तानि तर्ध्यं विदुषेकथं विस्मायते भवान । विष्णोर्निर्माल्यभो
गेनेश्लाताजनराव ये । सपुत्र बांधवाः सर्वे निवसामो न्यपुतायुषः ॥ विष्णोर्निर्माल्यभोगेन क्षीयते पाप संहतिः । नत्वच्छैर्द्विजश्रेष्ठ येन स्यान्मुक्तिभाजनं । श्रुत्वैतद्दुर्लभं कर्म ब्राह्मणो रोमहर

घ सी । अन्ये दामुल्लाविलुप्ताः स्वैकतार्थ ममन्यत । अहोश्वर नन्मा सै पश्यत्यह्म वहु मोक्षरं पते कुकुडं दिव्य भोगमुपभुंक्ते दिवानिशं । नान्यस्य तद्दशो लोके भुवि व्योम्नि चराचरे । पादशांति कुम्भ
कोपशवरो नीलपर्वते । किं गत्वा स्वगृहे मे चक्रुर्देवनाः सुख्यात्मेमं । अनेन सरस्वं निध्याव ब्रह्मास्यमध्ये च वनांतरे । चिंतयित्वा चिरं त्वि प्रः श्रीक्षमासक्त मानसः । पुनः प्रोवाच शवरं अपि यास्ये च न
नु क्षणः । साधः सख्यं त्वया कार्यमिति मे निश्चयो मतः । किं गत्वा तेव यादाः स्वः वरं त्रासुरवदे तेनो । अत्र स्थित्वा त्वया सार्द्धं मुवा स मधुसूदनं । यथा पुनर्नैव तं देहं यास्यामि व्रतनम वेन्म म ।
साधु मित्रं त्वया साकं भागमो मे समयोऽभवत तातरि कोकुलेरं साधोभ वाव्यं त्वत्प्रसादतः । सारमेतत्प्रशंसंति असारे भव सागरे । यक्षेधावेनमित्रं त्वं दुःखसंतार पारदे । मित्रस्य सहवा सेन पुनः
प्रेत्य दोमव्याति । भगवान् कुंडली कोदंडः श्रीवत्स चक्रगदाधरः । हरे कृष्णोऽनरवति मेचि प्रत्यागते सखे । भगवंतं समाराध्य मसे व सनिवत्स्यति । प्रसादं विष्णुना चास्यचिकोर्तुं मे मे वत्प्रिये ।

सह स्नमुपचाराणां पूजनाय जगत्पतेः । रचयिष्यामि तिमहाप्रतिमाज्ञा सोऽनुपोतमे । एतावद्व्यवसायेऽस्य पर्याप्तं स्याज्जनमन्त्रिह्रि । सप्रदेशं निशायन स्थावि ज्ञापयिष्यते । प्रतिश्रुतेति तुरतः प्राप्त लन्मे
ऽनुमन्यतां । । शबर उवाच । । सत्यं पुरातनो वार्त्ता प्रसिद्धैवाचेतो दृशी । त्वयापि यैव कथितं इन्द्रद्युम्न समागमः । केवलं माधवं तेत्रेन द्रक्ष्यति महीपतिः । अचिरं देवभगवान् स्वशरीरं वालुक
३३ पाबृतः प्रतिजज्ञे यमाचैतं दैतदेहिनं गमिष्यति । महाभागपरोपाकारत्यक्तोऽपत्वं यात्वकृतेः इन्द्रद्युम्नागमो मम्या सेधुवै सत्यवधास्यति । एषोऽर्थ त्वयावि प्रनवत्तो व्योनुपो ग्रतः श्रोमा ३३
त्यलोऽन्यनृपतिरद्य नीलमाधवं । प्रायोपवेशव्रतवान् स्वप्ने दृष्टा गदाधरं । तदादेशाद्यारुमयं प्रमोर्ति गच तुष्टयं । पूजयिष्यति मत्यच प्रतिष्ठाप्य स्वयं मुदा । पितरं त्वरितं दूरे यावदादेशो
वैसीमासं स्थितिः । अनुक्रोशागवतो नात्रकार्या विचारणा । तदन्तेऽर्थे सखेरवेदं मात्रयाचाप्रमे वह्नि । निर्वत्स्यतेऽचिरादेव सस्वेदनी सुखं स्त्व । प्रातर्दृष्ट्वा पुनर्देवं नीलं कृष्णमय

विम्रं ॥ सुँचो द्या वात स्यत ठेमिना साय महापतेः॥ द्रव्या वः साधु सं स्यानं यथाभि लबितं सखे॥ इत्या त्याश्र कथाः द्रुयाः क्त्वातौ च पर रुपर्न । शुन स्या मे चा त्वितां शाय ने पक्ष का रुने ॥ प्र
माताश्री च श र्व वीं चीं मार्घ राज्ञो द के म वै ॥ ह्मा नैनि र्व र्च विधि व माध वं प्रणि प त्य च । रोज्मादि स्या नैनि रौ यनि वा साय गतौ द्रुनः॥ ते जमि ने सागि भी थ्य रा ज्ञैनि दे श का र रा
ता । र यमारु त्य सवि प्र त्ति वी तो पुर मायथौ ॥ । इति श्री स्कंद पुरा रो मै मि नि रु खि सं वा ● दे पुरुषोत्तम माहात्म्य अछमोऽध्यायः ॥ ॥ ॐ ॥ ॥ जैमिनि र वाच ॥ ॥
प्रत्य म ने त ता त्रि पु सा या हे तु र सं कु ले । माघ वो र्च न वे ला यां वा त श्रं ठ म ति वं वौ । समु द्र वा लु का चा सौ वि च चार च स व प्रः॥ ते ना कु ल द श्मा दे वा न शे कु र व लो क ने ॥ श्री कां स्य
त दा वि प्रा द षु ति पु रु लो त मे । या व द्धा न स्थि र द श्मा म् दृ तं ति दि वो क सः॥ ध्या नी ते वा लु का रा शि द द शु स्रे न माघ वे ॥ रो हि सी च त या कुं ऽ व ठ च मो ल प नं तं । स्व त हि तं ते ता

दिष्ठ वग नु ता कृत्सं द्रु याः लोताम वाप्रुम स्तो ता द्दे ति स रु रु द्रुम शी । कै मेत ज्ञोदि कुर्दे वं एक दा स मुव स्थितं । दशा से च त जः श्री शः दा रा पक्षो प लभ्यते । अपराधं कि म स्या कं लक्षितं ष्य रु
34 लिग । पुष्पवते च कान स वा नि प व्हाय ते ह स्पते । येषाम थे ज ग ताय: स्वोच कार क लेवरं । तोन ना याने परि त्य न्य काम ने त्क मुव ध्य से । रवि श रा रा व म्ह तो रो । व ह्य य क म ल ना रा । किमा
नी ऊ र च या स क षा शे षान्दि वो क स: । त वी श र म्ह ज्ञः सर्व नि य ब्रा नः प्र य जंति वै । त्वत्प्रो त्ये य न्ते पुरु षः । व दा दि ष्ठ क ल प्रदा ना । ति दे दे का र लक्ष्मी रा स व दकु क्ष द जो व ना: । की ति ३४
श्री का: कृश्याम: सि प्रतीव कु पक्षिता: । दि व्य रमा ति श्रिय ता ती त्वा मना लो कृप मार्ध वी । अक ता यो स्त्व या सा ना भ वि ष्या मी व ने न्वे रा: । कि कुलि कें कु धा मा न सुख मा प र मा व सौ व
दा मी ते न प एषा मान या स्या म: सुरा लयं । ते व आ प्या य पर म म ने व ति शि त व्रता: । वत्री गे दे व न्य व त्यी न टा व लो क लधारि रा: । या व व वी पुरु रो को का दि वि सौ कि मा म हे न यो ति

तजकेतसीमाध दानन्न स्यातुमर्हति । अन्नपानविद्युन्न ददद्यन्त्वा मेजसार यांगताना । त्वदन्नाले कशीकेका पारे वारि मञ्जत ॥ सुम [illegible]
मिदि वाकसां । अशनोराते कावा सो पुरः प्रादुर्त्तमके हि । मिन्ना ये मोः सुरा यन्नै कर्त्ते मर्दयन्तो कृष्ण । अद्य प्रभृति देवस्य दर्शनैकुलं मं मुत्रि । [illegible]
मुकांतिकं गत्वा केतु ज्ञास्य पानिश्चितं । तस्य त्वाचि दशाः सर्वे ब्रह्म रोगांतिक मागताः । यमानुक्त तवृत्तां तेम वतार्द्ध चकारराः । कुतं सितु कु जनः सः स वे [illegible]
प्रेर पाकस्तो व्यार्त्तितयत । मम कार्यं तु निहत्य इयदु खो नोलमाध वः । आस मैत्यु ल्के चमिदं वारि आम्या वलो कये । अद्य तु पुनर्वेपरम मुत्रु यदि सा कान्ते जेय [illegible]
• खोल मायर्थं प्रदक्षिणीकृत्य ब्रह्मा जितेन्द्रियों । पुनः ॥ प्रदक्षिणा पूर्वं शतधाम जैतेषति तियेसकलं क लमधताये रणये । नीलाद्रि मंडितानि [illegible]

विचित्रपादपैःकुलं परिभ्रान्त्यैव तदा । दृष्टं पर्वतवनं नानाद्रुमलतान्वितं । नानापक्षिगणाकीर्णं गुंजद्भ्रमरगुंफितं । अत्र पूर्वं किरातीकायातरुगमनं, तं । सत्त्वकुसुमोद्यतलताकु [illegible]
35 तं । नानाजलाशयाधारं कमलाकरसंकुलं । पद्मकल्हारकुमुदविकचोत्पलसंयुतं । तत्र कुसुमैः परिहासलतादिकं । परित्यज्य गात्रे तत्र गमागमं पद्मजातमः [illegible]
मेरा [illegible] प्रापार्धं तेषु किं नाम त्वया । दृष्टेनाथ [illegible] दुरः प्रत्यागतं द्विजाः । श्रुत्वैव [illegible] तदा गमने माकं [illegible] नाद नं । [illegible]
[illegible] मानानिश [illegible] तेषिम्हीते रेचिरः मतुविख्यापतिद्विजाः प्रविशि केवैवदृशैर्दै चारिकपुरः सरैः निर्दिष्टमार्गः [illegible] गतः केतु [illegible] निमा [illegible]
[illegible] सुश्रम [illegible] । विधाय पारोमारनामकपवित्रशालशां [illegible] तेः । तद [illegible] नृपतिः [illegible] समुद्भाय वरासनात । प्रसीद [illegible] प्रीति वदं [illegible] कगम्य गात । [illegible]

ते गो । निमान्यमाला वकुवेय, वस्मामो द्रमाघ वे । मोतो मुकुंद शिर सोऽम, पमाप्र मोद क्रेदोतिर फ़तेसुर द्रुमकौतिमधां । श्रीधीहातालिनिचयांगा गन प्रसाने गौध प्रगाशि तृजगा कानुषीनमोना ।
यत्वाद वंक जमालद्र जसोन कुसोगा कदोद यः परमप्रमा सपद मापुरस्य ।। विधोः कलेसमुज्वे लितं गरागसंस क्रपुरायनिलयं प्रशतोऽस्मिमालौ । पद्मी सावस वसने सप, जौयाकस, यसे । थे व
सरैः सकसु मेऽदधं गास्पितिगर्विता । कुत्रास्मितेयमाकर्णा नंदिमानेसिगुङ्वला । यश्रीनिधेः शरारेऽमृतसर्वांगव्याविनोचिरं । जलनोलाद्रिशिखर मृदयामयदु दयों ।। तुयानातिदुस
श्रीमनंखाद्रिमौशर यागीतं । इति कुचा सः क्रान्तिपाख्यगोकुंदयाविरा । जगामशिरसा मृदं औस्पृ र द्रोमांच कंचुकः ।। सोऽपिविव्यापतावेग कोचिता शखक लेपः । व्याधे त्सान, पव्हेके व्या
स, माधे वमाप्रमति ।। ते गसा सर्वे लोका गोपाचलि नाशयन सुधाः ।। अनुगृह्णातु देव त्वं नोलोद्रिशिखरालयं ।। श्री पतरिय माज्ञातेमा लारूप प्रकाशिता । द

36

तु ता य कैं । न तु ब्रर क्षर पतिता नृ मो च म ते लत्र जैं । सा प प्र, या चा नर पति मी ती दृ द य ती वि नी । द, ब्लु मे ने श्रिवं: कौ तं सा दा द्रु, प क्षशा य नी । नि वा य वा रा शि र सि द र मो लिन तो च तः । का जो मा क्ष जाता ।
तिक्ष्ण वदन्ते तु पु वे दा रि । । ईं द्र य, मु ज वा च । । ज यों विल्न ज म तृ, वि स्थि ति सं क्ष र शि त्पि कृ त । लो ला विस्व व कु तो म सं स्म त्र श्री ज मा र का ते । कें त या मि कुः शे प तो क्र ता मति त र क्र म । त्रे तो
क्र रु द्र मु कु ट कि मी दि त प दी नु, जै । दो ना मा थ वि प कै क स त त त्रा रा त वि र । नि व्यी ज क रु रा वा रि पा रा वा र प रा, वि र । व द क श र दो दो न म जा दि मु म ति म रं । ला व्या ति मे
म तो वा गि ता वि र ति त त स ल । इ ति कृ, व क्ष र प तिः त्वा त ने स मु, पा वि श ता । मु, द मे ध व्रह्म चा रि य ति वै स्वा न सै वृ तेः । श्र यु द श सु, त्व या सु, कु रा ते य त्र मि द्वि त्रे: । सो मेः । शा व र कु
गा, यह मा कुं मे श्रि पु र: सु दे गा वि स्या व ती प, त्रा य ता व हु मा न पुरः स रं । उ प वे श्या व्रा तः पा ठे प छु कु शा त मा दि तः । पु रु वो त म दे व स्य वि धे मो तो स्म व र्णः । सा: । न दे मा ले वि क वे च पल

कथयावदतोमया । श्रीहमगाः श्रीचंदेतासौपुष्पेणलभ वगा त्मनाःभिमक्त यावत्प्रवेशाममम्कुर्नीतंस सत्पतेः केशेत्रतमस्यनृतीतकथयामासहततरात । [illegible]
श्रीने । ह्या नैचसादृशोकुठमद्दिगामैनवठस्यैच । नृसिंहदासभृशंमठनीशक्रोनामभृधारिष्यति । रयनक्रमयाद्यैकेतस्यायामावहनशे । नेसवैवसायोमासयथावदकोठवता ।
मतेश्च त्वाचित्रमनुलतेद्धिकाचहतंपुरा । सप्रतीतोदृष्टम नाःपुनतैर्ध्यातितोऽत्रचात् । । इंद्रद्युम्नठवाच । । श्रुतपूर्वैनरगनवेततोश्रीलीमकुलीनं । केशेनश्रीहि[illegible]
प्रतेनयायक्षत्रम । नातेंद्रमद्या मुने त्रिभुवनेमरूपंयथातवं । । विद्यापतिरुवाच । । इंतत्तेकथ येष्यामिदव्यांमूर्तिंनगापतेः । यैचर्मचक्षुषादृष्टुं जायतेमुक्तिगामनं । नातेंद्रमत्तायाका
मयामूर्तिःपुरातना । यान्देहैत्रयीरूपैं अपुरेकेरचितासुरैः । आरोपतेयैदिव्यास्तुरूपाणायांदिसुपर्वभिः । सेयंमायतिनपतनचगैधनाश्यते । दिननुतिथयातेनेदृश्रीलाभ[illegible]

पुनेयप्रारनिर्माण्यमं कराग्नौ रात्तं लक्षुपनः किं न पश्यसि मौराजक्षितमानुपवर्चसं। सत्त दर्पशनो वस्य चुतिपिपासावलहाय। गेत्रान तेनु प्रक्रक्र के ना [illegible] पक पनां। मुक्ति मुक्ति अत्र राजाज्ञ कृत्वा चकर
पतित्वे। न जरा रोगशोकादिदुःखैर्न चलितं चित्ते। यत्र सा कोऽज्ञ मन्मा यः प्रसन्नवदनो विमुः। कुलं दिवरपत्राक्षः प्रसन्नो मृतमेति यः॥ । इति श्री सैन्य पुरा जो के अक्ष इति सं वाद पुरुषाक्षमना
37 मनवमोऽध्यायः। ७। । । ईन्द्रद्युम्न उवाच। । जन्मप्रभृति तत्त्वं न प्रयातोऽस्मि जो तेन। तथैव विज्ञातवान्दिव्य नृत्तं तं पुरुषोत्तमं॥ । विद्यापति रुवाच। । तत्र स्थितोऽहं सायाह्नि
न कर्त्तव्यमार्गे। तत्काल कालेन दमनीयो नवैश्च शिशिरो मरुत्। तदंतः कुशलः शब्दः श्रुयते विस्मयप्रियः। क्रमेण यादि प्रयाति सतनवावर्त्ते वनः। दविकालीपतगूढ वृक्षा अपि
तपवनेः समागमोऽपमस्मा कृष्णेवै कुंठस्य महापते। वीणावेणु मृदंगानी करी राणी चर्जिः स्वजः। अमृतपूर्वमत्रासौ दिव्यगायनमिश्रितः॥ सतत मृपचारा राजनपाते वपर अपि नृ॥

तैः समर्पितं तत्र मनुष्याद्धपूर्वकं । संपूज्य विधिवद्देवं करमाञोपलक्षितं । जय पूर्वैश्च तैः स्तोत्रैः संस्तोष्य मधुसूदनं । यथागतं तैरश्चेदशाः प्रययुस्त्रिदशालयं । तेषु यातेषु राजवरः सस्मार विश्वावसुं मम
प्रद त्वोचार मो यान मा त्यं चद्दद्कोमम । अनर्घ्यमितदस्त्रानै श्रीराज्यसुरपदेतुकं । अतलक्षौ पावरक्षौ हूंयोग्यै चाहृतं मया । शत्रुघ्नेतस्य संस्थाने विधेय क्रौञ्च मुत्तमं । अपूर्वं शलभं तेपुष्पं
रूपं चास्य समं नोदरी । नमुष्मिन्नन्मनापुंसा शक्यते गदितुं दिततं । तवंश्चापयोरुकाम्यंतलक्षितं तेक्षयामिते । समीताद्रुदनाकौटौ क्रौञ्चेनोत्तादृनामकं । आयामावतताम्यां च विस्थातं क्रौञ्चाद्रं
चकं । तीर्थराजस्य वेलायौ त्रिंशा वालुकयावृतं । अक्रेः शृंगमेयानुचक्रलिप्याघोवटोमम ॥ ज्ञानं । आशायातः पृथक्कामा पल्ला वर्जितः पक्षवोद्भवः । सर्व पराक्रमशोतस्य प्रयानापि क्रमेतवै । तस्यापश्चाद
देशे वै कंट्ट पैरोहिरासैरकं । जलाद्रुमाकुलं चव दारोद्रशा वेष्टुवितं । । वह्निः स्फटिकवेदाभिस्ततोदिक्षु परावृतं । श्रीदः सितापद्वोभिरद्रिः पूर्वीमनोरमं । तत्पूर्व त्रैदिको मध्यन्यायो

ध कायशातल । इन्द्रनीलमयो देवक्षालेच क्रमदाय रः॥ एकाशीत्यं गुलमितः स्वर्णपद्मोपरि स्थितः॥ अष्टमीचंद्रशकल शोभाविराजितमालम् ॥ सोरैकीवर पुष्पआध तकारो वतलम्ब नः॥ सजनोकृत
मानुषःसीतापत्रयमोच नः॥ जोसापुटद्वयो ह्यास्तिलपुष्पप्रशोभनः॥ बन्धुकोदश्रमसमयत्वेऽपि तुस्मित स्वाधिताधरः॥ ह्रासलसैकृतमैाकर्ष्यां रुचिरं चिबुकीतनुं । अनन्यपूर्व ... का को ...
गमैनेसा । ह्रासनिम्नाधरो मैाचिबुकी सुकिरोग्रुमे ॥ विदद्धिदशनैर्देवो विश्वकर्मादिशि ... पितो । मकरास्यकरो मुद्याशोभि कुण्डलयुग्मेन सः॥ कुरसानीवयोर्मध्येपूर्णा चौ ओपतासकः॥ २३
ओवेयशोभजनकः कंठदेशे नवष्यती । दक्षिणावर्तशंखस्य मुक्ताजन्माभिशंकिकृत । पानीय तकंदयुग्मोज्ञानुबोधिचतुर्मुजः॥ स्वर्णडजमलदारोपशोभकोरः॥ स्थलोविग्र॥ धनेचतुर्दश
जगद्वंदकोलभर्वितिते । निम्नाभिद्रस्याविभूतनुरोमालिवलुलः॥ दारिद्र्यवलिमध्येनस्वाधु वपरिमाराकः॥ तुरजेमैरवलाया मुक्तंकिराशी मौक्तिककौज्ञा । जगत्ववरायपुटकंपो देवस्य

शाग्ता तथा ज्वलनादिव गुणात्रिकर्मान्त्ये लोपशाम्या । जैवाङीम पुर्णैर्मोदामी गत्यन्तोऽरराश्र्यै । वृत्तानुवृ व ज्ञानस्म्यां मालया प्रवसीनया । र, मोद्ध्यवलया म्यांच शोभन्तेचर शीर्षि मा: । सार तं क राक नु यकु
कुटाक्षर लंकृतः । ज्ञानाहंकार केश्वच प्रद व्रह्मारा केशतश्च चक्रपश्म गदाशीरवपद्दि रामालिधारय न । सर्वाशाद्योतको देवो नालाद्रेरुपरि स्थितः । दशप्रशाम्यगन्त्या धेदेव वैष्णव प्रमुच्यते ।
वामवाश्व गताल कमारा सूक्ष्मावागपारगा । वलकोवादन परामगवन्मुख लोचना । सर्वलाव राय व सतिः सर्वालंकारमूर्तिना । तावापर्शीं द जगतः वनराव न नि स्थिता । तमोगता
सोर दशानुग हुंतोच पस्यतः । सज्जो वोता वत्तुर्ह्मो दीनानुक्रमकार रात् । ऊँ त्रोभूत करा वृंदः शेषपश्चा स्व व स्थितः । अकोव्यवास्थितं दशवकुर्वेम्ब्र मसुदर्शने । कर्तां मलिपर्ठं त स्पश्चात
कठमारिपतें । एवं समकुतरुवंतं दशपूरस्ता दो ऽक्रुचः पातें । चेतोर कुमि राका पूर्विवत त्रैवधावर्त्ते । अनेक गतम साद्भवैः सुकमरिराक्षितानिचेत । कुगप वारप कालिदय स्पा सैतं दिपेर्ययति । तोच हा

नेनसाधनविद यत्रै बु तेराए। नालमालोकतुं गत्यैनादर्शं पुरघातमें। येनालमुतिं विमलो वरार्म ध्यायतिं वृ छुँ पुरु बोतमस्पं। तिद्वायावंथाः प्रावस्पंतुं विभ्राः परं दियं प्राप्यनशोचतो नु। विद्याग द
ध्रु दृशामः प्रतातं नानाविधं कर्मफलैं रुग्यांयत। एकस्पतत सर्व मनुष्याविद्याः सुदर्शनस्पतिशतां शमानं॥ किमत्र चाच्यं त्वधि कीर्त्तितो क्रपं सो मतोया वेद दैति का मानं। लभं तनीला द्रि
38 पातिप्रयाय्यतितोप्यध कोकोवसु वोगादि सु॥ सए वयाता कतु मः सर्वेषा सत्यप्रवत्ता सत्धर्म शीलः॥ स वैर्मु रोः सर्व मवैवरि छु नालोद्रिनाघः स्पलये नद घृ॥ तत्र यसे नकाः सैरि
माधव स्पनगत्पतेः॥ तेभ्यः सकाशा न्मां तोन्याम दं ज्ञातं मयानुप। तमिन वरं परायातमादि सुर्वेः ९ रातनं। प्रसाद मिद मास्यातं श्रातातेन गतोम वान। लदा ज्ञयातत्र गत्वा दृष्णु श्रीगुरु बोतमं। कि कृतितो
राजै हृद्ये प्रश्नत ष कुरु। ।इदं मुत्सउ वाच। ।का पुनाकाङ्मगवतः श्रुत्वारु पमथाप दं। कातकात्यो प्रिभगवनाद ब्यति मीन्य सैगमात। वहुजन्मसाक्षितानि द्याकाजि दुरितानि मा। अथ कोसौ त्वमन्न

तोदर्शनेश्चापतेरगं । सर्वा मिमाद्देयाम्यामिदा ज्यनसुसमृद्धिना । तत्र वासीकारं ब्यामिपुरपुर दुर्गास्थि चैवहि । क्रतुनाहयमेधेन यज्ञे प्रीतैर्मुरद्विषः । शतोपचारैः श्रीनारायणस्य देवदेवस्य देवतोत्तमः । प्रतोष
वासमिस्तैः प्रीसाद्यत्वाख्यजर्गद्गुरुं । वात्यामुनेनसीतं प्रयथामामभिवेदयति । दीनानुकंपीमम न वानसा काङ्क्षाराय योविष्णुः । एवं सश्रद्धयाम तचासीनुतोयाव दोस्मरे । नारद सनवसं प्रप्रोक्त वनोत्ता
या कौतुकी । तमायातमृषिं दष्ट्वैव घावाग्नीविधेः सुतं । आससीस स्वकार्ये स्वसिद्धेन रपातिमया । ठत्याय सद्सावि प्राः पादा र्घ्याचमनीयकैः वरासने स्वेप्रयातेः प्राच्यचे देवतोत्तमः । इदं चमुदाउवचा
। अद्यमे सफलायज्ञा दानमध्ययनं तपः यन्मे गृहं समागछ दितया ब्रह्मणःसुतः । कृतार्थो यच्चोपि मुनेश्रमानमानुब्रवीतत्व । तथापि वदप्रसादेन यत्किमात्रेतर वदाते । किं प्रयोजनमागतं स्मृतं तवागमेपरागत
ते । । जैमिनिरुवाच । । तदूत्तात्तुपतेर्वाक्यं त्तिप्रतापकोमलं । उवाच ब्रह्मणः पुत्रः स्मितपूर्वं महीपतिं । । नारद उवाच । । इदं चमुद्गुल श्रेष्ठविभवैत्तक श्रीलोके । प्रोपाताके वता ः

स र्वा न्न या या ब्र ह्म णा स ह । स्वः प्रति ष्ठा पृ थक् ता ग्या गु णा ते कै के श ल व । ब्र ह्म णाः स द ने स्थ त्यै व यां प्रा कृ त म् उ दि ताः । अ व तो रो स न रं ऋ धुं नि धुं तं व द स श्रमे । ते ऽ ष्मा न्ना व स रे ज्ञा नो व्य व सा य क्ते व क
रा ः । सि धु व्य वे स तै न्ना न न या मु ते तु द्धि सो द शो । स ह स न्न त्म स्च म्या सा म क्ति र्म व ति मु प ते । नो ला च ले गु हा वा से मा ध वे ज ग ती ध वे । पि ता म हो म हा प्रा ज्ञ य मा रो व्य जा ता । प ति ः पि ता ज गे म हि
39 गु हा गी ते म ए ता ज हं प दे । त द व ये न स त्यो ः स्य म्या ते तु द्धि रो द शी । च तु र्व र्ग पू ला म क्ति वि शे म्ना ल्प त प ः फ लं । ब्र ना या व व्या तु द द पं च ब्रि सा वि व ह्ने नो । र ता ते रो वि श म क्ति नि कु ति ना या ब्रा ता
म वा र यं प्र दी ति प दे दुः स्व स क द सि कु ले । वा न्ना नी म् म ता वि घ्न म क्ति रे का स्थ स्व प्र दा । नि रा लं ब हं द वा त र्वा द्वि ता मि सु द ल रे । नि म कु नी म वी मा वी वि घ्न म क्ति नि र ः मु ना । का द्वि ते वी म
ग ल ना वि घ्नु ग तिं नु मा त रं । स तः स तु कु म न स्त ना द्वि शो चं ति ज्ञा तु च त । वि घ्न म क्ति सु धा पा न स तृ प्तु नां म हा म नां । ब्र ह्मी प दं क. प न्ना गो गा ज न्म नी वि मु ता य । क्षा वि धी या दि ह सा रा ध ः सु म हा ॐ

नत्वा निमनाम ॥ विक्रम किं न कृतं दानवत्, लंशसमायते । प्रयागे गीता गा प्रमुखतो धानिचयतवांसिच । कस्य मेघः कोकुवरो काणानित्य गतोसि च । ततो पतसरिस गमः सह त्या तस्य जितानि च । स गन्तुप
घाकेतो श्रेष्ठ गुणितेः कांदे कोनामः ॥ विक्रम तेः शकत्वी पासन्मेप सौनाद्वि कांतितः गजेमि तिरू वाच । ॥ विक्रम तेसु मना, मं क्षु तान् कोपि दमादिनं ॥ विक्रम तिते स्तदीप्तपानु कामेघाका नृप
स मनार दं पुत्र रादे दं वा कर्ये सत्यानि तिर वाच । ॥ इन्द्र कृ पुरु उवाच । ॥ मदिमा विक्रम तेकु साधु पा तो मुने ममं । तस्याः सुरूप जिना साचरा गोहादतना ते । तद्देशा नमा ह्याकौ
म केत धार्वे पुना च ॥ त्वद् उत्यानादि व तो स्यान्नमा ता चैम दानता । ॥ नारद उवाच । ॥ साधु राजन्, त्वया पृष्टं मे । तं कथा याम् गते । क पात्र तापादीं नौमत्रे मनो सिते तौ । क
पाके तत्र कियापुत्री पे नेतः क्रममित्रा नानेः ॥ रा, एषा चाद्रतारान न प्रोच्य मानो मयान घ । सा मा त्ययतो विशेषांश्च त्रिधा कर्म गं कृपुरातनं । क्रा त्येत सु तात तपापातात. केवेद दु: स्वसंततनः तितु स पादे

[illegible] म प्रति [illegible] सानुयाम दे [illegible] या मता । कामक्रोधाभिमुक्तानां [illegible] न च्य ये सा [illegible] सानुपताम [illegible]
प्रति [illegible] सानुपतामि राज सो [illegible] । श्रीमुक्ति [illegible] नरं द [illegible] वन विन [illegible] । वश्यताश्रमे [illegible] राजसनो । [illegible]
40 [illegible] हे [illegible] सोन [illegible] कष्पितनः स्त्रीन वै [illegible] वाधानां [illegible] प्रेमा [illegible] वर्ण । कुल [illegible] ते [illegible]
[illegible] । पुनरागत्य [illegible] लोकं [illegible] तो त्व [illegible] राज [illegible] कृ [illegible] तथा । [illegible]
[illegible] । [illegible] क्र [illegible] वली [illegible] ते । [illegible] प्रायश्चि [illegible] कि [illegible]

[illegible] त्यभिचार कर्ता । कुलाचार निर्मोहो [illegible] जितेन्द्रियः प्रशान्तः सर्वलोकानां पूज्यो [illegible]
[illegible] चैतन्य [illegible] । यथा वृत्ति जगज्ज्ञापं सावित्र्यापि कीर्तिता । [illegible]
[illegible] सचराचरं । सृष्टिस्थितिविनाशानां हे [illegible] प्रभव्यसौ । किं पुनः [illegible]
[illegible] प्रशान्तचित्ताः सर्वेषां सौम्याः कामजितेन्द्रियाः । कर्मणा मनसा वाचा परद्रोह [illegible]
[illegible] सदा । सदाचारा वदान्याश्च परोपकरणे रताः । पश्यन्ति सर्वभूतस्थं वासुदेवममत्सराः । [illegible]

पूजा यां लालनाः स्वकुमार वत । कश्यपादि चम पं नाकेपरि चरं तिच । विषयेषु विवेकानां याम क्रिरुपजायते । चित्त वितेतेनां प्रति शत कोटिगु तां हरे । नित्यता त्यता पु क्षय पतो पीकता
५१ त्रितान् । वृधुस्य रूपालथ्या यंतिग लाः पतृग या दृत । वृधोर त्यं न पश्यं तिविघु नात्या पृ थ्मा तं । पार्थ कथं समाणु त्याकु रूपता । जगला यत ता सातिया लेकां र्द न सशा यः ह तेया पान
कमाने क्रिग कायापवति ते । अतियां नीयद्य देवः सर्वं धी तं कृदि स्थितः । सत्याता सेवको वा विवेताना योः लेक कम । इतिमा वजयाकता वृधा नाः प्रशा मेतिः सतांय ताति यीतः । हरम क्रते वं
तपारप कंग या अंत तुपा वज नंत्य नेवुः उपकाति कुरालाजगत् यतिं पर कुशलानिनिजानिम वमाजाः अपापर पर मावतं द या कृ ज्ञात अनसः स्वत् वेघावाः प्राप्त ज्ञः । ह व्याकुपर आ नेचतो ए
संतपर वलतासुचत् दृशा लोलोप । सत्यदि पुसदं नेवुबंधु वर्ते समर्मतेयः स्वल् वेघवाः प्राप्त ज्ञः । गु याग रासुमुखवाः पर सम अ उरु नपराः पदि याम मी लय या दाः गग व लि सतेन प्रदत

चित्ताः प्रयत्नवचसः खलु वैधवाः प्रसिद्धाः । स्फुरन्मधुरपवर्गद्विर्कीसदन्तुः कलंकमुवर्णशुभनाम चानमन्तः ॥ जयजयपरिघोषर्णारटैतः किमुत्रिभवाः खलु वैधवाः प्रसिद्धाः । स्फुरच्चर नागराजयुक्त
चित्तः ज[illegible] मालयाम्बु[illegible] सामग्रीका पचितचतुराहरोषितात्मनूतवचसः खलु वैधवाः प्रसिद्धाः । रयचर नागकाकुशीरच सुद्राक्तितिलकौकितवालुमूलम[illegible] मधुर [illegible] चर
नागनाम[illegible] लम्बितकवचाः खलु वैधवाजयन्ति । मुरजिदपघनापकचूर्णघोतमतुलसी • दलमाल्यचंदनैर्ये । वरचित्तभिन्नमुक्तिमाप्र[illegible] नाकानि साचनाः खलु वैधवाजयन्ति ।
निमालतनमदमानभुकुचितांशुप्रसमविनश्यद्दर्कीतिप्रशीताः । नरदनिमग्नराविर्वर्धुमाप्राद्योयितमुचः खलु वैधवाजयन्ति । भवतिसततं प्रभक्ति माजीशुचिरचितं [illegible] चल [illegible]
[illegible] मानुपूर्वं [illegible] संचिंतयदेतत । न द्विधनमवमृग्यतेकदाचित्र खलु शरीरकर्मदसंप्रयोगः । मृदुलघुवचसो[illegible] धानकोकि[illegible]

वाजिनामग्रग चारतमापद्दवीततुं सौ स्वयं तेः कृष्णरतानुबंध चितां॥ महद दकुशलमप्यवाप्यस्त्याम गार सनार स्मिकाश्वे मावाते। परगसुस्यपदं दर्दं कुज स्वं दाना सपदना [illegible]
42 वाः विलयवन्यनगालकेर जस्त्रैपदुध तिनामहरेर वैघवाते॥ परपुवतिध नेकुनित्यलक्ष ध्योःहृ पराधि योनिजकुरुपूर रोत्कोः॥ विवातपरमि हे वमान्ते मानार पराव ः त्यलकि
कुमक्ति सोनाः श्रीनवरतमनात्यं सं गारताः परपरमावकारि सकातिरौ क्रोः॥ नरहरि चररास्मृतौविरतोनर गलिनाः स्वलुदूरतोहितवर्यो॥ ॥इति श्री स्कंदपुराणे सोत्कले ७२
निरुधिसंवादे श्रीपुरुषोत्तममाहात्म्ये दशमोऽध्यायः॥ १० ॥ ७ ॥ ॥ जैमिनिरुवाच। ॥नारदाद्याः मुनयः पुच्छन्ति भगवन्तं कृतिमुत्तमां। श्रुत्वे एवं परम प्रीतं ऋषयो वाचते। ॥ ऋषय
ऊचुः। ॥ साधु सं गतु व च्छुर्भ वोमोऽधविनाशनः॥ भ मोऽदक्षोम गवन सोऽहं सं प्रतमेव मे। येन साक्षात्कृतो विभुः परमात्मा परः॥ तत्तं मे ॥ [illegible]

लिखित्वाश्च न गते तमागेत्याशमस्यगात । पत्नेत्वर यतोचितं अचितुं नोलमाधवीं । वेत्सि ब्रह्मोउक्तं ज्ञातं परं टनसाव लोकि कः तदा वार यमा स्यान या स्यान तोलपत्र तं । पुत्र स पत्नम [illegible]
दोजयालं ज्ञातं शुभं । तश्चतोर्यान्ति सीतोपि व दुर्भः कायितानि मे । तद्धा केषा यदि जानामि मम दे पुः सफलानि मे । । नारद उवाच । । ततो ते दश दिव्या मि दर्शं को [illegible]
तेषां क्रोः शीभ्रं श्रद्धोन्नमा दात्म्य मेव च । सा दाद्र दोस्ति देवशी भ तो ह्यात्म समर्पकं । तवा . नुग्रह तः शोघ्रं चतुर्द्धा सैव्य वत्स्यति । यस्य सं दर्शनाद् [illegible]
वैकथीते तो प्रोताव दुः हात्यै समाप्यच । दोश्रानु कूलं निली यपं च ग्यी म्गु गुवा सरे । ज्येष्ठ का धेम तरे पदो पुण्य दौं लब्धु उत्तमे । एकतः शापितो रा [illegible]
तः प्रभातेव मल हं द्व दु ग्रान्यपात मः । पाल दांकार यामा स राकुल्य सह वेधुभः । यथा विभवतः सैव्यै नीसाद्य गमनं प्रति । या व ज्जो वेतन व्या सं कार [illegible]

ताय स्य सत यात क्षा क्र ज्ञो वतु। राज्ञानः सा त रो धाश्च सा मा त्याः सवरि ऊ दाः। र थे मै ज्जे स्तुरं गै श्च को धैः स ह पदातिभिः। व्रजंतु सज्जिताल्लक्ष्वा भ्रमराः सांकु रो व्रि याः व्या रा रुः स स मो उ ह स धमा
ताप ज्ञो वि व नः। रा षु क मे रोनि धौ ताः कुशला राज कर्म सु। त्योतावं दो त्या च वि दो दं उ नो तै प्र बीरा काः। नृत्य गाय न वादि त्र चतुर्विध सु कुशलाः। गज वाजि न रा थी च मै ... त्य मा ... उ ह ना। कुशला कु ...
43 मा णाति न्या ष्ठ स्व स्त्र द श स्व पि। उ दी मा वि द्या सु त धा कुम्भ ह का दि कु तू हलाः। वा ट सा ह सि का श्चौ रा त्पा त्ये प स्प तो ह रोः। विचित्र कपट नाना वाद्याः कुका रा श्च मा म गा ...
त्येरा न्या ना र काः। च तु क रा श्च पुं श्च लो वे श्या व श्या नु गा वि टाः। कु धा ल वा श्च गो मे घ ड्या मो ङ्ख र र द्वा काः। शा कुं त ल्ष्वि क पि श्या प्र शा दू लर दो काः। क्षा न्ति तु ङि क मो र दो शा त र ...
त्येन्य यमा न व द भाना ना भा ज्ञो म दा यो न रि पाल यति। ते यातु स र्वे व सतौ हि नो ला च ले य था स्वैक त वा लु भा गाः। ए व मा ज्ञा प्य नृ पति यो ज्ञा च यो च क त द गाः। ना र दे न प्र भा ...

[illegible] नलिकं च शुन्यातं स स्यगुवानय । पुरोहितम तेनास्मिन च शो पालात्कृ मुच्यते । तेनादि कृः स गराक ॥ पुरोहितस स्याय बाला । [illegible]

[illegible] दिव्यासि हा स ने स्थितः । पाक्षा विवेक मंगल्यविजैः प्रागनुभावितः श्री सू क्रव द्धि सू काभ्यां सू कन दारु शान च । पालन मात्यादि सू कन [illegible]

[illegible] सर्व मीधेः पृथक पृथक् । अगिलि कलितो राजा चोनीश्रु कर्द्दतीं मसा । रराजवकु बादो शोभि क्लू मः पावकोपया । अश्रु कशु कव सनः [illegible]

[illegible] । जयराकुर्गलो हुचोजगीसे ओश्रय जातेः । शीस्वधनि सु गंधाभ्यां श्वेत वंशा विच्छ मकं । वर्द्धि प्रदक्षिणी च क्रमशो [illegible]

[illegible] कुगोजसंचितेः । जहा शा दो स्य्य नाशाय सो स्य्य स्थापविवृद्धये । स्यो तः शा [illegible]

[illegible]

[illegible]

मथालमुपचक्रमे। चोलांशुकप्रावरणोपधायकवचौ ललगे। शिरोवेष्टनिकं शुभं सुरत्नमुकुटोज्वलं। तावत्से श्रुतिपुत्रे रत्नकुण्डले मृगषिते। ग्रैवेयकं महाचैत्यं हारं तरलमध्यगं। दधार च मणिकेयूर
44 केयूरौ गादमुद्रिकाः। मध्ये चित्रवल्लीसत्कं सूत्रं सुत्रं चित्रं दधौ। हिरण्मयीं किंकिणीयुक्तां मुक्ताजालिकां। नानारत्नैः सुघटितां दधार सुमेखलां। श्रोणन्यापादकटकं पादकोटोः सं न्यवेश ट प
यत। संमुख्यावर्जितेदर्शे ददर्श सौविमलितं। मैमलारोपणायायपैसं पाठमुपाविशत। प्रा ● क्रमुखः श्रीचन्द्रे देवं संस्मरन् मधुसूदनं। गीमन्त्रायत नवविधं सर्वं आंगन्यकारसमन्तं। कारणा
दत्रस्तत्रौ श्रोत्रपानकानि तदनन्तरं। सामनेस्यामसौ मालीश्रान्तवौ मंध वगीतां। दधार प्रय मैराजा मैत्रितस्वरपुरोधसा। मन्त्रौ दीपकलीदुवौ दधि गोरोचनीतथा। सकामि सोवाजाजाव
ते न तत्र ऋषौ रणिवत्रितं। आत्मानो ददर्श राजा सौरभेये दृविधिय। मुकुरे मंत्रितेपश्चात्संदधौ न च केशरी। वस्तुचे श्रीतिपावेशा समुदाय शुभायातां। पाठकैः पठितं ... शंसितं

न्नमा र्थ प र रच्छित ॥ घुरा तो मे ला ले के कः कृतचोद्य नु, लिनं, पद्मा माला धे ॥ तुलि पाठे न पाकुमं तु तपराक्रम ॥ पाणि ज्ञात स्वरे सत्यासद्भितं गर उ श्रु र्मे । [illegible]
णी कुपगुणैजार दैपुर त ॥ स्थितं । मध्य द्वार मृपाम [illegible] के त्रपाशि र्मरा वृत ॥ श्रादि हृपद म्नगौ ॥ सावशि ते त्रपुर ॥ सर्व ॥ ते त्राप श्यन स्थिता न वि श्राका ल्मनो न [illegible] । [illegible]
ते ॥ कुश्र माकृपाठ र्मेश्च कान । ल ज्ञाः तपृच्या ता ज्ञा कृ द्वि पत ॥ श्री सत ॥ प्रु र्य । वाम पार्श्वे स्थिता वेश्या श्राम रा ज्ञ ग्र पाराय ॥ शृंगा ली कार वर्तना ॥ [illegible] प का सना ॥ [illegible]
[illegible] के [illegible] ने तमान । च त्व लैकार मांल्य [illegible] के र न ल प नै ॥ ता भ या मा स ता ने व्रिप्रान म गैव दुर्द्धि सा वि ता न् । वेश्या स्या मा कथे [illegible] । [illegible]
[illegible] नि लेनि है शाले सतामुं स्वतु ते त्रदें । सच्चत णिल ते श्रुत माला फुल विभूषितं । क दलीकांड संनिद्ध तौर सा च ॥ स्थितं तु [illegible] मैं प [illegible]

न्येयाप्रार ह्य्र द शलाद्रितात्प्रश प्रमपृत्प्रर्य गारोरन्कं वुरुः शातसीरव्यकै ॥ संगिश्रितानि शुश्रा व वादि त्राया व द्भुनि सः ॥ तथा संगलगतानि जयाश च्युश्रम् प्रतिः ॥ तेति व शश्रा सा सं [illegible]
यु । यं स्थ त्वाम्ना यते मत्यं ः स च क्रात्यायां गान्नकौं । दृष्ट्वा स द रा कुंद्रार्यं दित्यसिंहा सन स्थितं । प्रयाज्यं सा ह्या वद व संतुष्ट्या पानि प्र कुरु । द काचोर्द्ध सितौ कुर्मी सन [illegible]
45 दे चर राम्यात्पश्यती कद यान् प्रथ ततः प्रलित म् दृष्ट्यो देवौं गातु शुभ्रां स्त्रजं । श्रा सं जयामा [illegible] समलेस् गंधे नात्यलेप यता ॥ निर्मत वा स मारा नः ॥ श्रेर [illegible]
यो कत्यतौ द वान् पतति मः ॥ प्रचिका यौ समारोप्य प्रत स्पेत् कुरु रकतो । प्रादुर्भूय वादिकोर रवी दृष्ट्वा सुसक्तितो तु रं गमे च तिष्ठते दश भिः ॥ परिरक्षितो । [illegible]
मालिशत । ह कुरु दे गक्तिः सहस्राभ रापरा ते गोभु रचा ॥ गध रोच च रीशीरया श्रवा दैत सद स्त्रिशः ॥ सो द ना ः कोटि रा लच लक्ष प्रा त्मकुजीति न्हं । चव [illegible]

नाप्रहर राजपुत्राः पत्नीकामा न लेभिताः ॥ अथ [illegible] ताः सखी रोदिताः ॥ कीकिराणां प्रचलदर्वि रौः ॥ ऐश्वैर्नी ना विचै पुं कामी भीर स्निग्धानि ॥ [illegible] सायां हयाजी वातरं [illegible]
मिचैदितेहि यद मितेः ॥ वहुलैर पानि यै वेधिश्रिता वायनिः स्तना ॥ पुनीतारी वनि द्धानि तुल्याशश्रुविरे जनैः ॥ तमिन दयोपैर नेनाः ॥ [illegible] सीमार सङ्गताः ॥ [illegible] केमो स्वरे रौ [illegible] निः प्रतितस्थिरे ।
की दैताल्ले काश्यपल्ले काः कोटिशश्रुते ॥ किकाः ॥ श्रेयां मृतास्य दधीते राष्ट्रप्रस्थान सीकुले । राजा वरो थाः ॥ श तशा कृता वर्धवरे सतः ॥ ला नां यानात जाक दाः प्रातिता श्राधि कारि [illegible] ॥ [illegible] श्रुसीर कारा
दारः ॥ शलैय युनः प ज्यानसाक्तिनो वादिशी पाक टानि वंद शः ॥ शक ठेशु समाप्य स पत्नीकाः प्रतस्थिरे । तेषां पुत्र कुमारीश्च देवता चीकरे [illegible] ॥ [illegible] कुशानपा श्रीसीमारा [illegible] मनी [illegible]
ह याका [illegible] वाद्र कदि [illegible] ॥ सा सीतामात्य म त्याश्रपुरोधा रु वि नश्च दे । राज्ञः प्रकृतिदासी श्रुउपचार नियोगि नः ॥ श्रेष्ठ श्रेष्ठया द यः ॥ तवै पुरं कंकं ठ चासि [illegible] ॥ म [illegible]

ल्लिचतेह्न त्रअभिमान। तिरामर्मार्में प्रज नाल्लम् ग्यतन्नु पात्राया। नीत्वाक्रं प्रतिमाम्प्रराकुर्गम्मे राप्पतेयपुः हं द्र पुष्मोः विरामेंक्रःसमानुर नासिगमान्यतुरं गानोक नोगः तिन्न कोग क्रवाक्रुताय
46 श्रेयाम् तोचितपतिस्पिंदना वालमेष्यमे। रथुररामल्लिः शक्रतुल्यपरि ऊदःपुर ष्ठोमैगलाचार गोतलाजप्रसन्नकैंथमीगलाचार शोभासिःप्रतिक्षशुभ चेतनः वातरै है दे येयं करदेकप्र
यथामुदा। अनुकूलानिलप्रोयदपनञ्छायसुशीतले। नीरजे हेम सहाक्षद्रुमसमाकलनचतु कथ्य। देशाधुनोकैः पुरुषैः कानगरतरवेदिमः। आदिष्ठवर्मी नृपतिर्जामि सोमयकाष्ठ
गान्। दशानरथाग्निमुहुःप्रयच्छानीदचेतनः सामामुत्कले देशात्यविभ जैनोवनीतरे। मामसूर्याञ्चाश्रीप्रापच्चचिनामुं ठमेलया। अवतायरथप्रज्ञाविनातोनारदाज्ञया। साचीअपातेर्नानो
पुष्टावानत्यचेतनः। इंद्रयुम्नुउवाच। जगत्रिदशेशानिसर्वा पक्तिर्ववादिशो। वृक्षा विघुशिवायामिः कल्पकामिरदादिते। कारर्यीजगतामान्त्रसा दपरमेष्ठा दे। तनादिवि

न गृहीत कृपा गुरुसन्निधाने । सिद्धयः सर्वकार्याणां मंगलानां च शाश्वते । तव द्वारा च न कलं मर्त्यलोके द्विजान्यथा । चराचर पते विधोः शक्तिश्चेत्पर [illegible] । पया [illegible]
चराचर गुरुं देवं लीलाचलनिवासिनं । श्रीकृष्णो द्वि मे देवि यत्पापश्चेत्स्वचेतुषा । ॥ जैमिनिरुवाच । ॥ नारद स्यापदेशेन सन्तो देवी नराधिप ॥ को [illegible]
ततः प्रभृति तत्र साक्षाद्राजाश्रीनिवासदानः चिन्तोपलामहाभ्यासोरे विमलकामने । धातुकीदराव [illegible] स्यात्ते स्वदेश यज्ञलोकिनो । अपराद्भिः क्रियायावत्तु [illegible]
विवेशसत्पुरोधसा । पूर्वं संशोध्य तेषां जैविधकं ठकवर्जिते । ह्या त्वा सीतप्र्वदेवां श्रवितुन सविशांपतिः । संपूज्य विधिवद्धि भूनृप स्त्रीनरसुतान्वितस्तस्मिन् [illegible]
भिः । नीरदेन सहैतस्मिन्मानप्राचि प्रीतः पुरं ततः । सुधार सानि मध्यानि वृक्ष जेनीत मानसः । पक्षिमार्दितता यातेवि वसु हितिविशांपतिः । सा द्वि [illegible]

श्रीनाथः समामध्य ठ वा विशत । तत सि सिद्ध र पतिर्व गो सा क्रा न्य न दा रा ः। सं प सा मि ड लक्ष्मं क्रो ज्योति वा मि व शा र द ः क व य ः क व यो च क को ः ति तस सु प मर्मा । ज गु मा पो त क्रा था ता मा य मा ः क न ग [illegible]
रु प यो व न ला व राय मा वि का म रि का स्त त धा ल य ता लीं म पा ते स्त्र सु गी धे र्न नु नु ः पुर ः। सा म घा सु कु कु श्रे नं लो को त र श्रु मा क ति । म व प व प्र र्वे था ये [illegible] ः वि र क दे व कै ः न तसः स रें म [illegible] च वे [illegible]
47 स द ः । सु सं क्रि ते मैं च मो ल्यौ तां वू लै र तिशो भ नै ः । नृ पों श्च श न शा ला स्य सु र या सी ना ह्न पा त्र या । सं भा व या मा स य या ये त्थं नृ प ति मा त्रै ः क्रा षा पु र्क न [illegible] च र ता र र्क [illegible] ८८
ना क्षे चा सी नै व ह्र मा न पु र ः स रै । भ ग व त्पुर तं श्रा तं स र्व पा पा प ने द नं ॥ । ईश्वर उ वाच । । भ म व के न वे दे वे सं म नि धा न म ग व [illegible] य । [illegible] च रि तं [illegible]
तेरि चारि त्र सु च या र ठ पं क म लि म सं । क्षा ल यं त र्म म मु ने य द नु क्रो श को म ला । इत्य मा ला प सं मि श्रे मु नेरा ज्ञः क थी त रे । [illegible]

कोलमुभिवतः सापायनोद्धवादप श्रीद्रपुरमेलकः। वज्रादितः स राजाषडी स्थितैवं ससंभ्रमः। उवाच तं नृपोविप्राः श्रुत्वातद्देशमंडले। दैवीश्रीपुरस्वरूपस्थितख्यातीकराने सुकःश प्रवेशायावि लेवेन
आमकारुकमेकापति। तद्दिनीलाग्रैरौति छुं समाराध्य मुनिमेलः। यससिंदर्शनासवैं भविष्यामोदतीं दसः। श्रुत्वातं वचनं सस्या द्वारपालमनोपति। प्रेतशयामासस माद्रिं द्रपुरसं सुभमुवतेष
प्रतिश्रेयादु यदितल शीशचि वर्धमैवेः सद। ततो मौछितुमीवं यमिंक्र चमुख्य सादरं। तमुवाचच सोमें द्रपुर भावं सवंचवं। स्यासजांतेनि वेश्याय त्रावन्यप्रश्री वचः। राजन्सर्वत्रकुशलामना
मेदुवनिकलः। श्रीदेवानिजा यतेलीमां द्विशिरवराल दशः कास्तितेनिर्मितानुद्धिर्मग वेत्या दयपक्ष्मया भउपेतिस माचितस्यसर्व गुनेपुनेहतेः। श्री अधनराजकातस्य वचः श्रुत्वाकाता जलिः उवाच
प्रश्रीतेवाकी दुष्यस्तेस यर्वचलः। स्वामिन् सर्वत्र कुशलं तत्पादानुग्रहान्ममा सुर्यो त्वत्पत्यैध कारः। कथं वाप्रभ विकाति। तिसगिगुणासै सगं वशीकृतमैहामुजा। त्वेवासना

धप्रामिद्यमनुनामशताता। सदाच मे श्रुत्युपाद त्वाविश्शातति मदिनौ। निवे धाचर रासाजनन केसबलैं श्रूयते श्रुतौ। रामनितिकुपरानामगुणाः समृद्धिताह्मपि। तदेवे कीर्तितामुणां माला दार्थ्येनि ते तत्कथं। ए
ताकदपि सामास्येउर्लभं तेनुवानम। केशवादशादि एवनामानि रेंकवो देवमा। यदि त्वां नानुजन्त्रम्या बस लिसर्व मंतुक। कथं शोक चित्रदीनाः स्पष्टुं तिलिनाजनैध्रुव। सामर्थ्य सामान्येते यानि तेरेशा
४८ रतिश्रुतिमा मं चानसा ज्ञातुमनाने को पुरुषं ईदृशं। गाक राजा दोदराधा दधि तारेर ल्लि नीलाक्रिका ● जनानीकृतः नेत्र ब्रह्मलोके लोचारं लिच्चा लिनानिके वृत्ता। वायथा बालका सौ सौर्ये श्रुपतेसमग्र ते
कथामनमरात्पेपिकुर्वं द्वीनरकादिकं। तवयावतानसर्वे ज्ञितकुशलं मेमम विख्याति। इत्युक्तवं तं ब्रूपतिरुक्तलेशीं द्विजोत्तमाः शिलसजयामसतसासोति वेशी पमली सतं। नारद सौ ब्यान्याव
नाहकमनोदातमभुनं। यदर्थे मंश्रमजो वे चित्रकौद्विवितर्क्ये। इत्युक्तवंतं तं प्राह नारदलुत्रिकालवित्। नकर्योवि कामपलम भाक्य वाजवेधावातगः। चै ध्मवाजीनन्नौ स्त्रानि शिकाम पमतेकानि ४८

नाकानर्थी प्र यतेराजेन विम तिपाकिं वं वकुणकार तांजगतामादं नारायणामनामयं । तदनुग्र हदेतो वैष्णवो वाऽवतारष्यति । जगेश्चराचरं सर्वं विष्णो वशानुगा गतो । सक मा ... व शम ... नि
रमात्मा सनातनः । केचलैभक्ति वशगोम गवानम कावत्सलः । वह्मादिकीटपर्यंतं प्रसुप्तीय स्वमायया । सर्कीवपरंतत्रः स्यादतेम काजनाकुप । धर्मो यं कामगेगामा ... नि ... दं के
षः । सिवेतम्र हतांपाय लामृते नालिकिं चन । एकेऽवयदाविघ्नुवं हुषात्व स्वमायया । तेमु तेपरमात्मानं हुस्य हेतुन्नं निष्पते । य ऽपि ... वे तु या ख्यातिसि ः कामि ... वतोः । ति ...
ऽजितोः कामितेधविक्षुपरोपरा ः । कैतवो मीम गवानदेवानामेति दत्यितः । यावत्फलं प्रर यततावदेवददत्वमो । वैद्यो वक्षैचराजौ ह्रपदूयानेकुपं चामः ... श्याद शाजौ वि ... नो वार
वामेरी स्मितः ऽध्यायेनर क्षिताष्टवाचिशेवा क्राह्रेयाचं तोः प्रवश्य द्वेषसिद्धेव्रेकुंठे चमचतुर्भा । वितामहोऽप्यत्र कायेम वतोमीमिदुक्तवाजन्म सर्वैतेकयाचि व्याप्तिप्राण ... तमेन । वा । सो

प्रेतराजश्च शोकहतो दैत्यामस्मृतः । स्थानस्थानान्निवेशान्निर्गत्य तुरासश्च प्राप्य च पुनः । त्वमप्येतन्मद्दे यादिनिद्रावशमागतः । अनिश्चलकपुराणोक्तं सम्मानात्मके सुरस्यायाकपत्नी नामप्रका
५७ नुशापचालाचेः ॥ ७ ॥ ॥ जैमिनिरुवाच ॥ इति ब्रह्मसुतेनैवं देवसुमहात्मपतिः । मुनेस्तद्वचनं श्रुत्वा प्रहृष्टेनान्तरात्मना । विचार्य परया बुद्ध्या कर्मणोऽस्य फलं महत् । [illegible]
ग्येन हुतं नेतराज्ञितं । त्वयास्त्येयमशोवृतः । स च लोकपितामहः स्वयं जोवत्स्यतं स्वं तत्त्वं मन्त्रं स[illegible] यमकारयतः । सत्याया याद शः गुसांभवेत्कार्यं दिता दशी । श्रुतं स आस्य सत्यास्तु कृति [illegible]
शासनं । स इदं सुचिन्तय ग्रामाधिवसतश्च समासदश ततो मुनिकरे धृत्वा विवेश ततः पुरं द्विजाः । तमर्चयित्वा विधिवत्पर्कैः सहतेन वै । निशावशेषे नृपतिर्जनाय सेनापति[illegible]

तेनाख्यानशिष्याचैतयावाग्मो मातलिमेकेठत्यकर्म समाप्यचः पञ्चप्रत्यत्साजमग्न्या यं संततार म हानदीं । श्रीगङ्गादेशाधि पेनागोग उमादि पु
तमसतो त्साकैच दधाती प्राप्यहीथ चन्द्रामिथां । नदीवेगवती शीततोयामत्कग्य वेगवान । पूर्वहृपूनासमये काहिति गोकार स्सै । च चैरा शौनकाशलमुर्ता मुरु अध्वाजि । व्यक्ता
ही महोरराये दृशा कुश्राचेरु प्रतिश मत्वमा तोम गवेता नीलाचलानि वासिनः थाउ वाचनार ● दृष्ट्वा त्यार्थ निःश्वा त्याम हामुने । नीलाद्रि शिखरात्रा सः प्राप्तकेंप्रक्रोशमण यदचौप
मदेशेघः गुप्ते लेकु लधं तिथउताशेपकपुदे दो वालिकरे वर्त्ते मुने । इति पृष्टमुलदा राजा प्राह वाचमुनि पुंगवः । राजन् सुदुर्लभं कोत्र गोपते मुरु दैवि या । ततश्चा ज्ञामिगर मकाले
केरतिसागतेनम । महालींदमा स्पवलाक्रपु सिद्धा म्यातेपुरोधसा । दण्डैः कथंचिद्गमनात सिं यतैंद्रि यवतोमा । वीहिताल हेतु तु फलः कर्उ मौर्जि प तात मा । आत्त स्मरनित्र तमासिलि मौल्ये

[illegible] मा च नी का मदि य जने च तुर्दश के ॥ ते ॥ इ दं त्वमा श्रकवनं क्षेत्रं गौरी पते विदुः ॥ नाति दूरे महा पा[illegible] श्र य [illegible] ॥ [illegible] ऊचुः ॥ [illegible]
[illegible] गमन ॥ कथं त्रिपुरं [illegible] शरे णैकेन यः पुरा ॥ अत्र मे विस्मयो जातः श्रोतुमिच्छामि कुतूहलं ॥ [illegible] ताम [illegible] वः पर मपा [illegible] कि [illegible]
50 [illegible] ॥ नारद उवाच ॥ त्रिनेत्रेण [illegible] पुरा वृत्तं महीपते ॥ उपाये मे पुरा गौरी तत्र स वसंमा गतेश ब्रह्मचारादि [illegible] म [illegible] गोप [illegible]
[illegible] न [illegible] मानव [illegible] प ॥ [illegible] मानव [illegible] देव [illegible] ॥ कदा चिदं [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ निपुलानि [illegible] वरः प्राप्त [illegible] ॥ दिवा रात्रि नित्य [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

प्राद्रे मं से स्वप्न वासि तो । त्वदुं तिष्ठ त्वग द्रौवं पि, गोमेव मालिता । शैलो केय याकु कन्या वैपद् यो तपत, गुप्तात । प्रयात्यत्ल कतामसो पति वेश्म देश, कुप्त । क्षत [illegible]
तः श्रीमतातु अङ्का भागे पादे दीताद्य माद्रि रा । ऊत्य मुतामय या हा स्या कुल क्रौ पाच्छल लो चने । जाम तुर गैने वाच्यं सहि ति च्छु स गोयतः । तोर द ठु वा चा । [illegible] तुरथी वचः मुत्काम [illegible]
डिता । को पप्र स्फुर दोष्णा सा वा ची नो हे ममा गवि । प्रपया वीतितं भ तु नि ह्ववान्ना पं चिका वचः जग ● द पक्षं वा की हेतिह गमं जितादारं । स्यो कि हया प्रतेचैत प्र वी तः स्वश्रुराल ये । वौ दोय मा स
विप्रुतो त्रि लो तप स्य कर्पे तु ते । श्री व यो नी त्रयो म्या द्वि व सति मे प्रिया वि मो । न सीतिकिं ते वा साय यो ग्या वै भू मे यः प्र मो । इत्थुक्त ध्र वया सोद यथा ग वान प्र भ घ जः तेया सा हे [illegible]
त्व देश्री यथो तर नो । वि ली प्यस वे तो पी नि प्रया गी पाव नी मह त । दक्षि णो द क्षि गामि न्या गी गा या उत मेत दे । वा रा णा सी ना म पु री गौ यी वा सा यत न मे गे । [illegible]

कामतो । काइत्यालकाशतेषु कामसंरक्षापवर्गेषु नो । नानातीर्थं समापुतौ नानाजनसमाकुले । आगत्याधूर्जटेश्च आँ लिमितां विश्वकर्मणा । पावनैः शान्तलेसैर्गमानं तैः श्यामा [illegible]
र ख्यातां प्राकाराट्टालशोभितां । रत्नमैः सुघटितैः सर्वशापदर्पूरकै । तथारे मे पशुपतिः श्रियैव मधुसूदनः । साधुरा विश्वनाथेना कदाचिद्दैव गुप्यतां । श्रुत्वेमे तो नि सा [illegible]
51 यां मुक्तिप्रदायिनी । पुरासी नमनु नो । धनासे वितामव मातरुपिः । तत्रोपितात दागौरी तेनमस्त्री चलैकता । मातरं पितरं चापि न तस्मा रंग प्रापनातां रवै च टुष्टु [illegible]
डौ सितं विमवानः । आगमनं कौटिलिंगानि तत्र सैस्याप्य वै प्रभुः । राजानः पालयामासु स्तौ पुरी व दुःशोनु पातना सा काशिराजा स्वयं पुरा खार्दर कतु ने । [illegible]
नपस्त्रो रा वै प्रभुः । जरासंघ पुरागा साँ राजो जेतारमनच्युतं । संग्रामे प्रमविष्यामी त्यापम सं चा दुवाल्वे च प्रा दाते सौ वरं सो [illegible]

[illegible] प्रमथैः [illegible] ॥ श्री मोहिनि वरं [illegible] अथ प्रमत्तः स नराधिपः ॥ श्रीरथचक्रधरं सं[illegible] [illegible]
[illegible] । काशिराजो शिव[illegible] ददाह [illegible] विद्या राशय वीर्य [illegible]
[illegible] चक्रं [illegible] ॥ श्री मो पाशुपतो [illegible] कारालमं सन्निभं । पुरा विद्या[illegible] [illegible]
[illegible] । [illegible] पाशुपते तस्मिन् [illegible] चक्रे [illegible] । वाराणसीं च दग्ध्वा [illegible]
[illegible] । सन्निधानं [illegible] जनन मोऽस्तुते । जगत्कार[illegible] [illegible]

नवदित्योतर्दे रत्यान्तकाँडे ब्रयमानुकलप्तुरस्परोप्तायानस्पवायीश्चनमाप्नुते। कोठपश्वतुरास्यस्यपराद्धिं ममन्चातुलं। यदर्पौमान्तलासोप्तीतसैकालातोलेलमाप्रस्त्कवासमाकलितवुलीउम
५२ नालेकृत। मेनातीतंवपुर्दलसत्योविश्वामनोनमः। सिकालपदरोमनेवेधसः प्रलयोद्भवौ। मन्वंतरादि घटनाकलनायनमोप्नुते। स,कुप्तं हंनमसकलोपदस,प्रणवचाक्षरमधकाकलाप
स्कमस्यापरार्ध मगवादिगीश्वरस्यावाता। नुतिमिस्थैप्रकुर्वाचोतस्मिस्त्रिपुरदायादिनि। चक्ररू वंपदित्य स्यकातिरासादयोदानः प्रविहोतकतः श्रीमादशेस्याचकोकदाथस्वहातोकृपयर
विश्रामलतीतोवतस्मलाविमर्पिलनतलेकृठलकय,दमुकृटादिधरक्व्लनाचामोतैग तांलदमीस,योंदधियापार्श्वगी। विश्रामाविकधिगोमन्नेक्षीतदहःमत्तोंकुमिनाकोभावयुतो
श्रीमाचलितकतामिदज्ञापति। श्रीमद्भीवानुवाच। ।कालेनेतावतात्रीसोकुबुद्धिःकथमागता। देवान्नुपतिकोठस्यमयोयानुमुपालतः कतिवामेलमाचाहिलोतोत्पलीकेलेबा[illegible]

नीचानुवर्तिचेष्टं दुर्जयं सपुत्रासुरैः । मम क्रोधरूपं तत्र कृत्वा मायया मतेन यत । मामव ज्ञाय जगति मता त्वामन्वेति कः । तको मम बहुमानः [illegible]
कंपितं पुरा । पुरा वाराहाणां चेमीं यदि चन्द्रसिन्धिर स्थितौ । महाभागु विविरख्याते देवश्रीपुरुषोत्तमे । दक्षिणास्यां दधे स्तोरे नीलाचलाचले मुक्तिते । दशयोजन विस्तीर्णे [illegible]
क्रमशः पावनं क्षेत्रं यावच्चितोत्पलानन्दो । ततः प्रभृति यो देशो यावत्स्या दक्षिणा रविः । पदा [illegible] पकारूढतम्मोनीलाद्रिरवर्ग दः । चतुर्दशो [illegible]
रश्मिस्ख्याते वनमकामकामप्रदं । पावितात त्रनिवसा निर्मयात्रिपुरीतकं । स मता सर्वलोकांश्च मद्रिदे शा त्वं मुदा । तत्रापि [illegible]
तीर्थं च कार्ये कर्मणि कै । इत्यादि कारमुत्स त्यजन्तं सपरिष्कृतः । । नारद उवाच । । इत्युक्तो वासुदेवेन त्र्यंबको नन्दकं परं । कर्त्तुं [illegible]

[illegible] । देवदेव प्रमाख्य प्रतनाति हरप्रभो । त्वदाज्ञापालनैश्चैव कारं दीमे जगत्पते । यत्प्रमुदितया देव अब ते लक्ष्मीतो यया । [illegible]
[illegible] नानुमतो [illegible] । ते मुक्ति कत्वा यान्ति [illegible] मुक्ति प्रदं शिवे । अभिसंधिं करुणाय समयान्तु मया कारिणी । [illegible]
53 [illegible] पायात । [illegible] देवमानिमितं । बलश्री रहितं देवसम्पूर्च्य न पुरुषोत्तम ● । अनेन सा [illegible] गोविन्दा । [illegible]
[illegible] स्वर्गं गच्छति । यदेतत् [illegible] नाशनं परं । एतत् [illegible] प्रकालनं [illegible] । [illegible]
[illegible] । तानि सर्वाणि पापानि दह्यन्ते मुक्तिमत्र वै । एतत् कोटिमहाराज [illegible] चेतसां । [illegible]

नारदस्य वचः श्रुत्वा प्रहृष्टं मनसाधिपः । उवाच मुनिशार्दूलं विस्मयोत्फुल्ललोचनः ॥ साधु मे कथितं ब्रह्मन् देवेन परमात्मना । [illegible] आयाति [illegible] गोपालकः [illegible]
[illegible] उद्धृत्य [illegible] ओंकारं [illegible] महत् । । जैमिनिरुवाच । । ततः सौ मुनिश्रेष्ठ [illegible] मध्ये [illegible]
ते । [illegible] ततः [illegible] ति । [illegible] हरिः समागतः [illegible]
[illegible] राजा [illegible] ॥ [illegible] प्रीतिमान् [illegible]
[illegible] ततः [illegible] परमेश्वरः ॥ [illegible] ।

54

ते न तुं कृत त्मा ता का च श्यन च्या द श्रोरद् णि । दु लीमास्य स्य त्नते वी का द्राच रा तीम विच्यति । इत्युक्तौ तर्द चे शं मुः प्रस्थत कृत मृता पते: । नार दं पुन रा के दं त का द पुं ना दी मु ना । ते कं प दं सु य

यो ग यो क्रिया थ पुर: स दं । लिखोः कलो च न्दे त ति लि न दे त्रे श्वमनकु रुवान म । अंतवे दो मन्ना पुराण विधेम दै द वे सं हि ना । ति स्याः सीर का राजा दा हं स्मि पि ता के सु ना कु धा । श्रीयथा मं ते र [illegible]

लि कं कृत त सुत्र ता । दु जी या सद वि धं कृते त्रे जो गु व्रतिं नय । श्रीतद्वैनः स्य त्व्य दा नौ नी ल रत्ने तेनै सवि: । तत्र श्री न र तिं न स्य श्रीवं कुरु मि दा त्ना या । ते न नं: सं लि धो वा [illegible]

लीम रं । सह लि सा नु पौ कृ त दं ते का क न हृते । दुर्ग वनी न ल प श्रेष्ठ त्व कृत रूप म क लभे वै । चतने त्रः प्रति मा ते न वि स्व कर्मा घ ट ष्य ति । ता सी प्रति रू ते त्र स्मा ति व मे [illegible] ।

यथा ते श्री या या न: स्मा वृं क्रि म घे न य मन्त्र द रं । तिथि त्व दु स हस्त्रे वे ते दं ते लोक त्रि ष्य ति । सम त्न ना ग ता या रं त वं क न ल ला म जी । या द श्री न वु मा मा त सु ग [illegible]

रितेवति ब्रह्मा इत्वे च नारद । आज्ञानुप्राप्य ततो भक्त्या प्रसादत सकलेवरं । नारदोऽपि महादेवं प्रणिपत्य जगद्गुरुं । उवाच प्रांजलिर्भूत्वा यदादि ब्रूत्वयाविस्मो । पितामहोऽपि मामि त्वमादि
देशात्स्य कल्पनैं । पितामहोऽपि त्वं नाप नौमि क्षैपरमात्मनः नुपतेरप्यमामयाक्ष्ठिरीदशोयतां तेविस्मो । अमोच रोऽसौ मनसस्त्रियायामप्यनुग्रहः । यत्र संगेनतरसौ भवावच्छेर विकुरु
तो । अचिंत्यमहिमा देवाश्च भगवन् भावनः । न तु क्षेगोचरे भक्तिर्यावत्यावातये द्यसौ । चिरं ये तत्त्वतिष्ठंति वेदानुवचनादिभिः । कुतोऽपि लभते मुक्तिमनायासेन कर्मणा । आत्योऽपि जात्योमो
ज्यलावनचारा गृहे स्थिताः । अरराप ज्ञावनाः प्राप्नुः मुक्तिकामोपमां गतः । कोपाक्षिरं तरात्प्राप्य शिशुपालः समांतरे । व्याघ्रो हृदयमाविश्यगतिं प्राप्य मुकुलीमां । वस्त्राकर्ह गृहं नो वा कुत्र नो भुमुसे
पुरा । त्वद्ध्यानलयमापन्नालभ्रांतेन सुरक्षिपद्यां चोत्लायदत्तो मुक्तिं दूरस्थायाविनोपुनः । आसन्नायातिदितायश्री त्रियायपुराविभुः । मायामिवंचयेत्वादि पितामहस्ममप्रसुतिद्वि

तिकुःस्य बहुला सलोमि दैदवंध नाः॥ गौतमस्यात्र आचर्य निष्ठा क ल्पीतवा सिनः॥ इदकताद कपर छेद गोचरैनास्य चेष्टितं। व्यवसायेन व दुर्गा कालोन्म सुताता तथा। निरोतुं शक्यते त्यास्य चरि
55 तं वा कुमर्त सा। उपायाबद्दवः संति येशास्त्र पारि निष्ठिताः॥ विकुर्वी मोहनाये दव दृशो दैर्वर्जनी तिदि। सर्वे या मुत्त मे पायो व संतिः कुरा बोत मे। यावर्यं व्योमि सायुज्ये प्राप ये तु सरस्यायया। तदेनं ५६
मापि ने प्राप्तुं मुपायो नीत रायकः॥ सर्वं विधायदद्रिराय त्रैवा सः सुरक्षितः॥ इंद्र कु मु प्र संगे न ज्ञायते सार्व लौकिकः॥ तदा ज्ञापयद्देवेश गुह्यो वैनं वल्लवितं। उपत्यकायां संस्थाप्य दीर्घिका या वामता कौ
।काम गम्य व्योमि पादाज्ञ समोर्पते वृषध्वजं। ।जैमिनिरुवाच। ।तथेत्युक्त्वा महादेवः स्वामादं तदधे मुने। सोऽपि राजा दशरथो तिष्ठन प्रयत्नतो अमुतं मे। द्वितीयेऽह्नि कपाल शस्य लोमसादृ
वान्नृपः॥ दृश्य यानं समायुक्तो जलाशय द्रुमाकुलं। विलेशः पूर्व सीमायां समुद्रत माश्रितः॥ सेनानिवेशयो ग्यौतां मेविराः सं निवेदितौ। यथास्थाने यथा यो न्यस्य स्यापाय वानु पातमः। वि लेखरं कयो

तेशीनमस्कृत्य प्रपूज्य चारयमास्थाय मतिमान सद्धितो ब्रह्मसूनुना । मनसा वचसा विष्णुं नालाचलनिवासिनं । चैतन्यं कीर्तयन् विप्रा जज्ञैगामतीन् निर्धी गिरेः । इति श्री स्कंद पुराणे जैमिनि ऋषि संवादे
पुरुषोत्तम माहात्म्ये इंद्रद्युम्न प्रवेशो नाम एकादशोऽध्यायः । ॥ ॥ मुनय ऊचुः । कथं ते शस्य लोचापि कैश्चख्याता महामुने । को वा कृपालः क्षेशः एते ज्ञान तत्समर्दिति । ॥ जैमिनिरुवाच । ॥
पुरा कुशस्थली साधिक्षस्मैया सर्वजंतुभिः । तुराधारैः कुशाग्रैलुपरितः कौटकैश्चिता । निस्तरु निर्जला धारा विशाचवसतिर्यया । यदा पूर्वैमंग वंतोना त्यो दैवा ... पूज्यते । पूज्यः स्यामहं समेवं स
र्वलो सोधुं जरत्कलं दा । चैतन्य द्विजितं तस्यै ववि क्षोभंतो मनोभ्रमो । दये । सर्वं निवृत्ये देशे स्थित्वा दंनि क्षर गतिः । सुमहद्तप मा स्थायते विद्यामिति दर्शि । किं वा देवरं मे साय कालुतः शारदा प
तेः । सर्व ब्रह्मठनाय स्यात् किं वा न्य तु ह कारकैः । तस्माज्ञा वा दन सन्नि उपभोगाय तत्स्य वै । अंतर्यागैस मास्थाय नित्यलीके न चेतसा । भक्तेभ्य आत्मपदं दै चराचर गुरुर्हरिः । आराध्य विष्णु सर्वदा प

56 यः स्थेन प्रसादतः॥ ततः इत्युक्त्वा संधाय वयौ पुरीं कुशस्थलीं । समापेतोलगोत्रस्य सर्वर्द्धिसवि त्राकृतीं । तत्रैतेपतपत्तौ ब्रह्मवायुमन्दोमहेश्वरः॥ कपोत इव स्थैर्यं मुदा कुमतिरपविभ्रमः॥ ततः प्रसन्नो
भगवानैश्वर्यं प्रददौ तदा । येनात्मतुल्यः संजातः पुत्रः संमाननादिषु । ततः प्रभावात तस्याः सा स्थली वृंदावनोपमा । सर स्थितिमं सरसीनदीभिः शोभिता तदा । नाना द्रुमैर्लताभिश्च सर्वर्तु
फलपुष्पकैः॥ नाना द्रुमैर्लताभिश्च सर्वर्तु मधुमत्तद्विरेफायां कैलासशैलशृंगे स्वराशया । नानापक्षिगणा कीर्या सर्वजंतुसुखाश्रया । कपोत सदृशो जातो नातः सतत्वसाक्षिवः॥ भूरुरेराज्ञया सो ऽत्र कपो ५
तेश्वरतां गतः॥ तदाज्ञयात्र वसति भूतान्यं चकः सदा । येचैतत्पतितक पोतेशं स्तुवंति प्रणमंति वा । निर्द्धूतकल्मषास्ते वै प्रयांति पुरुषोत्तमं । अतः परं प्रवक्ष्यामि विश्वेशमादिमीं गतेः॥ पाता
लवासिनः पूर्वं देत्याभित्वा महीतलं । उपद्रवंति स्म लोकं भद्रायंति जनीं क्रिया । भारावतारसाध्याय देवकामभे संक्षिप्तवेः॥ पालयामास पृथिवीं यदा स भगवान् प्रभुः॥ यादवैः पांडवैः सार्द्धं ते

सततध्यानमागतस्तीर्थराजस्य सलिले हा त्वतीलमापवै । दुराप्रयाग्यमनसा देवस्यार्थ कृपागमत । दृष्ट्वातद्धिवरं धारणप्रवेशो गुमाजनेः म तस्यैमादर्यो कोकला यया नाकि भद्रता ।
केन्द्रेपाली समादायतत्रावासुमलोचने । एकादिनाद्युरारातिं तुष्ठावा सुरनाशने । श्रीभगवानुवाच । नमस्ते विष्णुभातीति गुणान्य धोन्य गामकार । नयामयत्रयातीलाक्रकलेनशाक्रमेन संयेः । एक
तुर्णविलनेश्रायवज्र करयाय च रानने । अर्केष्यवधिषानायतनुस्यमषां स्मनेन संश यस्य रूपैतमःपारेत ॥ मे नाशनमस्त्यर्थी । कानासा सौ ताभ्र कीतसौवितामसजनगः । एवंसमसभसौतार्ने रुत्वातमगया
नेपगुदनसापसादाद्भिवरैसः प्रवेशमदृश्यत । तेनमागेसापातालैस सैः कोन्य मम प्रभूता द ॥ त्वतत्रवलोद्गमाजदेयाज मागता तीर । सागपुनरागयतेन लपत्वा सः हुक्ष मं भंजे । सीपदतम
ने वाता धार मुख्ये स्या पयनाशि वै । इदमाहमस्याकुद्धि गं ति वक्षागदाधरः । पुजे हतिपुपासादे संधानोः सुरक्षिर्गीर्नै । त्वद दद कद्भानः शीयक नूरवततापाजे । तथात्येला क ता

ङ्गेनतोऽपारसंतापयोगितः प्रगृह्य विश्लेशः पृथ्वी स्यात्तमोऽन्तरा एतादृक्च सविज्ञेयः क्षेत्रराजस्य मोदिकां तं दृष्ट्वा पापहृत्तं रं मः, अन्नोदनि [illegible]

57 तेन । कदाचित्तस्य [illegible] योगी [illegible] क [illegible] तुं वशः कृतः परं मोक्षं नयः क्रमेण च क्रान्तं मर्दसि । । इति श्री [illegible] दपुराणे [illegible]

नामसंयोदशोऽध्यायः ॥ ० ॥ [illegible] ॥ मुनय ऊचुः ॥ रथमाकर्ण्य तौ यातौ यदा मार दपाद्यो वा । वायातोच [illegible] ॥ ओं [illegible]

कि [illegible] तेन । यथा । दोत्री तेनात्र कीर्त्यस्य समीपं विमुपजं कमतुः ॥ पुनि मितमम २६ मां मे त्रज तो स्यमदी [illegible]

द [illegible] ॥ १९ ॥ ओंकारं दीचापस्य सर्व ज्ञाननिधिं मुने । क्रमव्याद तेऽमसा [illegible] दर्शनादी [illegible] । क्रि [illegible]

मशं[illegible]मपुर तेच मु आन सत्ते ता त्ते ये त्था नार द श्वा दुर्भा व का यी च स च यत। श्रान यत कुलै वा त्वंय कुतं प का यो मिला। ।नार द उ वाच। ।मामृ छ्वेदा द हि मु पस वि ढुं प्राय तः मु स [illegible]
शुभं दु सौ पत मी दंप वतीम वेत। स तां त्वं सो व रा मा सि द्धो त्रैत्वे धो वं पुत्विदं। याज्ञा ते त्रय द र्पी यं सो तर्बां न गु पा ममत। एव वि द्या पात वि प्रोद गे य ल्मिज द ड शं तं। सायं का लै तते म त्वे कुश त
दी ता लु क या व तु तः ए थ पाताल हि त ली म य लोक सु दु ल म भ। ।ते मि नि रु वाच। ।तिष्ठ वाधोर वच नं वण त्र पात स मैं नु पं: पपा ते धर या पू वुनिः सं ने १ सौ हि जौ त [illegible]
सा[illegible]तपु रा न मा॥ त्रि लक्ष्म सन्माय: स तं तेहा हा का र मुपा ड्व त्तन कपू र शीत लै वा र मु खो स त्का पुन ष्पुनः गं ची द न्तृ मु रं कपू रैः स वीं गे लि लिप्त पु श्चते। चामरैः [illegible]
चरले च सं या त्वि भाव य न त्या म धा र यी। प्रा र्मानि र सो ब्रू पते जी नैंत स्य शु मा या ते। सोपि रा जा चि रा त्सै जौ ले मे पत्नीर नु त मै : उ या य पाद यो वि प्रा नार द स्या पातः पु [illegible]

त्र्यंगीतिरद्दं। यत्सदकं दशार्थं हि तुःसमासीत्सु। तारुतां। कर्म णा मनसा वाचा जो ऽभिज्ञानं गवामपि। नापराधः क्षतेः बो भि स्पृष्टाप गुनिर्गुणता। नित्यं नैमित्तिकी काम्यं कामं यत्परिहार्यं। प्रकृति
कुर्निशाद्दन्त्यतं वै मया कांचितो। देवतानां यन्न त्यानां पितृणां च म हामुने। तथा श्रुतानां वैधर्मीनां च ब्रह्मणः कृतो मया। पंचाशदपराधा ये त्रिषष्टिश्च वर्णितास्तथा। पातकानि सर्वधर्मो ब्राह्मण
58 महीरमाः। किं भाग्यं चरितं येन पुरोहितं कं नीयसा। यज्ञमचक्रे पादक्षेम गवा ह्यालमाथ कः। किमर्थं राज्याव भ्रंशो जानते पलयामास तः। कपोतेः पार त्यक्त्वा श्रीरामसेनां वै मध्ये
ध्यानेशमुते कुलसीप्रजागिः परिपालिता। उदर्शनाद्विदित्ता मा नीवद्यं ति कर्षीतुताः प्रासादधारं त्रिध्यामिन ऋष्यां क्षदासर्पं। तथमेनिश्चयो ब्राह्मणेषु विप्रहेतुकृतः प्रजाः मुक्ते ब्रह्मणा सहान्तर्गतो
लेमोपालिका शुभ्रशुभं। सौभ्रतं मनुष्यं नो वामाल वधात्मिन्वेचय। सपालकृधन्यत्याये न नशोचीतुरं मः श्रीज्ञाः राज्ञा ये समायाता लेसवै मद्विदे शान्तः। म मनु नोमाल ने हासर्वमा तुवचन्मलेषु

नाशप्राप्यापदेशानिधिं नाचिंतयन्नीलमाधवं । क्रोधाकुलः शशीकारप्यामसफला चोक्तः सं स्थितः । जैमिनिरुवाच । विलपंतमिंद्रद्युम्नं राजानं ब्रह्मणः सुतः उत्थाप्य [illegible] राजानं [illegible] वाते । नारद
उवाच । नारदनृपेतत्तमद्य [illegible] सागरः । श्रेयः सर्वं हि सततं किं वा नाववधारयेः । इदं तु परमं श्रेयः कुंसोनेत्मेशताक्रितं । [illegible] निरपरा कृष्णं ध [illegible] लोके
प्रावधायति । जीवन्मुक्तो [illegible] राजीसली लीनातिवर्तये । कि यद्वा वीचितो नामानंद [illegible] तोऽतिकल्पि तः दुरत्ययातस्य माया वह्नु [illegible] मशाते रप । [illegible] स्तेताते [illegible] याम
न आत्मिनेनापानित्यं च स्तुतिशालिना । स्वभाव [illegible] स्यमा यावनेनानुप । विशेषं कपयाम्येव त्वं तु मा गय वर्तीवरः । चेत [illegible] तं यल स्यात [illegible] चरोच राशी [illegible]
त् पितामह [illegible] बाच ब्रजाशुलोकं द्रष्टुं सुसमंचितिकं । नील्यच लैप्रयात्वे [illegible] नीलमाधवं । श्रीतन्त्रीन गतो [illegible] मेन [illegible] तोविमु [illegible] ते [illegible] मद

मूलो नसदेव मों भन ते तति प्रतिक्त लपरमा (माने प्रमा य पुरु वा त मं । भेते दा पाक्षे (त्या मा स द स्त्री ते म प्रा क्रतो ॥ ई इच्छु सु त र प ओ ते ... [illegible]
ने दार य त नौन फ द श्यति य द्युव । सि कता रो त दे ऽ ख्या (ि ति त्य दा रा ग (भ त्वा ते । त स्था कृ त म वो (वि ष्णोः प्रति ष्ठा प्या म यो धु वं । पु रा श्म अ त्य म ते (कु वा त द्वा व ति ... [illegible]
59 प्र अद तमोदु अदक व प्र (वि श्र त द्धे व त पद त्या ते । त स्मो ० मा त्य य रा त्रैं द्र वी प्वा ते त फ लो धु वं । अ (वि क्या त ने सं दे हो (न त्थ लो क व शे ह के । ... [illegible]
नियक्ष प्रो (वि त्याष्कृत वो न कु वा च द । श्री स्या कृ ते द्रा ब्र ब र स्य ना क्रे यो नी ल कं ठः स्व लु द्रु म या सि । या क्षो व यैं त न्न च वा (ज मे ध ... [illegible]
क तो र त प्र म जा य । ओं मा द्रु वा सि स्य क सि ह मूर्ति द स्पा कृ ता श्र (वि र च य्य ज ० म्म । त स्य व मूर्तिं प्र ति या त जीं त (जि त्या च लो धी ते व प ... [illegible]

[illegible] कृतय [illegible] मुन [illegible] [illegible] प्रयाति [illegible] मर्हे वचनं ॥ ७ ॥ इति श्री स्कंद पुराणे [illegible] सं वादे [illegible] पुरा [illegible] ॥
[illegible] मुनि ॥ प्रणम्य [illegible] नाम्ना पत्य [illegible] सप्तं [illegible] सचाद [illegible] [illegible]
[illegible] कृते ॥ [illegible] स सम [illegible] ॥ [illegible] संक्रांत [illegible] रवर्ग [illegible] लके ॥ ○ ॥ [illegible] [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] पर तः [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] ॥ [illegible] ॥ [illegible]

६० सरात्यं लानवतायितव्य वच्छा वर्तेदार पौतैनस्वरै वं अक्षरक्षरः ॥ श्रीरामं मंत्र सकृत् कृत्सा तत्त्वमुरसंधि अं ॥ शंखचक्रलस व्याहुं किरीट मुकुटो ज्वलं ॥ नेत्रोत्पलं हि करा सिंहासनादि तोरणे ॥ [illegible]
कृपदपंकजं ॥ तस्माद मूर्ति तेद श्रूमार का व्या समदा दृष्टिं ॥ निर्मं पाद दृष्टं दृष्टं रात्रौ मूर्विगत स्व सा ॥ इन्द्रयु कोऽपि तद्दृष्टा नारदो तो विशश्च सि ॥ भावि का यं प्रा य या वा लिद मा ह म स मूर्ति ॥ [illegible] ६०
दुर्लभ कतंत्र तयोऽस्मि तां दि ज्ञानत्निधिः परं ॥ दुरारा ध्योनृसिंहोऽपि दर्शनेऽपि मे पाव दृतः भवा [illegible] दृष्टैः सुसे व्योऽपि मा दृष्टैर्द रतोऽपि सः ॥ दर्शनात्कृत कत्योऽस्मि सैलानां शेषपात कः ॥ [illegible]
नि धाता देवा नृसिंह मोनि भं यामुने ॥ सत्युगमूर्ति मं गवानस्वल्प वा यैं नरैः कर्थः ॥ आरा [illegible] ध्यते दैत्यराजं त्रिलोके शीविदारण ॥ यास नील मया मूर्तिः का वार्मिसौ द्रिव्यमूर्ति ॥ तस्मान्न
मानं मुनिश्रेष्ठ दर्शनाद्यावि मुक्ति दा ॥ तस्मादर्शयाविद्धि मोदयमे मुक्तिप्रदे मतं ॥ इत्युक्ता नारद स्तं सौदर्शयामास पावनं ॥ ध्यानं यत्रे प्रियतो दवः स्वयमिसे कतसं वृतः ॥ पश्चात्तं कीर्तनाया अपेयामता [illegible]

यमुक्ते। पार्थिव तस्मादयनीमं पन्यश्रोर्थं मुक्तिदं नृणां ॥ व्याघ्रपादाः ज्ञामरायस्यमुच्यते पापकंचुकात्। अस्य मूलेन नरः प्राणी त्यक्त्वा मुक्तिमवाप्नुयात्। न्यग्रोधस्कंदे दक्षिणोः पञ्चाशद्यामके तीर्थं पञ्चधा
मोयते मर्त्यं गोकर्णं प्रयत्नतो वनं। यस्य मूला पृथिव्यां हि मुक्तिदं स्थानं वरं नृप। अतिदुर्लभं वायवे चतुर्मुखं निधरे विमुक्तः। अनुज्ञाती त्वामेव पूर्न रत्नमविष्यंति। श्वेत द्वीपे यथा विष्णोः सुमत्
मानि ज्ञानमयं श्री नृपादकं मे मम मोनि जीस्यामिदं स्मृतं। तस्येवातिरहस्यत्वात्प्रकाशो न स्य सम ● तं। मोक्षाधिकारी सा नास्ति स्थानमन्येन लभ्यते। अविस्मासवदे नृपाकु द्वानीहि विष्णे वतमास्य
श्रेया त्वा प्रतिक्रान्तः वारविन्द्योः प्रतिष्ठितः। सा विमुक्तिप्रदा मम पापि कुनः सा स्वयं भुवा। औतद्यीनितिरे धाने सन्निमिते जगत्प्रभोः। अनुक्रमात्तास्ते साधुनी जायते च युगे युगे। गोकर्णे नाम रेणं गृह्याम मस्य कु
माद्दकेन नृप। निमित्तनाशं नाति रो नृपा लिपर मेश्वरः। निर्मितं पितामहत्यमितः कारु सामरः। श्वेत द्वीपाय पाविष्णुरूप्यं वा ततरत्नमुः। अवस्थिता द्वार वादि कोच्या पूर्व तरकादि पु। प्रकाके

[illegible]तिकपराते रुमुलपत्रा हृवत । नानाता थं वुदकशेवुद्वेत्तेशायतनेवुचा । श्रीशावतार जयैवमामुक्तेसंशयोन्यथा । दासीन त्यजता शाजः कोते दो तामत लक्षं । [illegible]
61 [illegible] विख्याति । इति संदर्शितं स्थानं नारदेन महात्मना । सार्धं गपातेमु मैतदिं द्र ब्रु ऋषीनना कमम हा । मन्वानन स्थितं देवं प्रकाशमिव तत्त्वे । । रे द्र [illegible] । [illegible]
[illegible] विनाशनं । नादि गोपुरं काकपतितं भवसागरे । विमेक एव दुःखौघधंसं कःपरमेश्वर । कुश्राः कुशादि लेवेते कुरुचलं भाशप्रालिप्सया । [illegible]
। [illegible] सत्तैव सारात्य जन्मनः जन्मनायासेन विज्ञानकोतितं तस्य नाशनं । किं पुनर्मर्ति भावेन सांख्या [illegible] । कमपि [illegible]
[illegible] अमितलेनवि प्रयात्य काचराति अमोदितं । किं नवापंकतं खाजिन सोऽपि विज्ञानकार्तेनाते । [illegible]

संशं कोधितानि च दश नो । तनि च दःखं हि म चैते संशयादादि सं स्थिता॥ निःसंशयो भवे तत्सद्यः पापकर्म क्षयो ध्रुवं ॥ वर्मे वशर सौदीन मनुगु [illegible] शोगविसो । [illegible]
तेरे न मे ज्ञानि यो कुया चेतो के व लोत्व कें । तिर श्री मुर्के दा मूर्ति ः स्थिताति यान्ते तौ कुनः ॥ अनेन च कुर्वा व श्या मोशाक्ष नो न्य त्रियो जनें । कतो मे नि कुटो रा जा नि वे के मन्तु [illegible] दनें । । । [illegible]
कोमति काविसै नो दे श्री पुरु वा तम्मा हात्म्ये नो नाश्री नृसिंह दर्शनं नाम पंचदशो ध्यायः ॥ । । १ । । १ । । १ । । । जै मिनि रुवाच । [illegible]
मत्री त्यानार चेलो मते ले दश त्य व पाय सुकादि नीक बालि सदायतौ । तत्रो दाद्र रयौ वि द्वि य तस ह्ताय श्रे ते मुखक्ष तेदेक्रियाम लत्रे चे नील कंठ पि तां जिर्धि । संव रा दा स सी [illegible]
पचाम्य कलो रा मक्षु से द वाक राँ गु रुं । श्री तादितोदिश गतोज प्रत्य दो न सा नु के त रौ । सं नि चा व स्प था म लेपु लतिरा य चा न र वे त । [illegible]

62 चकवाकानामप्रत्युत्कंठं प्रासादे सतु स्त्री चकोरि व्याति । दाक्षरो नीलकंठ स्य यो महाश्री दनद्रुमः श्वनुः शतांतरे राजनचिर रूढ श्रुति श्रुति । तेस्य प्रश्रम दंपा ...तं रा जन्म विख्यात । का...
ते रा तोस्या क्रे य जनौं मं ...प्रि...उत्कंठं तु प्रासादे सतु स्त्री चकोरि व्यातिः । गरुड त्व मकृ मनैव स्या स्या भिदिन दैं च कै । कारा ये नादद व्याते ते ज्योतिरूप मजं तेनै । प्रत्यक्षं...
य मतो युतं । कथा दाव यथा राजन्मनादि व्यशोग मा हाति । नारद स्वेति वच नं प्रतिश्रुत्य नुपेत मः । जगामतत्र वेगेन चंदनद्रुमसंनिधौ । तत्रापश्यत्स पठकं शि...पा...शाखं शारदं । नारद...
को दाद्रो प्रत्युवने के त्वशोभितनोः मनुष्यरूपमास्याय शाखि...वय रं स्थितं । राजा नं सतु दृष्ट्वै च कौर्यं तं पुरालयी । कृतांजलि पुटः प्राचे देवा ... शा...वितौ । ...
ये...शीगनो । राजापि तत्र वाचे दं प्रदस नमोद्धि जोतमाः नशिल्पौ त्वं द्विसाम्यं त्यः श्वि...पशा श्विप्रयोतेतः । कश्यितोनारदे नैव त्वं कः पुत्रो मरा...णा । ...

[illegible] सर्वतो भगवान् ... नित्यसं देवः । किं निमित्तक आदेशः । वामे वा विघ्नार जितं तेन सः सदानुपापिन तस्यानिर्देशः शब्दश वतिमः । येन स्मृतं सर्वं मुनिना सता वाक्रमतो ख्याता । प्रत्यचार्यो नारसिंह स्य कृतीस्य
मुदिनीतरे । तदा मृघट घस्वा व्यसप्रकारैः सुतोरयी । प्रासादं नरसिंहस्य प्रतीचीवदनं शुभं । ते पूजयित्वा विधिवल्लियो न्यघटनेन रूपः । प्रालसंचायकामं मंत्या जनेव हुविते नरया ज दाता । चतुर्थ दिवसात्
प्राः प्रासादे ११८ दनुते मेम च कुकालप्रसाध्यो ११० मन्दि मृदे नपशलिनः । ततः प्रभाते विमलेनित्यक ● मावसानतः । प्रतिष्ठाविधिसंचारैः गुरोर्वा निपादं ऊं दः नारदागमनं प्रवस्यामि कृतिमहं
निजनाव कुश्रुविरे शीरस कृदंगमुर ज्ञानया । गीतमंगलवाद्यानि दीर्घानां किं किरोखनाः । तथाजयज्ञये ... दौः शवक्राकाशमें उले । तान सुत्वा विक्रियापक्षा ... कुरु रोगमाः राज्ञानः श्री क्रियापि पादेन
[illegible] ... तिराधाराज्ञि मेशका अनुतानिनसीशपः । निचारयंतं स्याचतावद दिशा गोमरुत । गोधाविनजिरे कोचशवितः पुण्य वृद्ध्यः । आवि भूता विपयगावापिशा ... [illegible]

नतरं मवासितारद्वेप्रध्मरागः सुतः। तपःप्रभावनिर्ज्जित दिवमानचरशालिनो। चारुचामरदत्ताभिद्दिव्ययोगिः सुरावतां। कलंकलो बहुविदे मनोहर [illegible]
63 धातुलेपनी। रम्यप्रतिकृतप्रासादहितां विस्मकर्मणा। तेजो मेरुतलसंवीतोपरितोरर्द्धदामवि। आरायनेरसि दस्य प्रत्यचैत्यपवित्रितः। [illegible] ९८
तेर्ज्जनेगतोदेवोनारदेनाकृतः किमु। मेनिरे दृश्यतामानः प्रशशंसुश्चतं मुनिं। संनिधिस्यांतुन रासि [illegible]
प्यायतोराजा प्रहृष्टनीतराजनो। प्रददौ [illegible] मामप्सरसामहौ। श्रद्धासंपत्तियोग्ये नसंभारे [illegible]
मुनेरतिजातमानः पराक्रमाः स्यां सदितां रत्नेनदौ प्रतितौ। योगारूढतनू राजाहं दृष्ट्वा [illegible] वैभवैर्ब्रह्मयोगे वैनारदेन चधीमता। [illegible]

[illegible] । इंद कुसुउ नोत्र ॥ । ट कामेक रग्धुलस, क्षा रा,मर्तें त्ये मातीत त्यो अरुपेक रूप । द्यो माकार त्यापन व्योमसं स्थ व्योमारुढ चोम केशा रूपे [illegible] । कुः [illegible] मान [illegible] मोर [illegible] सपाकु [illegible]
नेका [illegible] कं धामक । नित्य सद्यो दूर सि स्थान दूरोनात ह्रो वा नो च्य नेवा भमाचन क्षे याक्षेयानोनम ज्ञेय प्यम ज्ञेय मानाती ते मान मे यो कुमानात । के [illegible] स्याद् [illegible] ज्ञाताप [illegible] नि [illegible]
त । दुःस्थं सत्येक हैतुन हेतुमं तु उत्तुं सेश यागुण जातें । ज्ञाति रूप स्थान रूप प्र का श स्रोम व्युत्ते [illegible] कारुनिमी रा दे ते । ति, पादो [illegible] नि [illegible] मा [illegible] त्यां [illegible] । आ [illegible]
नित्य यु तांय याते विनाति षू त्य नव व्रह्म वा चौ । अनंतपादं वडुद जिनें अनंत चक्षुं कक्रमौ पच ह्रें । दि वान्निश नायसु कुं उत्ता त्यंजन्त्र मला हाति चारु हारं । चामे [illegible] द्यय [illegible]
रौ [illegible] । यत्पाद पद्मो दिपता मन्त्र स्पाक रोदर [illegible] कत्व मोति । यदा यपादा ह्रु पुमीत मृ मे [illegible] कि रायस्य च वें च मोतें । तादृ त्यपा दं [illegible] [illegible]

64

तिनापदेहितापात्मालीकरूराष्टिर्भिहे । पादाग्रसेकृपदकृतिपदकृमामत्रह्मेउगोउँ प्रतामामिन्चेउँ । सटांसटांकेंपनइाये माताघहो पापक्रादिनदेयाहिंहें । नैऊ यकृह सेनयर लिय प्रकृ किलोके का
मैंलुकदेंतामाकि । तामजिनमजिनमलैप यर्तवंत्रापदिस्रादिदानानुवीपिङ्गनाषी । मवंतैंतमामायमेदद्रदवैधेनुसारेनदेसारकारा६तु । जि । मपगाम तात्रीतयत्माभ्रीचामपदुपा । पृता
कदीप्रपप्याजगपानुक्रादायप्रमो । यषाचेत्यासदतांजेनिवेइंतात्मापतेनयकेशत्वप्रस्त दाऽमैतपासीनिच्यमेतुते । कोटयऽपाऽदासाकौंकपेयींनिपपाग्रतो । प आय कैमकत पिपा
तेपीचिनैजवैंजिवे । मोदामगाजतैविभातेनरादेताआऋयाग्र । तावेयेदक्षासंदेतैम६पातिर्हेपुमा नमऽदंऽपातप्रगामेनेनजामपदे पीजहऽ जैतितिपापा । । कैवैतेनरपिकथपचुमिगा
निकेंमुराऽकेंदमुक्षालुकोनायसवलोकहिमाद चा । पश्चेतिपेनुसैहैतेशंमुनासदसैस्थितैं । नदेदवैधेतैविप्राऽत्राहुवैतिनतैशायऽ जैतातानैद्धिऽयपापाहुवैनितनेपिकै । जितायो

नस्याद्व्यासेन कुर्वन्तु वीमते । सर्व काम प्रदं को देव तत्र धौम्य प्रपच्छतं । ज्येष्ठ शुक्ल द्वादशी या स्यात्तन्मदो वसीपुता । तस्यां प्रतिकृतिः कोश्रेष्ठि व्याप्ति सा मसु लक्ष्या । स्तुते न त्रक्षमः सा कान्ते त्रय श्यातत्तेच य । ना
जिमध्य सर्प ततस्य कर्लीसाकी तम तितं । वैचाकृते र्यो दोरे रान्नादि केलोदकेन वा । स्नपयितिन्नरायेवाश्च ववामंध वासरा । पत्रे पुष्पादि व्याप्तिं दमु पा चारैः सुपायसेन जवा कुसुम गान्धैश्च गंधमाल्यैः सु
शाम नैः धूपै दीपैः सकर्पूरै सौ चू रैरतिशोभनैः सुगोमः स्तुति पाठैश्च जयशब्दैः सघोचकै ॥ प्रदक्षिणा प्रणामैश्च दानैर्ब्राह्मणामाज्ञनैः संतोष्य नर सिंहं तं ब्रह्मलोक मवाप्नुयात् । चैत्रे
स्य स्य चतुर्दश्यां शोपि तारे निलदी वा के । श्री या वतारो नृहरेः प्रदोष समये द्विजाः । तस्यां संपूज्य विधिवन्नर सिंहं समाहितः । जन्म कोटि सत्र स्य पापराशेः दूसी चिन्तः । दशतत्तके द
कुल सो शार वालेलक्ष । कलौ । दह्यमान स्नानम कल्प पारावत्या चम । कृतः । स्तुत्वा विमुच्यते पापैर्विमर्मा केशामु ज्जैगता । नतस्य चाध पैः सैति तनशो का व्याध यान्निधा । सर्वा जे का गमन वाकुहता तरम

प कैतथा । समीपतस्य मातिप्रायजतं दानमेव च । अन्यानुपयकमी यो हतानिच सकृछ्रे नैः ॥ कोटि कोटि गुणानि स्युर्न र सिं हप्रसादतः ॥ ॥ कतिअ कि यपुराणा जैमिनिर्ना सैवा दे पुत आनमस्या मा
65 यथा उ गो वृश्या दोः ॥ ॥ श्री ॥ ॥ कुल य उ च ॥ प्रति लु ते मार सिं हे दो अर्तां छिन्न साधि वः ॥ किं च कार मुने वृद्धि वरं कैतु दुर्लहि नः ॥ जैमिनिरुवाच ॥ ॥ हे कोशे त्रिदशा [illegible] ६५
॥ तेनेकेन यामी सन्त वा नन्नि प्राप्त स कृ स्वस्ति श्रय्येतु क्षेतु रो वेदानवउ गोवदकत्रि मैः ॥ यत्त [illegible] विद्या कृशत्वने मो मी सा [illegible] । स मा धाक पाह [illegible] नकं [illegible]
श्री दशानु विद्या नुकुशलानिचर्म कोविदान । सदाचारा वदानीश्रृकुत्लीनान्ने सत्यवादिनः ॥ वै धर्मपास्व विशेषरा मी त्र यामु सप्तसादरं । त्रैलोक्ये यच राजानः सि द्धाः स प्रव या दि [illegible]
जो वा पपतय स्त्रि (तुभि ता ॥ को श द्वयामिता विप्राः प्रमा सीतस्य मृ पतेः । वा धा यां घटिता सो चाजु न या साध लेवितं । संवत् कुरु मा को रा प्री ता ए न नैशा मिता । वाच्यः स्पृ [illegible]

न ॐ(त्राभाच्च क्रन्ताके॥ त्रवे दैं सिमं धु न स्विनेश त्या प्रोतनास्वंॐ सीतसु गौध मधु रौम स॰। परितः शतशास्त्र स्या॰ सुरस्यावतेर रात्ति जाः॥ ठपञ्ज्या विर चिताश्रो म गातो सजैततनभयय क्र शालाजर तंसिप्रापा सीदे
(ढ्र मोन माअतयाएं धें दु कुरूर, प स्य(जिजि ताविस्वाकम राा। श्रु मे पद्वि श्रु म न द्वे श्वे वा स(पेत्वासमास बि दः॥ रा रै॰ ॥ रित्रै ता सन्ना सोनाल वृ, द्य सानाल, वाजाप। सति कान त्रे क्रा(दि गराा तु च त्रु मुल्ये
कु प (स्पतानु। दे वान की चनवाठ स्यानयप्रायो गयमपढ्रि जा॰। वरासि स्यान त्यौं श्र य पा दे श्रं सुख   (स्पितान। मध्येपितु, रौदे वाजा मूवा रौचश्रचापति। सा म्रा ज्य ल द्रा या स स्य र त ने(सि सा सि ने(पि
तौ। (ढ्रि (द दो मी त्ये (नेयाठौ घे ला सि(मविं पुरा दि(म॰॥ पुरोध सास गौं पूर्व मर्च यामास रु (ढ्रि मत।   विनीतो देवत स्य च क्रेप, गौ य पाल, प॰। श्र श्चै ग दैं ते। स्या सो श्चे ला शा प(पत त्य या॥ तेत्रा(म ठौ
लदयमुल्सोनाठन्च र्या हूं द्वेवतदा। वि सम यं जनयामासकु वेर स्या वधि (क्रि य॰। ततोदेवा न सगा लच प्रम त स्व स्व सं प द॰। ठपचा रे म ल्हानायः स म्य ग या ग मा न सि॰। रा क॰ सि मि ल गणामा

66

[illegible] दक्षात्मोनर [illegible] कामः [illegible] वी। ता दैरा च्चे ने मा प्रा तुं ने द शा क्षु पदि ऊं दः [illegible] वे [illegible] पउ प [illegible] । [illegible]

[illegible] तत्सयः सराल । तस्य क ति प्रजायामास सतो क्रि तो म को प तिः क्रा यी प्रशस्ति न क्षा रा प्र ज्ञा [illegible] ते अ मे । [illegible]

[illegible] ला । । ईक्ष्य क्रुद्ध उ वाच । । तव प्रसा दाद्दे वेश [illegible] प्र [illegible] तो दके । कृत्जा [illegible] । [illegible]

[illegible] तं [illegible] । या वा कृत सह [illegible] । तात्वं [illegible] दृ शैः तो [illegible] स दा [illegible] । [illegible]

[illegible] । [illegible] सर्वं लोमाघ वः प्रभुः । उपास्य मा जो दे वो दा वा लु का [illegible] । [illegible]

पिङ्गलेन चतुराद्यपश्यशासामान्। पुनः प्रकाशितेन जिनश्रेयोनाथाय मम विचक्षति। इति विज्ञापितेराज्ञा मन्त्रैः श्रमणः सुराः श्रीत कौशलेन पाद्मनाभ [illegible] सुरासमि [illegible]
ल्लितो तोः श्री कुसुमसु मला ताभिस्स सत्य सत्य श्रेतामुनि। त्वं श्रीकृतं कुरा समि पिरे स्वमानि विमविलोकं। सज्ञायानिर्मविद्यागः कारे श्रेलोक [illegible]
लोकाचार्य कलितस्मिकं मापि भुतलेल। प्रविशश्री सिदन, कोशवशाकुय्यः प्रकाशनं। कारद्य दार वैंदक जित्यतल परिनिकृतं। [illegible]
मोनिचनः प्राप्तिकारकाः सुखं त्यजलरश्री दूवे कृतं मकबतले। क्रतुनादयं मेघानस दप्रपारवाहिना। कुसरा [illegible]
भक्तपरपराः श्रीराधापाः कोवे। श्रीमविनीतान्तरकापि ताः। क्रियैद्धिमान, वेलोकेकर्मसिध्यन्ति वै कर्ता।। जैमिनिकवाच। [illegible]

सत्काम मगं तत मत्रयत। उपचार सम्प्रेक्षु यथावत् दुपवादितैः। ततः पितृगरामानेराज्ञानिरूप्य श्रद्धयान्वितः। स दोग्ध्र सगतानान्ति [illegible] यान्ति कालु तस्मै होताके। [illegible] उर [illegible]
67 यकी। [illegible] दोगे कल्पितं लग्ने सुदृते स्वस्ति वाचने। उपस्थितः सपत्नीकः शुद्धमाँ गल्य वेश धृक। स्वस्ति वा [illegible] आने पुराण हंस [illegible] ततः श्रमतेस आ [illegible] ६८
स्ति जेन कृता सिन्धु सपत्नी कैकी दार्यतो नुपातेम। कावि दृत्य दोग्धि सा ये षा श्रयजन्न सम्य चोदिताः। प्रशापयते प्रज्वलितं वेद्या मादन मीदाके। वै तो को [illegible]
दः। सु प्राकातं चारि मे स्य क्लनुतापस्य दि गोस्व रानं। मुमुचु सिद्धयं मुरव्य मे गोष्ठ शुभलदो दी। ततः सदोग्धि तो राज्ञा वाग्यतो देरचैतनची। [illegible]
ः। निमं त्रिता लीमु सार्थं च कुपात दिदेशा वै। शुद्धोनिरन्नपात्राणि मद्य पर्याणि नुपाजया। शचिवः कारयामास भोजनाय समादिक्षते। शुद्धसौवर्णपात्राणि [illegible]

लबालप्रत्यसु क्रमाक्राजि वागोज शोजि प्राश जलाजिस,गातिच । तोस्मजिम लपाश्चारिशद्रा यौंभोजनायवे । अम्हन्य प्रनिपाश्चारि गेर जनीते द्रि जोत मा: श्याला रे पु,यवाली ते प्रा [illegible]
त्र वैभ जनो दाजि मी वित्ता तेषांपुभा श्रद्धे आश्रुप्रया श्री अधच तैता ति: धनि त्यैवं चर साध्यानि व कुमनपुर: सेरं । श्री दवते भोजिता रा ता कै त्रे यपुग्य श्रा सजालो कुदु न व [illegible]
त्र कशाया जना ति वा मधि क्राचतेक्क, वलनु, पो रा मत्रु सीपाता द्रे द्र बुद्धु प्र याचितः। नारद: समद ● श्रीतुपरो पकाति लैलु पः। क्रे क्रोयो गी सुरे क्रा सौधु यदी जीजे, [illegible]
ते कुच । वाजिवाय्रम पाजि जि सेक्षा आनि क्रिया लारे ।। देवा तो मोक्ष नेत त्रमय मंत्र विशार दै:। मत्यों जी नमविद्या मौ यौं कु श तै: दी द्रातानि तै । [illegible]
लेक मक्ष सी संदि मय जनी । लिश गो कुलमें मे मे रे द्र बुकुग, कुपशने । द्रे द्र युमु स्पाची क स्पाविशेषो मत्यी वासिता । अत्य कुतेकरे त्रेता [illegible]

स्पष्ट यो कत्र वर्द्धं तिपद स्थानं । सुमेरु सुमनो मात्यकल्प यो दिव्यलोकं । चित्ररत्न द्रुम द्रुकालानि सोपवा नासन्ननि च । र त्नव लं कि कोश यान लो क दप्र को यो कं । जातानि गं ज कप रे नो ग व क्रो द लानि च ।
६९ मनाहृ राज्य मोतानि न, व्याल वचर्यानि च । भ र त स्य मु जे: श्रि श्रा पं ङ्ते र चितानि च । खव वंश प शोभि श्रो: शत श: स तम मजधा: ए ता य स्याजि त जि नि कुल भ व्याधि याणि वै । पिक शा आयिम
स्त्री बरूत सं मै तिमा दर्न । ए कतानि व्याच्चनापिन च रोमानि क्रु त्र चित । पातालवासिनी च पि मो जनी वे सु धाधि कं । य कृ कोमा न वो इति पाताल जाम नी षिते । पुराणो यानि पाता लो क रोमकृ ६८
लेलितानि च । विमा सु ठ प्रकाशनता क दे व य प्ताते । द देते कानि वा सोम्य पते सुपाताल कु द्ध यः । सु स्यासानि क्रो ङ्गं सं जना: श र ते सुदा । द वानां मा वना ठ्य त्र मु कृ सिद्ध म म तिवे १
। ई द्र सुकृ कुरत न य मो द पि मनोहर । य द रु पा सु स्व क्रीडास ता नो व त्य मु मु चं । अभि ता सा प जा तं त्र सु स्व सु मे व यं तिष्ठ । अनि ऊ पान मं दि प्रा: सु स्व स वि त ते वै । आ द्य पन्ने

...वितेभ्यश्चैते पादसंभवाः ॥ न याचितातो भवज्जनः कृतावा ख्यात्परा कुसुरवनः ॥ राजाधिराजवेश्माद्विजनानां स्वर्गकैः समं ॥ तदा सोऽस्वर्गदेतेर्थान् स्वधासवर्ण सर्ग जनतेत्र दा कामस्मानोति तन्दा [illegible]
गे च तु ॥ ह लिप्र वर्ति तेय के दा केश प्रीत थेमदा ॥ वृत्यवीकृत सर्व स्वोवाक्रिमे धेनम् पतेः ॥ यावद्वै साम वद्भु पः स्वराद्गुद्ध्रुत्वा ॥ [illegible] तेलाकालोनते व तेन कथलालि नो ॥ कालन से मानगो
स्यानोऽक्र धो विधि वतो ॥ त्वय हि ॥ कश्म मेथं प्रतिमनाजगुणीच्याः परस्परं ॥ नेदमयामगस्य सेभारोवि धेः शास्त्रे प्रचोदितः ॥ हेत्र [illegible] राजवेन्तनमस्तीन [illegible] ॥ [illegible]
अतिताः अनकामस्यं ग [illegible] सी द्यानामसि मोदिजोः ॥ हे दक्त समः कः कतु राद्ध प्रदुतोम् पतेस्तदा ॥ अथ प्रदः सु सेवकाः पे. वे [illegible] वत ॥ [illegible]
[illegible] कुमालाः स दा चा राचीतं स काः ॥ अनुप्रापानायत्वेम् यीताः प्रचारा अकुपवं धाः ॥ चक्रुः सदस्यानुगमतेन्दु पतेः प्रीतये द्विजाः ॥ तमेताः सरतो [illegible]

69

कर्मप्रचार काम प्रायश्चित्तानि मलेन प्रायश्चित्तानि तैः न तत् । कर्मापचातानां तत्र योगिनः कर्मयोगिनः । यत्र स प्रविद्यो [illegible] द्याः सद स्या [illegible] प्रचार दीति [illegible]
[illegible] स्थिर कथीतने । वाको वा क्यानि मुक्तानि मुक्तोपनिषदामिच । माया वै राशि कीर्ति [illegible]
[illegible] प्रत्यदी वाद्यु मध्यमाम मुदिताखि [illegible] दशा वि प्रामदैद्र प्रमुख्या मसै । [illegible]
[illegible] याना मुक्तानि विवादं त्यजाविवप [illegible] नवदूनः । इंद्र यु [illegible]
[illegible] मलीतावने दैत्तमन साधुर्वै । इत्यैप्रवाति तौ यत्र [illegible] ना का जाति कार कः [illegible]

दायविलामहतिं देशतः। एकोनंकमशः सेस्याम वात्यपुष्पवीपतिः। सद्द्रमस्वमेच स्यचपावस्त्रिचिचोदितेः॥ ततः साद्दतिके यक्तो वाजिमेधे महाक्रतः। दिने दिने दिव्यगतिर्व मुवनु पातलका। मुव्यायाः स
प्रदिव सात्यीरात्रिर म वपुरा। तस्यामुनी व प्रतरे ध्यायतोस्व कुमत्यर्यं। ध्यानेतक्षिन्द दर्शी सैमहा भाग्पवशाद्भु वेः। प्रत्यदोमिव सम्वतक्षोपंस्यपति कनिकैतें। समैतपरि नाये वैतिष्टतं क्षोरनागरं। महा
कल्पद्रु मैः पुष्पमंधामोदे दिं गीतरैः। कल्पल्पव वल्गोपुवदिरं तस्य सर्वशः॥ शंख च क्रौंचाकितैः शु [illegible] मैः सवीलंकार मुखितैः। महा माजिहुवरी क्षेमतिर्ग तामुरदिवः। तन्मध्येपरितें दिव्यमे
गिरिमैंडवातमे। मणस्य लुर्य वक्षातिरत्नसिंहासनो ज्वलं। बोरविन्द शीतकल्लोल मैदवातम [illegible] नोदरं। तन्मध्येदेदशेदेवें शैखचक्रगदाधरं। नीलजीमूतसंकाशं वनमाला विमुखितं।
सर्वलावण्यमवनं सौदर्यसानिकेतनं। निर्मलसर्वतवपुवावन दुंदि द्रमुखरौ। ददापार्श्व स्थितैतत्र अनैतैयर यायरं। कोटिचंद्र प्रतीकाशं हि माद्रि लक्ष्मा प्रभं। कृमाकृपल विक्षार प्रबोधिनीम

मोहरे । मणिकुण्डलयुग्मा द्यैचारु मौलिन चोलिनै । कुलत्रीगलशंखादि स्फुर कान्तियुत्तरूपं । हारकेयूर वलय मुद्रिकाभिरलंकृते । मेखला कटिसूत्रादीदि व्यर लिप्रसाधने । दिव्यमालाम्बर मूर्तिकृताली
नेत्रके । दक्षवामे स्थितीचाप्यल कौतीशुभ लक्षणां । वराभय वाद्यहस्तौ वैकुंकुमाभौ सुलोचनौ । त्रैलोक्य पूर्वति कुंद दन्तौ तोलतविभ्रसौं । दद शंपद्मासन गौलाव सीतुल्य पात्रकौ । विता महं चदद्र शेकुरं
70 ता स्यकर्ता जालि । वामवाम्बे स्थितं तस्य च त्रौं भगिमयैवियोग समनकाद्वैर्मु नौ क्ले सुयमानं जग । कुरुं । दष्टुं खि वे सराजा वै प्रकृकोढिज सतिमाः क्रमदकुपूर्व रुपतं ज्योतिर्मय समनेतकं । कु ॥१
क्षावतत्र व्यान स्याद् दर्गकुद याजिरा । इंद्र उवाच । । नेमस्ते जगदाचार जगदात्मकमो । स्तुते । कुमें यद्दुद यक्षीयमेदकाय नमो स्तुते । कसप्रभु वनागार मूलल्ति मायतनमः
वृक्षोऽ कोटिघट नाशि लिने चक्रियानमधु कैवल्य त्रिगुणातीत गुणी जनगानमो स्तुते । विकार ग्राहतानांच दूरसुताने नमोस्तुते । कुकुक्ष निर्मलज्ञान स्वरुपाय नमोस्तुते । शब्द ब्रह्म अभिधाना

[illegible] संसार पतितश्रीतदुःखार्थ [illegible] नमोऽस्तुते । दुर्गं व्यदुःखय [illegible] दकाय नमोऽस्तुते । [illegible] वनागार [illegible] भावतेन [illegible]
[illegible] नमोऽस्तुते । [illegible] चे नमः । प्रकाशनानां सूर्यादि ज्योतिषां ज्योतिषे नमः । प्रदीप्तानलदीप्ताय [illegible]
[illegible] नमोनमः । [illegible] नमोनमः । [illegible] रेशाय सुकृताय नारायणाय नमोऽस्तुते । [illegible]
[illegible] नमः । चिदानंद स्वरूपाय [illegible] दुःखसंशयघ्ने [illegible]
[illegible] ध्यानस्थितः [illegible] ध्यानात् [illegible] ।

71 श्री त क्षितो म के र पं कभ्रान कृपर्णु जरग गेमे कतार्ल मा त्मानं हयमेध कतो लया । सहस्त्रं सकलैश्चैव सम्भाग्य सम्पद्यते । [illegible]
यमानं म विसति । इतिचिन्तान्तु लाराजि शेषो नोत्या त्रिशीपतिः ॥ श्रृशं सन्नारदस्याग्रे पप्या स प्रोक्त्वम् पत ॥ स चापि नारदः प्राह शोक तो विवर्तन्मनु प । [illegible]
यत दशा हफल दः हेतु लाभ्रिन कालेनु पोतम । कत्वं तेम गवानं त्र प्रत्य को नेम विश्यति । यथा हमद्धि राता त्वं द्धि चराचर गुरो [illegible]
तु द्युपती पत्तः पराभेन दिक्ष शाय । स प्रोक्त तीक्ष शाद्दिलकु वैधी चरितो हरिः ॥ किं तु भाव्य व तो ने व स्व प्रस्ता क क प्र ना यते । । इति श्री सौदकुरा [illegible]
मा हात्म्ये [illegible] ॥ । । । । । जैमिनिरुवाच । ततः प्रववृते स त्या नु पते [illegible] । [illegible]

नित्यकाल सर्वकारा सलिल मस्तु पालयितानि वेदयितानुपातिं कृतां जलिपुटाञ्जलिदा । देवदत्तो महानवृद्धो लठम् मौमन्त्रो दधेः । प्रविष्टा ग्रामसमुद्रैतःक लोन प्रवमलकः । मीक्षिणु व रां । सर्वर्षयः पश्य क्रो
कितैश्रुतेन । छीम तेश्रम स्मा देः सैदक्षे । स्मागम परोक्षेतः नदक्षुपूर्वौ वृद्धो । यमुच्य त्सुर्यनिमां शुमान् । मीधेनवासयन्सवीतठम् क्षैमुकौभि ना । क्रुमः सधार यामो दीलक्षरोदेकर्म तस्य
काक्ष दवत्ता ठक्वा आदोमतोलदघतेश्रु वै । नियुक्तानां वचः श्रुत्वा राजानारदमब्रवीत् । तत्किंनिमि तं यदृष्ट्वं तदश्रेष्ठं वदेतितेः । नारदः प्रेद मनवाक्य मुवाचामनुपसतमे । पूर्वामीदृशतसौ दै
नियथा सालसत्रिसक्ततुः उपवित्रैतेलक्षों मेत्व पृयदृष्टं वानपुरा । मेतदो पवित्रमूर्तिं दृष्ट्वा योविरव्यः यन्तदंगम स्पलितैरोमतेरवक्षुपक्षते । क्षेशतेतारः स्पष्यामनुयं दृष्ट्वा यो वेर आप्लु तत्तेनपुपा
ततेदपत्यनावसामुतावतलनशाक्रुमाद्यवैरुवेयो । सौमाजनेनास्यदर्शनं । त्वमतेपुरुव व्याघ्रपृष्ठिव्यौ पृष्ठिवीपते । वङ्कामवशातः सव लोकानीनयमाति पिशमविव्यातिभद्रारात पश काकोषकजादोकेन

म सकमाथाल सम्भु थल्लानेनडांनेसरितीपतेनाड लर्चसुमहत्कत्वाकात कौतुकमेंगलं । महावे चीत्पापयत्, यशेशीतरो रूपरां । विचारों लंकु दातु लतातु मात्पवार को । तु सम् कैतत्र पातो पञ्चसोम तु त
केमप तेकल्यु लताः सर्वे व्रह्म साद्यकृपरिणते । मोनिरे जेल्मसापकल्यं ज्ञाव त्मतोमद्रोसें वांशादयाः उं कु कुल्प्रापविन्नुपतिल मज्ञानेय सागरे । सवुक छ्ठुग गह्लो थे यपा सोग गेवाहू यशः तपादहा एते करो
72 चायकत्तयनुय ओ । सिकेंसर्मो मत्वमानः सकलोह्रप सतमशाजौर्श कैंमोलमांशामाय वीत वृद्धि तंद्धि जाः । पुनः पुनः प्रशाम्ये नैंसवीश्रुनयंगोत, ए। कुजेराहार यामा सतर्के कल्लोल तामतो । के ।। ०२
संचलालतुर्ते गद तका पद हनिः खमेः । मोतवाद वनिन देजें यशा वेः सहसशा सुगंधि पुल्यं जलिमरा काशापातते सुकुः । पादू तोघ पपाते कुमक धा अुरुकु पु दि ते ः । वे श्वामि यो वना
नातकुशोलि ः प्र श चालि ते ः रत्न दे उप्र का तैं श्रवी ज्य मानें समें ततेः । पता कामि दि अवद्ध दु कुलामि ः कुशेशमि ते राज्ञालि राजने, केशलु, रे मेः तालि मि हे ते । सिद्धी पालौ कतोहि लोम दा वे दा

[illegible] लिंगम् [illegible] पीठे [illegible] योनि रूं तरं । वक्ष्यतः स्थापयामास पदं [illegible] स्पृशा सनातः । वचसा नारद सिंनैव [illegible] यामास [illegible]
[illegible] हि । कादर्शी [illegible] ततः कुजनत [illegible] त्वातं मुनिः प्राद्र [illegible] चैत्यमध्ये [illegible] तो वदतस्य चैव [illegible] वैत वि लोको नतो [illegible] । [illegible]
[illegible] दार्थे वो । अपरो [illegible] तनोवा दीशा [illegible] वचांतरा [illegible] तत्र [illegible] मो नानी सर्व वामेव ● [illegible] रुवती । [illegible]
[illegible] दनो [illegible] वत्स्वै च दशानि वे । उपस्थितो [illegible] शास्त्र [illegible] । एतन्मैतः प्रविश्यैव [illegible]
[illegible] कः । लरकवसा तेचैव कुर्यात् संताजनाशनी । ततः प्रवेशनं कुर्यात् [illegible] कदाचन । नियुतो [illegible]

73 ...ति तेन वदिष्यति । एतत्कार्ये प्रयत्नेन सर्वलोकसुखावहं । तच्छ्रुत्वा नारदो यथा ... स्थिते । ...

... पा खवा । ताल ... वादित्यामस ... रा ... दिव्यस्त्री रा । कृत्वा गीतं दिव्यं वीणा ... वर्द्धि ... कु । नैव नाद ... सकृ ...

... दर्शनी ... दशो ... व्यास ॥ ० । ... । ० । नैमिनि ... च । । ततः स ... वीपाल ... ॥ ...

... वते । पादि जात ... मानी ... दिव्य जात । दिव्य संगीत ... गीतानि ... रा ... च । ... ॥ ...

... नीसु ... कार्य ... । यज्ञा ... मा गा ताद वा ... सर्वं विगत ... राः ॥ ... तं ... पासी चक्रिने ... ॥ ...

शुद्धवाणीदितो चित्तोक्तिआज्ञप्रे । जितेषाहृदयेदेवः श्रमा । वंतदशादने । चतुर्मुर्तिः सम गवानपद्म । कुर्वैमयो दितश्तादशानि व्रग । वासौ तुम्भाकं वाशनः उरा । दिक्ता [illegible] त्वलम कामुन श्रीमि
श्रीसच्च श्रगादोप क्षलसक्षहुजो गादि मश गदाग्मुपल्लचक्रा ह्रीधार यमवज्ञगार्कते । चक्राकानिपुराम । वृकुकुटो श्चलकुं उल । कुम्भ द्राचा सेव दशा वरा द्वाम यथादि गो । [illegible]
पिगा । चर्येक मावतार हिरोद्रि गागर्भ हेमवा । वलम आहृतिजीता वल देव स्यर्चितेनाते । दोसीन तहतेसादि मोतुं लोलावतारिणी । जम के लोकितोवि प्राउको घम स्य च वलो चिन्त्यं । टक गर्भ प्रवृत्तो
क्ष व धरोत्य गाकि के श भ कि ती वलदेव पिपये पावो राया कोकया । पुंरूप स्त्रीरूपया लक्ष्मीः सर्वत्र तिष्ठति । पुंनाम स्म गवान् विष्णुः स्त्रीनाम्ना कमलालया । द ल लोये उभ नुष्य को वि प ल ता ते ता ३०३ ।
कोक [illegible] चतुर्दश । धारयतुरु गाकेया सोऽ नंत वल संज्ञकः । ते स्यशक्ति स्वरूपे पंभ मिलाश्च प्रकीर्तिता । स [illegible]

नुप्रयते । पवंकुमृत यथिमचन स्थैर्य प्रकाशता ॥ लन्के देशमाव दूपे चतुर्द्धी दत्त्वाक पारो । लोकानामुपकाराय पुनरा दांत री का गा । पदैना स्रा यसु द द नुपते ॥ प्रातिमा सिआः । ते लैक मीप्रावकाप्रनारोके
मित्र कर्म गा । नीला भ्रशा मल्लै वि घृरी रद्व कुप व ती बती । रतं कु दर्श नै च क्री सुम श्रीकुंकुमा रु दाँ । नानालैकार रुचि रोनानामं गिवि म ॥ गशा ॥ कम सुदी रुसि रु पे गा क कापाव सि रु ते त ॥ ओ प नी या ॥ प्र य । ने नै प ठ नि
74 यो लि ब ला ले ॥ शितिल ॥ कर्म कु शलै दं ठ मा ऊ य या वृतः ॥ व बे व बे तु सं कुर्यात् पूर्वं सं स्कार मोचना ते । कुतेव क ले पैतुतुतादि अ चि रं त न ला ॥ प्रमा दा य ड मे ले प म प नो दे त क के न । कुमि र्दा मर कै रा पिप
कुमित तिस्त्री स्पदी यते । निदान ज्या रुवदा रागन कदाचि द प वा र रा ॥ मनुष्या श्राविरा जै द्र द घा सुर्भ य देते व ॥ त स्मात् सुचि त्वा क्र पृत्वा व कुले प । व लो प ता ॥ स्थित जै पु उ रा का मं स वि ला ऐ सा व प्र जै । ट ग्यु वि मु
प्याल पदेः का ठ को दि स कुलं वे ॥ सुचि वाश्रुरु रा जै द्र चि वान का मो न वा प स्यामि । श्रावि र्न मूत्र मं प्रव न्त वानुभाद्र का म्य या । ते व त्र मा दाऊत नौ चतुल वौ प्र दा स्यति । नी ला क्रो क प व, मा स्य मा दा को श

न त मा त म त्र दशा कु सुम ता ध्याने प्रसादं सुद दायते । उतरे न र सिंह स्य स ह त्र कर मुकुतं । का र यित्वा प्रति ष्ठा प्य त त्रै नं विजि वेश या । पुरा स्थितं पवं ते [illegible]
उरो ष स त स्य मा नी ते म सा ढं पुरा चते । तयो ः सैततिरे वा स्य लेप सं स्कार क मशि ॥ नि पु ज्यतां म हा राज म वि ष्यत सुम वेकुच । विर रा मैत दा मा घा सातु द्व व्या तर रवी । त यो [illegible]
ना । वेकु नै मास चा मास स म द्दा व वी न्दु पात म श द कृ स्नत दास वें द । नासि द्दा स ने स्थितं । रा मैक छी तु ◯ म क्रों च वा सुदे वं सुद र्शनं । य था पा द्दे कु ले स्मा दि सं स्का रै रु चि रा कृ ति । क पा या स्मि र ने द [illegible]
न्ता य वे दो स । दा ना न्य मु कृ तौ ना थं प्र लं व मु न व ज र । प्र व कु उ री का दं ता ल शो रा यता ध रं । पश्य तां दु कु मा त्रे रा द रं । नं पाव सै च यं । प स्या स ना स्य तं [illegible]
दे हे प्या न्मा मिनं । नोल नो म. तसं का शं स र्व सिं ता प नाश नं ॥ द द शं व त दे वं च सा दृ हा स मुरुयं तु नं । कु रा मैं उ लवि त्री यौं वा रु त्रा चु रीते का री । श्री कृ तो ना ग रा ना जं पो [illegible] सु व दो दे । [illegible]

75

कतानवाहं । कन्या संफलं कतुर्थं केला सधारं यया । सलच का कुमुथलधारि रीं व मन मालिनं । हार केयह्र वलयक्रि राटमृकुटा ज्वलं । तयाम स्वेतकीलस्रां पुम श्री मं कर स [illegible]

र कारि रीं । तिकर्नी भेजव कलीवरा ब्रामं यथारि रीं । क पलाव रापव सति शाम मानाँ प्रसाध नैः । कुं कु माक रा दे हीतां सिको हं [illegible] गि वाप रा । द द [illegible]

ती वैराग्य नै तेजा म र्हं (क मोः । ताल्न द पूज्जं दपाद्यादि जिम कुः पृाढ वां वा तः । क र्ते व्य मृ ठ सुत नैा खियं ● जप्रवं मृ वदृ । दर मिलत जेत्रः सज सृ [illegible]

पतम मः उ वाच तं मुनिव र । छिन त च कः । कितास्वर । भायद दीं क्रमा मापज्ञ ल । साँप्रत मम कुमृ तवा । प्र ● त्यर्हा नृ पशा र्हू लर कं ठ माप्यवा न मृ वि । [illegible]

पाकार्थं सर्व जाल निर्धं हारं । यँक कुं यो जनोनि त्यं यातं ते यत मान सः । मवध्य जेन मह त्वा दा रौ पश्येति वा जवा । सो । दे दा र म रीं द र्द [illegible]

[illegible] दे [illegible] लोके [illegible] । ददाति सौख्यं ततः कामान् सर्वान् प्रमनोगतान् ॥ ०॥ इति श्री स्कन्दपुराणे [illegible] काशि [illegible] वाद [illegible]
[illegible] ॥ ॥ श्री शिव उवाच । ॥ इदं प्रवाच्य [illegible] नारदेन [illegible] त्व र ॥ ततु [illegible] वचोमिः करु [illegible] ॥ [illegible] उवाच । ॥ [illegible]
[illegible] कर्म [illegible] पादी च [illegible] पंचमौ ॥ कानि कर्म [illegible] ह्युमौ [illegible] । [illegible]
[illegible] लौकिक [illegible] । [illegible] देवजाने । जानंतितेवौ स्वलु [illegible] देव [illegible] वा [illegible] तु [illegible]
[illegible] । [illegible] देवकर्म [illegible] ग [illegible] सत्वतु [illegible]

[illegible] मुपालम न्त्याद्धयपालयोप हूं। कथं न चालितस मनेक ज न्मपुनः पुनर्मो ग्य मशेष कुरुध्वं। विमुक्त कासव पितव पुत्र मित्र वश शुकव [illegible] न्तव मा वेशः व्याव हे तत्व पात व जायामा वे शतार्थ तो सुराद मा वेः [illegible] ते क
[illegible] वेते कुदत्का य दाम वैका दो पलिावत्ल, ठता नुम [illegible] ते। सदा गुरारे तवपाद प अद्दराम वत्सकुपलींदि चेतत। कोवाव तंचेत दशोद्याय चाप [illegible] ने है, ते ठाव जनरुपरुद्धोः मनेता [illegible] कलाः रातशः बिदाश्च क्लि की ट ते केक
76 [illegible] ते चे। सा मात्वचा ताविम रो कुरा लोत कमान द्रोम स्यवशाविं वाचें। मारा वतारें कुरा मे कपा चेप सदैव तत्रैक्षित रेच दुयो गैं। चानानु वंपिन कावि रोमा [illegible] कि ड का तादि मा वतम् निमान्नवेता। [illegible] यश्च वर्द [illegible]
[illegible] नुमंमत्सनु वं विसर्गवात। नमेतन दन्यः तव्कव [illegible] बप्रवाद विंसप तर [illegible] त्व मावे। पापरचत्ता कुक्षि रूपेत [illegible] नाप [illegible] तेन सानु वं [illegible] पचे न्मवेच्या। [illegible] सानि शीमेतन वपाद प [illegible] पेतु, म [illegible]
[illegible] कु मुप, तारसं [illegible] कुय ज न्मसि सत्ति मावैपः किं तेद्दि पश्चेतिल वैक सौख्य मनेक कुं खंव वयं कुजाले। कवैप नैक मा भिदि वु, लेश कुः स्माकर गौप्रशातेर मे स्ते। [illegible]

[illegible]

मधीक देवलदेव केवा । मानीकुवीत ममतास्र सीचकुकर्मेन ज्ञायुतगतमेधं । निराश्रयी मींपातितेवि लासकटा दापातेननया च्वतारं । सकार्य सं साध नयाश्रतानी [illegible]

पति, त्यमोन्वाहि मठे सह जाल, कौ विनु । कुज्ञायकार्या यव कुम्र मेत म प्राप्यम लं मर मेश्वरं त्वं । श्रा या सवात्रे पर मैसु सा ने मीन्वाहि वि छो जमा द क व प । [illegible]

ममो घरा [illegible] श्रीज । तै तौ पारि त्य सु रेच के देतुं । कुज्ञा [illegible] प्रार्यमींपाटि र दाति छो । प्रसु प्रए बोध्यि [illegible] लमतल सं पश्चतु वि धोय कृतजोद्र राश्रे । लदशानमा [illegible]

पक्ष । लमकर [illegible] ललाक कली क ता स द हे:पार वीत मूति: पर्याय तृत्यावाल्मि नं वलिकुं वामोशितारं शर सौं प्रपद्ये । पयास्मि ल सु जस्यति ज गीतिनाय [illegible]

जगदाश्रयीत द वार सौ वाद पुज नेताश्रम । यदं सुजाले: पार [illegible] कौ उजालं कर सीगिनाय । दुर्दर्शनं देत्य वल स्य देतु च ज्ञा [illegible] ती प्रज्ञात: [illegible] नी । [illegible]

मताश्च पारं वादेषु गङ्गायमुनयो स सार सागरे । सामिलितकपयाचवनदीनं संतापं सकुलं । नारद उवाच । जय जय मारायण श्रीपार भवसागरोत्तारणपरायण सनकसनन्दन...
72 रची तपमानोदितन विस्मयाविलसितान्यासपदगामिता सेवमुतनि दंड धार त्र्यपीतत्वचि गाचिकेतत्रिसधु त्रिसु प सोपि वमोयमानदृत्य जामं ॐ देम प त्ता सनम सुप गां प्रियम क प्रियम क जते
नवतिलच्छयायात्रोलल्ला वद्दितात चिरूपविवप्रकाशविश्वतोमुख विश्वतोपादो विश्वतः श्रवणविश्व तःपाद शिरोग्रीव विश्वतोदनिजासार सनातक केशलो कालिंगा विश्वतः कलेवर विश्वतोमुख
कालितनिव लोकाकलने सर्वलोक सु स्थावरजङ्गम सर्वलोकाकु स्थापकारक सर्वलोकनमस्कृत लीलाविलसित कोटिपकेशभ वरु द्रुमरादक्रिसि कसाध गतास्त्रताता तेश कृतसुर त्रिगवतनगुते नक
लिपि ज्ञानगोचर नमस्ते जगन्मते । । श्रीभगवानुवाच । । अन्येनैव तु पतयः श्रोत्रिया वेदपारगाः मुनयो द्विजाः दोत्रि याम्रवि द्वी सो वेस्वजात य मे लव न कुंउ नो कालें वालि मे म कु पा स हा सु के

[illegible] शुक्लानि [illegible] थाचर्या । अर्थं क्रतुसुः पाचा चतुराकृतम कल्मर्व । पूजार्थं वासुदेवस्य [illegible] च्चा रोपसे स्नातो । स्वयं सन्तु पतिश्रेष्ठः पूजयाजा [illegible] कमाते । [illegible]
[illegible] रक्केशावलम क्रमपूजयते । यजुपास्य पुवः स्योनं प्रावाजुतमाते [illegible] । त्रेयोप्रसो [illegible] यतः [illegible] पावनं केरुवम हते । तेन नारायणो [illegible] पूजया [illegible] सशा [illegible] [illegible]
दर्शने । यथा [illegible] मन्त्राताप्त [illegible] पातमसन्त प्रो [illegible] दक्षिणादानानि सात्विकाते । न लक्ष्मणदानादि [illegible] दाना [illegible] कोटि शोभद दैतनः । [illegible]
पाद [illegible] दाश्राण [illegible] प्रवातनया [illegible] जाते [illegible] दानी [illegible] वैतो [illegible] चा सो [illegible] । तस्मिन् [illegible] विधि [illegible] । [illegible]
[illegible] पतेः [illegible] स्यमानचः । [illegible] कमलो यते । नोतः परतः [illegible] मध्योन [illegible] । [illegible]

[illegible] मुख्यकाले मुपतिमकुमे काले सुजक्तो देवज्ञाज्ञाधिचोदिते । सुमुहूर्ते नारदादीन् ज्ञात्वा गमान प्रपद्यच । सलिलवाचनं कम [illegible] का [illegible] [illegible]
पूजयित्वा तत्स्थान मार्चे दृताद [illegible] । [illegible] नः पुन्यामासवालुयोमपुरः सरैः । मेरुतलवंतंदोच मीतवाद्यप्रभृतिवै । दीनानाथविप्रेभ्यो दत्वा ऋषये [illegible] [illegible] [illegible]
78 रे । [illegible] वतारे तं तद्र दं प्रकृतां [illegible] तत्त्वतः सकोटिशाखितं दत्वापापाशाद्यार यो । आकृतो बहुदे शेभ्यो दत्वा दंपार्दि [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] । [illegible] सप्रासादयापवज्रितं । [illegible] [illegible] यो मया । [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] । [illegible] कन्यादिकं सचराचरं [illegible] श्री [illegible]

कुठाकुयाता यथान् स्याते स्यश्रोः सयतो मृ रवो। अस्ताद शान्त्रिकादे वीजित्को गेतस्यनु त्यातः यमाराध्य जगत्त्राये व्रजावीं प्राप्रवान विधिः। रुक्रोमदे स्वरौ, वीयशक्राणक्रादवराजतो। तेभ तमच्य जगताम चाष्टि सालिशाल
ते। अतनिनी दमो रोशिष्विधु सुमहात्मनो। सोमादी मनावधि नायेन क्रमः समर्चितः। कलेवर मिदं दोर्त्रैयबाह्रं कार यान्वित्मुः। अथवे भावात रोमा वस्थिति लोलोदयः प्रमु अमत्रे साक्षात् पुत्रेने सिपन्न रु
गतोकुके। सात्रा कताथीम वतिचतुर्व गस्थमात्रजनी। वहुन्याया मतेयासो प्राप्य रुद्रिमर्यात्रिताश्च स्वैवानु ● अदासो मसफला स्याजगद्गुरो। सवापचारैः सपूज्य देवं द्रव्यै र्दतेः सागर मेयला याः पाव ले
मपातिदकर्म पाकः। सा प्राप्य याचा सफलां दिमेत्रि। किं द्रव्यजाते स्यलयेन वध्नैतो पादरे तो गमपेतकल्मषः। किं पोरुषैर्यदि वासुदेवः परितुष्ट दोयेन न साधितो मे। इति श्रीकेदपुराणे जैमिनि रुवाच दं
ते कतोमम दूत्या सगिमादशनो नाविधनी भावेशतिते माप्यायः। मार्कण्डेयपुराणे। जैमिनि रुवाच। इति तु वासौ राजर्षि कामिदादेवापाग्नः। वेदीतनि, मानशोला दुलेजो नकी मृया ओ। अतकोलेवाधे म

सेतमानं राघव संसारसागरं सुविरुद्धमतिगम्य प्राप्य मानवं श्रुतिरात्रि तत्र प्रदामनन्यज्ञानमेव कृतानां । यदेव श्रुतवेदार्थः संयोः पारे प्रवेशस्य च । तत्र श्रुतिः स्पष्टं राघव मुक्तिं यान्ति तत्त्वतो मो । ब्रह्मज्ञानाद्विना यः ...
इति श्रुतिवचनात् । नहि वेदान्तवेदितमात्र परमात्मानं मन्यते । न च प्रवृत्तिविधेः सावित्रादेर्वेदप्रवर्तते । परैरपि यस्य श्रुत्या श्रुतिप्रमाणवान् प्रवृत्तः । विनाश्रुतिं प्रवर्तेत को नि श्रामारामः उक्तं । नित्या प्रवृत्तिः प्रमाणे
79 यतो वेदार्थश्रवणं प्रति । वेदान्तवेदी पुरुषः श्रीतीर्थं सागरं गतः । प्रतिमानं प्रज्ञानी दृष्टिः श्रेयसकरं न च यो । दर्शनादेव नः शान्तिर्न दृष्टं तत्त्वमस्यतः । स त्यक्त्वा श्रुतपथः सर्वोत्तमं यदि पर्यटेत ८
अथ हि तत्त्वदर्शी श्रुतज्ञानादेव दृढबुद्धिः । श्रेयो मारुतवदसङ्गो मन्दभाग्यः सर्वाकारः । अपवर्गप्रदो येन माविरासीज्ज्ञानोदयः । तस्मात्पदं चोदयेत् दृशः सर्वे । श्रुतमेतज्ज्ञानं सः । अवश्यं श्रम
तेन वाक्यार्थज्ञानं श्रुतिर्यो । श्रुतिस्मृतान्यां दृष्टं वेदाः कर्म न विरोधात् । येन जातो ब्रह्मतत्त्वदर्शी यं च च दाकुलाः । नित्यलोक उदयप्राप्ति हेतुरेव सचित्तमयः । श्रुत्यादि मे विज्ञापनं पुरस्तात् ।

यमुक्तिद ःमुक्तिरंतर गतायात दुःखितानां दुरात्मनां। एवकारः व पूर्व घञंश्च दाता सुबंध वः श्रुति स्मृत्युक्त नियमाविवर्तितेन दृपार्थं व। यथा तथा यावृ पयौ दाचौ आत्मा द मुक्ति द ःश्रम तां श्च द [illegible]
ति कान र ः अत्र मेघ स द घ्रा पौ फले त्वा विकले लग्न ते। म जे श्रेयम स्यामिहिम क्रमानं दृष्ट मान सःक्रा संशयं स सा कुर्यं वा क्रमा ल भ ते नरः। कटुःखायास व कुल मज्जाया सानिनस्य रं। अथ मे म यो तु दं [illegible]
उनराचूतिल दोषौ। केदं दोरुक्रमयं ब्रह्मपावराशिद वानलं। सच्चिदानंद कैवल्य मुक्तिं दं दर्शनाद वि। वेदानुवचनादानि दुष्कराणि दुरात्मनां। महात्मानि सिद्धि प्राप्तेन दत्य गम सैदद तां क्र [illegible]
जकुम नानानु दुरात्मत्या वासिनी। चंद्रांशुर्मिश्चिव सति नित्यं मुक्तिं प्रदो वि मुः ः तत्सादद्वम तामा मति दु सबल पोरुषः। विद्यते मो हि भक्त श्रसां गो पां गम् गं जः। । के मिजिरु वाच। । [illegible]
ःशुभानार दोद दु मान सः। सोद तो द्विजव र्यो राश्रीतमार्गानुसारिणा। हु कुर्या कैवल्यतिष्ठा सादभवक्के द संततिःतत्रोपनिषदर्थीं यं सी प्रतीत्यतां गम्यतां वोर्य ततः श्रेम गल [illegible]

त्वाभावेच ग्रहपालसीप्रतीतत्वं स्याददहो । नस्यात यान्ताती स वैदिय घाभिलाषतंतव । एतमाराध्यतिष्ठ नयास्यामो ब्रह्मरोऽतिकं । यत्प्रसादाज्जगत्सर्वा यागतोऽयं लोच नास्तिपश्चात् विवेचतैच [illegible]
ष्यसीति विप्रासाद स्याने उमामी । तस वै । यथा स्व दि समागम्य त्र ह्मलोकात्पितामहः । मदो तवंम गवतः प्रासादे त्रैक रिष्यति । तत्कृते मामप्रविशेः । सदन्मे प्राकारि ष्यसि । गर्भ प्रति ष्ठी प्रासादे समा [illegible]
४० ने । पश्चादर्चामिमिष्याव: कौचित्कालं प्रतीक्षमे । ततः सनृपतिः सर्वा न्शिल्पिशो त्रिविश्वान्दान । पाषाणा ● स्तंभ घट नात्कर्म यौके कयातनतः । सकारै दनि गातेस्त्र पात्र यायसुसाद रै । कि देव्दने स्त्र [illegible]
य कृ ये किज्जातः । पहितः पूर्वमासा सिषञ्चकपदो यथाशशो । एवं संवर्द्धमानोयं प्रासादः परिवर्द्धितः । महो च्छ्रयत्वाद्द्यल्पेन कालेनाप्यसमद्द्यते । पाषाणाः संस्थापयन्नाविर्त लगने यथा क्रमात् । [illegible]
केनेति स्यानत्रविद्यते । यावं तो भारते वर्षे लोकाः समयवासिनः । इंद्र कृ स्यनृपतेर्नियुक्ता स्तेमहाभृतः । एकैकशोनियुक्ता येपर स्परं समन्वितानः । ते श्रष्ठा नियुक्ता ये [illegible]

तद्धिपुकाशी नाम गंगा सिनतस्वार बद्ध श्रीकाशीश्वरद्वारतोय तैलादि श्री मां गोलपुरपतन ॥ कपतेः श्री कृपामः काशीविकेन प्रसादितः ॥ श्रीनकुलमाम बनेविप्राःकात्यासन्नमगराव तेशानाय उच्यते द्यासेनाः मनानाम

ओंलक्षी कुमेवपुरकरि त्यायुधार कर्म तिय आज्ञा लिङ्गा कल्पिकी लामघटिता भक्तिः काला अमेकुरा ॥ एवं कुचघटितेनविघ्नोः प्रासादे सुमनोहरे । गर्भ प्रतिष्ठा विधि च क्रीत्वा सत्कृपत्तनगते च ज्ञाप्यताम्

अमाद्विवारस्य दयादितं । शिवलिंगशालोपसमन्वित द्वयतो रूपाकृतं । पुनः प्रासादघटनासी माशेचितमेवाह । वकृकृत्यं वक्र ज्ञाततेतत्रत्यं वैशाखन । तेनाविरुद्ध्यमानेपश्चिमसमाकृता

किलद्वये । मनस्याद्रनतीमाव्याचिकुमलेकुमभूतो । देवानामापि नोलदयेक्षिमोः कस्मीतवासिनी प्रासादईदशोमभूमैवाचिक्षुघटितोजाति । विमोवाद्रसकारितम्याकालदैतेपरंपदं । नामसुकुचिन्तया

श्रीयत्यादंत्रकोयातो । गृहमागते, पादपदायाः सागिसालिसा । श्रीलौकिककानि कर्माणि पश्यंतो विरचैतिचे । केवामभमैराजाज्ञो व मङ्गुर्जयसमाले तमाता व गो मातृगा मा यत्र केनारः सं हृयिष्ठौ

विमान्ते वेदः सचतोमिकुत हृत्लिन्यकाढेशशा क्रमत्मधसिद स्त्रितुयक्रतौं त्राद वै शितुःश श्यवा स्या क्रू मृ जीतुमातः पृव मेंनुबुतौं । न दक्षी न भतं चापवाजगप सदपसौ । महामाको दौ नुक्त [illegible]
वालिनभ एख्या मयिन्नुयतेः सिद प्या मा तमा किजम त्रे क्रमेलाक द्वा माति सर्गाय स्यच यच्चनःशमुति मैत त्रियावे दास्रतु प्याके नु व तस्या । सुराः सं कल्प कामातु यत्मावदुनाग [illegible]
४१ सादनक्षो वेवृकृये चयतोमानः मकांपृदुवम वात तर्याने मा कवासे नौ । नृपतेर्कुलिमं किं स्या ● तदायोयस्य नार दः आयतामह स्रुजगौनो त्रिष्ठाकायकुर्नैथ र [illegible]
रेचिकाय तें यव्या तिक्कत लोकस्म नौतरैलि यतेदिक्या नततः सनार दै प्राद प्रासादैतेमु जीस्व रै । सर्वे सपक्षमासो मैय दस्य कौ सुरा पुरै आसो सौ क्रमाव [illegible]
वेकुकुसम प्रसादतौ चि शत् माय । इत्युक्तं पादया म्हक्ष प्रशानामसनार दैः । नारदे यं पतमु स्याक पद्र ब्र स्यजा वातमें । तेशानमे येजपते अमाति स्वरूततेतः । यतः कारा क्रगका [illegible]

तेन वा । अवश्यमत्र यत्नेनैवोच्छ्रमात् तदिति सोऽप्रतं । तत्पादपद्मयाच्ञकेचित्त्रिभक्तियोगीतः प्रवदानाद्वितं । भक्तस्वकृत्यापूर्व स्वःकिं मतःपरमस्ति वै । तायैर्मैत्रैर्जपै देवीश्रीश्रीदेवी दा जैः मातृम्भि भूत्रि वाद्ये तो॥
व्रतैरुपवनैर्भूपवनवाभिः श्रवणदर्शितं । निशम्यतत्वराजेंद्र भूत्वा तत्कारमागतं । अतःपरं न शोचस्व भक्तियोगेन मनोभूते । प्रवसन्नेवकुराजेंद्रलिंगस्याचामिमनचित्तं भूत्वा । अनेन चाजगन्नाथ अनुवाच
वैमहोत्सवेन पवित्रामहं द्रष्टुं कामो मैत्रं नाचदंतकं लिंगो । उपदेक्ष्यति सांप्रयत्र यात्रामहामहोत्स वाश्वसिवंचम गेवानेववरं तुमं प्रदास्यति । प्रातुष्टे च प्रासादे तलिंगकालेस्थितं भूत्वा । अद
मध्यामामिध्यामितदामहिमामः सह । तदावतेन गच्छन्तो ब्रह्मलोकमकल्पजं । सोऽपि नाम विकःशता ब्रह्मलोकगतिं प्रति । इत्युक्त्वान्तर्दधे भूयः समभूत्प्रयोजनस्थले । ॥ इति श्रीस्कंदपुराणे जैमिनिलिंगो
समीपवर्ती दपुरुषोत्तममाहात्म्ये प्रासादे चटनानाम एकविंशतितमोऽध्यायः । ॥ ॥ ॥ जैमिनिरुवाच । राजा यत्तमुवाच दंतिलिंगाजगामनीकयौ । अथ पूर्वस्य यो यस्य वमतः सोऽनुगताने

सर्वे। एतस्मात् कथयाम्यात्र ह्यात्मा वर्णितं कथ्यते। यावदेवमलभ्य ज्ञात्वा त्वा लादे दृष्टकारि यातः। प्रदक्षिणीकृत्य विसृज्य मायामनुमितं तत्र। नारदो गच्छते स्तुत्वा मुद यावनीय यामकपूर्। कदे यादृ लोकतम्।
मतिवे श्रीब्रह्मणश्च। त्रिकृतीरामम मदा म्यीनत्वातां घ मृ क्रुमृ क्रुः। कृत्वा जौ प्रार्थयामास ब्रह्मलोकगतं प्राप्त। इन्द्र प्रभु कौ यापमतात वचसा व पुत्रादर्दि। प्रदक्षि या मीय पुत्रे नीत्वा सौ यौ नामसु लोमोन्न
८२ ह्मिलोक मातिन्त्र प्रायचते समितां नतिल। उमौ नौदित्ययानेने त्र काल मृ नि मृ मृ जो। प्रदक्षिणीक त्यरर्वि कौम मैउत्तम व्यामौ। उवेकुवारि महात्ते कानो त्यतु वमैउत्ति। कृतनौ कृतौ मेः मिति
तिवे राव ननतौ नौ खैदा बाक्यमायो म दाय तो सील पतौ पर स्पर्शं। गंगावज्ञरित विप्राम मनोमत विशोच नै। जो वनृ तौ मुनिश्रेष्ठः सव लोकान् म्रमसादी। यया नृव दत्ते ब्रह्मायनिवापि सत्ये वा
सुपि। म पतिः प्रययो शौ प्रविष्ट मकि प्रसादतः। ब्रह्मौ उविचयमैतदुष्प्राप्यं वसुवि यते। विष्णु मकेन पक्ष म्यम यवामुक्ति मेतिसः। मदनो कृगतेः पिकेः सादरा स्यपितेचमौ। इं द्य पुत्रा

जे स प्रार पार्थ दे वा त मा त्म न ध क मा दुद्ध गतिं ग ऊनपिस्थने सि स्थे क माजनान । निर्द्वं द्वनभि मानोप्य त त्वोयाने क पौरुषान् । कं व मे म गव प्रोक्तो वा गं मु मोचकार यते । पापा दीं केनयामास मैत्र तौ चा का म
वेते । मय्यागते त्र्क्लोकं शत्रुभि र्नाभि मु यते । इत्या द रा वा मु यासुः स व का द्रे द्व लो म तेः गु द्ध नवे तनोशिल्पि प्र द्धा मैदं क्रिया त्रि श्या । नशो द्धं पट (प्र) बो ति म (त्र) ब्रह्म दाया गते । याव ह्र मा को चालो कं ग
हि त्वं हि चतुर्मु खं । ताव त्र्क्लोक स्य सा (धा) तो दे म (य) दृ रु मे । इ त्वो याता ह्र ये प वै न कुल सिद्धि सिति ग ● ताः मन्वा नाम मस मैता रु धैं का दु द्ध मान सा ः राज्ञी म मा द्रु (रि) बींति द्धु वैतः क मु खीं गतें । इह
कुर्के स मन ता चिंतया नै म द्धो गतिं । अताता मा गता ज्ञानै निर्धि मुनि रु वा चते । कैंचिंतयाति राज्ञैं द्र त्व मे वदान मान स ः यत्र चाम्या गतो वा वीं न चिंतो (त) बाटो दष्टीं ॥ नार्व टोन्याच य श्रात्र ए म वैति क या चने ।
न न रा न चमा म त्यु ः कि म न्यदुः ख दे तु कैं । कता थीर्यात मन्ते मा ग य न्मा नु न वपुः स यं । ब्र द्ध लो क मि त्रा यातः प्र त्य दौ द वृ वा ज ग रिं । इ त्वा यातान श्रो चोति हे य सै सार त त्य के । त्रु वा या (त्र) धे मु पा न

लामुत्राच । मुनीश्वरै । निर्दिश्याक्रिम गवन्तराज्यमनं वैकुण्ठे । समारक्ष्य भगवतः प्रासादे योमयाच्युतं । अत्रागतैर्मीतैर्ज्ञातानानुतिष्ठति सेवकानां कारक स्यव्रातिष्ठानि कृतव्या निश्चितागुल्ला । तस्मीत्तरा
देशभाकर्तुरिस्तितैर्मेमनः प्रभो । तस्यत्वेचनं श्रुत्वा प्रदत्यमुनिरब्रवीत ॥ प्रजापतिसमल्लिंदि नत्तु सामान्यमुत्पत्तिः । तेनापुर्वकतैर्ने च भूमिप्रवैरनुष्ठितः । किं पुनर्निर्वर्तते त्वैर्न यज्ञाक्ष्यिति हा
83 लि कृत । ब्रह्मलोकगतस्याच्युतलोपयशलोतन्त्र । त्रैलोक्ये श्रमतोनित्यं यथा सूर्य निशाकरौ । य स्यकार्यं हुमभगवानसदायोगेसोचतुर्मुखः । तेनुकीराजप्रासादे लाविष्णुलोकाजायते । राजन्दुरेयनि
राकं श्रपात्यसोयाति दारिद्र्यं । तदामृत्यगतः श्रीकंः सोद्यानिजगतापतिः । विशेषतोजगन्नाथ प्रासादेकः पुमान्नृप । विदेतं मनसापाधं तत्र श्रीकालमंतवानिदद्यातः पश्यभूपचोक्रकोल
तिकानिवा । पादतो हि दृ जगलकः सुषालसागरकोटिवत ॥ यश्चार्चितंजसोराशिज्ञानोदिव्र हसमजनः ॥ इत्यमालपत्तुमितुब्रह्मलोकांतिकी गतौ । श्रुत्वातेसुदूरतोब्रह्मणोशीघ्रस्वागतं । स्वाध्यायशी

तथा दे वि पुरुषो त्तम मतरे । इति द्रा पु रा णम् ॥ दः कल्पान्त मा प काः । क्रम सं को हो हि उज्वल पदं क्षयं ते प्रवि भा ग श ः । यत्रैत द्ब्रह्मणार्द्ध लक्ष्मीति ब्रह्म णः पुरं । समा [illegible]
प्रवाल मुक्ता क्षस्फटिका निरनेक धा । नाना चित्रोज्ज्वलैर्जीव न्मुक्तैरुपासितः । अत्रागता निवर्त्तन्ते न सं सारा ब्धि संक टे । सदिति ब्रह्म लोको [illegible] सत्य लोक [illegible]
[illegible] । अतिवाहि कदुपा दि अथ स्रोड क पा लि तः । तैकुण्ठ पुर न रा जन्मता य त्र व सं ति वै । यत्र यो गे श्व र ः सा क्षा द्योग मूर्त्ति र्यो जनार्द नः । चैतन्य व पु र न्ते वै [illegible]
ति ते मुक्ता संसारं वर्ज्जनि । तत्पा ल स वा ब्रह्मा जी व न्मु क्तैः सिमु क्त ये । कल्पि त स्या यु षो न्ते सा व प्रः सा ङ्गं प्रप द्यते । स ए व त्र [illegible] रूप पु क । [illegible]
लेः ऋद्रक्ष चैव दा हिलं पापं व्रजन्ति के ते न । दा ता न च स मा न्ध्या रि पके पुसं न्य वर्त्तते । यत्र ति ष्ठति दि क्पा लाः श क्रा द्याः परि त न्त था । चिर का लं [illegible]

८१ कीर्तनप्रवेशमाला दे द्रष्टुं हेमसादितनारद प्राविलो ततः। अरपालः तावन्तर्पं नमामानतकं धरः। चतुर्दशानां कोकानीय मयो रतिकप्रमा। तपावनाशोभते अभिनतवपितु नसमार्ग तेन मन ध्यप्रणवाद्व
तिष्ठ ब्रह्म अबक रा मंगतमायाक्रियायापानर स्या ब्रह्मदोः समा। बहुतां तारासु राजननोचै द्रेरो वप्रकाशते। इति सुवनंदयैतस्य प्रवेश्यं विनयाद्वितः। इति श्री किन्नर उपरो जैमिनिकपितीका दप्रकुकान
ममाक्रतं ब्रह्मलैक गामनं नाम अर्विशतितमोऽध्यायः ॥ ॥ ॐ ॥ ॥ नारद उवाच ॥ ॥ यो बादरिकोयं राजा हरिं द्रष्टुं मनायशः। साक्षी गोमाधै मना गच्छातां दृष्टु सालनेशा २५
लहैदुरतनिश्चयक्तिमनुमन्यसे। इत्युक्ते प्रत्युवाच नारदं महोरोके दरदा स्वामिन त्वयागतोयो सिनसामान्योदिवुच्यते। पत्रपत्राद्विसकलानोपि जममं तेनसापिपोन। तेनादै मत्यनिलपाकि
एषदृष्टिनं तद्। भवन गन्धाव्यक्षायीं सोगतीपते। तावासाधीमवतनै विज्ञातो व सधाधि पः। कटा देशादिशा सोऽपश्यद् द्रष्टुं प्रवेशने। तोवाचर्किं चिद्रष्टुं गमनाजु गानेदनानयाउत्सुकं दानिमानसे द्वेन

ते कोतु कावेकृमानसंहः क्रातें ग्रितेनार दोऽपई द्र स्तुमूं नु पातमे । प्रवेशयामास ततः श्रा का वैः तुनिराक्षितै । दक्षापूपितामहं दरा स्त्रीषु रैं जगतीनुपशा आत्मत्वतद्धि जक्रेपाः सा दा दास गतौ दारं । शताःपाक
यं दोग पः प्रतामें श्रकतीजालिः । स्तुवक्षमनप्राणापतेन साधु ससर्जलितं व्रजेन । किंचिद्दूरे प्रियतामह पोमार दस्यनिदे शतः । ततः पुरश्चं गाय सामिचारिते सिंधु त्यावतेः । पुः राव रक्ष्या । गुरुस्ता सौम्य गुरुं से । कस्त्या
गावाः । सान ब्राह्मशार दाम्यो सवीज्यमाजनेः स्वपार्श्वे योः । प्रः कुदे कृधरे दें वैः नु वमानः सर्वे विमुः । क तां कामुनि मे वैश्वक न्वदनकुमवयपें । जगराजमम र सौ कग चौद्दे यारे गाम सौ । यासिसा क
गलाली वेनाथ यो याय यलस्पा । अतुवैतेरा दयो यचश्च गावती दयलस्पा । कल्यीतवाननि कृतेससा च्यव रवमेश्वरः । गौताव सातेतैर्गः पमुनाचप्रदसाद्भुव । कैदसः मूजपं देतात्सा सो कालेमगत । प्रतानः अ
स्य सप्रकुलंगो ताताः सत्यायोस्मिदितसिव । कन्नामातेद्रुवीर्जुतिमनपः दोराक जवाःतवानिश्रुतितिपावदाम्येनसैर्सी । चतुर्दशमुत्तेकेकुसुमज्ञी पानिजीद्रि यतः । पुरत्यालित्रियालाम दैवामझेया

गा मानसैयनतकार्यं मानं यक्षुपततमे। इत्वाचपरम प्रीत इंद्रं गुरुमथतामत्रराकामर्थ मागतो। स्यक्रतेकृदि हृदयं स्थितौ। मयिदहेजं गुरु आयगमुर्तोकिंगुनीति। ईद्रं गुरुजाचा। अतेनग माम गतन्त्र नवकारे
कृतेग वेत। तेनाद्रश्रीयानाथमकान्त्क्रोशरवसहा मूर्छायायत वानुनीकायितां तव सन्मुनी। इथः सहृदयं क्रांतवसर्देते दासदेदमता। अवतं गुरुवम गवान्मनुतमं ऋमताक्षगुणा नदगुरूहृतपित्तिनरा देवाले
८५ लोकदौ। तादृशीघ्रंरा कादीयनतवत्नोक मागतः। तत्पार केमयादं व प्रासादतत्रचेत्वियै। गत्वादे वैन ● गङ्गार्थं स्थापयित्स्यामि चेत्प्रभो। त्वदेनु काहृत्कुसे पक्षौमवे तेलोकमावनगः हतेदशैजगत्वामेन
मोदवेन सहायुनो। त्वत्पाद पद्मयुगलं द्रष्टुं त्वलोकमागतः। प्रसाद मोकुरु ब्रह्म जगद्धौ प स्तिमेव दि। त्वमेव सज्ज गङ्गा या जमे दोयुवया वि मो स्थाप्य स्थापयितानां स्मि ते मोसे दयितामा जा।
अमलिकृवाच। एवं विज्ञाप नौतेतु दुर्वासाः समग्राकृतिः। प्रराम्य साङ्गो गवार्तं कर्तां जलिरूपास्थितः। प्रोवाच विनयाज्ञो चो पात्रा ईजं गतो गुरुः। विप्रां करे प्रसंदे दे कवादि कनि चारे नाथाले

कपालाः सवितर ... तं तेनादिपाः लिङ्गादीन जनव तस्चिराक्षोक भावनाः तदा ... पयपश्यन्तु तव पादसरोरुहं । तच्छ्रुत्वा देवदेव तुतदा कृत्वा स सोवच्च प्रहस्य वच नीप्रासदे ... लाट वाक्यं ।
हेद्र प ... नस्पष्टं ते ताकं ... वशानुगाः ... जीवन्तु कोऽप्यनु पतिः ... ताक मोच से ततिः मत्तैतते ... च ओप यं तै घमवो वि घ्नु तत्पर ... हि सु ... गाय कमे याप्रास पोर काः अनोगते प्रादि ... ति
तेपत्रः प्रा ... देवताः समानुग्र ... तत्र ... यातामद्रुपासन्ने । तयापि त्वदनुज्ञाता ... पासनतु मम दर्शने । ततः प्रविष्टास्ते देवा कृत्वा साव चामे ... । नच्चा द ... प्रतामुद्रे ... गामाय कानास्त
पतिः हि द्रकुमीन र ... से लपते कातीं जन्मं । तान लोक पालान प्रयातान्कटाक्षे तानग ... अनुजग्राह कपयाहीं द्रकुमुस सादरं । राजन् कतेव यासे ... प्रासादो भग ... वद्रस्यता । नाथ
... नवा ... ते ... । गीतगानाव सर ... यान कालो गत वा । मन्वन्तरा ... त्यानी युगानामे क सप्ततिः तत्र वै ... कोटि ... दवा ... ते च प्रा ...

मथाचाश्चयत । छिन्नो यत्स्य मनोरादियुगीश्वरो च्यवस्यतु । असौ तिके तेव सवतो मृत्युर्जनजरास्तथा । विपर्यये कृतं ग्रीवानलोपदर समता । तत्कुरु मैराजैन्द्रदेवैः प्रासादमेव च । आत्मनि वैधनैकत्वयुक्ता
यात्र तेजसात्मा । कथयातं प्रयात्याकृतेवानुपदमेव च । त्वमकृतो धरीगत्वा पावतैभारद्वाजिमत । करिष्यसि महाराजतावदेव ब्रजाम्यहं । इत्याज्ञा दे द्रकृतौ तैभगवानेप्रापितामहः । देवानकुरुध्वि
९६ तः हि विनयात्तो तैर्धर्मेणे । वद्धौजलौजसाश्च तौ जानत्तत्पादत्यत्तवोक्षात । उवाच भगवानेवं ख्यतौ भारवचसाहिजाः । किंमर्थं गताः सर्वे युगपत्त्रिदिवौकसः । गयतो यै कोमवाकादीविक
पत्तमारुहं । । जैमिनिरुवाच । । इतिश्रुत्वा वचो धातुस्त्रिदशास्तिगतज्वराः । प्रत्युचुहृदितोः सर्वे भगवंतं पितामहं । । देवा ऊचुः । । उवासितः कुराश्राणि यो नीला क्रमरा मध्यान्दनी
ः कौ देवदानौ दानदेहयुक्त । आविर्भूतः क्रतोरंते ते द्रव्यस्य मह पतेः एते अतार यौज्ञातुंभ उत्तःपादपंतकं । आराध्य तुमिहायाताः ... कथयस्व विततो । ...

[illegible] त्तमते क्रीदवाः क्षपितो दितीपुरा। सर्वे समुदिता यस्मादष्टौ अर्क सुचिरागताः। तेनावः कथयिष्यामि सुरासीनुष मुक्तमं ॥ क्रोसायकुशिकापाया मिः प्रसीद कायय जितारो [illegible]
तेऽ। नोत्या खानवपुराण्या यमेतत् यो ज्ञानमार्दनः सौप्रते मे द्वितीयं तु परार्द्धं सम्प्रवर्तितं। मन्वोः स्वायंभुवेनाम श्वेतवाराहकल्पके। प्रवर्तते यी कालो वै प्रातरद्यादिसत्यि च ॥ [illegible]
यमे। ममायुर्वै प्रमाणीतु ण्यात्येतेमान्यनालिङ्गं ममाया [illegible] भगवान् ब्रह्मदमेतत् मयः सुराः। नावयो [illegible] ः विद्यते किंचिदक्षिण स्थावर जंगमे। [illegible]
[illegible] जग नैजगतो [illegible] स्यरोग [illegible] यानि वै। तानि कल्पद्रुमा प्राणिश्रीस्वच्छौ [illegible] कृतानि वै। ते [illegible]
[illegible] त्याना दाक त्वयानानादि नः। अनेक जन्म सादेति मं क्रियाजनमावितः। घोर संसार नाशाय मयाद्य वै प्रयाचितः। [illegible]

87

मतामाल मे [illegible] मतामानमा कैतिलाक स्याजु वं गुता दा । धार साच्यामयो मानोकु हारा तीविनाप्सः मोदायम गवामावि वंमु वकुरुवातिमः । प्र [illegible] पुनरे येत को वेजाखातिचार यत [illegible] म ता [illegible]
दम्मु कृ [illegible] वमिन चतुर्व मप्रदोदे वोडोयथातोवि मातेयत । तदश नपारे दोतायाप सीद्राःत्रामा कुवि । म वैतजि अ मा मिनः कुरुथा मुक्ति मा ज नै । । तमिलि रतव च । । एत कु वातुले दे थाश्च [illegible] यालं तु चामि
ना । कृत्ता तैचितयामातुःपुत्र कृ केनोनेदा मना । कमाचिर स्या कुद यावैवि तायेत कु वैगताः अभिजदो ब्रवरे देवमाराष्या मुः तुत यताणा [illegible] पु मावेकु नाम त्रिराजद युक्ति [illegible]
हायं यः प्रकारी गतः प्रमु : । याया नाः प्राति मा तस्य यय मेव वादेयाति । वरान प्रदास्यातिव दूनम गवान म ता वत सतः प्रासाद जैद्र यु सु स प्राति [illegible] वाद ज्ञुविमु । अतै तचं [illegible]
के दृ स [illegible] ताया त प्रति या वलु सैमु तो । सद्भयामत्रम वतियु पीदासाथि कारि गोंः । मज्वैतेरं व्यतीतं वेप्रयमं सांप्रतं कुराः । ईद्र कु [illegible] ति तत्त्वे गवाति रात मः । [illegible] प्रति [illegible]

समासेन प्रतनः सिमुत्ते उरान ससतत्योम पुनास्तेति । कर्णपलैतत्तसेवी पोप्य श्मर तान्मालिमुतले । मेदान्तया पद्मनिधिः सदयास्यातिमुतले । प्रतिष्ठा देम गवतः तिपत्नी सजेव तुजगा ई द्रव कृष्ण पदरुष्ठा मा दरुष्ठा मा हि
[illegible] मागमग्र संपन्नाः विशापत्यजेग कुरु । तदा शैक्षर साधू त्वादे नेःद्रो माधि काशि मिगः श्राजगा मगु विविप्राविधि नाचानु मोदितेन । इति श्री मिदपुरा तो केमिनिरुलिसैवा दे पुरा पोते म मा मा मे त्र
[illegible] श्री लनैलामहत्र्या नैश्व व्यायः । । । । श्रीमुनिरुवाच । श्रागत्य च जगद्धा सैचि [illegible] सादुःखं ठ आन सः । दंउवत्प्रणानामा सिधनरो मोच कं चु क ग नमा ब्रह्म यप देवा य मा ब्रह्म । या हि मायच प्रणा
मादि विनाशाय चलं, वं मे क हेतवे । हिरण्यगर्भ पुरुष प्रधानव्य रूप ए । श्रीं नमो वासुदेवाय पुरुष ज्ञान सि [illegible] रूपया । इत्युच्चरन्नस्तुति मृ पः सा नया श्रु विलाच जग प्रदो दो पुनः कृ ब नता मेच पुनः [illegible]
[illegible] दनतोया धनत्माग कृष्णु दाधिनोत न्मे कुरु प्रताता दे वे कतो जलि पुटा नृदा । सदसशीर्षा पुरुषः सदसाक्षः सदसपात् । सम् भूमि सर्व तो व्याप्य अध्यतिष्ठ दशांगुलं । यत् पुमान पर मे ब्रह्म पर म [illegible]

ते अच्छेत्तेन होम निधाक्ष सर्वं गुरु परं ततः । एतज्ज्ञानं एव मन्त्रिणा कज्ञाया नेवकुमान पुरुषं गया दोषं स्यविस्था मत् । तानितिपाद स्यामुर्ते दर्पि । ॐ दोसि जाग्रे रे त्वत्तत्त्वमाव शं कुमाजाय । ततो अभ्यका आये तमाकृ अस्य वाद दर्शनात्
४४ आत्मा नानुगु तिमान्ता यम् ज्ञः कोचिपा निलं । विशान्त बोरः नाः क्षत्रिजअप द्यौतपापः क्रोः समा गतामा मनस श्रेष्ठ मा जाते स्वेतु वस्तदिवा कर का कर्माण्यस्त सज प्राणो ज्ञानकायात व्यवात् । नामतो ग्राह्ये मोक्ष कुसिसम य ६६
ते ते । यदा मर्यतंच रागं नादि शास्त्र कुतर्मताम । तप्रासत्पारंध यत्कर्त्तं दासभिच्छ वै । चराचराः सर्वमाया लिङ्गर वादिजनि रे । त्वमेव जगतां माता त्वमेव परपालक ...
मनस्य सेयसीम शिव कृपाः परा, परं नाशश्च प्रभिपरं त्रैधिशक्त श्रेष्ठा सा विश्वराट् । त्वाराट् सम्राट् अयम ज्ञा यस्विरो लसि नगा पते । अर्थ श्रीं चतापकें तत्पात्यातेजनं ... ।
... सममिक मे भोक्ता वै सर्वं कर्माणि कः प्रभो । सर्वकर्मापकरणं सर्वकर्मफलप्रदः । कर्म प्रेरयिता वै तत्सर्वकामार्थसिद्धिदः । ...

तन्नमः जिनेताय सद्गुरुमते ये सह स्वपादाकाशि रोरु तादने । सद्गुरुन्नामे गुरु पाय प्राप्य ते सह त्रको टिपु मधारि रोत ग्रमा वद्धक नाथ कारा रवो प्रपन्ना पार रोक्रमो । नाकृतः पुरुषाक्रोधै मतीर्नो गात्रे भवा । मसार पाल
स्ति को मेता सिसार रोक्रमो । तत्स्थितो वशी जालि यो कीन परि पाल करण होना जाथ कथार रोपितार्न जगतः प्रमो । वातावा छातवके वेशः सवा वद्धि जिवार कः । आदि विभाजन गतो य कादिनः पर मेच्य र । शामूतेन कथमा [illegible]
स्पा कः पार र हो रो । श्रीतयाजिन्नमते । तु सर्वज्ञो जित्ये न मनांक इतितु नीते ते दे कः प्रयागि त्यपुनः पुनगाहं
द्रष्टुकेन स्वाद्रतावाद मूं यादि ज्ञात माग । कोर्दी सोगर । ते न गम त जाती प्रापात या च । नमस्ते त्यतसोम
तीकः वामपती रहकेपानी । नीलाचल स्थलिस्वर्ग तव प्रासाद उत्त मेशः ये पुलिप क्षजिधि नासार्द्ध सिमार कार
जात । द दशु ते म ता प्रा वृत्ता हि म गानर्भउले । उति हेतुर्विधायाजारि नो कुंगा नोम तितिकु । थ्यकु तो के
दिशामसको लिन्त्र पद तो ज्वर्ने । नमःस्तुकाल व्यात नीतिवलिन मा क्रियाविचित्रकं । तेत श्चेतयामा सहं द्र यक्रः स वे प्रावश घट नाके मयाते स त्य लोक जितःपुरा । सुचिराद्यु लुपथ गाह प्रगाः प्रासाद्उत्तमः को मे

89

[illegible] कमालुधनिकृपो मुक्तेतर लसमाद्धि कार्चीद्र स. वँ दु रोधि का । तथापवलिभूतेचार्ये प्रसादो दे [illegible] दु ल भः । व [illegible] क स द शा कोल [illegible]

[illegible] कांति रक्षितं भ वणे तदेः । ततस्तान लसहाया त्वैजमाद प्रश्रयं वचः । जानोतजगदा शत्यमुला दे कारितं मया । [illegible] स म्रा [illegible]

[illegible] मा । मेदु कृपालि प्रमेतं नोला देः । शिरसोपरि । पासादं कौर ये वेति ष्ठितये जगदाशितुः । तत [illegible] त्वतिभुजवि वै स्वयमेव नाम्नि ख्याति । [illegible]

[illegible] तन्नोकर्षी । इत्युक्त वंते नेप्रो चुः दवाम का चिकारिकाः । देवा ऽ चुः । नेत्रानो मो वयमे [illegible] वितदा क्तमा कं गुरु गुरुः । इदानीं न [illegible]

[illegible] तासिद्दः । । कर्तव्यं किं मयात्र तार्के वाच तु प्रती दयते । । जैमिनिरुवाच । । इति लक्ष्यमाजा नं जान दः [illegible]

सर्व तेभ्यः देवलोकं नयथा शास्त्रं मुनि कुरु । तथा दयिष्यति तव शासनात् स्वर्गकामिनः । नंद पुत्रेण दापु ताउत्तम स्युः व्रीह्मणाः स्मृतं । एतच्च पूजया कृतस्य पूजां च केन पोतमसः प्राणकृतस्य पितृदेवानां मुख्य
कारधारियाः । उ चेतन्मे कृत्कोपविप्रतिग्राविधि वचनं । । कृष्णमुखउवाच । । नाहं वेद्मि मुनि श्रेष्ठ चिरायं कुरोस्तितः । आदेशाय क्रममाक्रम्य नसीपाद्यं च देवांदा । । इति श्री केदपुराणे कौर्म
किरायितीला देपुरुषोत्तममाहात्म्य पुजनीय दामोमनेनाम चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ ० [illegible] । जैमिनिरुवाच । । इत्युक्तो नारदः शिष्य विप्रपाशात्रं विचार्य वे । आलेख्य कमेशः पञ्चरात्रोक्त मे
त्यवदयत । रात्रादिपवेत कृत्येसवप्याप्य पुनः कृतः । प्रदद्यैपकानिधपोलिखिता त्यत्रयात्रि वै । सपा दयपकनिधे शास्त्रोक्तरात्मयाकुरु । व्रह्मणाः सदनं प्राप्य सदलीलांचनिमती । ई आकार्य गुरारांचार्य
किलोमतं तामिनो । मुनोक्त यौनिका मारारा जी पातलवामनो । तथा च नागराजा नीनिधं त्रैलोक्य वासिनी । यथा योग्या समेपु तौ गुहं गुहमतीलितः । कारयानिधं कृत्यासीमारेगोलदेवतां । विकृताम

पवतन्तत्यासार्वादिष्यति । इत्यादि श्यानं समुन्निर्द्रं द्रुमकुगुवाच्चवै । सेमाराजपृथगेताद्धिकर्तव्यो चावधानतः । सर्वैः सुधाटितं साधु रवथयमलंकृतं । दुकूलर ननमाल्यदेवं कुगुल्यं दर्दमन्तरा वायुदेवस्यच
रं धामकंउध नचिद्धितनगवत्रुधं मे सुमं क्रायारयम् । कैनिधार्यतौ । रथः सोउशाच कन्नुवि घोःकाय्यैःप्रयत्नतः । चतुर्दशवल स्यैव सुगं क्रयातु । द्वादशी हन्नि श्रेउशविनारोरथश्च कथं र स्यातु । कांसगैसता
१० तौम्हपत्वयेत्या सिनेवि गहुंशतद्यान्वेजगतीनाथ सतो यानेन्नाख्यते । पथेस्मराचरं सर्वं ज्ञानादर्शे मुनि अत्ये । स्थितोद्गततले निर्त्यंनि मल निस्यदच राश तेल स्थित्वा दतैताल सदाते नीकतः ग्रह ॥ ततः है १
सरथशक्षि वल मं क्राधनादि राःक्रयथाशीर राः कांदीपोरमेवध ज्ञेतमी । धृजः सुनिमलिः कार्यः निस्मातालधं ज्ञेतमतः नवासिन्त्यो दे वोपसाव प्रति हे रथन्तु पा । प्रासादे मेउ दवाउगुरातन्त्रस्यात्
मवेत । तस्मात्प्रति शाप्रपमी द्रवेः कार्यं रथस्यवै । सेमारःक्रियतां तस्य सन्तुष्टो यान्मयातु सा । इत्याज्ञां अपितुर्लब्धा शौ ध्रमायाम्य दंजपा । तस्यतेक्न्तची मसात्या घटिते संदनेव दें । निधिसवादिते हं धेरे

कालादधकमपा । सकीदचकैसंस्तैमं सर्वित्तैमं सुतोरदौ । सुधंजैसुपताकं च मानाचिक्रमनोहरं । विचित्रवैर्वमिथुनावतुल्यावलयान्वितं । कुद्धसाटककव्यूढं साक्षाद्भविरथापमौ । अथवामारसिंहो पेत
दर्वैरप्रमुत्तौयुते । वातेरद्दयधुंके शतसंख्यैः शतक्रमे स्यथापा कविधानेननारदेनप्रतिष्ठितं । सुलक्षे सुमुदतैं च सुतिथौ च्यौतिषादिते । मुनयऊचुः । भगवन् श्रोमका ग्रहि सर्व सौम्य सगाहि वी
विधि नाकलादिरथस्मालिप्याधा देरेदथै । यथावद्दद नोयेनज्ञानो नावविधिवलरं । । जैमिनिरुवा [illegible] च । । यथा प्रतिष्ठितं तेनमारदेनमतोत्मनो । तत्क्षेत्रविध्याज्ञविरा पथाद्दर्दुराजयारथ
विषामादिद्धामेथालीनत्वा सुशर्मे नैं । तन्मध्ये मंउपीक त्वावेदीकत्वा सुनिमर्मलौ । चतुरस्त्रा चतुर्द्दसमिती दर्शोष्डितौद्ध ज्ञाना प्रतिष्ठापूर्वंदिवलेश ज्ञातृतरतः शुभे । शुद्धे स्थानिवाच्यावाकारयेदृढस्य
तौ । अकेषा दवतास्थश्च वालेदत्वा यथाविधि । प्रातस्नातो वेदका यामरवमैजल्ल मालिरवेत । पक्षे वा दोसिकं वाथ द्रुंमं तत्रनिधापयेत । पंच द्रुमकषायैचतन्मध्ये पूरयेत् । कुर्याः मौगादि पूर्णपतो यालिलवस्त्र तिभि ।

कि क अग पु तं जैष ग ते दे चा र नि स वीं लोप ग रौ तेषा । पुरा य त्वा त्व आजे न आचा र्तः प्रा कुम स्वः शृ ण्वः । वि चुं सा र न र्व च ग त्वं प आ दा प प प रू र येत । दु कु ल ने द्युते तु ठे आ त्ये गं पै ः सुपा म नै । प त्म प त्म प सं गु क का त्म ते गु
कै गि ग लै । कुर य ल ने द य शी न र । सिं त मे वी म टी । मे त्र रा मे न चु नि व कु प चा रै त्र यां त रैः । प्राय चि त्वा प्र सी त्वा य ता स्मि सा वा स ति स रिं । चा दे रा पं चा रै नि न्वे ः कु न य छ न र नि । मा द्य वा य त्री न पु र्वे न न्व
९। स भि दा स्य च दे त षा । अ धे त र स ह नि कुञ्जु कु या द्धु धि ल कु रु ः सं वा ता न पा त ये त त्रे कुं में मर्कं को त दे ते ते ः र थं सु शे अ नै क त्रि पत्र के मे च मा न्य के ः त तौ गी ल न य त स्प जै प नी य ज वा नि या । पु ९५
प य का त्म गु द या श्री स का हो ता गः लि कै ः द्ध जी त स्य क्र, सि द स्य प्र ति पु प्य स भी प तः । पू ज पि । बा धि चा ने न र क त्रि की प आ त्य कै ः द्र में गं चौ स कु त्री र्व आ चा र्यः प्र ध ये ते त ः रो लि को भि का रा दि न त गु
र पि च हु र य ता के गुः स रु दे वै सौ र्न त्यै व स यः । च य गु, र ता व ध, व र्ग गर्तीः प तै ति । चं च त्रं ठे रु तुं ठ न्ह टि ते कु रा व सा र क दे कौं कि ता सि दें दे कै दो म ये ते य ग य ति म म ली त्य ता व मी सु प थीं । त्र कु का कः के

सनादे ॐ नानावा यातुवि मिरे ःर पम। कृष्णावयेती मारुं स तं मु खर नात स्या पदि छातनुं गं समीतात्प्रानव नशी। त्रिरु स्वर न मे व रा में स च ये बृ क्षे रणा स द। ततः प्रसी दृ तं तु ना व अ सो द क्रा सा द दत। अमा या
य दा च्छ सी द व्या द्वे न तु ष्यातित कुरुः। त्रा क्रम यान मोजे ये दै तेपा य सैमु धु स विद्या। अद शा चोर मै त्रे याव लम द्र स्यि कार येते। लं ग ले वार व मे त्रे त स्य स्यो ली ग ल छ जै। प्रमे का द्वि कव ती प्रीम त अंको द्र को
तितहा तक्रो स के ज मै क्रायाः प्रति प्रा प्योर प तु सवा ना मा द्रु दा तमु रा रे तिवे त्र औं उं व लरु वधु क। श्रास नं चत रा स्य स्य म्रु यो वा सः प्रिम व। इ मं उं त्रै स मुच्चा पं ध जप को स मु क्र-यत। इ याका ति श्रो वा दृ थ
के ज्ञा वीतु पृथक पृथक। दीचदीचभ दोतिष्य मे कै कं तु विमागशः। इ स्थैर पान प्रतिपा प्य सु व रीं गं च व स्त्र कं। चा त्यै च द क्र गां द या त म्यतं दे व ल म मि तः। ततै प्रतिष्ठि ततत्रा धैर ते चत्रुमपि त।
कोसष्य द संविधि तक्र प्रि घाषपुरः स रैं। जय मीगलश दैंश्च नाना वाद्यपुरः स रैः। चामरी दोल नैर्दि वैः पुष्प वृष्टि भिरेव च। ब्रा ह्मणौः दानि ये ने श्री यते मर पंक्ति। द येः पुल क्रा सो भृते

तु लान दे र स्यापवता । पुरुषे विद्युम के नां नितत्वो ह्यप्रमादतः प्राप्य त्वा जनैस्तवैगद्दामोज्यादि लेपनैश्च रघ स्यापदि दे वस्यो वलमै त्रे सामोदि जाः वलेरुह तु सादे वा श्रादत्वा तव लक्षा । सकला द्याश
णीकक्षः सुपर्णाः पक्षगा वा ह्याः श्च सुरा यातु धाना श्चेर घस्या श्चैव देवताः । दितथा ला लो कपाला श्च ये च वि घ्नविना यकाः जगतः स्वस्ति कुर्वन्तु दिव्या महर्षयस्तथा । अविघ्न मस्तु मे देवो नित्यं तु पद ठा ए
९२ नम सिम्या म वैतु तु श्चास्त्रै त्या मृत गया त्मया । तततु नीयते देवः समम् मोसमु श्चरनः । मंत्रैवै ● सवमाय त्रो त्वृषोः सू नो पावि त्रकं । वामदेवो ऽ पावक श्च मानस्तो कैर घत रे । ततं पुरस्तात्वा ठ९
सदाहात वाडि त्रिलिख नैशशनैः शनैरनार्यतर घ ल्निहातु चक्रि राः तत्रो पाता नै प्रवक्ष्यामि रघ पुंदि जसत तेमाः हे श्रमं मेंदि जम यम कुप केलो त्रिय दोयत तु ला मं मे वै स्य नाशाः शस्याः शऊं गम यम वे
. ता । घु राम गत नातु प्रृः वाठम गप्रक्रम यं । पर चं क्रा गमे विदा श्च कर्म गेर घ स्यतु । ध जस्य पतने वि प्रानु प नैा जायते पू तं । प्रात मा म गता याँ तु रा क्षो जर रामादि शत । पय केऽर घोव प्रोक्तस्त जान प

दक्षयज्ञ उत्पन्नः स्यवनमाव्यपुरुत्पात्तेन शुभे कुच। वालकर्म कुजः कुर्यात शांतिहोमैस्तथैव च। ब्रह्मशान्तियोजयेत् कुर्याद द्यादानानि चैव हि। पूर्वोक्तैरेव चादित्यग्रहोरपस्यामि प्रकल्पयेत्। साम्प्रदं चतुःस्थं कमलाकामि श्र
होमयेत पालाशमिद्भिः जेओ होमे नराजेन दीक्षितः। सोमायाग्नये प्रजाभ्यस्त्र प्रजानीपतये नमः। ब्रह्मदेवस्य ब्रह्मरोचक्रवत्ताले भ्यः इमे ततः यातयाक्रुरदेवो पालस्यचतेक्ष सदा क्रितेः क्रुद्धस्य क्षेत्रधाले स्वे च
ःसर्वतोभवेत। ब्राह्मणः सादतः कुर्यात होमैते शीतिवाचनं। तत्तिमवेतु विप्रेभ्यः स्वस्तिरासोचन्ति स्वशः। गोमस्य ःसन्ति प्रजाभ्यः जगतः शांतिरस्तिते। ते स्यतु कुपदे जित्ये शांतिरस्तु ततस्यदे। श्री प्रजाभ्यः तस्मै वा स्तु शांतिरा
ःमनिपालितः शांतिरस्तु चदेवस्य मृमु वः सिद्धःश वैनेया। शांतिरस्तु वं चास्तु सर्वतः स्वस्तिचास्तु जनः। लदेव जगतः स्रष्टा पोष्टा च वत्व मे वहि। प्रजाः पालय देवेश शांतिं कुरु जगत्पते। पात्रा कार दा ... स्तु ...
तो कुर्यात ब्राह्मीस्तु विज्ञाय ब्रह्म शांतिं समाचरेत्। । इति श्री स्कन्दपुराणे रेवाखण्डे गुरुपोतमयी तत्र प्रतिमानयनं नाम पंचाशीतितमोऽध्यायः॥ । ॥ । श्री शिव स्वामिने नमः।

सिद्ध्यति समस्तजिनबिम्बानि यावच्च प्रासादं निकटे देवाः पतिताः सुमुहूर्ते। ततः शालासु मन्दतीरं स्वरासु निक्षिप्ता। देशा[illegible] प्रमुखं निर्मितं विस्तरकं गर्भाः। समाचरेण प्रतिष्ठितं [illegible]
यत्नानां विधं नृत्यसंभारं सुवर्णं दत्त्वा। बाह्याज्येयादर्शे पूर्वं संपतिरस्य वक्रतैः। ततः क्रतुराविप्राः प्रतिष्ठायां वसुवद। गालेजासमम द्वौ पालल दाक्षिणतिलेभ वत। [illegible] सतिरूप्यसमंकुदलि
93 नीलपर्वते। बालोपक्रमप्रतिमाः कल्याणं वा स्थापयेत्। एवापि च प्रासादे पूजयामासरु [illegible] द्धिमत। कनीयसं तु प्रासादं निर्मापयन् पसंतमः तत्र त्या पयामास ते चि[illegible] प्रासादं [illegible]
तिर्हं तसुस्थाप्य कमनीयं। मालाच्छन्न गतसेद्यः सनक्रमस्तं नीलपर्वते। दक्षप्रतिष्ठासंभारं समत्वैः स्वर्णपिण्डं लंभ। विस्मयाविष्टचेतः सन्तो गालोजराज पः। किमेतदिति नृतीते [illegible]
[illegible] त्यादिव्यं सत्वं नाप रे वेदे सुमन राज्ञि। ब्रह्मलोकादागतीतं कर्तारं देवं चेनः। प्रतिष्ठापयितुं देवैः सार्द्धं संभारकारकं। सदितेपक्षनिरि[illegible] देवतम्। ब्रह्मा [illegible]

य पुरस्तात् प्रपत्यात्मवर्त्म च भूतीनां त आत्मान्द व्यचारहुतं । मेने हता पर्यमात्मानं म आत्मपर माह्रुतं । इतः श्रेयस्करं कमिनिमत्तं न गम्यिष्यति । तदस्यजि कोटिश्च चास्तात्वा न म क केवलं । उत सर्वा आपान त्रायकरिष्यप्रानतातरं ।
क मुक्त कर्मसंसारात कुरूपं न नार्दनं । क्रमागयेपश्चाद्दता वंतं कालमजानता । असेव्य मने न हतं तम्मे दैवं फली गम । तदेनमेंद्र दु हैतै प्रापित सजग हुरं । महामाम्रुनतिके र्ष ब्रह्मलोकाद्दागत ।
उपत्यकारस्य सार्द्धं प्राणाराय यतिवं । प्रतिहृतै वै प्रासाद गुक्तिमेवाभिमानक्षितं । वैकुंठं सप्रति ह्यपमत्क्षमे वार्यं यथावत । ब्रह्मलोक गता यो वेदकं मे मै सोप वतिष्ठते । उपचारान्तर माद्वगो
पादै युतश्च प्रमा । ब्रह्म सत्तिनो नव यं पुनर्वा स्मृतिनतो यं । निचायी मैत्रिमिः सार्द्धं विख्यानगालो अपि वैष्णवेशा इंद्र दुःस्थनिक टाकृन्नोतः प्रयया मुदा । गत्वातं दूरतो दृष्ट्वा प्रतापा तत्पुरः न तं वेद
की आत्मपुरा राजा मस्कं क्रौ बीदीननसमाधं हि । शामै शा नेयं योत स्यज्निक ठं गालपार्थि वंशा दलतैं राजरा जोपसि मतो अपि ब्रह्मलोक गतः । कं सिमिभ्नु पक्षी टो तंहं वा जोवन गुप्तामायं । अस्त्रालामतिमा तेते

[illegible] त्य[illegible] मनुष्य [illegible] मन्यागतादि व द घातेपारुषं ग हत। अति मानुष माश्रयैं प दे चा विशाचीपते ग द हेतु छिप्रितै दे व ब्रह्म लोका गतं त्वाहि। इ द श्री कृम वे कि म ये दा नाम [illegible]
[illegible] पात मा चैत कि कालिको दे व धृ दा ज्ञा न शवति न ध। कैशमिन्नरु वाच। । इ लित ज्ञाप यैं तैतैं गा नै नृपतिकुं जनें। [illegible] मानि ऽ [illegible] यें राज्ञ नकिं व दु माष ते। म बा जाप्त [illegible]
९५ [illegible] ज्ञानीकृष्णु त्व युक्ति वर्ती तो। सौ प्रती दिग म ग वान त्र [illegible] व्याप्त क पाथि व श नृपायता अक्र याःस [illegible] चा मत्या [illegible] म रुता मणि। अष्टु दि वा [illegible] [illegible] [illegible]
पा लभ गता पि र ग ह द को तिं चाप में च स त व्र जाति मुत्ते मी। प्राप्ता ति राजशा द लविशे [illegible] वे भ्रवः। [illegible] प्रा सा दे [illegible] यदि [illegible] र चौ लि वा [illegible] ग के द तैं [illegible] [illegible]
[illegible] मत्व कश्यौ। सा धौ मुक्ति प्रकां म [illegible] स्यापि तवा जन्ति। निवि छं क में ते जा तै। म म म नैं तरै ग तै। अ वे द्या सै श ता म [illegible] [illegible] प्रति [illegible] [illegible]

सत्यं परं पतत् सत्यं परं तपः । सत्येन धार्यते तन्त्रं च राज्यं चात्र न्याय्यति । तदेनं स्यापयित्वा चतुर्ष्वपि जनादने । सम्यग्वर्गां गन्धिक्षिप्ता वसिरोपचर्यापि । जितो यदीर्घ या जात्र समरो मेघ राज्य प्रतिसर्गोत्तम
दर्शनकः सर्वं यो मम द्वापयितः । यानेवोपदिशेद् देवः स्वयं वो प्रवृत्ताम रुः । तीर्थान्प्रययो तत्र्यबीया राजा वैधर्मपालकः । ततः समाप्तो नृपतिः श्रुत्वा यच्छीतिते स्वयं । हृद्रच्छुमुदं हृ मन्त्रदिशि प्राप प
यो मुदे । तस्यात्मप्रीतिकेमालक्ष्मा ज्ञाकर दृष्टं वचस्वियं । ततो दोषकरो लोकरं द्रष्टुमीयवादिश । तं ... संमृतसंमारः । तं पुरा सनग्रीतः प्रवृत्तः । देवैः पदि वृत्तस्त्रं ... प्रोत्साक वाक्यं । तेनो ...
तानिन्दा दिव्यं दुर्भिक्षाः शुभाः । मे रोम दृंगमुरज नवेत्राः वीणादिनिः स्वनाः । रावताः दिक्करि स्यैर्मृदिताः निवहन्निरेय । समन्तात्त्र यशप्राश्र कृत्वा तत्र वितानकः । आकाशगो गाः लिकलकः ...
दक्षिरक्षाः । दिव्यत्रिवेलपर्वपानीयीयादि क्यापिनस्तया । वैमानिकानां देवानीकं कियाजालनिः स्वनाः । ततस्तेजसां राशीरोदं ...

त्ता मनुभ्माम नीकितःपुरः॥ ततः त्रा मात्सीद दशोव माना ग्रंप्रज्ञापतेः॥ इच रा हं मशतैः संधे नोद्यमानै स मैं ततेः॥ दि त्या सैश्रा मन व्य क्त ह सैरा सैाचितःपुरः॥ जा हु वी ए गु ना जी र प्र का गत क मेव र ग
९५ वाश्च दाश्चै द्ध स. चा म्यौं सुधाश्चा व्यातपत्रे के। धाच मा रोश नै व युगति चैं चलचेल के। व्र क्ष्वि भि गौं तमा श्वैः स्त यमानो र द रय कैः॥ तक्ष्मच्छ स्प्यः प्र मोना थ कै द्रु च्छ मुदि भिः कृतेः॥ श्रा ल सो के वे लग
सैर्म यश्वे क्लै र मि वृतः। रं मादि का मि वे श्या मि र्ह त्यते सम सु सा ध सै। तो ता हु दु प्र मृ तिभि द्वीयमानं श्च गाय कै॥ ति द्ध नि च्याप र ना सैाः सा द रं चाप वाा गतेन का गौं ज लि कृ टे दू रा तत
स्त्रिाम रुचा मितेः॥ सानि त्राशार देत स्प वातं प्र वै चौ। नि नि त्र कैः॥ ताव मा वाद यं त्यौच कैः त्यस तोव रो हो मः॥ येच त्रौ ध वा प्र ल रा ना र द प्र मु खा ह्व गाः॥ ले ख्य स स्नाः सानि न यं दि त्य स्रा व न द श
काः॥ ले म द्रु क्ष स ता ना सा दे वा नौं दि वि गा त्र ता। ने को ड वि ग स्प ते द न्नः को वा के न प धा व्र जेत। श्र हं पूर्वि क याते षीं व्र जतां वै दि सैा क सै। ति म सौं ति रा या दे वीं नि मुं श्रोः म. ता ना तसै॥ त्रि द्य पा ता

तैदत्तो जगतो योजगान्मयतः। सा द्वाक जतितनै स्नौ पुरा तो माकृ मा कृतः। तं द गु साध सात्म मोऽभ क्याव द्मोग लिर्ज पयतेदे वै गोल राजेन नार द। पुत्र गुरुनन्ना चा। [illegible]
परयाम तवाप्रदः पु नां नरा त्माना। पुलकान्वित सर्वी गः सेम न्वानः कतोर्यं कं। पुर तो जग को श सा पद्य मुर्द्धं पिता मह। कतो जात पुत्रो ल प्रम म त्वा मे र सा ज न। [illegible]
तमसा हात्म्यवर्ण्णेशो ध्यायः। ॥ ६ ॥ ॥ जैमिनिरुवाच। । अथीतरो वाक्यिः श्रेतार त्ने तौ च नति (मे)ता। सेल क्मा सा पाद यो हे प पद्मे योगे ह्रा म गा। इति [illegible]
यो मायता पान सापान श्रेयो तै युता। रथप्रासादयो मध्ये श्रचापत्र वांशु माम। आवि व मु व तद सा सा कृते वोक्ते तौ जनैभ तताग ध र्व राजै गुर त्वं [illegible]
देवी सत्या मोर दरा कर यार्द तद रा का श सा वा ने र व ता तौ पुष्य पुनश्च कुपा जगत। अथ मा मेर यान द पु त्रौ ता दै सम ते कतं। दिग ते त्यात जो सा (ति) र। [illegible]

[illegible] सदृय प्रक्षाद राजाकारिणा किरीटदत्तो जलाभिः न्ते यमाकः सर्वतनः कटाक्षो माऽऽनमः क्वति यांचि शीसवितामह भातको मनोनौ सम र्तः को हयः शिर साध, [illegible]
[illegible] श्वा च मकराकराभितामु ह्रौ कुसं कुटः ॥ कौ गुल्याः निकृष्ट नदे बाल पितृ नत्र अधिताव साना। सिद्धा विद्याध रान्य प्रोक्ष वाप्सर सनस्या। टकक्षा लिलताइसवा [illegible]
२६ मो ते मत्र [illegible] वशाकरें। तद्दर्शं एककदा सर्वे अंकुर किन्त्य संजाता ॥ इ कुको पापथा शोघ्रं नारायणा र्थ्यं ततः ॥ प्रणिपत्य गमना थात्रः पार व्यापिता महे ॥ आकेदति [illegible]
[illegible] नेनु नोवाय प्रत्युवाच हर मर्हं दे। । ब्रह्मा वाच। । नमस्ते व्यं तु रुपि त्यो नमो मह दी तु यं मदीन मान मः ॥ महेश्वर मदं सर्वे मे मदेते चरा चरं। [illegible]
[illegible] मतये वरद साजित। यदेत दखिलाभासितेत्व दशान सम व । ज्ञातेत्वे चिचिलो येत रः उसर्वादि वाच वत। [illegible]

[illegible] निजनवंति तेनजावंति जीतवः । निष्प्रपंचनिराका(का)रनिर्विकारनिराश्रय । [illegible]

[illegible] दानिकुलमं [illegible] यत्रिनिवृत्ते । [illegible] [illegible]

[illegible] । [illegible] कोटि [illegible] । [illegible]

[illegible] रुपायतेनमः । [illegible] रुपायतेनमः । [illegible]

[illegible] नमः [illegible] । [illegible] । [illegible]

[illegible]

[illegible] मात्तलेमा पदगार्थ तरूपादनमस्थिपद तेत वे। पदेवशावारवात्तवरतत्व परायते। प्रवह्मम्, युक्ताशायसदन्नानदरूपतो। [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] तरूपगाक। त्वचित्रतक्रैकैलामकुलीमं ममवि खते। त्वयेवा हं पृथत लीलामे दामि क्षः कपंतुधे। क्षज्ञानतिमिरा ऊँ ज्ञ जगत्कारागृ दोतरे। आ [illegible] मा प्रेतलामते मुक्त हे तव। [illegible]
97 [illegible] समरालुरामेयाचितपादपद्या। नमोनमस्ताय हृतेक ऊँ ब्रह्मनमोनमः शमनुवोध चं द्र। नमोनमः कल्पनंदर भूतरुदया देतामप्रदकल्पवृक्षा। [illegible] [illegible]
[illegible] सुमिष [illegible] पदा। प्रसीद जगतीनो पमकलौ क्रुरुदसागरे। कटाक्षलीलावोतेन चापरव करुणाकर। स्तुते [illegible] तेज [illegible] [illegible]
[illegible] पदम [illegible] लजैकुदा। तमः शिर तेदेवश [illegible] निचित्रिद्रः प्रभो। पादौ [illegible] स्वकम वह्निः [illegible] सितानितमोरणः [illegible]

नमो नित्याय हृद्याय । चतुर्दशानां लोकानां मूलस्तंभाय शाश्वते । पादीमो जगत्प्रपन्नानां नमः पापौघहारिणे । अनंतवक्त्राय नमः श्रीपादाश्रिताय ते । नमो ज्ञानादिमहामूलतत्त्वमूर्तिमते नमः ते । कृतान्तयज्ञोपवीताय नमः [illegible] नमः । कृता
मणिमयाधार शिखिमेखलधारिणे । नमः कालाग्निरुद्राय महारुद्राय ते नमः । भोगिने लिंगरूपाय कृत्स्नमध्यस्थिताय ते नमः । महाराविजलेवृद्धरकीर्तये नमः गायते । नमः । नमः [illegible]
मायामयाय व्याससिद्धाय खिलमोक्षिक । नमो वन्द्याय सर्वेषां लोकपालपितामहः । अत्राधारपिताम्नित्यं मन्दरायाभिमतिकाः । एकमाराय शोद्व वेदैतत्प्रगायते । [illegible]
[illegible] त्रिदशमो गुरुं । योगिकग्नः सर्वे योगेश्वराः । एकस्मिन् युवयोर्नतरं नालिप्रसीदतैजनमय । इति स्तवीतेवलिंगप्रणामपरमेश्वरैः । [illegible]
[illegible] नमस्कारा यद्दक्षिण । तानि कारणकाञ्चीलिंगेन तेन मेष्यते । सर्वस्य हृदि संस्थिर्ज्ञान मो त्रिकेतवा । कैवल्यमुक्ति देह इलिंगमाभसुरा रौ । [illegible]

श्री तत्त्वं स्थाना चक्रमा वालु सादि ता । त्वं जव लश्री श्री श्री च शच्चा कात्या यलोत चा । य श्रांकें चि कल्प त्व क्रु स द स द क्रु स्प लालि के । त स स त त्र्य शाकि त्वं ता तु वें क तु शाक ल त । अयम के सु भ के वै स व धा भ [illegible]
९४ भ काम श्रे लेरू वते भ ॐ कालिनमो [illegible] । वें माता जमती देवा विता मा रा य सो दि सुश श्री रु दे सर्व मे व तैं पु रु वा जमा दा श्रर । धुसयो ते । द्रि भे यो [illegible] । र के वाद्रि । यश्च ल यो लि बुका द्रि वे व स त [illegible]
[illegible] नि दृश्य कारि योनि त्यै भ मा मः पर श्रेष्ठि । पुत्तिः प्र तु तिः पर मा द्वा नि ज्ञा त्व मे व च्च । श्री शा त्वमा शापू शां च स वा शा प द पू टि का । गुरु कि दे ए । [illegible] त्व मे व च्च । [illegible] के नि यम कांवीं [illegible]
कल्प वक्तार । कालिका का ब्रज श्री मोंकाला दी [illegible] लोक जे ए । लि त्वं भ ऋ रूं दीतीन तत्समी व श्चिवेर र पे । च कँ सु द श्री भैव लमो श्री श्रें तत्र [illegible] भ प र या मे [illegible] लुलि गुरु दा स र ते । सु च [illegible] म रो श्री
[illegible] र्म नम स भेश्र भ । क श्रीजलिमि रो या नी वे कुं ठा धे प्र द र्शी क । नमस्तेनि त्य धि ल स द्धे [illegible] व खनि के त न । श्र वा र्य वा यें यं द्रे दंत वि छा म प्र श मा सम हं । तुल्य प्र या ग्य दे वान्न र थ [illegible] पार कृ दं ना । के रु

शुक्लाना रात्र्या मासकृपदपदपक्ष त्रिशाली लाच्चे लम पारे हत्प्रासादं कृकमुस्तुकः। ततः समस्ताः प्रासाद समीपं दैवतैः सह। ददर्श शालां रुचिरां सुचित्राभि मूर्ताधि जाः। त उपपे ष्याप याम मास दैवतैर गम पुष्पताम्। कृष्णशील
[illegible] नि कोदि प्रान्तै स्फी तीक्षते प्रचिन्नः। दिव्यासिं हासनेन वरे नुपे सा प्रतिपादिते। सवाद वाठे भगवानुपदेशः स्वरी वि मुः। शीतिवो [illegible] क क गीर्थि मार का जै महाफु जि। पिताम हो क्याम् पो बर खा मा सन हि
ता। प्राप्ति घ्नीतु ये दवानलिप जाचि यो मताः। दोमे पुच्चतेदाते वैष्ण्यान रूप मुषाश्रिताः। श्रीजयाय कृष्यो ने स्तुतेति दिव्या गमाश्रिताः। सपूजिता कं ष पुष्पा माल्या लिकार मध वैगा। ततः प्रवृत्ते कम भर का
कोषा मता। पत्यकी देवदेवस्य स ते वी लादि वे कसी। वैले क्याग्नि नीप जाच कार नृपति मुक्ता। सौ गोपी गोगा समस्य च्छिजग सखारे म चाते। ततः स पूजिताः सर्वे त्रिनत्रैलो क्य वासिनः। पर्दि तोम लोपाते
मा का क्रूरा रामक्य दी। लघुकीर्ति जग गा ष्ठे प्रत्यक्षं त्रैलोक्य रूपवती। दे हकृ तुष्ट प्रसादेन जगो वत्मकात्व मा फु वन। कलेवरं भगवतः प्रासादं सुमनोहरं। प्राप्तिघ्य भर का जाः समस्तेम हा ष की। वका

११ प्रपतिष्ठितजाय त्वमम्यात्मगहं । समुत्पन्नैतो ब्रह्माकृत स्थित्यंन्त स्थिती । रुद्रामनीरदादोश्चविचाक्षु ब्रीक्षियौ लघा । राज्ञभः दोत्रैयेनामैः सञ्जितः परमाश्रमः । जीव वैकोयजानेष्ठुदि धृज्ञानेषु सुखुरं । मं तां त्वो
चितरागभुत तभुमांनेभुवैद्धिजोः । शीनकाहालमुर त्रभेरावादि त्रवेरावंः शाक्के प्रभुज्ञतितनेः सर्वेतेसींदनोपार । गात्वावेतार यामा सुर पासो पानच त्मनि । सावधानाः समाभ त्रोम तालं यगिरोमको
नावश्चयोगं जताः मुद्धिपादयोन्य नदाराय नः । शनेः शनेः सलीलतेनारायणामनामयं । वासं वा सीतुलिका सुनिन्यः प्रासादसंनिधिं । उपयुपरि सैतानवृष्टिवृत्वादितासुच । जयाकमक्रमङ्गलाप जय सदा पनाश्च १०
नं । जय चापारकाश छजयके सनिसदन । जयलीलादाकृतको जयवंदोफलप्रद । जय संसार संमकानिमो द्धार जयाव्यय । जयानुकंपापायानंजयदानवरायया । जयाच्युतजया जैतजयशांनतामो
लिनो । दापद०दः तिच मांनो ब्रह्मणासत्वयंभुवा । उपावच मुदायुतोनारदश्चोपवीरायन् । रत्नेरुत्तयुगे मुक्तिधा यमारोपयत्तुतः । शशिनामा स्तनाम तयादित्यपुनर्ध विलेशःक्रमामगायुतनयःपाक्षेय

मार्कण्डेय उवाच। मैत्रेतो मे वराजेन यतनापयते दिननः पुरा। गमैत्रेतोऽनेन वदकारमहासुरं। ताद रूपं सुदुर्द्दर्शं प्राप्य तेन पम्भयवदं। म्हतिरे पापराकाशावने भार भतते गसः। समस्यन्ते गतियाति गु
रानुतित वभिता। नृसिंहाभिमुखता त्रभिद मा दृ मुदाखित ग। नमोऽस्तु ते देववरैक सिंह नमोऽस्तु पापौघगजैक सिंह। नमोऽस्तु दुःस्वारी वपार सिंह नमोऽस्तु तेजोमयादि व्या सिंह। नमोऽस्तु सर्वाकृति चित्र सिंह
नमोऽस्तु ते केशव मूर्ति सिंह। नमोऽस्तु ते दिव्य वपुर्नृसिंह नमोऽस्तु ते वीरवरैक सिंह। नमोऽस्तु ते दैत्य विदार सिंह नमोऽस्तु देवेश्वरि देव सिंह। जैमिनिरुवाच। स्तुवत्स्येवं दिव्यासिंदं नसिंह चतुर्भ्रु
जापतेः। सिंह पंचीस माते स्यते ख्यापर जित श्च च। दोकोयतो मैत्ररा जी सा द्या दाधव रोहिते। आरु वै षमवजि वी रो यं वेदं तपरायणाः। यत्र देवाश्च चत्वारः साक्षि त्यं प्रकाशिताः। यमेपर्य महामैत्रे मुनिरंगिरसः सु
तः। सुष्टुच तरम गवान प्राप्र मस्मातु सु स्वाते। औरा आदि गुरोयस्य षलै स्मादानु सैंमिकं। एक एव महामैत्रेः कुरुवार्षी चतुर्थदी। प्रातु चकार म्हतेोदकं पुनः कुरुकामनी। एक एव महामैत्रेः सव के

...गुप्ता माज्ञानसंशयः । गुह्यात्गुह्यतमो यो वै शास्त्रगुरुकृपयायुतो यदा । तस्यामस्याचितं विष्णोः कोटिजन्माघनाशनं । । इति श्रीस्कंदपुराणे उत्कलखंडे पुरुषोत्तममाहात्म्ये सप्तविंशोध्यायः । २७ । । श्रीमुनिरुवाच ।
। ततः स भगवान् मैत्रेय नारद केसरी । हरे कृष्णं सर्वदेवेशः कृते दर्शितं लेलिहानो नगस्ते वै समंताद्भयात् । कालाग्निरुद्रं सकलं ग्रसंतमिव चाप्रितं । रोदसी के ...
100 तेजसा ततमुत्तरं । अनेकाक्षो मुखमौजाकरपादश्रुतिर्विभुः । सर्वबाह्ये यमेयो देवः केवलं तेज सीनिधिः । संमुखि ज्ञानेश ... । तेनयाविधमाणो नारदः ... तथा ११
११९ क्रमं गवाक्षि ... प्रकाशते । । नारद उवाच । । अनुग्रहाय ... । सर्वे ... । त्वमेव भगवल्लीलाज्ञानासि जगतीपते । तेकौतली
नारदवचः ... उवाच कौतुकं वा तवं सर्वेषामुपकारकं । । ब्रह्मोवाच । । अवतीर्य जगन्नाथो दारुवपुर्धरः । अनंतशो ... साक्षात् ... । ...

मारु मार्तंड देवाय । मंत्रितो मेचरा जेन येन नाप यते ब्रिजनः पुराण मंत्रितो नेनवि इकार महासुरं । तद रूपं सुदुर्दर्श प्राप्यते ऽपमयप्रदं । मुनिरे वापरा काग्रा वि मोर मतितेग सः । याम मन्ये गतिया ति

रात्रि तनमितो । नृसिंहाम मुखस्तो त्रिमिद मादमु कारितेः । नमोऽस्तु ते देव वरैक सिंह नमोऽस्तु पापौघ गजैक सिंह । नमोऽस्तु दुःस्वारी वपार सिंह नमोऽस्तु तेजोमय दिव्य सिंह । नमोऽस्तु सर्वाकृति चक्र सिंह

नमोऽस्तु ते क्लेश विमुक्त सिंह । नमोऽस्तु ते दिव्य वपुर्नृसिंह नमोऽस्तु ते वीर वरैक सिंह । नमोऽस्तु ते दैत्य विदार सिंह नमोऽस्तु देव वेधाधि देवा सिंह । जैमिनिरुवाच । स्तुत्वेत्थं दिव्य सिंहं तं तामिंद्र ध्युतौ प्र

नोपातेः । सिंह दयं त्रिसमाप्ते स्यात स्थावर निवेश्य च । कोऽयं त्वा मेत्र रा जो साध्या दायवर्त रोहितं । अद्रु वै भवान् वी रौ यं वे दं नवराययाः । यत्र देवाश्च चाचरः । साक्षा त्य प्रकाशितो । यमध्यायम हामैत्रे मुनिरंगिरसः । तु

तेः । स्तुति चकार भगवन् प्राप्तम स्मात्र तु मु स्वात । कोऽसा आदि गुरो यस्य फलं स्यादात् संमिकं । एकएव महा मैत्रः कुरुवापी चतुर्भुजी । प्राप्तुं चकार प्रतो हृत्किं पुनः कुरुकामनी । एकएव मह मैत्रः स व क

कुमलप्रदम यथाशीसत्वे वाच्या चतुलसाशा दवानलमा दत्यासे तत्काले दे चामेत्र राजलयाद्रयें । एनमभ्य स्यवते याम व रोवंत्यज्ञैतेद्र । यस्य स्मार रागात्रे राक्रस्लव स्मार रा दा सा उाक्र यो म तेवतालव
शा चाउर गाक्राशाद रो दे व वत्ला यीतेके शते चोचितृतुते । मैत्र रा क्षेत्रते लवत्सा इं द्र त्कु मु श्रत मु रवाते । नृसिंहं शांतव पुर्व लक्षी सैक्षितेव चसं । चक्रं दिनाकं दध तं चीक्रस्य ये गृच्छुलि । जानु प्रसारितल
१०१ रसे रा जे के ले गुल्ल से । यो गपक्रा सना रूढं लोक्रेश दल मध्यके । मैत्र वरी मये मध्यकर्णिका प्ररा ● ताक्षेले । सुरवासीनैमा टद सा से वा दोंते श्री मुरवी कुंजं । सदामे उत्तवक्रो हुं दिसार लो क्रलक्रोतेि । प
यासहस्ति ले राप श्रा क्र जालक्रतेत्र मोश दद शतल भ ह्रैते हललीगलधारिणे । प्रजहद वी नु पादद्यु तादृशी पुरुषोत्तमं । विस्मयावि द्वचेतः सम पद्र ऊ क मत्ता सनै । भ ग वीख्र क्षेमत्त के चरते मधु घाति नः
विरात कप्म स्मा मिः श ते स्पा को क मु वत्न । यजेते ता दशी रूपं वमार दारु नाभिते । रथ स्थं भगवा नेन व प्रासा दांत स्पे वेश यत । माम्राह पूर्व वागीशा गता लीलापरातन या । अथ रुव यतर चाचतमर्ति

र्भ विख्यातिः। इदानीमेक एवासौ दृश्यते सुप्रतिष्ठितः॥ मायावातत्वमयवातत्वतो मे वदस्व प्रभो। अवरो यदिमां वेत्ति भाजनं भवभावन। श्रुत्वेतद्वचनं प्रतिजाचाथ संशयानं नृपोत्तमं। । ब्रह्मोवाच। । आद्यामूर्तिर्न्यगत
त्वोनरूपं स एकतिर्नृप। नारायणेन प्रथिता मदनुग्रहतस्तथा। दारवो मूर्तिरेषा तिप्रति मा बुद्धिरत्र वै। मा भूत्तेनृपशार्दूल परं ब्रह्माकृतिस्त्वयं। एकजातः स वदुःखानामस्य कर्णं नंदनो मे ततः॥ स्विमा
वादारुरेवाद्धिपरं ब्रह्माभिधीयते। इत्थं दारुमयं देवं श्रुत्वा वेदानुसारतः॥ स एव स जगतां तत्र माता त्मा नैवापि सुव्रवान्। शब्द ब्रह्मपरं ब्रह्मेनानयोर्भेद इष्यते। तयेतु एकमेवेदं सुधेमेदः पवे
तेते। अत्यात्योवज्ञ्रौ शब्दाशब्द्यौ हि परस्परं॥ अर्थाभावेन शब्दस्य लिशब्दामावेन कुप्यते। अर्थानि स्माद्यत वेदाः शब्दा ब्रह्मवेतादृशी। एवं वेदरूपो दलधृक् सामवेदो नृकेशरी। यनु मूर्तिस्तिथिर्भ दाचक्रमो
यर्दंयास्मृतं। मे देवतु स्वमें दो यमेक रोशिर मे दतः॥ श्रुत्वा तं संशयो मा भूद्देवस्तु वद्धुधा विभुः॥ अवतारे षुचान्येषु न्यायेनैतेन वर्तते। मे दामे यो मयाख्यातो जगन्नाथ स्पते नृप। यन्नतेमनोग्र सत्कुशुले

लभताम समाचर । सर्वरूपमयो देवः सर्वगेयः प्रभुः ॥ आराध्यते जगन्नाथ यथा येन तथा तस्य फलप्रदः ॥ यथा सुश्रुष्ठं कनकं स्वेच्छया घटितं नृप । तेन संज्ञा भवा ज्ञातं तत्स्यालंघकारतां । एवं मादृ कुभग
१०२ वाहु ज्ञाविरम विष्णुप । यस्य यावांश्च विश्वासस्तस्य सिद्धिस्तु तावती । कर्मणा मनसा वाचा विशुद्धेनांतरात्मना । तमाराध्य यमोविंद मन्त्र दारुवपुर्धरं । चतुर्वर्गफलानां च दाता यस्मिन् स्थितेन वै । अनेने
नैवक्रमेणैनं विभुमेनं समर्चय । अतः परं तरोमं श्रोनं मतो न भविष्यति । अनेनाभ्यर्चितो विष्णुः प्रीतो भवति तत्क्षणात् । ददाति च पदं चापि भगवान्भगवानगः तावत्स तस्य यत्नैस्तो दृष्टे तदा जैम १०३
योगिभिः भावितस्यार्के । नीलाचलस्थं यो विष्णुं दारुमूर्तिमुपासते । तत्त्वं ब्रवीमि ते भूप श्रुत्वैतदवधारय । न्यग्रोधमूले कूलेस्य सिंधोर्नीलाचले स्थितं । दारुव्योजामृतं तत्र दृष्ट्वा मुच्येत संशयः ॥
। इति श्री स्कंदपुराणे जैमिनि ऋषि संवादे पुरुषोत्तम माहात्म्ये मूर्तिदर्शनं नाम एकादशोध्यायः ॥ । जैमिनिरुवाच । । इत्युक्तोनुवशाद्भूलोलोकं संज्ञादशाय वै । संज्ञाकांते तद्दद दत्तस्य स्वकमले

मजनः पूर्वप्रकाशरूपं त्यक्त्वा प्रकटाकृते। स्थावराद्दशोदशाश्रितमूर्तयः पुरा। तारवासिंहासनगाः सर्वे तद्दशः पुनः। दिव्यरूपधार मैत्रेयावलम्ब्य क्रमपूजयत। सूक्तनवारुपयोगिनां संयता
नामयं। दैवीं स कैनेच कृतु को दशाधार केनच। पृच्छ त्वानु कहायपार्थ वस्तुन्येवे दयत। ब्रह्मोवाच। भगवन् देवदेवेश सर्वं ज्ञातुं यदकारक। इंद्रश्च मुयस्यन्न मोहितत्वाद्विभक्तिप्रकृत तेषां समम
न तमतातानितदं तेत्वामलोकयत। वद्दर्शनं हि भगवन् त्वयि सायुज्यकारणं। यथा ध्यायं भक्ति योगेनेष्यते विसमर्पितुं। तदाज्ञापय येन त्वां भक्तियोगेनभावयेत। देशकाले व्रतोद्धृते पाना
नोपचारकैः। त्वन्मुखं जगाम तमाज्ञा मे तेरसं नृपः। पापोत्तु सर्वं जगज्ञापवस्थ त्यैवाणिमेवकं। । जैमिनिरुवाच। इति विज्ञापितो देवः साक्षात्कमलयोनिना। यारुदेहो पवित्र दसनप्रादकी मोरयाणि
णा। प्रतिमोवाच। ईश्वर उवाच सुप्रसन्नोस्मि तथापि धर्मकर्म भिनः। त्वद्दर्शनेन दृश्यसंपन्नके गोविन्दवज्रिता। वरं ददामि ते महत्पवमस्य भक्तिःस्थिरास्तुते। उत्सृज्यावत कोटि लुयत्नमायत नेमंतो। भगवत्स्य

राजेंद्र स्याजी नत्यजाते मया। कान्तीतरे प्रापद्यापत्यत्यः प्रासादं कारयिष्यति। तदेव कीर्तिः सान्नीव कात्यीतत्र मेस्थितिः। सत्यं सत्यं पुनः सत्यं सत्यमेवत्र वीक्षिते। प्रासादमं गेते। स्यानैकात्य जामिकदाचन। यमेनेदारुव
103 पुण्या स्यासान्यत्रेपरार्द्धकं। द्वितीयं त्रह्मयाने सुपाचतत्परि समाप्यते। मनोः स्वार्थं भुवस्वास्यसद्धितो येचतु युगे। कृतेस्य प्रथमे ज्येष्ठदर्शे नेत्रातु संस्थितिः। ज्येष्ठामहं चावतो सांस्त पुराणेन त्मलातनरं। तत्पीमे
स्निपनं कुर्या त्मरुणे स्नानविधानतः। प्रत्यचायामता राजसाध्य वासं समुद्धिमत। पादं विनाशायिष्यामि कोटिजन्मभिरर्जितं। सर्वतीर्थ क्रतुफलं सर्वदानफलं तथा। पश्यतां चाव्रिगमैद्र फलंतान प्रवक्ष्य 103
ते। न्यग्रोधा कुतेरे तपः सर्वतीर्थमयात्विद। स्नानायपूर्वं निर्मायाकिंचिदा दितेभुवः। अवतारात्वि दैपश्चात्तं विविध्य प्रकाशय। संस्कार्यः सचतुर्दश्यां वलिदानविधानतः। रक्षोकदोत्रपालायादि श्रीपाल
स्यापवच। केवुकास्नायेमुरजे धनिवृतमनादिभु। द्विजातेयः स्वरां कुंभे रुद्रारेपु स्नतोजले। ज्येष्ठापात स्नेने कालेत्रह्मास्मासदितं चर्मा। रांके मुभ क्रोसं स्नापनमस्त्रोकमनाकु यात। स्नापनां तुयः प्रपत्मोते दा

ज्ञप्तसमम । देवलं च मवाप्नोति नपनः सनुपुरु धनः कारयित्वा दक्षिणे च मेश्यां दिशि मंत्रुते । वितानशोभार चितं चंदनैगंधः समुद्रिते । तस्मां रामम प्राम्यां स्नापयित्वा पुनर्नयेत । दक्षिणामि पुरुषं चोतिये मां प्रपद्यति
सकलतलनेनकृतसमवाप्नोति मनसा यं यदीकृता । ततः दंच दक्षा दानि स्नापयित्वातु मीनप । विरुपमभ रूपं चान पश्येच्च कदाचन । ज्येष्ठे स्नानमिदं कृत्वा दृष्टा चापि प्रमुच्यते । गौडु चारवीम न्याया मौप्तकुर्को
भामकृतोस्कर । दंस्याः सौ कीर्तिमादे वकरपापाद्विमुच्यते । माघमास स्यपि च म्याम महुम्यां चैत्र शुक्लके । ए ते कालाः प्रशास्ता हि गंधाख्याम संस्ते । विशेषात्मो दोदा दाढजिना यावुक्षसं युता । सको मावेतिशौ
पूर्वी सदा स्यापोलेयमम । आषाढस्यशिते पक्षे कृतीया पुष्पसंयुता । तस्यां रथे समारोप्य रामं च भद्र चासद । महोत्सवं प्रकृत्य प्रासादे । वाद्विजानवसते । गौडु चा मीठ यं नाम यचा कृसमे गत पुरा । क
मेन तिद स्त स्यम ता वकाति चाम वेते । तस्याः पुराप तं मंस्थानं पुष्यि च्यां नेद विशते । यनाकृतः पंचशतवर्षीदाप्नोति येमम । ममप्रीतिकरं स्प तैत स्मा [illegible] । यथा दीनीलाक्षि [illegible]

[illegible] स्थान राघ [illegible] त्पाति करमम । तवाकृ सिंदूर को श्रेव महादेवदातव त्रतोग्न ममापति श्रानिलयं प्रातिदं ममशाश्वतं । व हुकालास्थित श्रा हंतस्यामग्नतिरु तमा । श्रा [illegible] दवलासादेश [illegible] न [illegible] न कु रो
यो लिक तां पृवतिष्ठि चानि यदा । कि नाजनव स्याम तेष्यात स्मादिकागतश्च चत्वानि ते महाराज सर्वतीर्थमयं सरः । तत्तीरे स विदिवु सान्त्स्या स्यामन्तु जिपु ह्याया । तत्र स्थिते मोपश्यं तायां [illegible] मयां मनमा [illegible]
104 लिङ्गकाच्याप्रदं को टोच तीर्यानिम् वन ञ्ये । ताजिनवौ कासरति मत्स्या [illegible] ध्या क्र जैतिते । तत्र स्नात्वा चविधि वन्दु मौम [illegible] मोकिताम । जननाजठरे कौ शं कुलवां गम [illegible] । [illegible] मा [illegible]
रविता या मृत्यति का । ऋषक्षति [illegible] पद श्रम मेषत्रा तोल्कृतो । श्रपमो गानिंद्र समानमुक्तौ ते मौ विशंतिते । ममो [illegible] ते मम स्या [illegible] कपद वतेनो । गोगपानर तीत त्रकुप्य [illegible] मैं [illegible] ।
[illegible] कथा [illegible] ममम [illegible] । श्रयनतो मौ सममभ्यर्च्य दधूमौ प्रयो वत्यचा । प्रत्येक म [illegible] सादम नां [illegible] लैलमं ते । [illegible] कुर्यो के अ [illegible] र ती । [illegible]

[illegible] ति श्रीम ते॥ प्रीतये ममत्ये कुर्यु रुतत्सवा ममम शा श्वताज । च [illegible]

[illegible] मा कृ त स न्मे स्वः॥ च कु मुरवत व प्रा त्ये सं वै सी पादि तैम या । [illegible]

[illegible] म त्र द द्धः चाम्य र्च्छ प्रा या न सं त्य त्य मुच्या ● ते । क म्या सवे । व य स र्द्ध समस [illegible]

[illegible] न त जा युः प्र या पर्ये नम दे म क्ष सि ता धु वे । तित हो द ष्ठे ताः सर्व प्र [illegible]

[illegible] । ई द कृ सुःपिच मी त्मा वि कु म ता दे ठ व्रतः॥ अनु व्रत्य प कुं या हिं तेना दि वी त्य वेत त । [illegible]

वैश्वरात्पर्व। इत्याजीवकोपाख्यानमभूत् पापाप्रविरतः कारदेनस्स इत्यामानविधिनाच ब्रह्मन् इनो मुने। नारदेन कुरुप्रोक्तं सर्वं ते मुनिसत्तम। विभज्य कथयाम्यनेकविधं यथाविधि। [illegible] तथा। [illegible]
साहि देवतनमः पार्वे [illegible] सुतो मुनिः [illegible] गतेर्मनर पतेति [illegible] स्वमा मुने। न स्वतात्रैतिकमीते अत्य कृतक्रि दं म तत। नश्रुताहिन [illegible] ग्रतिमा [illegible] [illegible]
स्वामि स्वामिर्भ भगवतस्थितिर्दापदेशतं। चारतीत स्पनुपते कुलेर्भ मर्त्य वासिनां। न सं तो [illegible] गवन् शुरा वताना मज्ञो मुने। तद्वदानुक्रमेण [illegible] [illegible]
105 क्रिते। पापानामात्मत्र तामायतां मा धर्मं सुदर्शन। तत्रो वदमहामा गजगतीहितकामस्य या। ततसवं ब्रूहिते वेन तत्र कौतुहल तेहि जनः। कैमिनि [illegible] [illegible]
कुलं च ता [illegible] वर्तं सं कल्पवाहमतः। पालु रुत्याय कुवी ततीचे नार्थ विचारतः। मार्कंडेयाब्रवीद्गत्वा ओचमय प्रयतः प्रमान। प्राचीये सं कर्ज [illegible] तः [illegible]

...र [illegible] गमतु श्री गतु श्री कातु मर्दने । ततः प्रावृष्यतो धीते कैलाद्रिकेः पंचतार यौ । अथ घमर्दीप्तम् तैलाचिराकृतैन वाजिनः । स्नात्वाय थाव त्स्नानीत ... यानेन चौं ततः । नमः शिवाय शीतासान ... पापहेरा ... चा । ... नेक ...
... शमनमजस्यतु पातेकी । ससा र सागरे गर्वेज पापक्ष त्ति मन्चेतने । आदि गौम वनेक्षु त्रिपुरा रे नमो स्तुते । एवै स्नात्वा वाद्रि गत्वा धौतवासाः स्मरुंगुकः । देवानस पोजवितं सेवत वचि, वाय थ्या ... । ...
सृष्टा तु घरा थातु पु । मेघ माने जगंत्रि प्राः सर्व क्रतु फले लभेत । घ र्म क्रतु ध्याद चन्दं यचौं सर्व स्वराधिपं, मत्रयोव पुः । आपते क्षय रूप विश्च लिनं निर्मल मायदे । अथार त्रिवेणी ततः ...
तिः सतपृशर्गा लिंग मुलम । कीर्तयन् स्पृशोलिङ्ग मुक्तिनाशं क्रमेत्र । पूजयित्वा विधिवत् तु त्वा देवं प्रदक्षिणं । दशात्मा मरु कैया नौ फले प्रापैत्यनुत्तमे । मात्री या सटेहा ...
रो ज रा जा सूयक्ष मेघ यो ॥ अंते शिवाय सालो कं प्राप्य सानैतता नरः । क्रमा क्ष लमते मुक्तिं जगं जायप्रसादतः ॥ ततो मौनी च देवं नाराय रामतामयं । ... विश्य ... तानाअनं ... ।

कास्तं तत्र पश्येत्। तद्दशाकारं मैत्रेयाद्यन्तराजोयते रुक्षिः। ततः श्मारं धुं जै दृष्टकालमन्त्रयावृज्यते। द्वादशाकारं मैत्रेयाजाया चाप्रसादादिना। आलागत्याहितवर्तितेषां पञ्चयादशाग्राकाशः ध्यायादनोदितमि ह्रीं श्यासवरीश
काशः यस्त वैश्वक्रमेकमप्रतिष्ठादिकर्मणौ। तदन्तेनप्रकर्तव्यः श्वासप्रातिकरे यादि। सर्वं वीमदिमाचालिरस्य सैसेवं नाड्वेत। श्वायैगुणाग त्रिरमेजनापवीनग्रुतामे। तत्प्रसादितत्व समस्तं स्मरन्
106 चर्ते। ततोमिताज्ञे देवनारायणमनुस्मरन्। तद्दिवायोस्थितं विष्णुरूपत्वं श्वेषमुत्तमे। दर्शनाद पदोकानांपावतेरुतिनाशनं। तदृष्टप्रत्यागैर्विरोधान्वितत्वमुरुवेतसे। गुरुः क्षेत्रं तत्र यामि क्षेत्रं १००
मेवमाकारयत। अमदवेसदाकल्पविधारायतमवटो। व्यमाय हेरमेवपापंकल्पवृदानमोघमृते। नमोऽस्तु तव्यतारुंचाय जहालयपादियातो। टकोश्रयायजमातोक एवहृदाय ते तेमे नितेलवेपशु
मेरुतेरुतेतत्रमजानादैत्तौकोटि उद्गम शतांशुलपाद वलिगुच्यते। तज्ज्यायाक्रमेदानापविजेव्यावे जायतेनरः। ततः पुरंग्राप्रासाद्या नरूपेहरेः पुरः। स्थितमकिकातालिग्रामानौजिलिङ्गनदा।

ॐ ॐ अयज्ञगणोमयानरूपक्रिवरूपः । यशरूपनगत्याविन् क्रिया मायाच तेन मङ्गलं वे, यो गरु उपापाग्मुच्यते ने कजन्मजात । वाक्मनः कमजियतो गरुद वं विवर्जीतयन । प्रावण्य देवतागार्से तत्वातोन्निः प्रद क्रमो । ईजय
णी श्रस जोगासु, क्रनपुर चयिता । द्वादशाद्वार मैत्रेयायच्च वाजोयते रुचिनः पञ्जाप्यकार्देयाः सर्वे ब्रह्मदोश्च विशल्या । अन्येवी दर्शनं भ स्यात यो जन्मानु, कीर्त्ति नाते । पञ्चोपचार विषय जोपु नदे, पर मे श्वरं । कर्तोजयनिव
हे गरु, त्याज्ये मित्र कुमार येतः । देव देव जगन्नाथ सीसार तीवतारक । मंगलाद्रुक समार कामीपादये नीते । जय क्षयज्ञ गजाय जय सर्व दशमाने । जयाशेषजगद्वन्द्य पादाम्भोज नमो ऽस्तु ते । जयरत्न ॐ उक्त
देव देवदेवः शास्त्रवातक । जगदाधार परमात्मन् नमो ऽस्तु ते । जयब्रह्मेन्द्ररुद्रादिदेवैरपि सताविनुते । जयाखिलजगत्कामदत्तेयं नित्यं नमोऽस्तु ते । जयविनतानंकरयामापोषं शान्त न तसले । ज्ञानाज्ञानाय केशर
क्षाविक्रमादिभ्यो नमोऽस्तु ते । ईसार सिद्धि सलिल ले मोल्वर्षे सुद्धसिरे । वृद्धि कुल दुम्यारे कुल कम्य क्षेत्र यारु रो । निराश्रयेन्निराले वेलिः सारं रुःस्व वेलितेस । तेन साधामु रो के क्रम वस्थीवलितितःः । सो सम तर दे

[illegible] मद्भी हुर [illegible] प्रसाद प्रकाशक । एकद्रव [illegible] वंदु लिंग [illegible] ॥ [illegible] दशो [illegible] यादो [illegible]
[illegible] पाद [illegible] यत त्रिचर [illegible] चतुर्व [illegible] क साध नौ । दर्शना सर्वलोकानां सर्व वी फलप्रदं । [illegible]
107 [illegible] प्रसाद येत । जय राम सदा राम साक्षिदाने दानिक्र [illegible] वालि [illegible] काराय [illegible]
[illegible] चराचरा [illegible]
[illegible] जागराजा [illegible] । पूजय जगतामादिकारिणीं सद्रलोचनां । [illegible]

तवाफ्रतयतो देविजयसेतुष्कारिणि । कार्ये कार्यस्वरूपा तौधारणौ नौचधारिणी । धारणौधार्य माद्या नौवा मार्दं प्रशामाम्यहं । वक्षः स्थलस्थितांविरोधः श्रीगोरक्षों गधारिणी । पकायानि अनुगा श्रमी प्राणामाक्र जगद्वयो ।
नुतास्थितिविनाशाय कर्मशीवरमात्मनःनत्वमे काशाक्र रत्तुल्या त्वांविनाशायविनेश्वरः । त्वौ सर्वलोक जननीवि कुमायोतवसिनी । सुभक्रांमर्द्व रूपा नोमू लगतों नमाम्यहं । अत्वाणताणित्वं नत्वैद्रस्यौदयागदाय
क्रद्याणितानिवर्तै तेजदशाकर विते कोः । ततः सागरं द्विनोच प्राप्य पुरुघातमे । नमस्कृत्यामोशश्रीरूपच क्रगदाधर । देवदेवमसमानुज्ञीनव तीर्थं जिवकयो । ततो गोवीव जेलं तु धै नयन सर्वे तोपाणि । तेज
सेनीम्भते मार्गो चाकुशोप्य समाहितः । उक्तो जिनगरुवा दा वलवानतलितक्रमः । लक्ष्वा वरं सुप्रसन्नात्सगुरुते ष्टमास्थितेः । तीर्थे राजकृत शानिसु संपूताकुलश्रद । तियु स्नानेकारिण्यां जितु नौ कात्तुमर्हति ।
तेतोगम्यह जेकिद्दाः स्थिगो द्वारे ततः परं । येन देवाः समायातिदो नकोपुरुघातमे । मविगैजगदोशसर्वदर्शनायदि नेदिने । स्थिगो वनार मार्गे रातच स्या वौनमाम्यहं । गामम्य तेतो वपाणि गौक तो

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । अथ कवचं प्रवक्ष्यामि सर्वकामफलप्रदम् । येन रक्षति सर्वांगं विष्णुर्नारायणः स्वयम् । प्रक्षालितकराङ्घ्रिः शुचिः शुक्लाम्बरधरः । आचम्य आसनं कृत्वा प्राङ्मुखः ... चतुर्भुजं शङ्खचक्रगदाधरम् ।
ककारादि क्षकारान्तं न्यसेदङ्गेषु ... मूर्ध्नि ॥ ततो ध्यानं प्रकुर्वीत मन्त्रार्थं हृदये न्यसेत् । प्रणवं ... ॐ नमो भगवते वासुदेवाय स्वाहा ... ॥ शिरो मे केशवः पातु ...

१०४ घ्राणं पातु सदा विष्णुः श्रोत्रे ... नारायणो ... हृदयं मे दामोदरः ... चक्रधरः ... ॥ दामोदरः कटिं पातु सदा पातु ... वनमाली ... पादौ ... १८

कं सर्वं ... नमामि ... प्राच्यां पातु ... विंशति । वक्षस्थलं ... दिशो ... वायव्यां ... पातु गोविन्दो वायव्यां ... श्रीहरिः ... पातु ... केशवः ...

पीतवासा ... मधुसूदनः । वायव्यां श्रीधरः पातु नैरृत्यां च गदाधरः । ऊर्ध्वं त्रिविक्रमः पातु चाधो वराहरूपधृक् । सर्वत्र पातु मे देवः सर्वदा चक्रधारकः ॥ ... पातु ...

गरुडध्वजः पातु मे कुक्ष्यं दंकारो त्रिगुणात्मा जनार्दनः हृदि याति सदा पातु दैत्य वर्गनिहंतनः । एवं बध्वा च कवचं निध्यायेन्यायते पुमान् । षोडशैरुपचारैस्तु मनसा कल्पितैर्नरः । पुरुषोत्तमं पूजयित्वा यथाव
द्विधितो द्विजाः । आवाह्य मंडले तस्मिन देवदेवमनामयं । पूजयित्वा विधानेन यथाशक्त्युपवृंहितैः । आत्मानं तोयराजस्य देवदेवस्य चिंतयेत् । हृत्पद्म [illegible] पुंडरीकं मे मंत्रमुदारयेत् । तु दशनेत्रमा
नमस्ते पुंडरीकाक्ष कोटिसूर्यसमप्रभ । अज्ञानतिमिरांधस्य विष्णो मार्गं प्रदर्शय । एवं संप्रार्थ्य भावि प्राप्तो र्य राजन् तोलौ तिष्ठं । जानुभ्यामवनीं गत्वा प्रणामे क्रमावितः । तोयराजं समालंभ्य जलरूपाय
विष्णवे । जीवनाय च भूतानां परं निर्वाणहेतवे । अग्निश्चतेजो निरिलाचदेहेरतो विघोरमृतस्य नाभिः । ओं वेमिते [illegible] पमपं कहे तु मानं दमस्यं दमनुप्रविश्य । इमं मंत्रं पठन्ताविप्राः प्रविश्य जले
स्यात्ता [illegible] यतोयराजं भावयन् जगतीपतिं । जलोपाशीनो त स्नानफलं दाने ततः स्थितः । अप्रमेयराशः केन नारायणाङ्गतेन च । निरावृतेन कुर्वीत पीच वारुणकं नचे । स कदाचन दानि [illegible] गोतम

मि प्रसन्नं । आवाहनेपु कान्ड्रो तौ सन्निधानम् पोच्यते । स्थाकार वृकुलप्राकौ सांमुख्य पद कल्पनं । क्षेतः शु छ्यर्य माचामेत्यौ त्वात दर्ग मैत्रितं । वाह्मवय नु शु छ्यी माने येतु रावार या । कोनतं के स्नु क मदी मैनप्र तेनावा
दि या । श्री नै जे लो स्मृतौ हिं चे लिं धी नीत जे लेलक जप धत्रिः स्नाया त्ते कता यानि ज म्म कोटि कतानि चं । प्रावितानि नेलेत श्रिमज भाव यह्नचनाशनं । उ घा याच म्य विधि वं प्राय्य यं म्मे च मुख्य रन् । त्व गम्मा द्व सा नीमे । प
रे ता याः का म सोपनेः । प्रधाने स व गु तानी जो वा जो प्र मुर व्य य । अमृत स्यार सो फ्वं हि द व यानि र चौ पते । वृजिनं दर मे स वं तीर्थ राजन न मो न तिते । जन्म को टि स क्र तेन वा या दि पृ त मो भि तं । त द रा वं न्य टी ता को १०९
109 ले कि मे ब्रह्मि या व्रतं । न्हा व यि त्वा त त स्नो र गु ली या च म्या वा म्य तः । धार ये त्रा स सी सु तं पु ष्प कानु ज्य लोक तान् । श्री स्व च क्र म दा प क्ष ति ल का नि च गं भ कि त तः । द वा न वि तु न ले पा न्या दी ति त य न भ म व द्धि या त व
दे द्धि वि व द्धि प्राः स ज्य व्या को मा ने स ने ः । त तः पृ वं व त्ता लि स्य मे उ ली चा त रा मु स्व न । पृ जये न्मू ल मं त्रे ण मी त्रै र भि श्र म कि त तः ना रा य णी च तु र्वा हुं री स्व च क्र ग म दा प रं । प रा र सा मा कौ नि जि तं क व लं वा दि जा त म

स्या त्वां तत्याम लितं वाद्रनावाद्वयेतत्तः॥ आमऊपरमानेदजगव्यापिनजगन्मय। मदनुग्रहायदेवे शमीठले संस्थितं कुरु। चराचरमिदं सर्वं जगद्व्याप्तिवितां तिके तत्व [illegible] आत्मेत्य [illegible]
ते। यस्य पाकौ तु जंबोतेथ मेसाब्रह्म रूपया। प्रमाते यज्ञनामा जगत्पा चंदनास्यहं। कन ध्रित्न घटितच जमत्ता वरोत रे॥ ब्रह्मादयःपादप कांचित यतिद्व नेत्रि ने। कन र्घा यजग्म [illegible]
ध्यमितद्दास्यहं। आचीतत्ताचीराओवे येनाम स्यसरूपया। तसै नुवासितं वारिददास्याचमनीयकं। यः प्राथमपुसंपकंच कधजेन रूपया। अशेषा पाव कषो टाअपुपकं द दास्यहं। यः कौ [illegible]
मा स्यापपलया र्वावा कृतां। उज्जकारधरा मेतौ त्वयामितमंगसा। ब्रह्मठकोठ यायस्या विश्वरूपस्य संकृतिः। आऊदकायसर्वेकोपद दनाल सोष्ठः। [illegible] वद्या
तसैयज्ञे स्वरायदमुपवीतं प्रकल्पये। यदंगसंगमासाद्य शोभंतेमुखवाग्निवे। विश्वालंकतयेतसैमुखवासनिप्रकल्पये। यदंग संसशा स्मकतं [illegible] मीगयजे तु [illegible]

कुलवकं । यस्य संस्थितना देव सामनस्यै हतां हसां । ते सो सुमन सां मालां सुगंधीं पारि कल्पये । यच्चि ते स्थिर माधा यम वाक्पुवरि भूपनी । जलानित सोम्र क देसु गोंधं भूपमतमं । स्वते जसास्य लाभ दें दानित ...
मा त्वितः । तस्य दीपप्रदो प्राप्य दीपमेतं दद्राम्यहं । चनाचरं जगत्सर्वं मन्त्र यो यश्च भाव येत् । अक्षेले च पुनः पुष्पैते सा दर्शनि वेदये । यद्वा यजु स्वरा गेरा सह हज्जो यां सितेन चा । ओ हृताः सुर से दानतैतौ
११० वकुल मुत्तमं । प्रदक्षिण प्रक्रम साङ्ग वांगरा विवर्त्तनं । हैतियः करु यांमोचि त्निन्नमा मिजगद्गुरुं । मंत्रा मुक चिता द्योते उपचारे पुष्पक पुष्पक । आवा हप जये दके वं चक्षदः संस्थित मामक कग ठ र १११
सिंहासनं ददात्वा तत्रासीनं विचिंतयेत् । पादप द्मसये दद्यात् पाद्यं शामाक पर्णकं ज्ञेः । दुर्वीप राजिता । श्यांच संकीर्तं मूलमं त्रेण तु । सो व सौ राजते वापितो मेवा शीस्य एवं नो । अथ दीप सो को चिन्तिये वे
दारि चंदन पुष्पकेः । यव दुर्वा कुशा ग्रे श्च फल सिद्धार्थ केस्तिलैः । दुर्वा कुशा ग्रे दें वस्य मूर्द्धि सिंचे त दद्यातः । सा वशेषं क्षिपेहु मोरप्रेर्वि विलासा रीति तः । जाता फलै श्च क केवलैर्लवं गैः सैमितं अतो

द्व्या दानं सनाथं तु मधुपर्कं ततो ददेत्। मधुसर्पिर्युतं गव्यं दधि कांस्ये द्विनिर्मले। पात्रे स्थितं च पिहितं पात्रेणान्येन तादृशा। सुसंस्कृतं फलयुतं तं पवमेनजलमुच्यते॥ पंचकोशादकाकाचाभिक्रिते
वासांसि शुभे। यथाशक्ति प्रदेयं नवितं सौहयं नकारयेत्। सारकेयूरमुकुट ग्रैवेयादिकभूषणां। यथाशक्ति यथास्थानं देवस्यांगे निवेशयेत्। उपवीतं हरेर्द्द्यात्पद्‌मसूत्रविनिर्मितं। कार्पास
मयं कार्पिंघामोधं चंदनं निवेदितं। चंद्रचंदनकस्तूरीकुंकुमैरनुलेपनं। तुलसीदलमालीच जातीचंपकपंकजैः। अशोककरवीरपुन्नागकेसरकेशरैः॥ अन्यैः सुगंधैः कुसुमैर्मालिका
न्यैः सस्याविधा। मौक्तिकादिचतुर्व्यादिद्यात् देवस्य मूर्द्धनि। माला साप्रदेयानां तु माल्यैं कंठेरसैजितं। अंगमर्दकं केशमव्यातु मूर्द्धपुष्पांजलिं निवेदयेत्॥ सुगंगान्या गुरुणोरचितान्यसुरुचं
दशांगधूपं दद्यात्सुगंधि धान्यदीपं गोसर्पिषाशुभं। कर्पूरगर्भपावत्यानिलतैलेन दापयेत्। अरंचतित समुद्योत शालितंडुलनिर्मितं। सूपकर्मर्दी सुरभि सर्पिःशाकसुवासितं।

तारं मं यदम्ब कोरवकरं मालितापुतं ॥ नाम्नाप्तलपुतं द्रव्यं सुगंधं सुरसैन्नवं । नैवेद्यं देवदेवाय प्रपद्ये न प्रशस्यते । धूपे दीपे च नैवेद्ये अस्नाने धेनुप्रवर्तके । तस्येयज्ञाववाणित [illegible] समन्वितं के ।
सत्यचैकं वलेवारं संहितं तैचवारकं । नैवेद्यं तोयाच गलीयं दत्वा च करपूरकं । सुगंधं चंदनं विप्राणी दत्वा लेच यदेततः सतवपूरं लतवे गेला जातात्क्र मुक सीयुतं । अक्षतेर [illegible]
।।। तेनत्रयाग्ग [illegible] दीक्षात्वाप्राय्ये पुरुषोत्तमं । देवदेव जगन्नाथ सर्वतीर्थप्रवर्तक । सर्वतीर्थम यश्चासि सर्वदेवमयप्रभो । त्वत्प्रसादान्मया तीर्थराजे [illegible] नौमि [illegible] ११८
दीयते [illegible] लकेसव । सिंधुराजालिंचाव मोरुद्रकुपस्य संशयः । पापालये लिन मक्षी मां [illegible] आह्न लमो नमुते । इत्थं प्रपूज्य देवेशं नारायणमनामयं । तीर्थराजे कृते स्नाने सर्वपापैः [illegible] ।
प्रकोसंबकृत कोटिकतेलच ॥ कोटि ब्राह्मणगोज्येन महादानैश्च कोटिशः । यत्पुण्यं कर्मणीं प्रोक्तं तदनेनापि लभ्यते । ध्यानेदानं तपोजाप्यं श्राद्धं च पुरश्चरणं । सिंधुराजकृते स्नाने कोटि कोटि गुणं भवेत् ।
स

भवतः सुकृते कश्चित् सिंधु स्नानमागमिष्यति। देवस्य क्षपितुः यश्चदा स्नाते स्नाति लोदर्कं। कंदंति सर्वपापानि संभ्रांतिः सर्वपातकानां अनिष्ठानि पलायंते सिंधु स्नानोद्यतस्य वै। अन्यत्तीर्थ कोटिपापानि सिंधु ता रे विध्वस्यन्ति ... सिंधु ...
रं कृतपापैः सिंधु स्नानात्किं नश्यति। सिंधु स्नानरते नित्यं दशैव चयाकिंकराः॥ दिशोदश पलायंते सिंधु दर्शनात्। यथा मृगाः पयोधिविद्रवंते सिंहदर्शनात् प्रदीप्तस्य प्रपत्यंच। अश कोनिते धास्यात् तस्य कोपुराणकस्य राः।
वोंकृति केवलानि त्रीण्यानु पुण्यप्रापुयामदे। समस्तकाश्रकोल वोमदका सिंधु स्नानं लमे मद्धि। मेरुमंदर रूपाणिविराशिः पापस्य कर्म राः॥ सिंधु स्नानेन दग्ध्यः स्यात् तुल राशि मिवानलैः। अयुनारा राया देवं
स्नानकाले समरेत्सदा। साक्षात्सिंधुस्वरूपेण चालिंगीचे चविशवतः॥ वृक्षप्रो वा सुरापो वा गोघ्नो वा पंचपा तको। स वै तेनि कृतिं यी तिसिंधु स्नाना सुसंशयः॥ कपिला कोटिदानानु सिंधु स्नानो विनश्यते।
सिक सिंधु समाहेत कलकोटि समुद्धरेत। सर्वतीर्थ वपुयतुधर्ष सर्वं स्नायतनेषु च। तत्फलं लभते सर्वं सिंधु स्नानान्न संशयः॥ यत्र क्षेत्रस्य त्रिमेशलां भुतं जे मनवा। साक्षात् तिष्ठं सिंधु आम

मतं तस्य लया । तत स आसत रोव कः सव ऊंगपद कमाण सुलभानि तु रुचे श्रेदानानिवि विधानि च । चौ आयतानि के [illegible] स्तोत्र वाँ तिकुल मा त्याच । अभिकेमाद या य त्राः त्रिल माच कुरु [illegible]
तानि ते कुले सं पितृतर्पणी । मासे नव रामा ते णार्वे का ज्ञापा तने न चा । सिंधी वे पितरः स वे विमानानस । य वि च ति सः । सिंधु तदे रा सत प्राः श्रा द्ध पिंड कृत पितॄणां अनार [illegible]
श्राद्धे तदा निगको पूजयित्वा यथा विधि । तर्पयित्वा पितॄन् विप्र च्य लिनरः स्यान्मुक्तिमाजनं । त तत्रा पीवितस श्रीचक्र ताशु द्धमनाः उपु माजः । रामी क घी सुम दीच नं तारु पव स चितत पुन । [illegible]
112 इति श्रीस्कंदपुराणे जैमिनिऋषि संवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये समुद्रस्नान विधि नाम द्विशो ध्यायः । । ० । ० । ० । जैमिनिरुवाच । ततः ते कृत्य तदा मा नी म त्य मा नी तत्तो प्रति । अथ यमे भी ग सि
मुते हे द्रु कुसैरः प्रति । यस्यां तारेनि वमति नराः ते तारु की दिशं नरः सिंहमनु आप्यते स्नायायथा विधि । नरसिंह दनमनु ष्यं यं यते कोश उ तेने । सद सेवा जि कोषं स्य क तो भ केनु [illegible]

प्रसादात्तेन स्याक्रतवे गतं गवा । सर्वासि स्नातु मायातो गामनु स्नावयत्प्रमो । ततस्तार्थतटं गत्वा कृतशौचाचमः क्रिया ॥ प्राचि पिदं जलं कृत्वा इमं मंत्रमुदीरयन् । अश्व मेधो गजो को ठिन्दुर कृतीत्य होत ल । तन्मुक्ते दृत्वा शालाम ४
पुरितोखिलपावन । स्नातुं तवातः पुदप सवितीर्थ मे देवजले । पूर्वजन्मसहस्रोत्थं पापं स्नानान्नाद्धिमोचय ॥ अंतः प्रविश्य च ततो वारुणैः पंचवासवाभि । लिजाः स्नाना दैतेर्जलेजौ पात्रिरो वृत्या पामप्रदी । अश्वमे
धोगमी भूततो पराबाधिनाशन । जन्मकोटिमवं पापं तथि स्नाया नाद्धिनश्यतु । इमं मंत्रंत्रिरुच्चार्य त्रिः स्नायी तत्रोलोद्धि ग्नोः । संस्मरेद्धि मृगाय त्यानरासिंहलकालिंदार । आपानाराइति प्रोक्ता यतस्तानर सूनव
ः अयनं पूर्वमीचा स्यत स्मादपुदद्रिं स्मरेत । देवानरवानपितृंश्च वत र्पयेद्विधि वक्षरः । नरत्तिंहंततोगत्वेत्यवक्षिमामगुरुवं स्थितं । सिद्धैः शंखं कत्रिमं वादक्षिमामिगुरवं हरं । दृष्ट्वा कृत्वा पापैः प्रमुच्यते त्वम
न्यादिलकु ... नरसिंहं तस्मै देवो यजेसजेनर केशवं । नारदेन पुरा देवऋषेन्द्र राजः प्रतिष्ठितः ॥ हरेद्रकुठ्मौपवितेनैव चिरादेवऽवपासितः । नरसिं हकालेनान्यो जेत्र सतस दशोद्धिजाः यः ... रामावतारसमः

113 चतिकाशरी । अनंतनदारु व चमाप्य ब्रह्म यामे प्रतिबुद्धः पूर्वोक्ते सवचारं पुत्र जयसुन्दर कुमारं । नवाप्रसन्नैररुत्तोरन्यैश्चैव सुगन्धि भिः चंदनागुरुकर्पूरै लेपयेत्सुन्दर कुमारं । वाय संप्राप्तयाय्युक्तैर्च मध्ये तत्र व
चा । कर्पूरं स्वेद सीयुता मोदकान घृतपाचितान । सीयावान घृतपूर्णश्च फलैनानाविधै तथा । शर्करादाध सीयुतं शाल्यं श्वेतिकं वे दयेत । दध्युस्तु प्रजेम स्नात्वा सीयुत्य जनर केशरी । स्नानं सोतनमि छुआ प्राल
रो वै नाक्षे सीशायन दे वत्वि ममरे शत्वै नैध वर्त्वे चमोदितः । इशत्वै च वेशत्वं च सार्वभौमत्वमेव वा [hole] । यद्य कामयते चित्ते तत्तदाप्नोत्य संशयं । पंचतीर्थानि वः पुण्डरीकाख्यं तेषु जनाः पद्मनाभिदेव ११९
चके तै तीर्थं चमुतम पुण्डरीकं नदे दे प्रविष्टे मत्यो जनानि घृपराय राः । वौ सीमास्वीप्रत्युपस्थिते पंराजन्ते पुण्यः पूर्वोक्तविधिना सालांबुजा तारो जितेर्द्वियः । रकम को जतेनै नवर्त ते प्रान
पनेर म्य यावत् वेचादेवानि स्युः स्नात्वा कालिं जितमाः । ततः प्रविश्य प्रासादं मध्ये चैव पुरुषोत्तमं । राम सुभद्रां द दृष्ट्वा च मुच्यापावर्जचकै: । सर्वत्र यमयात्रा पाकु क्रतेनानु गंध्य ना । का

स्थाप्यमानेऽथ यथोपस्थितिर्यदि । नलस्यवापसंबंध आत्मानं प्रभाविष्यति । यान्नाकर्तुं विविधवेशुखुधं मुनयः परं । चतुर्दशी दर्शे सर्वकार्य त्वावासुशोगमंते हशाकाद मनीलदो ब्रुधाय
वलेशुमं । अथ वाद्यार्थं कुर्यात्किर स्थापयिदते मा । आत्मार्थे देवदेवस्य वित्तसाठ्यं न कारयेत । नान्यद्भुमग्गशाकोरी दक्षिणानीलशीतली । उत्तलदिबु के लोलशा अनलपार सेमित्ते । समुद्रन
मतामूल्यवितानवर शोभिते । वितताद्रदनं कुर्यादेवानौ दम नाय वै । आर्यात्रि ब्रह्मणसा हेदु वनोंयजमानवते: स्वर्गी ग्रीम : समान्दायवारि मानविग्रहितं । ब्रह्मदीदा सुविदस्य ब्रह्मणा
सहिताभिसु । अंच स्यच्छापदीतो हवचंनाल्पर मोष्ठि नगजयएदे अस्तुतिर्मिर्वै धोरर्यं त्रादवीकसौ । तस्मान्नं च स्तुकर्त जोडितो माल्यचामरै: गोनामसिहित्जाहारिद्र फलकतोरणै । सुकेप
कापसुरमिवेदनैभः समुद्भुते । एवं मंचौ सम्यक् प्रतिष्ठापनस्य दक्षिणातां द्विजाः । कूपाधारि समु कुत्यकलशान् रविशनिक्षिमितान । शीनायां शार्दूट बुनविधिमानविधि वासयेत । सुर्यालते जलैनातेषुषाते

मात्वा पूपूर यन। चन्द शालिशाम चंदक मैलिलकुदाढ़ते। शनैः शनैस्तोम्निल्युद्धदं दलपुरः सरं। बाह्मणाः क्षत्रिया वैश्याश्च ज्ञातिं सालितालन ताः। चामरे तालवृंते स्त्राचासा मौक्तिरैस्तदं पुरा कर्तमालचंते
114 (व)होमईं मानं हापयेत। यथासुगंध लेपन सुपुष्पं गौदि नदिने। तथाप्र यत्नतः कार्यः क्रशां मानं तिपुष्पिकते। तेचेयुर प्रमाचं तोम गावंतमनं विताः। प्रमाद नाय किम वेलतजं पुर वेल्द ताः। तल स्यवातु ११५
म झायारशेशस्यस्यमानिर्लं तौ। आपवाते यतो हानिः संतते वं दुदुःखिताः। नर कलियतं वा सोमवे [illegible] तेषां दुरात्मनां। विसु धैत चिरा कारु मेयायें प्रतिमा कर्दी। निवद्विश्वसंतो येमंता व देविद्याति
ते। नरकं प्रतिपद्यंते सर्वथ मे विदितुनाः म, ठानां नाजिकानां च कतेष्वानां हतां तमीनां। चमकित्यं जु जायंते अविश्वासस्य पुरुषः क्षद कैसासियाविकतेतुनेत लिजिताततृस्तम्णा कौयेते प्रासादं
प्रतिमाद यः। न चारोंकिमितः केन कुमः सोपचितानां कृतेः। चरेद यातियान्नबंलचा सेप्रतिमामतो। निर्मितायां प्रतिकतो पुगम नैतरादं तु। ततोते पश्चिम हैं ते ज्ञानानां च द्युकमवां। मकतयत काशावि

ण्मत्तं संपूर्ण वीक्षितौ । त्रेतायिवेर्षतेरे चैव आविर्भूतः कपालिध्वः । द्वेव सतैतरे सप्तर्षिशेचैव चतुर्युगे । द्वापरीते समापीतैत कांक्षमार्जुनौ बुभौ ॥ विद्धि नानिरिपता वक्रेत्रैत त्रैलोक्य मधु स्मृतौ । भ त्रा मैव
पयतः हीर कौ पुनर्भन ह्यपितत्वं ज्ञात्नीतिमानुषांतनुमास्थितः । अवताराः प्रवर्तैः तेविघोर स्यपुगेयुगे । धर्मस्थापनयावि प्रालयंते स्वपदे पुनः । पूर्वैः च ज्ञ मे सावमकः सचाने जगर सरी । स्मानापराहं पर्यीते
भगवान् कारुरूपधृक् । सदाशं वपर दोविघ्नुः शुद्ध सत्वेन भावितः । प्रयस्यपावीश्च विश्वास सत्य सिद्धि लुतोद्ध शो । अप्रमादा क्षितास्वा सोभ तोद्ध ठ मतः पुमान् । यत्नानुरूढ देलमते फलमस्मात् तदुर्लभं
। पुराणेषु कथितं सर्वं मे वरीयाव भोजनं । तत स्त्रिभिन मेगन्नाये परमात्मना स्वरूपिणा । विधायसुद्धं ठौम क्तिं वसर्ध पुरु पातमे । अतोऽवम क्षितो नेयः श्लोक धोमं चमुतलो । नृम क्र वलम कोचराजवेत्र
निचर्धे वै । उत्तोलितेषु दक्षेषु चामरे वीजितेषु च । कालागुरु धूपालुदि कुंभमार नादिषु । नानाविधेषु वाद्येषु त्वमारे परिपूरते । तौर्यत्रिके सावृते नी विका श्रेयाराजिते । अंधकारे च सदैव धावक्ष माने

महातत्वा। कारुत्र्प्रआपतरं गेवमादपरि फीकया। पद्वपकद कृलादेनीयमानेबुद्रतः। मतेर्व शातदोतामिकतास्येनगतीमरौ। आवृत्तिकपृयोदे वादिवशेष्य सादीकि भवा नायस्तरामतां प्रतिउपकेमातयो
चिर। एवं ततलोलेम गवानजम्पत्येदुामि वेचनो। नीयतेमंच देशीतुनिपिर्थ्याक्रेसादिभग। अहं पुविंकाशब्दम् देवानांश्रूयतेदिवि। देवकृंकुय यश्रेव जयशाकृतिमिकृताम तेतो मी चाप्यिते त्रमिकदं प्रय
115 च्यासह। क्रोहकदसते रंगमानिमुरुपवजैमुचेलके। विनानैवे दंसैपूज्यउपचारैः। पुनोहितेः। अ धवाकित्तेकुंमे श्रीशीतिषोपुरःसरं। पश्यतामसि देवकटीकानेकुत्दहतेव। स्वाव्यमानेतुपश्यति ११५
नरायतन्तसीस्यिताः। गर्भोदकेनछपनैतैपुनर वाप्रयुनः। ज्येष्ठस्नानं भगवतो येपश्यंति मुदान्वि ताः। नतेभवाः वैधामजाँतयाश्रायोयुतमाजसतामे। वृक्षकुद्विकतनं पुंसाममालि। पावतेचायत्तेदुयामा
शुभायांतिप शीतेहापनेतरेग सव संतापम शाम नें सर्वकल्मषनाशनं। स्नपनं श्रीपतेर्ये पुंसं यदि भक्त्यावलोकने। पापयत्रेतनिभित्तानि यानिपापानि संतिवै। तानि सर्वाणि नश्यंति पश्यतां स्नपनं हरेः।

नाम्नःपरतरं कर्म अज्ञानात्यजनमोक्षणी। येऽपि जन्मादिने ज्ञानिदरे यद्वलोकने। स्नानदान जपश्राद्ध तपो यज्ञादयः क्रिये। विघ्न यः कोटिगुणितोः कोटि जन्मोपपादितानि। ज्ञान दर्शनं [illegible] ते [illegible]तां
ताः भ [illegible] ज्ञानीनि घोर कर्मान्नु वसरे पतवा। पश्यक्तेशो चतेविप्राः हंसं सारमोचने। तेनेष्टं क्रतुभिः पुरोपैः श्रद्धा विपुलदक्षिणैः। अदत्तानि दत्तानि भोगितोः कोटि शाकिन्यः। [illegible] यशोधी [illegible]
[illegible] तानि ते। पुण्यकाले [illegible] पांसिचारतानिच। अन्ये दयादयो गुणकोटितो [illegible] कोटिशः। ज्ञातानि ते जन्मोविप्रायः पश्ये तुपनीदरे। पुत्र्यैसतीपुनः सती [illegible]
: [illegible] कर्मशास्त्र कष्टुपायिष्यते। मेचस्यैनाप्यमानिदेयः पश्यपुरुषोत्तमं। ज्ञानात् शतगुणं पुण्यं तल भतेवैन संशयः। मेचस्थितं जगन्नाथं ज्ञानाद्वै यः प्रपश्यति। [illegible]
[illegible] दृष्ट्वा [illegible] ज्ञानदर्शनं कर्मणि। तते फलमवाप्नोति दृष्टमेच समच्युतं। एकरूपं मगन्नाथं [illegible] जायते। एकैकस्यापि [illegible] दर्शनं [illegible] मुक्तिं। [illegible]

न्तिध्यानदतः। अथ स्नकमगतीनाथत्युस्रारयन्मुदा। ध्यानकाले सर्वमुक्तिं प्रयातिन्द्र जसन्तमः। आध वा साध्द कें तत्र यैः कृतं ध्यानकर्म दिा। तेषां श्रेक्षामुक्ता युक्ता ऽप्र द दम द्विचिताः पृ षक। श्री ... मुक्तत्वे वालें कर
गामिन च। प्रदक्षिणं दद्यात्पुरुकादीनां नाथां श्रुतर्दयत। य द्रव्यं मागताः ध्यानं जीवन्मुक्तास्तुतेषु वं। तान् यथाशक्ति वे राजा मानयेत् प्रीतये हरेः। ध्यानावशवतीयेन दृष्टया द्रक्षा सिनापिप्य हिप्यता। जीवन्या यापुन्नः प्रकाशो
पितलापुराणं वदामवः। कल्पः स्याच्चिररोगार्ता चापवमृत्युं जयदसौ। श्रुतयुक्तामृतवत्ता वावें ध्यावाव ● लमे स्तुतं। सुम गं ऽ स वलो का नोकि ह्य नोप नवा नम तेन। गुलिलो सोलम तेवु वें नाधि युमृ 116 १९६
षाढन है। वोमाद्द सर्वतीर्थानां स्नानजं फलमश्नुते। ध्यानदर्शनजं पुण्यं मातिमालमतेध्रुवं। । । । इतिश्री स्कंदपुराणे जैमिनिऋषि सिवादे कुरुक्षेत्र ममोक्षता ध्येय वत्स्नानानामि नोम द्रकाजि शो
ध्यायः। । । श्री। । । जैमिनिरुवाच। । अतः परं प्रवक्ष्यामि दक्षिणामूर्ति दर्शने। पदेव देयश्वमेधं सफलं य ओपलभ्यते। तेन नानाविधे कें द्यो में दो मा ज्याद्वि कैं तिष्या। यथाया स्तुतनसा

ने कुशीर्ण गोत्येश्च पुऋयेत । रामीक छी सुम क्रौंच गीत न्यादि कै रूपा ॥ प्रेकाशी पेश्रावाविघैः श्रद्धया योप पादितैः ॥ वक्षिर्चं दनमाल्या द्यैः पूजयित्वा द्विजोत्तमान् । भ आव क्रा क्र यो शे यता क्र दा भाक्र नौ र्न्स या ॥ तिल
नेसे दक्षिणाभि मुख्याकौ द्वे दश्रे केतान ॥ तत्त वै च मसत्कृत्वापू र्वा न्नुयनव द्धरेः ॥ तस्मिन्काले च योग्य स्ये कृजतं दक्षिणामु रवं ॥ रामे सुग क्रौंचे चेम तो जेस प्रकतिज्ञान् एवः ॥ ग्ना नाग्य भागतो केतः ता पक
विको गक्र सं ॥ श्रीकोशे ग्रीप्तिसर्ंवाधा स्यावत्कालं स्थिता हरिं ॥ कृष्णे ब्रजेतं या ग्याशा वदनं भवनाश जं ॥ धा म शीश क्षेत्रुयावं त्रिधा मकमा शिराशीति वे ॥ ताजितस वीक्षि सं द्रकृ ब्रजे तं दक्षि णामुरवं ॥ श्रा
दशमनी कुत्या समश्रेल्ल मतेत् सः ॥ मतं गुरा कं पः पत्ये कृजेतं दक्षिणा मुरवं ॥ गोराज्ञायित्वादे चेशै रामेराम क्रयासहृ ॥ प्रासादोंतः प्रविश्या थ नव पंचैक कार्यणे ॥ एतं तुद्विलने देग को प. व मे वे गय
द्विजाः ॥ कुलयद्धे सुम ॥ म दा ब्रतं मया प्रा तौ ज्येष्ठ, ह्यामप्रदर्शीनात ॥ फलेप्राप्तीतजि यतंतक्षो कृद्धि विदीवर ॥ कैमि भिर्न्न राच ॥ ॥ तैनवः कपालिस्या मतेकृतेज्ये छुरेचको ॥ श्रीतः पैर नई मकी

दुःखाय तथा विचार मत श्रोतव्याम् शुश्रूषा तव्रमानादिक गुरुतमे । इदं प्रथमतः प्राकृतं त्वमायावर मेहिना । ज्येष्ठ वाकृत मुरव्यानानी रव्यातित वेष्ठ दं चकं । समुद्रोऽज्ये ष्ठ वलदः प्रथम ज्येष्ठ वल कृतावध सिद्धल तव्ये कं

117 पितृ त देव त न्यते । पैच केनाद्य व सर्वं म हान्ये ष्ठीतुल न्यते । य न्मया तं प्र रा विप्राः ज्ञान दर्शनजं फलं । समर्पितं द वा प्राति अस्या ज्ये ष्ठीन संशयः । मुनयः पुरा । महा ज्येष्ठ समाचरेद्वादशा

न ते मे फलं । तन्नेनः कौतुकं त्वज्ञानं महद्वे समवर्तते । कैमिनिरुवाच । । ज्येष्ठ स्य विम लेप दो या वैरं च दर्शा मवेत । श्रा क दो को श्रा मे च प्रमु नैरुच गुरु कार के । प्राणो गोगोपेन यत्नि १०

व्यय भाषितं । सर्व कोश सर्व तीर्थ सप्त वे सागरानिधा । नतवत्स महादानसमुद्भूतवान्ति च । विद्या श्राद्ध दशा विधा व्रतानि विविधानि च । शीतऋतु क कमोद्या सा ...

... सर्व देव रु वातेमे । द्वादश वर्षभ क्षा ते कं कं दोच गं प्राप्तं । क ष्ण वर्षं मागवते ज्येष्ठ ज्ञान वतो कन्ये । मत्ता ज्ये ष्ठी प्र वेदाः मः पर स्य र म दे मया । ...

...स्नानमुत्थाप्य जनार्दनं मे च प्रीतिवर्द्धिनी । त श्रीसंपूज्य देवेशी जगन्नाथं कृपा सा वं । दद्याच छायमानं तं पापकोशाद्विमुच्यते । कृत उद्यै व्रतस्याभिमत्रं जेतत्प्रपंचकं । तते देवात्प्रयत्नमध्ये ते ते देवं
प्रवासिनिद्य चन्द्र प्रतिपत्कृ पद्धति स्नात्वा य पायिविधि । आचार्य शृ सायाते न वेदपत्र वै द्विजपुंगवं । इत्थं संकल्प्य मम ल्लं ग ल्लाया दत्तेमुत्तमं । देव देव जगत्राथ पैसा सा सा त्रतार कं ॥ एत या
र स्म व्रतं देव यावज्जीवो सा तितिः । ताव कृतं करिष्यामि प्रीते तव केशव । सर्वतो पापि बर्क्के च ● व्रत्य हं व्रतभोजनं । मुक्तौ नोत व वं चाल मेक स्यात्प्रपूजने । एकभक्तं दिवसे दैवाय से
च्यो त्वत्प्रसादतः । समा पातीव्रतमिदं सफलं चास्तु मे प्रभो । ततः पंचमृतो द्वैकु स्नात्वाच गुदमेत्यच ● । स्पंदि लेविलिखे लक्षमेकपत्रं सारां कं । तन्मध्ये स्याप देवकु मे तेषां ... स
तं च दल पत्रे पुं कंतत्पूता मे न भाजने । वासससा वेष्टितं कंठे पात्रे चाक्षतपूरितं । तन्मध्ये स्थापये देवं सौवर्णीं मधुसूदनं । शुभो आवदावंशोतं चामत्र कृतमाचरे । पद्दि ... [illegible]

सुशीतलं सुदकं शीतलं गंधपुष्पं धूपं दीपं नैवेद्यं च आसनगतं विष्णुं । पूजयेदुपचारैस्तु मामाचार्यो वा पितृो द्विजाः । नीलोत्पलानां मालाभिः तथा देवाय कल्पयेत् । दशम्यां पूजयेद्देवं केशवं केशिसूदनं जगत्पतिं ।
प्रार्थयेत् श्रीनाथं नलिनदलनयनं मेघश्यामं समुच्चरन् । मधुसूदनं देवेशं नमस्ये माधव वाप्रियं । कृपावारिं निधे पाहि पतितं मां भवार्णवे । एकादश्यां चतुर्थीं तु द्वादश्यां च क्रमशो यथा । नारायणं प्रपूजयेत्
११४ सर्वं चापि क्षमस्व निमित्ते । तदर्थे निमित्तं वा विपूजयेत् पद्ममालया । नैवेद्यं पायसं दद्यात् सितां भक्ष्याणि च । नानाविधं च नैवेद्यं दत्वा सर्वं प्रीयतां प्रभुः । नारायणानुसारेण [illegible]
तारका । आदिमो पुंडरीकाक्ष शरणागतवत्सल । एकादशेंद्रियकृतं पापराशिमनुत्तमं । अनादिभवनिर्मुक्तं नाशयेत् पूजितः प्रभुः । द्वादश्यां द्वादशाक्षरं पूजयेत्केशवं हरिं [illegible] ।

रुकपूरलेपकैर्नैवेद्यैकस्रजा। नानाविधाधूपसाराम्भद्यभोज्यफलानि च। निवेद्य प्रार्थये देवं स्तुतिमेतां समुच्चरन्। प्रलयार्णवसंमग्नोद्धरणीं धृतवानसि। केशव त्वमसौ ज्ञोरपति
तस्यां विपंकजे। तस्मादुद्धर गोविंद निमग्नं शोकसागरे। अद्यो द्वादशमासो वै यावदद्य कृतानि च। पापानि महदल्पानि कृतः पूर्वसुजन्मसु। तद्विनाशयते देवो दामोदरस्यामार्चितो नृणां। त्रयोद
श्यांतु प्रद्युम्नं शंखचक्रवरामयात्। धारयेतं पद्ममगतं चतुर्भिर्बाहुविर्निमितं। उपचारैर्यथा प्रोक्तैः पूज येद्भक्तितो नरः। अशोकपाटलीमालतीचंद्रपुष्पैः समुद्भवैः। दानानि मत्कीर्तिं कुर्वन् प्रार्थयेत् प्रांजलिः शुचिः। दे
व प्रद्युम्न कामानां पूरकः कामरूपधृक्। कामाश्च सफलाः संतु कामपालन मोऽस्तु ते। चतुर्दश्यां नरहरिं पूजयेत् कनकाकृतिं। वज्रदंष्ट्रोत्पल स्थयालं कृत्वा प्रायमार्गीसटोज्वलं। ध्यात्वा जनं सादरं दासे योगपदोद्भ

संस्थितं । सुतोदयात्मस्वरं देवं सर्वापद्विनिवारणीं । चतुर्भिर्हैमनिकुम्भपादितं शुभलक्षणां । पूजयेत्पूर्ववद्देवं सोपहारं स्वभक्तितः । जलाकुसुममालां च नानाप्रकारजं तथा । दत्वापुष्पांजलिं पादे प्रणम्य सप्रदक्षि
णं ॥ यथा द्विरदाय कशिपुं लोकानां हितकाम्यया । स्वदारं च तथा वापत्सं नाशय पूजितः । एवं संप्रार्थ्य नृहरिं प्रणम्य दण्डवत्क्षितौ । निवर्त्य व्रतमेवैतद्व्रती पंच दिनात्मकं । पंच पंच प्रदो पी सुहृद्वान्ना
११७ ह्मणप्रदापयेत् । वस्त्रयुग्मं पंच पंच पञ्चोपानहयुग्मं तथा । यथायज्ञसूत्रानकलशान पंच पंच फला वितानं । भोजनं तेभ्यो द्विजेभ्यश्च प्रदद्यात् यथाशक्तितः । रात्रौ जागरं गीता दैः तथा नानोपहारकैः ॥ १२
नोपयेत्कामसुदेवैद्युरापक्रमेणनेनच । पौर्णमास्यां वसेत्स्नात्वा श्रीकृष्णस्याग्निकं व्रजेत् । रामं कृष्णं सुभद्रां च पूजयित्वा यथाविधि । स्थापनं कारयित्वा तु दत्वा शास्त्रचोदितं । स्नानं कृत्वा पुनः सं

धौम्यमागत्य तत्रैव। यत्र विद्धोमूर्त्तयस्तामाः कुंभ मा स्या मैत्र पूजितानां तासां वध्रूमतो वर्द्धं स माधाय यथाविधि। अग्निकार्यं प्रकुर्वीत स्वैः स्वैर्मंत्रैः पुरोहितैः। प्रयावादि चतुर्थ्यंतं नमोऽतं नामके
रितं दैवानां मूलमंत्राणां स्वाहांतो होमकर्मणि। चरोरग्नौ ज्यस्य समिधां लाजानां पृथक् पृथक्। एकैकं देवमुद्दिश्य जुहुयाच्च शतं शतं। तस्य पूर्णमतं चैव जुहुयान्नाम्नां तरे।
पूर्णां हुतिं ततो हुत्वा ब्रह्मणो दक्षिणां ददेत। आचार्य दक्षिणां दद्यात् सुवर्णं धेनुमेव च। स्वर्णशृंगीं रौप्यखुरां नानोपकरणैर्युतां। महार्घ वस्त्रदानानि यजमानस्त्वात्ताजु रुश।
सर्वोपकरणैर्युक्ताः प्रतिमाः प्रतिवेदयेत। ब्राह्मणान्भोजयेत्सार्द्धं स्वबंधुयुतैः स्वायसैः। एतत्कृतं समाख्यातं त्वेतद्वै पंचकं। अनुष्ठेयं नरोस्म त्र्याज्ञानदर्शनजं फलं। ननम बीलसं तेवि

प्राप्तिकावेनात्र संशयः। एकादशीयात्रु मध्ये निर्जला सा प्रकीर्तिता। एकां तां भक्तियुक्ता ये यथाविधि उपासते। पावश्चौच कृताः सर्वाः एकादशीमानसंशयः। व्रतराजमिमं कृत्वा सर्वव्रतफलं लभेत। यात्रयान
समो हि तेका मौ सतां स्नानो प्रोत्य संशयं। ।इति श्रीस्कंदपुराणे जैमिनिरुषिसंवादे पुरुषोत्तम महात्म्ये ज्येष्ठ शुक्लचकाविधि नाम द्वात्रिंशोध्यायः॥ ० ॥ श्री ॥ ० ॥ जैमिनिरुवाच। । १२१
१२० आनर्तईं प्रवक्ष्यामि महादेवी महोत्सवं। अज्ञानमितिरा ज्ञोऽपविये नमा सत्य दं ब्रजेत्। वैशाख स्यामलपक्षे तु तीया पापनाशिनी। स्वयमावि स्कृताचे ब्राज्ञ पत्यार्थे संयुता। तस्यां संकल्प्य
पतिराचार्य वरयेत्सुधिः। एकं त्रिन्त्या यतव्रतां दक्ष कर्मा ग्यामादरात्। वृत्वा यास्तां पोगायवस्त्रालंकारादिभिः। तौ द्वासार्द्ध वनं गत्वा साधु वृक्षो गराकुलं। तन्मध्ये वालुमाधाय मंत्रराजेन मंत्रिवि
तं। अश्वोत्तर शतं हुत्वा संपातान् प्राविमिश्रितं। आज्यं तरुराणां मूलेतु प्रत्येकमभिघामरयेत्। दिक्पालेभ्यो वलिं दत्वा क्षेत्रपालं वर्पितया। वनस्पतये स्तु तप्यादौरोदनशतान् हुतिं। ततः परं

साकाय वृक्षम् लेखुलिद पवस्थितदृद्वे । आज्य तिस्मात देशे बुआचार्यो मे व मुञ्जरन । किंचित्किंचि च्छद येद्वैचिंतयन् गरुडध्वजं । न दत्तुत्तुर्यं घोषं गीत मेगलवादिघ । निर्घोष व्वच्छे किते
न आचार्यैः स्वगृहं व्रजेत । अथवा स्थाने लक्ष्यानि दारुशिर पथकर्म शिर । उक्त संस्कार विधिना संस्कृत्य कल्पितेषु न ले । आरमेतेर थींहं त्वा विघ्नराजं गणेशं । तोउ शारैः शोउ शमि स्त्रि शौ लौ
तमयैर्हृतैः । कुंकुम विघोर पंकूर्या दृढ़ो चौ दृढ कुवरं । विचित्र म घटना कापुत्तुलीपरिवेष्टितं । मध्ये वेदि समुत्थ विचारु मंडप राजितं । चतु स्तोर रा संयुतं चतु द्वीरं सुशोभनं । नो
नाविचित्र वद्रुलहे मप दृढ विराजितं । द्वाविंशति करो च्छ्य पताकाभिरलं कृतं । गरुडं च ध्वजं कुर्यात् कं चंदना न्निर्मितं । दीर्घनासं वीन तेतं कुंडलाभ्यां विभूषितं । चंच्वा दधभुजगं कीप
वीलकार मुखितं । वितत्य पक्षौ व्योम्नि उत्कुष्ठं तमिवोदितं । दैत्यदानवसंघस्य बलदर्पविनाशनं । सर्वांगं तस्य कनकै राच्छादयेत् शोभयेत । रत्न मेवं तु ते कुर्यात् त्वा पं ब

रस्नातं। चतुर्दशरथ्यौ सुरपैकुर्यात्प्रशादरात्॥ चक्रे दीदत्तभः कुर्याच्छुभ द्वायारथान्तमे। सप्तदशमयैकुर्यात्प्रोदरात्तं गलर्धजे। देव्याः पञ्चधजैं कुर्यात्त्व काष्ठु विलेखितं। त्रिरस्य
प्यरयाजत्रावृतिहीं पूर्वं विन्यसेत्। यथामैवे यथाशास्त्राविन्यसेत् क्रमैशोनुच। ब्राह्मी ब्रह्म रा जमदोशस्य जैममान्त्रिनवः स्मृताः। एवं संपादतं चक्रे वर्यदेवत्रयस्य तै। श्री छाट स्थाने
१२१ तेवक्रोदिनेव घोः शुभप्रदे। प्रतिष्ठाप्य सम्यक् त्रैविद्यानापूर्वं वह्निजाः स्त्ररदरा यंतथाते च्चनारोदेतकश्चनाशः साः प्रयोगाः मानुले वादिमार्जारनकुलादयः। तेतोऽक्तत्रयादर्वी कर (२२
पानामृतरेकते। ॐ उवे उत्स वीजं वै प्रकुर्यादं कुरावतां। अकृते पूपजाते कुशं लिंकुर्यात्कुरोहितां। रथ्यासु सैस्कृता कार्या महावेदं यथावजेत। पाश्चियोमें उनं कुर्याद्वाधीगु तस्मादिदमाः प्रकैवे।
कुसमलब कैमौ यैदु कृते श्रामेरतया। यथासुवुध्यितार रापदराज्ञीतत्रविराजते। भूमिः समाच कायी वै निर्वाणं कालु रवचारि रा। जमीलाचसु मेधाचसु कुरावजेतोकरा। पु वपोत्रा वर्तनं

पदादमामोदकरायिाच। चंदनोमः पारदोपयन्नपातोलकरालया। वद्धनिमुक्तपुष्याणिपुष्पवृक्षर्षमेवच। नटनर्तकमुख्याश्चगायनावदवस्तया। वश्यायाँ नमगत्रवाद्यारूपालीकार मूर्छिताः मृदंगाः पणवाद्या
श्रिवमंरोढतक्रादयन्तथा। वद्धवोवृद्धपातेत्रवत्ताकाश्चिचित्तीतराः। धूजाश्चवद्भवस्त्रत्रस्वरीराजतेनिर्मि ताः। वैजयंत्योचदृविधाभूमिगावाद्दनास्तथा। दृत्तिनश्चहयाश्चैवसुसंनद्धाः स्त्रीकृताः। रथैसंभृ
तैसमारूढाः शिल्पिवालः शुचिव्रतः। मुदाभ्रतापरमयायुतः कार्यान्तमाहोत्सवं। आघाटस्यप्रितेपदोद्धि तीयापुष्पसंयुतो। आरूढोदयवेलायाँतस्यादेवंप्रपूजयेत। ब्राह्मणोवैद्यकेःसार्द्धंयातिमिश्रन्त
पश्चिमः। विज्ञापयेद्देवदेवंयात्रोत्सकौतींजानिः। इंद्रयुक्तंक्षितिमृतेययात्रासीत्पुराविभो। विज्ञयस्तरपनाथमुंचामंडपंप्रति। तेवपीगवलिंकेनेप्रपूजेत्। दिशोदश। जिः क्रमयसिवदेवान्प्यावरागाच
कारिकाच। आवेतारःशाल्तिदेवतोकामुल्मतकारयया। तेदहमगवन्नप्रीत्याचरन्त्यसमभूतले। ततःकर्पूरचूर्णैश्चकुसुमैर्गन्धमिश्रवाक्तिरेत। पद्यशाक्तिनंसु मानिप्रपठेतिक्रिमानयद्वाकेचिन्मेभ

लेमाचाश्वकोचक्रायमानच। जातैतइतिमत्रे वै केचिद्गुच्छे जीयं निच्च। सुतमामधमुख्याश्लकौंतिपुदायं मुयाजगुः॥ स्वेरौं दंउप्रकीर्यां नीश्रेतौ प्रोमयचाश्चेयाः॥ लीलयाचैलयंतिमार यान्वौ कताभिनो।
लिर्या याश्वयदिस्त्वकघामुरःसुधूतितैः सुरभिकृतसर्वाशामुखेष्वोमीगयोतव्या। चर्चरीमुके रीवेदूवीराममधुरिकादयः॥ शब्दायंते समधुरं गोर्वंद लिगपीतरे। एवं प्रकृते समदेकधौरा
122 मपदःसर्र। नयंतिविप्रामक्रौंचक्रोत्रियाश्विशस्त्रया। छत्रमाला सुविदिता देवैस्मिरपमन्वयु गुमुतास्त्रत चीनतो रया। रत्नधृज्ञा ते मदं ऊः पाश्चर्ये यां मृ र वैरि याः॥ राज्ञाचारितभावयाश्र
येयचपृथक्जनाः॥ होनामकेतछतदासमानास्तत्रभांतिवै। सलोलचरयोन्या संतुलिकाभिरयोकृताजः। वासयंतिकाचिक्रांता देवांस्मिरपमन्वयुः॥ मतोस्तवैसाध्यगानकेलाहलं लोचा कटेवावाजगा
छाधया मयित्वाजगज्जावंश्रामयित्वारयोतमे। रामैस्तुमक्रौंचेमुनेयोरपमन्वयेन्यवेशयेत्। चारुचंक्रातपाच्छन मंडपेन विराजते। किंकिणीमालिकाभिःश्च चारुच्चामर [illegible]। नि

संसारकान्तगुरु जम्बुद्वीपपुरितगर्भके। ततस्थानवासयित्वानुतुलितकासुसुरोतमान। भवद्युपेन्द्रं विधौ मे त्यावस्मालंकार मात्यकेः। पूजयेदुपचारैः सम्यक् श्रमणिकं मातिर्न्नैः। नातःपरं दिनक
षस्य पार्श्वान्तरमवेक्ष्यते। यत्र स्वयं त्रिलोकेशः स्वयं दर्शनकृते हलात्। मानयन्पूर्वमाज्ञातां व धेवर्षी व्रजेदसो। रथ्यास्थितं व्रजेते तीमसत्त्वेद्यामसोतस्ये। यपश्यति मुदा कामं त्यावासरं लो
तरेः पदे। सत्यं सत्यं पुनः सत्यं प्रतिज्ञा मे हि जोते मा। नातः श्रेयः परं विद्योरुसवः शास्त्र संमतः। यथा रथ्या विहारेषु यं महत्त्वेद्यामसोतसवः। यत्रागत्य दिवादेवाः सर्वे यात्याधिकारि
णाः। किं वचित्तस्य माहात्म्यं मुखस्य वक्ष्य मुरद्विषः। यस्य संकाले नात्पापं क्षयं जन्मशतोर्जितं। महत्त्वेदी व्रजन्तं तं रथ्यां पुरुषोत्तमं। वत्स मन्द्रं सुमं श्रीचरणं मकोहिर्शनो अवे। दष्टुपापविनाश
यतिनाञ्चकार्या विचारणा। रथ्याभ्यां समान्याः त्रिदुत्या व्याहृति। तद्धे पुण्य संसिक्त व पुष्प विचीं पावसिद्धिः। नाशयत्स्वमेयायाः स्थानजं फलमाप्नुयात। धनो पुत्रीयो मे र

कमार्गं तुदैकि ले। दिवावद च्छाचक घास्यसमन्नमल धारि रा। तत्र ये प्रदाि पातौ न्कुर्वते वै क्षवो नमाः। अनादि त्यु ट पं का लोद्दि त्वा मे क्षमवातु यः। ग वी को टि प्रदात स्यकन्या नाम यन स्य चा
वाजि मेध सह स्त्र स्यप लप्राप्नोत्य संशयं। आनु म क्रुतिक च्छीये पाचाकौत् हलादपि। अनु व्रजंति नित्यं तान् देवाः शक्र पुरोगमाः। पश्यंति ये र यी यी ते दारु व्र ह्म निनाद नं। १२४
123 व देव दे १ श्व मेध स्य फलं ते लंभ प्राप्नोति तं। वे दैः स्तुवंति लेदानां वतारो मो क्षगा मिनः। इ ति हास पुराणादि लोत्रे वीपि स्व पं त तेषः स्तु वंति दुःख री का दीये वै वि गत कल्मषाः वै ष्ण वं
देव न मो स्या प मो दं ते न्द्र चादि ज गत्कृ वैति वा न दे वा क्रो न य श क्लेन वा स्तुतिं। ते वै न यैति पापानि त्रिविधानि न संशयः। लयतालान भि रेभ्न विमीतं माधुर्य वर्जितः। गीतं कु र ते वाप्यग्रो
पत्यवन रात मः। वैक्षवात मसं सर्गा न्मु क्ति प्राप्नो त्य संशयं। नामानि कीर्त यन्न स्य ते न यांति स है व यः। अनु व्रज्यात तः फलं वै प्राप्नोत्य त्र न संशयः। जो प कक्ष नद्य तं क्ष न्य ट क्रो

निचावदेत । गुरु चामैउदीयीतेनाभीम क्तिसमन्वितः ॥ नमातुगर्भवासस्यनच दुःखमवाप्नुयात् । चामरैर्व्यजनैः पुष्पैः ज्ञानवकैनीलचेलकैः ॥ रयसाग्रास्थितो यो वै वीजयेत् परुषोत्तमे । स
त्रीन्युग्मानोपदसरूपा ऊँपवैरुपशोभितः ॥ प्रकुञ्जाङ्गिति दरोमी हैं कासन्मसं स्थितः ॥ नेमैत्रि मोक्षमनतुलान यावदाभूतसंप्लवं । नदंते ब्रह्मलोके च प्राप्य मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ होघास्यपुरतो येदैपु
ष्पनृत्यप्रकुर्वते । ते वैमनोगतान्सर्वान्प्राप्नुवंति मनोरथान् । सहस्रनामभिः पुरापैःपचर्द्दति रथैनुये । तेषां प्रदक्षिणं कुर्यात् त्रिदशानन्तकेशवः ॥ वसंति वैकुंठगृहे विष्णु तुल्यवपुर्नरोत्तमाः ॥
तस्मिन्कालेमहापुण्ये देवालये तु सविते । एकं त्रयमथ्यामूर्ते तीर्थामूर्तिमायया नुमतं स्वया । सात्रा दारु शिरूपे रामदावे दीमचोत्सवं । रथारूढः कौतुकवानेयाति त्रयातिगमग रुपर्गं तत्कालेषु
पुरुषा येपुरतस्तेमहोत्सवे । केचा कंषु सवंत कितेपुरुषु हे पुराममाः । कामिमानं परित्यज्य रा महतो दिपाश्चयोः ॥ प्रकुर्वते महायात्रां नैनौदेवं परिवैः ॥ तेषामोक्षारसंसयुक्ते

वैशाखे तामसे पक्षे चतुर्दश्यां जगत्कर्ता पंचरूपेश्वरः ॥ सोऽवतीर्णो जगन्नाथो पंचरूपं प्रयांतं महोत्सवे ॥ ब्रह्मलोकात्परावृत्य भुवनं वेदमयैः स्तवैः ॥ पंचदेवप्रयागोऽत्र मानवं गतं संजातं तं । [illegible]
124 प्रयागे संस्थितो याचके ये । स होतास्तव स्यमदमा यत्र सर्वे नृपा यांति नग यतः परतरो लोके महा वेदा महोत्सवात् । सर्वपापहरो योगः सर्वतीर्थफलप्रदः ॥ कृष्णा मुक्ति श्य यतन काले [illegible]
किंचिद्दकोयफलं मेरुदानेन तत्समं । तस्मात्पंचदेवदेवस्य व्रजतो गुरु चालयं । यत्किंचित्कुरुते कर्म तत्तदक्षयमश्नुते । उपायनानि नानाविधानि [illegible] सम्यक् [illegible]
श्रीत्येत्याद्धिजन्मने । तेषां मध्ये यपुण्यानि सर्वकामप्रदानि च । दरेरर ग्रे सरोये वैपश्यंत जन्मस्सां वृजं । पंचदेवदेन मंतस्रवेकच्छूलिपादः कृताः ॥ विहाय पापक वच ममें यं कोटिजन्म [illegible]
जन्मकृतिपंचमाकृयालि विधाः शुभालयं । सर्वकृतानां तीर्थानां दानानां फलमश्नुते ॥ भगवद्भक्तिभावानां नातः परतमो मतः ॥ एवं समभगवानके घाः मुम ब्रह्मरामसंगतः ॥ ब्रह्म [illegible]

ब्रह्मस्य वेतयन चतुरोद्दिशः॥ श्रीमद्देगोपसुकुनमस्तासर्वदेदिनौं॥ पापाग्निनाशयनश्रीमानदययामक्रिमावनः॥ प्रज्ञानामध्याविश्वासमाजौविश्वासहैतवे। निसर्गगुणदशपया
यारेमानकरोतवै। वृजनरसगरछादेवानांमत्यानीजनार्दनः॥ सर्वललाटतवतिमध्या हैमागमिध्यतः॥ श्रीनाकर्वजनसस्वैज्ञायनेवैतदंजोवृतेः॥ तत्रातवश्रीतमाक्षंदपयोपू
मवचयेन। पंचामृतैः शोसितैः पृथ्वकपूरवासितैः॥ सर्वंगमनलिवेब्रचंदनेनद्रवैः सह। सुगंधमाल्यामरयौश्रीनचेनैः सश्रीमनैः॥ चामरैश्रजलाश्रीतेश्लोतलैर्व्यजनै
नैलदा। वीनयेतुष्टरोकौकौसम ब्रौंरामसेवच। धातामिः पानकैर्दधिलिपार्धउत्विकारकेः॥ रवर्जूरैर्नारिकेलैश्चनानारंभाफलैरपि॥ तथाचौरविकारैश्चपूनसैःस्वधारा [illegible]
मासुदधैश्चकलैर्नानाविधैर्निया। वासितैः शोतितैश्चप कर्तीवलपत्रकैः॥ सकर्पूररल मा येः पूजयेयवरमेश्वरं॥ तस्मिन्कालेद्विजश्रेष्ठायेवश्रीतिजनादैते। पुजविति [illegible]

ते सैमार श्रेअमे । श्राकुलीतिनर श्रेछा ब्रह्मलोकान्निवासिनः ॥ र यत्र यत्स्थितं देवन्नदै येवकु सर्व माः ॥ प्रदक्षिणी प्रकुर्वीत त्रिस्तुः स प्रदरा चवा । दशप्रगायान्न लोन्नोतोस्या ता यो नेयान्न [illegible]
रप्यस्मितान ब्रह्मा स्तुतिभि याभि र ब्रम्ह तुष्टावताभि दे वेशी स्तुवंतिपर मेश्वरं । येनराव्र ह्मलोकं तेप्रयांति नियतं द्विजाः ॥ ततो पराह्णे देवेशी दक्षिणायाजलवी जतं । ताले श्या जैनी य युक्तिभि [illegible]
125 यांति नादितै भवी यानां स्तुतिवा है श्रकल्पे मुकुंदि कालिरे ॥ लिरंत रैः कुत्यव र्वै श्रामसी दोलने लेषा । एवं ब्रजति देवेशी सूर्य श्रजि गतो गवेत । दीपिकानी सहसाणि ज्वालितानि सहस्रशः ॥ तथा मोक १२५
प्रकाशानमार्गे शेष श्रेनीयते । रथा वसादरो नैर्वा मंडपा से दुरानचा । सीमर्दन्नि मस्त्रसं चद्विदर्दू रां कुतूहलात । मंडपे का सहे देवं गुंठचा स्याममनोहरे । पाकन्चै श्रीतपचार गाल्यचामर [illegible]
म मय खर्श चंदे का पद्मनीत रे । प्राचीर वलयावीते सुधा लेपसमुज्वले । साधु सोपान घटिते चतुर्जोरोप शोभिते । त्रैलोक्या उंदर पुते मलता वे थांमता तो ॥ प्राकु सातो म ते प्राप्ये [illegible]

वकीर्त्तनः ॥ इति श्रीपद्मपुराणे जैमिनिऋषि संवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये गुंडिचायात्राकथनं नाम षट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥ ॥ ॥ ३७ ॥ जैमिनिरुवाच ॥ ॥ अथ मध्यं गमनं तोऽग्न्युत्से दुस्त्यस्य
दक्षिणा तेन सोमनः स मतानं पनश्चावतरक्षित ॥ वभासेदत्य रूपा सकुर्वि माध्य सुरासुरैः ॥ तदावृत्यापवहारैः श्रम दृष्यसो न्यादिकैस्त या ॥ एतजयित्वा जगन्नाथं तोलवय दृतिक्त्य कैः ॥ पुष्पवहारैः सम
मैः सुगंधै रतुलेव नैः ॥ कालागुरुजैर्धूपैः श्वगंध तैलप्रदीपकैः ॥ तोलयेत् गतीं नाथ सुपवहारैः ● नेकशः ॥ विं कृतोपचितितांतान्सप्रार्हान् जिनार्दनं गतिः ॥ कुर्यावंदरासोवरं मतेतं मार्कंडशता
त्वतापीतिरे राजेंद्र त्याग्य जिताप्ति वत्सरं ॥ सर्वतो परितं तिर्थि श्रत्यां संति मचितिकृतिं ॥ तत्र स्नात्वा विधानेन तीर्थं तोयं प्रवावने ॥ सप्राप्ति जनार्दनं ॥ तिहुपुरो सर्वरासो हृदये प्रपश्यति गुंडिचा नाम
॥ पदमस्तौ ॥ ओं चरा मे सुगं व्योच मत्सा युच्यमत्वा पूयुः ॥ ततस्त्वमिनमगहां पुरो प सर्व पाप प्रणाशने ॥ सर्वतो दैकपलं देविकृष्ण प्रीतकारे शुभे ॥ द्योत्वा संते पवित्रता वालितुजं देवानं तेति ॥

नदाप्यनेर सिद्दितं दुआत्यत्वा पुराणस्य च । महावैदोनरोगत्वात्ता तशौचाच मक्रियः । पूज्ये पूर्वं वह्निप्राः प्रशमे व्याप्य मक्रितः । स प्राहं योनं रोमानीनं साप्रानंतं मानुषा । विद्या माय ज्यामा कुलति सात
नाळगुरं वैरं रामः दिवात दर्शनेप रविरा श्रौ द सगुरीम वेत । यत्कं चिक्रियते कर्म सक्षियोज गदो क्षितुः । स्वल्पं वाप्यथवा भूरि कोटि कोटि गुरीम वेत । तुताष्णुरु वदामानि मर्कमानि यो दर्दते ।
126 एकोपदते दानेवि सर्वं दतं म वेदिज्ञाः । सर्वं मेरुं सम दानं सर्वं व्याससमाद्विज्ञाः । महावेद्यौ गते कदो योगो धं यस्व कुलं मः । श्राद्धे दयाद्दे कायो गाः स्के दनपारमाविताः । महावेद्यापयो १२७
गस्यकलीनाहि तिकोऽपंगौ । अतःपरं प्रवक्ष्यामि वितं सौकार्यमुत्तमं । यावज्जीवं गया श्राद्धे र लभ्यं गुविपत्कुलं । दिविस्थानरकस्था वा तीर्थे गयानि गता पिया । तथा मनुष्यजाति स्याः सर्वे पितृपिता
सहाः शतंगुरुवाव्यातायेवी ॐ पितृनेकं तं । तेषां पिंडं प्रवक्ष्यामि शृणुध्वं मुनयः परं । मघावै पितृनेदं त्रैं पितृ सौप्रीतिदं परं । तत्र श्राद्धे तुप्राप्याति दत्तै पुत्रे मुदा ज्येते । पंच मोचाति यः श्र

श्राश्रात्म स्युक्ताद्र त्या । उभ याद्यी दि सं योगो म ह्या पु स्यते मातिपि ः । य स्त्री श्रक्षेक ते पु त्रैः पितृ, सामृ, क्ष तिभ क्षते । सर्वतीर्थमयेन त्मिन सं नि चो म र वैरि दा ः । श्राङ्क च त्म श्र द्य या कु याङ्गो ल कं ठ नु सि त सो ॥

म स्य म श्यात मे दे श या वो पर म कुलं मं । कुरु श्यान शन मु द्धु त्य व्रक्षो लो के म हो यन्ते । व्रम स्यः कुत वैः का लो मं वो गु तिस्थि वा क रं ः । पितृ नु दि स्य वा द स्या र पा क्रो ना न कं शु चि न ते दि यि त्वा ति लैः स म्य क पे

ते, को व्राति मु, त्रै ष्णा । श्रथ वा सोजं ये क्षि प्रान मो त्या ग मु, त्यानि वा द यैते । ए क स्मि वा गु या व ते स द त्तं सो ज मं द दे तो । गु, ता गु या ति ते क स्तु, ना त्र दो गो मवि ष्यायते । तस्मिन स दु लं मे यो ग स वे म नि स म

दि गा ः । श्राला द स्य शित व कै पे च मो पितृ दै वतं । न हो त्रै ज न ग दा श स्य म ता वे दो स मा ग मः । ए तै य दा त्रय मे स्यु रि द्र पु स स रो व रे । च त्म स्या दः स मो यो ग पितृ, सा गं द्रो य मि द मा पितृ का यें न तो

दे ति नि रू प श्रा द्ध स न्त वै । श्रु या, ध म त्य क्षिः श्रा दै त्र तीगा त्व व्र वा मि वुः । न भ स्य द र्श यै ः कु यी न्त्र तं, श्र पि यु, गा दि श्च । श्रा द्धं पितृ, न स मु द्धि श्य श्र र्ष मेष्यं ग सि म वे । ग या श्रा द्ध स हृ ह स्य श्र द्धि या ति हि त म्य

थ। फलमुद्दिश्य मनस्याला न कार्या विचारणा। पानं होमो जपश्राद्धं सर्वपापापनोदनम्। दिनानि सप्त यान्यत्र क्षेव सतितमेउपे। एकस्माद् तेरं श्रेयाय पत्स्या कृतरोलेरं। व्रतमनन्त [illegible]
तेरः॥ वनेजागर रोनो मम गवत्प्रातिवर्द्धनं। सर्वपापप्रशमनं सर्वव्रतफलप्रदं। दिनानि स प्त मैनो स्यात् क्रतञ्चिव व्याक्रेय गः कुंभे संपूजयेद् वैचित्र संध्यं म क्रे माचित तः गोघृतेनाघतेल न
127 तिलतैलेन कोपचेत। अहनिशं हरेर ग्रेर दीप्तं यत्नेन व्रती। द्विवादि वा व सेत्सौ नीरा चौरा चौच जाक्रु यात। मंत्रेमागवतेर्जे श्रानित्य कैत्यांत रे व्रती। ठववा सवरो मृत्वा स प्रा दाजिन ये
कृतो। अभुमेप्रातकृत्यापय प्रातिर्दुः कारये छिद्दने। तस्मिंश्चवतोऽपि वरे द्रोत्वा गत्यगृहं पुनर्गमेउले सर्वतोमद्रेपु वैं कुमंन्निवेशयेत। पत्राकाश दशकेशी पूजयेत् उपचारकैः तस्य [illegible] दे
[illegible] ले विधिसंज्ञोते। अर्क्षि प्रशोयग् देवताविधिना व्रक्षेणा कृतेः। अग्निकार्यं प्रकुर्वीत समिदाज्यच रुं तिला। सत सी गुरु याद दैवाज्ञे त्यकं वाशतैशतं। गायत्र्यो वेदमावाया वैतयाहो

मत्वाथ स्मृतः संप्राप्य दद्रिशां दध्यान्नुत्तं धेनुं द्विरदायकं । विप्रैस्त्रमो जयेद्दंतप्रीतये विश्वसाक्षियाः । व्रते राजाभिमैकत्वाविधि लाने भो द्विजा । चतुर्वर्गा ज्ञानावाप्तिर्योराः का मानामं पत्रि । मानं . लाभक्षेत्र याद्य
तस्यकुर्यान्नवीमे क्षेत्रं सर्वं । सा वित्तं फलमाप्नोति यः कुर्यात् कृते मुत्तमे । यात्राकर्तुः फलं याद्दृक् व्रतकर्तुस्त्र : तत्फलं । भवते वैद्विजश्रेष्ठाः कथितं वो मुदान्विताः । । इति श्री स्कंद पुराणे रोपुरुके पातालखंडे
नैत्येतन्नयामे विधिकथनं नाम चतुस्त्रिंशोऽध्यायः । ॥ । जैमिनिरुवाच । । अतः परं प्रवक्ष्यामि रथरथ्याकरं विधिं । भक्तप्रतादयो धारादारुं यान्यं कृतानि च ।
तेवार्धतेरथानं येन कुन यो वोद्य वीक्षिते ॥ प्रत्यहं पूजयेद्दे वानेकधमादीन ध्वजे संस्थितान् । गंधपुष्पादिभिर्माल्यैः रूपकाद्यैश्च कुतेमैः । गीतनृत्यादिकैश्चैव पूपदीपनिवेदनैः । कुलेभ्यो
[illegible] मतेत्रतं विशाचेभ्यो दद्याच्च बलि मुत्तमं ॥ रक्षोन्नेतान्प्रयत्नेन रथारोहरोपितान् । यथा न कश्चिन्नारोहेत्कोरोद्धा न्यापरस्तथा । पक्षिणाश्च विमलया रोगाद्यसि

...कुसानन्द थान ॥ विन८ पयन्छ स्नि मोस्यप्ताके श्रामराद्वि ति ः नवम्पी वुस येदं वान्तेकुप्रातः समुक्षमत । दक्ति गाम मुस्ना थानं मारे ...
युपरुतो संमिस कि श्रश्रमुदा लितेग यथाए, वित थाचयं [redacted] क्षेन्नि मुक्ति प्रदायिके । पात्रा प्रवेशो देवं स्या ए का ह वातसे वो मते ॥ पुराणे केव दं त्यतों याचीनो वादुनालिमे को । ए यनिव दुवा ...
१२४ मेव, मोय संगं प्रितांम ए सुंद, रा फलंतिवो महि व दो मलितसव ॥ गीढुं चा मुँ उं पालक घममायों तं दः क्षि रामामुरवं । र य स्या वलिनों म क्रोवणीतो मुक्ति सा कितनाः उ ...
... वन्ति रंयो सा झांनं यदनं थ्यानं युवणं, येवमह्रो द यान । वादसी फलमा कुयु, मो दश्रीद क्षि रामामु, स्याम । पादयीतें र थे यांतो येऽव र्थवं दक्षि रामा मुरवं । नियतजलोमि ...
... मन दयदेवकु । पिततिम ः प्रति गातेस्रव थवकु क्षिगारे व च ॥ मोजा र लोप दरे स्त्रै व्यजने चत्र चा मुरैः ॥ उं वाय नो रे कुं क्षि रूपाति पट वा ...

ष्णु या मुनेर्व । देवल्लीति कृष्णाके दी सुम श्रीलांगलायुधं । कामकल्पतरुं कृत्वा दर्शनादेव मुक्तिदं । तेत्रजं तिमाहात्म्यं मनो वैकुंठमानंदकरे ॥ स्थेनाविचर्य तैर्तैर्तीर्थतारे जनार्दनौ । पश्यंती कारु मार्गे श्रीमा राता
नवरमेनाताताक । दक्षिणामि मुखं यातिं प्रासादे नीलमद्य धरे । सर्वतीर्थनिधिं सर्वदोनकल्पतरुं हरिं । स्तुवंतः प्रशामंतश्च श्रद्धानाश्च येन राः । प्राप्नुवंति परां यांति ब्रह्मलोकं प्रयांतिपुं वं । मुक्तयः
काष्ठेनैव स्वयं महाविदो महोत्सवः ॥ यस्य संकीर्तनादेव निर्मलो जायते नरः ॥ यश्चेदं कीर्तयेन्नित्यं प्रातरुत्थाय मानवः । श्रृणुयाद्वापि विबुद्धि स्थिः शत्रो लोकं व्रजेदसौ । प्रत्यक्षीकृत्य मद्विवारय
मास्याय या हरे मुकुंदो याम्यो गामि मीश्रद्धा महति मावेन मानवः । सोऽपि विविधैः प्रसादेन गृह्णाति चोत्सवं केलि । प्राप्य वैकुंठम वैनं यावनात्र विचारयः । यस्य श्रोया चतो विप्राय भक्तिर्वा श्रद्धया विता ।
ताचतान्ते मसापान्नेत्वा यथा कर्तीर्मिभुक्ति । इमौ पवित्रौ परमौ रहस्यं वेद सौदितं । कारयित्वा पदान्त्वा पय कुर्यो नालसोदति । ॥ इति श्री स्कंद पुराणे उत्कल खंडे जैमिनि माहात्म्ये ऽमावास्या ॥

[illegible] । मेभिजकृ वाच्यं । । कर्तव्यं प्रवक्ष्यामि यथा तत्त्व मतं मे । आकाशानाद्यर्थं कल्पादि दः स्वाप [illegible] कर्तव्यं । वाधितानि चातुर्मास्या । एतत् यावत्तथा [illegible]
129 [illegible] तिप्रति । वार्षिकं तु सर्वमेवा साक्षि यम व्रत संक्षिप्तं । फलं यत् कृतं तद्धि यात्वेचे आपृच्छ पातमे । चातुर्मास्यादि तेके नव सतेः सद्भि यो [illegible] वारो कार्यं चातु [illegible] तेया [illegible]
[illegible] सर्वाणि लीतं ततः । प्रत्यहं वाजिमेध [illegible] फलं । स्नात्वा सिंधु जले ● : पृ याप च्छ्राआपृच्छ शतमे । चातुर्मास्य व्रतेति [illegible] चातिकृतेश्रम । चातुर्मास्ये [illegible]
[illegible] । [illegible] सर्वलक्षण [illegible] साधनं । तस्मात्सर्वाणि संत्यज्य श्रौतस्मार्तानि मानवाः । प्रयत्नेनापि वसेत् पृ याप कोत्रे वै पृच्छ कालमे । [illegible] चातुर्मास्ये [illegible]
[illegible] सर्वसाक्षि [illegible] । अत्र माशाक्षि वशिस ति यथा वे कुंठ नेश्मजि । द्वादश्यां स्वपिमासेकृष्ण [illegible] मूर्ति [illegible]

तः। अथ मासान्तु वासेन कश्चित् विष्णुं दिने दिने। यदा ह्येति फलं तद्धि चातुर्मास्ये दिनै कृतैः। चातुर्मास्ये नित्यं तेन दत्ते श्रीगुरुपोत्तमे। दिने दिने महापुण्यं स वै दोषान्निवारयेत् फलं दक्षातसल्म

प वान्दोत्रेवर्णश्चाततः। सर्वपापप्रसक्तोऽपि सर्वाचारच्युतोऽपि वा। सर्वभूतवधिष्ठोऽपि भूतान्निवसेत्पुरुषोत्तमे। चातुर्मास्यमथैकं यः कुर्यात्पापकृन्नरः। विष्णुपादे स वै याति

वहिर्नतश्रुतिमं लंघनं नरसिंहप्रसादेन वैकुंठं भवनं व्रजेत्। तिसमाचरः सर्वमाचै विष्णोः शयनमाविताना। वाविकी श्रृतुरो मासां विवसे पुरुषोत्तमे। कृपया दन्त्यजो वा कुर्यात् जोत्रसाफल्यपु

श्री ति। अथ कठमुकैकादशीं कुर्यात्स्वापमहोत्सवं। मंडपं रचयेत्तत्र शयनागारमुत्तमं। देवस्य पुरतः शय्यां रत्नपर्यंकितोपरि। अप्यार्य सोपधानीतु मृदुवाससान्तरं दद्यां। कर्पूरं चंदनं विकिर्णं साथ नैवोति

दीप्तमो। सकलं तद्विद्धि विकिरेच्च नीचैर्दनो द्विती। सांगु दार्श समोद्रिक्तां नानाश्रोपशोभितां। एवं समाकृष्टं तु विनिद्रां प्रतिमात्रयी। सौवर्णी राजती वापि रीतिमयी दारवी तथा। यथाशक्त्या प्रकल्पयेत्

प्रशान्तमुनरोत्तरे । तत्र पार्थो सुरशालो वै पादमूले यथातथं । त्रिपाय पूजये केवानन्त कृष्णो श्री वं ते वृ निद्विपेत । पूजीते माव ये दै कोंते चौंत ब्मादि भि : सहा । ट दोहि भगवन्दे व सव लोके कन्या वना । स्मादोश्च च
130 त्रिशमासान सव सव कन्यया वृजये । इ ति संप्राप्य दे वेशानन्तदं गारु के व यं तत ग प्रत्य चौं तु वि निक्षिप मांगल्य कृति गीत भि : न येशय्या गृह द्वारं वासये त् पदि काश्च ये । वीचामृतैः स्नापयेत्सान पूर्वके पलक्षान
लकेश सु धूप चंदनै निपान व स्त्रालंकार शादि भि : । पूजयित्वा यथा न्यायं प्रांजलि मेंत्रमुच्चरेत् । ज ● गवं धो जगन्नाथो ब्रह्मा जगत् । त्वा साव रायया । हि ताय जगतामीश चर्तमनिपन्नागोमात्र । सुदप प १२१
पत्रम पारि द्विन श केशा सपूजितेः । टद्येशयना गारं सुख मत्र स्वपप्रभो । इति संप्राप्य देवेशं स्थापयेत् पूर्व कथातगं । सुदृढं लंपये द्वारं विधीः शयन वेश्मनः स्नापयित्वा जगद्धर्थं मम लेसरव
सुतेमे । चार्तिकान चतुरो मासं सुप्ते वै जनार्दने । व्रतैर नेकैं नियमै मसान्वै चतुरः क्षिपेत । कल्प स्था यो विष्णु लोके न रो म तोभवेद्युतं । नियम व्रतानि गदतो सु शृणुष्व गुणमो गम । पंचम पर्वाद

शायनौ यर्जे य ज्ञ त्काभ्ककर ॥ अन्नेतौन व्र मे कुमौ टाँ गं ॥ सं मधुपकौ दनं । पटोलं मूलकं चैव वार्ताकं चनमं कायेत । अम को वर्जये त्रान्म सुरं सितसर्षपं । राजमाषान्कुलत्थांश्च त्रपुषा ...
सं त्यजेत । शाकं दग्धि पयो माषान् आवयादौ क्रमादिमाने । राजमाषयवान् त्यक्तो नारो हेच्छुमं पादुके । वार्ताक चेतु रो मासान्नन्न व्रतेनेन देयादि । तस्य पाप स्य शांत्यर्थं कार्तिक वा व्रतो मभ वेत । अौनमः
शाक समायके शवाय नमोनमः ॥ नेमोऽस्तु नरसिंहाय विष्णवे पापजाये । सर्वं पानादि वामञ्ज्यके [hole] मंते उच्चयो जयेत । तस्य पापानि घोराणि च्चितोनि व्रजन्ति दुर्गमा । निर्दहन्ति यथा मं ग्रजानत
ला राकिलि वानमः ॥ एकादशायतां दारोविष्णुर्नमोस्तु भक्तः ॥ आवठाम वर्जितकत्वा कार्तिक्यं व [hole] वियोम वेत । नक्तमो जमव वा वालस्वर्गमिस्यालयकं फलं । तैलाभ्यंगदि वास्यां मूलाबाईच यज्ञो
यत्न । आषाढशुक्लैकादश्यां संक्रान्तौ ककौटस्य वा । आषाढ्यां वा नरो मक्ता न गृहीयाद्विधमानि व्रती । सर्वपाप हरं देवं प्रापु न्यामअमुसूदनं । तेन एव परिसंकल्प व्रतान्ते निजपादिकं । पाद्यं पर मा ते

दंकानोमन्तप्रदाव्रतो । ...मास्य व्रतं देवगुह्णीतं त्वत्प्रसादतः । तव प्रसादात्कृविघ्नं सिद्धिमायातु केशव । व्रतेऽस्मिन् यच्च्यासि संपूर्णोपर लोकगातमंवेत । तन्मेमवत् संपूर्णीत्वत्प्रसादा...
ऽ । इति संप्रार्थ्य देवेशं पूर्वीकाजि यमेष्यितेः । प्रार्थयन्नतु रोमामासान् विघ्नविहितमनिवतो । पारणं प्रतिमासांते प्रीत्यैक घास्यकारयेत । मृष्टान्नैर्भोजयेद्विप्रान् पूजयित्वा जनार्दनं । अमसमप्र
131 लुकानिकाकारयेकृतमुतमं । तेसां पूज्यजगन्नाथं वन्दिस्थंतर्पयेत्ततः । द्विजान्याम्नपायसेर्मृष्टे विघ्नचुक्षाप्रपूजयेत । यथाशक्त्या प्रदद्याच्चै कनकंवस्त्रमेववा । अशक्तः कांति कमासित्रतेतु १२८
चीतुर्कोद्दितं । व्रतेव कृत्वं विप्राः कंठ चीर्णाय तीतथा । यस्तः वीत्वान येयमनुशाकारेयावापुनः । मुक्त्वातु विपुलान् भोगान् परं ब्रिनिर्वाणमृच्छति । तेनाप्येदशात । स्याजुओ दंचकमुतेर्ग । प्रातं
देव कवलं तथ्य व्रतिमं वे कृतौ । एतत्कृतं समाख्यातं मगव प्रीतिकारकं । सर्वपापप्रशमनं विघ्नलोकगतिप्रदं । यस्त्वेयतत्समाचुष्टं संदीतामप्रसाधनं । मुनयः प्रीतमेते रदृसंशयः ...

मरे । लोकक्रमान्नि मान्त्यानि कृतानि पुबदून्याप । भगवद्धाक कोनानांजनाधं विप्र लानि वै । फलंमहाक्रन्तं नां पत्तार्था नां फलमुक्तमं । दानानां नव सांचैव सात्विकानां च फलं । एक यानि शुभ कानि तानि
ऽफलमश्नुते । येपश्यंति महात्मानं तेषां यनो सब मुक्तमं । मातुर्गर्भे न स्वर्गं निकार यं तिचयेमहते । उक्तं वांते व्रतंचे दं प्राप्त सोयत दग्रत । पवर्यां पूर्वार नित्वात ब्रह्मदायते । । इतिश्री स्कंद पुराणे गोत्र वाम
समस्ता येचा स्कृते समस्तनामसहस्र संशोध्यायः । । । । । मेरुनिरुवा च । । श्रीत: पवरं प्रवक्ष्यामि दक्षिणायन मुक्तमं । संक्रांते: पूर्वकाले याकला वैविंशति सता ।
पुराणकालो यं पुराणक मे सकानिं । पंचाम्रतेन गंध वं सप्त वये त्याव वक्षिणा । सर्वे लेवयं दस्या गुरुकर्पूर चंदनै: । सुगंधमालं कार यो भारु न विश्वदा पकं । ना ला भद्रा पचारे अपूजये दर रमक्ते ।
पर लोको मुक्तां सं त्याम्यानि दरे दे दे त । दवी कुरा वे तै नी राजनेना पपनं दयेत । पत्तिं त्या मालं वायः पुष्पं पुर पात्रे । प नाश तगु पौ तत्र सिंह या ज्ञाता लं ता: । ... ते ...

तेन्मे मातृ प्रपानः । विज्ञाय सर्व पापानि विहाय लोकं व्रजेति ते । तल्पावासम हतीयाच्चासवा मुक्ति प्रकादरेः । तासां तत्सितरवि नेकखेगः । गवां गुरु केवं वीः । विकासहेतो मे [illegible] पाणि [illegible] कत्तवत्ता । वि [illegible]
कोतितावि ज्ञाः पापिनः कल्मषापहाः । कायासमं जितं प, रामं मन्यन्ते येन राघ माः । लक्ष्मी पतेमं तं जानीयसं स्मर्यो । पत्रमहोनसः । वै घमवसनं समायोयानि रुप्यचक्रमुत मे । वैष्णवे वंप्रक वीरम [illegible]
132 कसाध तं । त्रह्मरावा कृपतये प्रज्ञानां पतये तथा । विघ्नेवविघ्नक त्रैच रुच्यवनो कृदृया कुम्भिः ॥ राज्ञानि पुक आचर्यः श्रोत स्मार्त क्रियापरः । कार्य चंउ प्रची उन्मन्या भेशा त्यो कौत्रपालिने । दकि १३२
शाचविरूपाय स्वगणानां पतये नमः । दुर्गासरस्वतीभ्याञ्च नैर्ऋत्याञ्च निवेदयेत् । महाकाल दुर्गा महे द्राभ्यां प्राच्यां दिशि बालिः स्मृतः । विघ्नपादि घ देभ्यो प पशूनां पतये तथा । उ दीच्यां बलिदानं तु मे
रकायापवल्गमे । आग्नेय्यां महादेव्यां वायव्यां विश्वसाधितो । पंचभूतनिरूपेभ्यो विघ्नेकतेपमध्यतः । अचेतयो जलं दयात् वायु कंवालिकं [illegible] । दत्वा बलिं त दक्षिणं कार [illegible] पाक [illegible]

मगवत्तगधुजावांचरुकारयति। चरुसंस्कारकौमाजिमक्वथोत्यानियालिच। नदीप्रानयोजयेतत्रलोके त्रैवर्णीकाङ्कुपः। आर्योन्यविज्ञानसुराह्याबसौश्रवणसेत्रकाज। लौकिकस्यव्यवहारेषु यो वच्यतिश्राःसासं
धुवे। मुतैनोराघसोमनित्यंतपापक्रंशारारवान। अमृतंतद्धिनैवेध्वंपापघुंमुद्धिधारेराति। मदेया नमप्यपानादिमहाकुटितनाशने। आज्ञाया नमानसेपापंदर्शनादृष्टिजैतथा। आस्वादाक्वकृतं पा
पंमिथ्यामाधसाराजैतथा। मात्रलेपादेत्यावंशारीरंनात्रसंशयः। महापवित्रंहि दूरेनिवेदितैनि वेदयेयःचित्तेदेवकमीशुं। दृष्टौतितत्क्षणितरः सुरासपावृयौलोकंमधुसूदनंस्यते। जातंप
वित्रवत्त्विलिटव्यकक्षेशुमोक्षिजाःनराणांरूपमास्थायतेदशैतिदिवौकसः। अमिमानोमहांस्तत्रदेव देवस्यचक्रिणः। क्वेतोनामममहाराजपुराश्रेतायुगेनृप वेत। वृतिस्यायचमहाभक्तिंचकारपरुषोत्त
मे। इंद्रशुद्धेनरचित्तभोगमानानुसारतः। भोगानप्रकल्पयामासप्रत्यहंश्रीपतेर्मुदा। भोज्यभोज्यान्यनेकानिषड्रससंश्रुसंस्कृतानि। गान्यानिवैविचित्राणिसुगंधमनुलेपनैः। गीतवाद्यजन

त्यानिदत्यानिमुव दूनिच । राजोपचारानव दृशीय वत्सरे वत्सरे दरे: । वहुवित्तव्ययायास मक्तिमावनिरूपिता: । तत्तद्वैभवशास्त्रोक्ताश्रितमोगा: पृथक पृथक ॥ कल्पितालेनमहोत्पनविद्या. पंकजमानुजनमा । प्रातः
प्रज्ञानवेलायां द्वारि द्रष्टुं जगाम स: । कस्मिन्दिवसे राजा पश्यमानंद दर्शितं । प्रतास्यदेवेशीवद्धांगे लिपुटो मुदा । प्रासाद द्वारनिकटे स्थितवाननुपसत्तम: । दक्षः स्वयं विरचितानुपचारानकृत
133 मान । उपायनसदृशं च दृरेर ग्रे प्रकल्पितं । चिंतयामास मनसा किंचिद्ध्यानावलंबित: । मनुष्य कल्पितं भोगं ज्ञातं दिव्यति दारि: किमु । देवैर्दिव्योपदारैर्य: शक्यतेनार्चनाविधौ । मानसैरुपहा १३४
रैर्यं पूज्यते यतिपते व्रता: । भावदुहोवदियागेनमुदितस्यनिश्चितं । इत्थं संचिंतयन्राजा दिव्यासन मतं विभुं । भुंजानमन्नपानाद्यं अक्षया सुवर्णवेष्टितं । दिव्यस्त्रग्मालंकृतयाद्रव्यगंधादु कलया । ज्ञानचि
रत्नेमैर्जोर सिंजितेन सुरालयं । पुरयं त्यास्वरादित्यादिदत्यासादरं रसान । भगवत्प्रीतिधीरूपं वेष्टमुं ज्ञाने: परिवेष्टितं । दृष्ट्वा कृतार्थमात्मानं मंयमानानजन्म कृतं । प्रात्मौलिनोदौ सपुनपतादशीस

मुवैचत। ततःप्रभृति राजासौ परां निर्वृतिमाप्तवान्। निवेदिताशी व्रतवान् चचार सुमहत्तपः। अकालमृत्युनाशाय स्विराधै मृतमुक्तये। मंत्रराजं जपन्नित्यं कृतानां कल्पपादपं। ददर्श शतवर्षांते नृसिं
हं कृतितापहं। योगासनाबद्धनिलयं वामांशावस्थितश्रियं। दिव्यालंकृतसर्वांगं स्फुटिकामलविग्रहं। त्रिदशैः सिद्धमुख्यैश्च स्तूयमानं स्मितानन्नं॥ ध्यांतो विस्मयभीतोभ्यां दृष्ट्वा गद्गदया गिरा। प्रसीद
नाथेति लपन्नपपात चरणांतिके। तपःकर्शितप्रायांतं दृष्ट्वा मनुजकेशरी। अकल्मषं द्विजपतिं विव क्षुर्भक्तवत्सलः॥ ।श्रीभगवानुवाच। ।उत्तिष्ठ वत्स भद्रं ते प्रसन्नं विद्धि मां विभुं। मयि प्रसन्ने
नालभ्यं वरं तत्प्रार्थितो भवान्। इत्युक्तं भगवद्वाक्यं समुत्तस्थौ ततो नृपः। वद्धांजलिपुटेन श्री भतेवाचजनार्दनं॥ ।श्वेत उवाच। ।स्वामिन यदि प्रसन्नोसि मयि नाथः सुदुर्लभः। सारूप्यमथ संप्राप्याप्या
स्यामितव तिनिधौ। एष सो यावत्तन्न, पत्वेदं मद्राज्ये मे जनः कचित्। नाकाले म्रियते जंतुः काले चेन्मुक्तिमाप्नुयात्। तेऽहं त्वाम् भगवान् प्राह श्वेतं राजानमुत्तमं। श्वेत ते वांछितं भूयात्तिष्ठ त्वं मम सन्निधौ।

मुक्तावली सहस्रंते चराच्यं ससमुद्धिमत् । ममनिर्माल्यभोगेन दीयाशघाचब्बासंचयः । सुनिर्मलांतःकरयोमलता क्षयुन्न्यमवाप्स्यसि । वटसागरयोर्मध्ये मुक्तिस्थाने सुकुर्त्तमे । मद्दीयाचावतारस्य विद्यमार्म
स्य स्वरूपराः । संमुखे स्य वसत्वंहि स्फटिकामलविग्रहः । ख्यातिं यास्यति मल्लोके श्वेतमाधवसंज्ञया । युवयोरंतरालेये प्राणांस्त्यक्ष्यंति मानवाः । ते वै चोर्ध्वं च कीटा वा धुवंते मुक्तिमाप्नुयुः । अमरा यत्र मरणा
134 भिरुंति किमु मानवाः । तेनेतरस्यांदिशायसरः पापनिवर्हणं । तत्र स्नात्वा उपस्पृश्य तद्दीयेदक्षिरोतटे । युवयोर्दक्षिणे पूतः संत्यक्त्वा प्राणान्विमुच्यते । अस्मिन्सर्मतार्देशे यत्र कुत्रापि मुक्तिदं । मुद्रा १२५
स्नानं विशत्सिते प्रधाने स्थानमीरितं । तवरात्रेतु ये लोका ममनिर्माल्यभोजिनः । मृत्युराकालिकीतेषांक दाचिन्नभविष्यति ॥ ॥ इति श्रीस्कंदपुराणे पुरुषोत्तममाहात्म्ये श्वेतोपाख्यानं नाम सप्तविंशोऽध्यायः ॥
। । ॥ । जैमिनिरुवाच । । इति दत्वावरं तस्मै श्वेतराजाय वैकुरा । जगामांतर्हितो विप्राः प्रासादांतःस्थितो हरिः । समजगतो या श्रीः सत्पुत्रस्य लिविनाशकता । वै का वा शक्तिरतुलापरचे

शनकारिणी। सुग्रीवमंसुवकाक्षैर्भुकैनारायणाः प्रभुः॥ तदुद्विष्टोपमोगमाद्दि सर्वाघद्यपकारकः॥ नतद्दशः समं पुरार्यं च क्ष्विन्नि पृथ्वीतले। पाकसंस्कारकर्तृणां संपकौनिन्न दुष्यति। पद्मायाः संनिधानेन
वैतेभ्युच्यः स्मृताः॥ विद्यालयगतं विद्धि निर्माल्यं पतितादयः॥ स्पृशंति येत्र दृष्टं हि यथा विष्णुस्तथैव तत्॥ व्रतस्याविविधाश्चैव सर्वे वर्णाश्रमास्तथा। तेस्माशनेनपूयंते दोद्विजश्रावृतो त्रयाः। दश
ड्रःकपरोगाविग्रहस्थः प्रभुरेव वा॥ स्वदेश्यापरदेश्यो वा सर्वे तत्र समागताः॥ नाभिमानं प्र कुर्वीरन्नविश्चोनिर्माल्यमदृरोः। अक्ष्यालोमात्कौतुकाद्वाकुध्यासेयमनेन वा। श्रीकंठमद्दृशां
तद्धिकुनातिसक्कान्दसः। सर्वरोगापशमनं पुत्रपौत्रविवर्द्धनं दारिद्र्यदुरतीकं ह्यविद्यायुःश्रीवर्द्धनं शुभं। पद्मपातो महान्तस्त्र विश्वोशिर मिततेजसः। निर्दं नियेतदमृतं मृदः दीउतमानिन
ःलयं दे उपर लेभ्य सततेनापराधिनः। यथामन्त्रनदं उ श्लेभ्दू वातेवोद्धि दुर्गतिः। कुंभावाके महाघोरे पच्यंते ते नितिदारुणो। नविक्रियः क्रयो वापि प्रशसस्यमो द्विजाः। निर्माल्यं जगदा शस्यनाशि

त्वोद्धाजितं चन। इति सत्यव्रतेनोयः प्रत्यहं तेत्र भद्रापेत। सर्वपापविनिर्मुक्तः शुद्धोतः करणो नरः। सुशुद्धो वै भवं स्थानं क्रमाद्याति न संशयः। चिरमप्यवसंस्तस्मिन्नीतं वा दूरदेशतः। यद्यातियो
यद्युक्तोर्थैः सर्वपापापनोदनं। कुत्र कारस्य मुख्याद्रुं तेन दर्शनं पतितेयदि। ब्राह्मणोनापि मोक्तव्यं सर्वपापापनोदनं। अशुचिर्वाप्यनाचारो मनसा पापमाचरन्। प्राप्य मात्रेण भोक्तव्यं नात्र कार्या विचारणा। नैवेद्यान्नं ज
135 ग। ह्रीं तु गीं गंगा वारि हयं समं। दृष्टहर्गादि संप्राप्य भदो यात्रा घनाशनं। जगन्नाथस्य यत्पृ कौ वै घवे गौ सुसंस्कृते। भुंक्तेन्न्वहं चक्रपाणिर्युगमन्वंतरादिषु। स एव ज्ञोपावनीमध्ये साक्षिव्यं नेदर्शं हरेः। याद 136
शं नीलकोडे स्मिन् व्याप्तमानुवच्चेवृते। दारुरूपं परं ब्रह्म सर्वचाक्षुषगोचरं। प्रकाशते भो मुनयो नद हुन मृतं कचित्। तस्मै प्रवृत्तरूपाय ब्रह्मणे परमात्मने। प्रवृत्तरूपाशक्तः श्रीः प्रवर्त्तयति यद्वयिवः।
तदन्नाति जगन्नाथ पते ॐ प्रं दुरितापहं। किमन्यत्र चित्रं भो विप्रा यदुक्तं मुक्तिकारकं। नाल्पपुराय वर्त्तां तत्रैव चाग्रस स्त्र प्रजायते। वेदाचार प्रधाने पुपुगेक्षेत्रकीर्तितं। मद्दमानं नैवेद्य स्याविशाधा त्यतौ क

लो। यारे कलियुगे तस्मिं छिवादोध र्म विप्लवः। धर्मस्यादेकपाद त्वात् प्रायश्चित्तस्यम पाद्धरेत्। सर्वे धर्माः कृतप्रधाना द्विपादौ भिक्ताः शठ वृत्तयः। प्रायेणाध र्म विमुख्या ज्ञेये षट्कपरायणाः। नेष्या यति न पर्यति व्रतदाति
करोचल। करध र्म वल्लाः सर्वे हिंसकाः लोलुपाः परे। परेषां परिवादेन नत्यैति सुकृतिं विना। प्रसंगात्कौतुकात्स्नेहं ददति परकार्यकं। द्रोहकारिशठाः स्वस्य परकार्यप्रबाधकाः। धर्मलिङ्गं विलिप्तरमयां ध
र्मार्थचित्तशमनि। परयोषितिर्नि दार्याः प्रसक्ताः पशुचेष्टिताः। अक्लिष्टो न्यादिकं पापव्रतं वाय कञ्चि ... कञ्चित्। जीविकार्तं द्विजातीनां येषां वा परलौकिकं। अव्रता भांते वेदे ज्ञानं त्या प्रधर्मे चा। विप्र
मा देय नचकर्तेनते पापकं न कायितते। पापाः कलियुगेष्वेवाः प्रजावनपराङ्मुख्याः करा वानपरानित्ये पापकृत्स्त्रैरी वृत्तयः। वर्णा संकरदिताः सर्वे शूद्रप्रायाः कलौ युगे। कातारः पाप्य साकारवृशूद्रा कर्षप ते न कोमा
कानां स्मार्तो धर्मकर्मसु नतयासद्गुरुप्लुते। युगे च तुल्ये भो विप्राः परलोकाय कल्पते। दानधर्मं पर रोके पातां त्याध र्मः प्रशस्यते। कर्मणाम नेसावाच्या हित क्लिश्य द्विजोत्तमैः। इति हो तास्ये र्म मया लक्षा लो

लोलामकोतनुः सितं पञ्चाङ्गीणाय स्यापितं नस्य चाव्यहं ॥ उ॥ म य त्र समोग(याज्ञा)ज्ञेयोश्च मनामने ॥ यीवदंति द्विजा वाकांते सर्वे ग ग ताम्बवदेते ॥ यथा तच्छावति मोमन्त्रयायां त्रा ग्तन्नगुरा कः ॥ (अ) वलनात्रेदे तु दश
नि शिवाकाक्राज्ञाद्यावयः स दावतारं कुर्वते त्राज्ञयार्थं जनार्दनः ॥ तत्पालनार्थं दृश्यते न मक्राति युगे युगे ॥ स सजे ब्राह्मणानेके सृष्टौ सचानुग्रहः ॥ य थ व णां पृथक्कं श्रोतेषांवेदोन्तरं केने(नि)
136 कल यतो तमिस्त्रन् वाज्ञायोविघ्नरेवचः ॥ उ॥ मो मतिस्त्रसर्वे धांवा ऋयाणां हरि गतिः ॥ दृढरेवाद्येस वे थौ गतिः पादेके तौ युगे ॥ सात्वता मानि केवो चे स्वयम्याते को लवें तेषु नि च ॥ तन्(तु) त्रितानि चत्तमारूण
देवे हे धर्म व कीर्ति ॥ ॥ आवर्गति स सर्वे वा दारुक्या जयाराम्भते ॥ कलिकल्मषनाशाय प्रायो दृश्यते कर्मणां ॥ दृश्यन्ते ज्ञबनोद्भूतेन्ने गुरुकायके ॥ उ तिष्ठतो पुरुशसम्यां दीयमकलेवरे ॥ तमात्तमसः
लोकतु स्यनाम सयान केः ॥ नि वेदनाय म स्यास्मृतिश्च स्येच ते ते ॥ यावन्नंतदृष्ट्वा विप्रोतमु ढ बुद्धिमोचनी ॥ गुं केत्वं वैवम ग ग तात्मपदस्य त्याय नमनुष्ट्वा ॥ गुरादीनां [illegible]

कृतेभानमी स्यात्किं भोभेनातव गायां ज्ञ ये गन्दि । कत्यंतं किमिताक्षाशामना यासेन मुक्तिदः शयनाप्त नमो गाः द्यैरमते चक्रियासह । अत्र ये ब्राग ग व तो से दा दा ह ति था यानं । समग्रं ति ओंत ते प ति कि ते त
चित्रवतं नै । देदर क्षा पं ति वा प्य सेभ वो द्विपुगे युगे । प्रमा रा मद्र तो ग ग वा नविकु छं का यमाचरे ते । त स्मिन्नविकु छैचर तिक्रग से वत या चरे तो रा म वे त । त्वा चरे हिव देव चो हि ति भि ग मं आत ते
अध्यदेशम तः पूर्व मनाम कृदि ओ ते मः । पिशे शैः सूव मलः शा त्वा र्ष व रि जि हि तः । सदा शं तः स दा यंतः को य वा ज्ञान से गुं ह्री । सताव वि च या ज्ञा यं ते स म स्य च्यं ति नि हि क ता धि नी व म श्री ति वा
नेविवक्षनं न परः प्रभुश्रिः । य ज्ञ पो ढी गुरु स्या नीमो क्त्या मितिशास्त्रतः । देवो हि ई नजवा द अन्यया को दि शं कया । देव लै र वि सं ता यो हि व यो गः ऋषिम वेत । अ यो ग्य त्वा च ते वे प म ता हे य म र वे कु
वै । अनजे ज्ञाने च मंच ये श्रा त्रिय ता ते का द्वि नो । सवेंचत स्याजु चना ना गुं अतनि वेदि तं । ततः सव्या भावि ते म वे वि क लो म ते ते वि या त्त था स कृ दुं वा प म वे ग सो म श वे श कृ द तमि स त सा दी

तद्वत्ते वै डाकिनीकथीकुर्मे । कुर्दुवास इता स्यात् ६ ॥ उत्तसवीगमं जनी त्यवंचिंतयमान सावित्री सीतेषम वन्मति ॥ नेदशी व्यालपी अचसवै पामकदाम वेतालि कुर्दुको कासाड़ो कमातो नतामि देत
लिनगुरु धात मे । नचु छिप वैकः के स्यात तो मे व्याल्व कार यां । मुत्कृ दि थि चिंतयित्वा दथौ नारायणी व्रमुं ॥ व्याना वसाने तुष्टा तशाक्षितता सदर्पी कणं । श्री तुल्यउ वाजी । मयातुर्थ मानिके
१४७ लिव्याचमिनि दीयकेत वः ॥ ताः सवीतिववा त्यानिगुरुच पद्मा विनिर्गताः ॥ ताभि रे वाचरे द्वमीमि तिशा क्षि यीनिश्र यः ॥ तत्स्वच मी स्य र न्यादिमवतारो कुके युके । तोउ लैस्य सत मानीयन कोक
केरो कुर्वै । अद्वेते देव देवेश कर्म सामनसा गिरा ॥ वर्णीशा ब्रह्मतिक्र म्यनेव तेंः यर्थकामयो ः ॥ अनेक जन्मसा दृ ष्टैः सेचितं पापसंचयं । दृष्ट्वा मचा गतो देवा लवद सि जेदवा किन्वा । तो न वरा मकेतो देवुर्थयो
उत्र इपथि वेति नो । सर्वी गे वाच्यते यस्मा दु गो व्याल्व रहेतुकः ॥ ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि त्वद्यादस रसीरु द्वैः । ततो वराको ये देव नौ को मे हक पालिये । मे [illegible]

जात्मवरात्मानं त्वमेव शारदीभ्रमो । वद्धि संतापतो नश्ये दद्धि संतापजो व्रजाः । तदिमां दुर्दशां देवप्रार्थ्यं तापवाजतां । लोलावांगेन चपदक्ष पवर्वैक हेतुना । मामुद्धर जगन्नाथ पापतीर्तं शोकसागरे । त्वद्दर्शनपरो यातः केन
को व्योम वेक्ष्वरः । निसर्गकरुणांभोधे पतवद्दष्टिपथं गतः । सदानंदाब्धि से मग्नो न शोचति न कांक्षति । नात्मभाव्योस्त्वहं देवत्वामद्राक्षं स्वचक्षुषा । अपवर्गानिरातो मेऽस्तु दमे बालि मालिका । तत्प्रसीद जगन्नाथ
प सेवकं क्रोडदीसदा । सत्व सेवकं संवेचा दवरार्थं तोमसदमे । इति स्तवैं तेन स्याशु देहपो उगमत दा । ददर्श सोऽप्यथोविंदं न म क्र वसलं । दिव्यालंकार मनोज्ञं ठं दिव्यालंकार सुचितं । अकुद
नेक्षुच्या दत्तं वरमाल्मा करी वुजे । त्वा साव शेर्ध वात्रेषु क्रिवंतं च मुकुंद मुकुंदः । या च दत्तं व तुष्णो तैतावद प्रनोति सत्वरं । विलास सस्मिता पीठं दक्षू तन्मयो पवर्जितै । तं दक्षु विशयावि दुः प्रीत्युत्याः सजितो ते
कः । स स्मारात्मका तोदं ते वेद्या त्रिदशोऽस्थितं । कोटिदी प्रावेशकी पाशः सर्वज्ञानानिविर्मवान् । कादंमदद दं कारम्भुतते त्वविसर्जकः । त्वन्मायया मूढमनसो जानीयुः कथमीशते । निरंकुश

मद्यावंच्यामक अनुष्ठितयात्मिका। इति मुनं तेन तद् ऊनैचा कुष्ठ पारणा। भिखेच ग्रा सम्भवी श्रु सर्वा गे द्विज सतमे। तैः सिको व्रा ऋराः स स्नः सुधा से को पमैम का। वगो हि प्रवद्ध मोगाम् ओवं रमु तेदवा मुजन
मद्दि मोनैग गवतेम काटवद्दि जातेने। मह तेो स तवी ऊीतु वं व्यानानुम वे कचित। इच दा र्यं स्वयं पात्रा कुच्छि हुं पर मा मनः। मुक्तिकतार्थ मा मानं मने श्रोत्रि यपुंग वः। सोधारदो चे मं शो क्रि दो श्रे। सिम
138 ष्टिवि था द्यर्ति। अर्थतु परमोप मो या दे वेन प्रकीर्तितः। आचार प्रमं वोध मोध मि स्थि प्रमु र च्यते ॥ इत्थं सं चिंतयत्विप्रः कुर्दु वार्थे क्लेशे च कं। आजहार स्वियं मुस्लि व्यानं मं गमनावचा। प्रव क्ष १२
ढकी तयामा स संफलं वि सिताशयः। अयमेव ममक्रो सोपलाजात्तिव मात्म रं। नैवेद्याश नमो सात्म्यम मानं न परमो हुतं। अखोदशा चतु दीश व्रह्मा उं यत्त दो त्रुजो। धं मं कुवे यात्र द्योत्य अपुत्रा सिते दं व
ता। यम च यं ति श क्रो त्या दि व्यमा गेर तु तं मेनः। समानु व्यक्त ते मुं तौ केचे। स्मि त्मसद्द दं हुतं। इत्या श्रयं पर लिन त्व फल वे ने वै जिनाः। नै वे ये न कुर्वं स्वं गा जं यामास सादरं। ततेः साव त्यार को:

स्पृः तु वा क्या कृ कृ मा ज साः। वनजं त्मेम त्य मान्नाः श शृं सुः दो वे मृतमं। नास्य स्य स दशी दो वे स त्र कृ पावनीतले। यत्र सोकृ दानेन पापान्मा च यतेनराज। गुरु पातमगाहा, स्पृ केनैवर स कुल मं। य
वे स ग श्रमो गं श्र मुक्ति श्रीवं के रे स्मृता। श्रीतानी म व कां तो रे मा म्या दं वे समीपु वां। नानामोगोपतृ सी नीं मुक्ति मा गं सुसं म वे त। इत्थं ने हृ र्ब मो प ह्ला: प ल पं तः प र स्पर। यं ध्ये पृ, गो ज या मो त्रि दं श्या ध्वं
पनि वेद्वितें। ततं जिनिमं लावि प्रा जरु गा दित्यवर्चसः। द वा इ व व मृः सर्व नि ध्यापा विगत ज्वरा ः। नै वे व्याशनं गा हा त्म्यं कथिते वो द्धि जो त मः। कृत्वा व म ततः पापा, नृत्यते पाप तो त सः। नि सं (या) श
ता स्या स्य प, ल व तं न श गो मः। सा दो क प्रि स्वरु पे या ब्रा यते व पु व्यादितते। पुष्प चंदन माल्यादि पदं गै रुप धार्यते। अपनीयं तं यथा कालेन निर्माल्यं तत्प्रकीर्तितं। या र सी ग्रा र सा त स्य ते नी भे नाप भाजं भे। स
हो त्रिका दो ता पा ना म मि ले क फल प्रदं। म दो ती गुरु त, व्यादि वा न कै पप विनाशनं। सेव्या मृ त्रि र पे त्रि पो र त्य ये ले प ऽ त मः। श्रा रं ३ गुरु कदं र क हु रो क्ष कं कृ मा द्रि म ः। विष्णु ले प त्रि दे नो ने श्र श्री

हं द्वारं रामा। मन्तरे वासुदेवस्य हृदये संनकारितथा प्रत्यहं भोक्तुं जनश्रेष्ठा वर्द्धितेच्चावनायते। लेप्यानी लेप्यानमी के दर्शनेन प्रशस्यते। अंतराचैतपतेलेपःपद्धलै वेगुन चैतै। नान्यलेपः प्रशस्यो दिसाविद्योर्दैगास्मा
तेन चैदनो द्रसारों तैद छविघ्रापुरा किल। सौगीव्याल्लोमयामा लक्ष्मीपद्मकृतः कुमु दृषीनांतस्यप्रोत्येनिधुतलेश्चाकथा मात्रलेपनं। ददौ नृपकुमाराय सालिलल दलक दिल के। तावत्प्रदेशी कुंठं वे केतेनस्या
पम व स्तो रात्। सम्मासौ कपवाज्ञा कृते सैयम्ब दत्तपान किल। ततो वर्णविधि स्याकि योलेपःपःपु रायते मःस्मृतेः। निमील्यानोंप्रधानैंत दक्षा यादे हाविनाशनं। पुरा दमनकं दैत्यं समक्री दुकच्यादिसौ। वाचि १४०
139 तारं मनौनो वैमायावलवरांके के। सिंगचामविमायायाक वीविता मदनि देशतः। मेस्याविता रेपविविमृः प्रविश्य करुरालयं। अस्विषाकस्यवेलायीनि विपवमहोतले। मयाह काघाचेकुद पी सदतोदानवोते
मगम कावकरसीपकोतु ओदि रभवतु राः। तस्यैव नामा मस्य स्यजयादोश पर्भानसेन। मालीकृत्वा दृत्रदेशं मिलितं वनमालया। अचिंते यतेस्य गर्भयात दुःस्तिरः स्थितः। तस्याः ... सवै

शंखस्या मा सर भाव ज्ञानं वे श्रुतम मवं मन्ते त्रि ल्यो १८ तस सुशोभ नं: तस्य मालाम मवतः पर मप्रीतिकाय सो। शुक्र वर्युक्ति नावाद नकुम्भ वतिक चित। ते सा सुगायतो मा लो क नाम कल कार म। [illegible] यान्ते यान्ते
मा यान्त विद्या मुक्ति यो न्यति। श्री मा पकोधितो मा तरम आयेयाधार येद्वरः। क्र यमेध सद् स सर्व पल प्राणोत्य संतायनः तेलसोक स्तितं मानोविद्योरं गा पक विलो। धार य तम, श्री उच्चम तो याव दृशते क्रि। तो मते
ते पिवाज मेय पल मत्य मा मप्र ते। नि मोस्य तल सा पत्रं याव क्र दायते हरे: नाव ज्ञ मेस ह स्ते तु विभु [illegible] लो के म द्वी यते। दरे नै वे च्य म लं च त्रुलशो कुल मिश्रित प्र ति का सिसा मु पा न प तैन तम मस्य ते।
या च श्री दे मे आते प वे मा श्राम वा श्रु यात। अपथे विशाल दिक विधो सप्ता च मजा लिकं। पादो दकं स्नावारि प्र त्येकं पापनाशनं। सर्व तीर्थाभिषेका या पल दं व्या हृ नीशाद्रौ। अ त कमा पाव र को द्रु भत व ता लनाश तो। तो या पा
यान्ते सा पि कल्योतन मृत सं। तिर्थं दो द्यावृत पल प्रद मैश्व टी नाशनं। अकाल मृत्यु हरं ता व्याधि व्यू लं निनदे स। तुराय मीसम व्याधि पाप तं विक्रि ज्ञा नो। अ तैरा श्रु मके तं तु म श्रु या वादि तरो ती।

त्मीयं चं केवलं तत्समुत्पन्नं मोक्षकारणं यः । यानजीवं प्रतिज्ञाय ध्यात्वा त्येकमेव वा । गुरुर्हि याम्बुरिवास्तर्वं कृत्यादिभिः प्रसादतः । एवं तत्त्वं सनन्देवो लोकान् ग्राहयन् क्षया । स समाधाय श्री याताके सेवा ॥ सामादि
मचकम् ॥ ॥ निर्मल्यवाशं भुनिवन्दनीयचरणं क्वदा लोकनन्तप्रमाराः । पञ्च पद्मा रेश्व व मुक्तिदाता देवो नमेस्मि गुरुर्वेत मारयः ॥ ॥ इति श्री स्कंद पुराणे भिलिरतपिर्वता देगुरुवातम माहात्म्ये
140 नन्दि च वाकौ सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥ ॥ मुनय ऊचुः ॥ मुने त्वत्तः श्रुतं सम्यक् माहात्म्यं गमद्राशितुः । निर्माल्य प्रमृतीनां च यथावदनुपूर्वशः ॥ ओतोमि ऊर्मदेव प्रभने यात्रीतिरकलानि है । श्रुयतां ते
तेनेय भूतयथायदशां तते कृता ॥ श्री सूत उवाच । सर्व धावर्त ते लोकहिताय पुरुषोत्तमः । नाना गुणाव्व कारी अन्नान्न कुल वि चे श्रुतैः ॥ नानाग्रवेखिला सेन नाना त्साचजगं । सयमा हूंकार विनत क मोपसेतो
दित्तसतमः ॥ श्री लंकारे या वप्यते कारागारे स वाभिये । वृष्टं दंकौर पुत्र स्कन्यकमरि सतेनरं ॥ तत्स्यगुणा मवा ह्लादिकलं शुभं सधाव रं । कुक्षि त्रिविधातो बो गुणामे देवलभरं कताते दया सादि

का॰श्रीताः फलाकांक्षिणः राजसाः। भगवत्प्रीतये कर्म कुर्वते ते मुमुक्षवः। परस्य ब्रह्मणः प्राप्त्यै फलम् विश्वपकुनः। बहुवित्तव्ययायासराजसं कर्म तदुच्यते। गतानुगतिकाय चैद्दृष्ट कपराद्युक्ता
॰प्रलंभात् फलमि॰ उ॰ क्षिन्न जासौ कर्म प्रकुर्वते। सात्त्विकानां जे गन्नायः सर्वदा सर्वभावनः। ध्यानो दृष्टश्रुतो वा विमुक्तिदातानपरां शयः। राजसाजामसादे वै म॰ ठात्माजः प॰ लैखियाः। उँसाः वाक्किमनतेक
र्मजलेते फलकांक्षिते। सम्यग् वचनं बोधि प्राणप्रारंभं तेषु लव कैर्विधिं। बहुलायासकृः उन्यंयत्कर्मते वैकुलप्रदं। तेषामुद्धरणार्थाय विश्वासाय दुरात्मनां। इतिमत्वाजगन्नाथः सैवामृव र त्राय वैः
॰ताविवाव्याः प्राः वर्षे वर्षे प्रवर्त्तयेत। जगत्सानां मतावेच्छाउत्सव श्रीप्रकाशितः। महायात्राजिये पुंसां कार्त्तिमात्। पापनाशनं। दर्शने दक्षिणामूर्तेस्तथाचरायनोत्सवः। सर्वपापहरं सेवामृतसेवो
निजिकाचके। श्रीगोविन्दं प्रवक्ष्यामि प्रपरिवर्तने। शयितस्य जगद्गुरुः प्रवर्त्तयितुं शक्नुयुः। नमः स्वविमलेपद्मे संप्राप्ते तत्रिवासरे। विष्णोः स्वापवृद्धे तद्वारशाक्षेत्राप्रविश्य च। जगत् हि

या म ता ... य ते सा चितं मु या । का व घ ठ रा नै गत्वा पू जा ये कु पचार कैः प्र ण म्य म त्वा तं पा दौ ग्रु दोव नि ख दे ः त्रु वन् । मै त्रे य मे व ठ न दे वं त्वा प ये ट न र गुरवे । दे व दे व ज ग न्ना थ क ... त्री ... न नु
... वकु ती मि दं स र्वं चेन प्या व र जं ग मं । य द न्य चे लि नैरे व ज्ञा म त्व प्र सु स वि भिः जग द्धि ता य सु खे ऽ सि पा र्थे न पा र व तं य । य दि य ते न का लो यं जं ग मः पा ल ना य ते । त या स दा ... स र्व ... न लि
नो म म ते कं । अं शु वे त्वा रु क म ल विमु च न ज ल दे जं ले । म ती त लं प्रा व प्र जा पा ल न नै तु कं । इ ति सं प्रा ... र्ये दे वे शं वा रा या तो ध ये ते तं गु त्य जं नै प्रा म रै औ व वी ज ये द नु के त्व कृ त । सु गं ध चं द नै र प्य स ...
141 ... ले प य तु । सा दू नि चु बि का रं क्षा वि का नैः वा य नै नि ष्या । या म्नि का नि च ध यो दि फ ल नि वि वि धा नि च । स्वा दु व दं श ान त्यं स्व प्र त पू वा म्ब व य सा न । पं क ती चू त व ना ... सो दे ... रा ... चा ...
... क्षे म मे मे ते नि वे द्य ते । तो क्ष क का ले तु यः प श्ये त्ल या व्या प द्र मे श्व रं । य दि वृ तिं स ना प्र ति ज न नी ग र्भ सं क टे । त स्मि न्नि दि ने द्र रे रु पं भ वे य दि म हा फ लं । दे व मु दि स दा तु ...

पतों व्रजेत । स्नानं दानं जपो होमश्चैवं जागरं तथा । उपवासः सन्नियमो व्रतं तेभ्यः जनार्दन । संगमं व्रत मिसं कृत्वा विष्णुलोकमवाप्नुयात । यं यं काम यते चित्ते तं तं माप्नोत्य संशयः । अयं वः कथितो विप्राः पाश्चिव
यः पितॄणो तस्य वः आप्नोति यासेन लोका नामन्दायः सुरनायकः अतः परं मोक्षस्यातदुत्पन्नमहोत्सवं । पूजयित्वा जगन्नाथं कौमुदं स्यमहोत्सवे । कदाः क्रौञ्चादिभिः पुष्पैः च सुमाल्यानुलेपनैः । ततश्चैव तीम
साँवेरात्रावुत्सवसंयुतौ । नाट्ये केलादिभिर्दैत्यः विष्णु केर त्रयेद्धरं । ततः प्रभाते संकल्प्य कार्तिक व्रत मुत्तमं । व्रतेनानेन देवन यो व्याव देक दशीष्टता । तेस्या मुद्यापये देवं सुसं वृज्ज जगदीश्वरं । पूर्वं च
पूजयित्वा तु विधिमुख्य जगद्गुरुं । उद्यापये दिमैर्मन्त्रैः श्रावयन्नशानकै मुदा । उत्तिष्ठ देव देवेश तेजोराशे जगत्पते । यो दैवतः सकलं देवप्रसुप्तं तवमायया । प्रबुद्धं उरकश्रोदारि सान्नेयं जेनवै । त्वयाद्वेष्टे न
नादि दैवात्वं अपर मेष्यति । कीर्ति स्मार्तक्रियाः सर्वाः प्रवर्तयेत तेनोऽस्तु वै । इत्युक्त्वा पूजनं नैवेद्यं वै पुनः बोधितक सर्वैः । शंखकाहलतमुरनाद नैर्नृत्य गीतकैः । वेदमालन पंसृतो जै तुरगामि मं गलजः त

लेः नयशके त्नच्या त्रिकेनयेतं कत्य मेउप। सुगंध तैत्तेना-च्चे स्नावयेत्पुरु बोलमे। पंचामृते नोपर के लर सेः फलर से त्नया। सुगं आम्नलके ना यवकल्के नले पयेत। चक पेतुलशाचं तौ तेवय ग्र पचे
कले। पुष्पाल वासितैलि तै त्नया कपूर वासितैः कुंशोद कैरं त्नतो यै त्नयाद्गंधोदके त्नतः। स्नापमा नं तथा देवं ये पश्यंति मुक्ताः त्विताः। धाला येत्रि ढ ढंपं तं च दु गोत्र्मो पपाके तौ नतेः (क्षी)अग्र धा गा स्पर्शे
142 उ सैत्रास येद्गि आः। स्नापयन्मे क्षि वयैतै सर्वं गवरि लवयेत। कुंकुमागुरुकस्तुरीकपूरै श्चंद नाविलैः। पल्लिरोदक संपद्भैः कालागुरु रसाकुलैः। धान्व चगमलती गालो चेक र गोजुसचुणी १४२
तान। मेतिपचारैः सु पुत्यविचौ मी राजयेतन्ततः। कुंतीजलिपुटोमुद्रं त्वाप्रार्थयेत्परयामुदा। चराच रमिदं सर्वं विंभेकशार रांविभो। अनुग्रहा मृतालोकैः पावय स्वजगद्गुरो। भ्यच यातिभ्रेणे दो
ताके रात्रिशेषे समाप येत। शयेनान्कुत्यितं देवं ये पश्यंति गयाप दं। निर्द्धो मोहमयीं भि त्वाज्योतिः शांति ब्रजंति ते। सर्वान्तो मामवा प्नोति यान्यान्कामयते हृदि। कृश्च में - सर्त त्र स्पवक्षे सा गो

लभेत वै । कपिलालक्षकं तेषां नु कोटिदानफलं तथा । पुराणमाहात्म्यवरं सर्वतीर्थाभिषेकजं । कार्तिक्यां पारणं कुर्याच्चातुर्मास्यव्रतस्य वै । दामोदरस्य व्रतिनां स्वयां निष्कृत्यमिति । यथा [illegible] कालां [illegible]

मशिलास्थिती । चक्रमूर्तिर्भगवतः पूजयेत्प्रयतो नवान् । रचयेन्मण्डपं शुभं मेकदेशे गृहस्य वा । अलंकुर्यात्पुष्पदामचामरैः सवितानकैः गन्धमिभिर्भिः सुधालेपैर्हिमैः [illegible] कूलकैः । कालागुरु [illegible]

वैश्चधूपयेत मृदं शुभं । तन्मध्ये मण्डलं कुर्यात्स्वस्तिकं वर्णकैः शुभैः ॥ तदन्तः स्थापयेत्स्वच्छां कदलिं दन्तमयीं शुभां । पट्टकूलेन दुपरि वासयेत्पुरुषोत्तमं । दामोदराख्यं श्रीशालग्रामशिलाच्युतं । [illegible]

मालत्यपद्म एषां क्रोडं स्थापयेत्पाणिना । गन्धकेसरदानं मृदुतं वरं दद्यात्पाणिना । सुनासं सुललाटं च सुनेत्रे सुकृतिज्ञ यः । विलासवन्धा सदेवं सर्वलावण्यसंयुतं । सर्वालंकाररुचिरं दिव्यपीताम्बरोज्ज्वलं । त

थाप्य कं रांवायतीवलं ददतां तथा । विचामन्त्रैः स्नापयित्वा वासोपुष्पेन वेष्टयेत् । पूजयेदुपचारैस्तैर्यथाविभवविस्तरैः । ताम्रपात्रे [illegible] त्वा ज्वालयेद्दूध्यसर्पिवा । नलं लवाति लै

नापवृत्ताश्चप्रदापयेत्। ब्रह्माणं नारदादीश्च देवर्षीन् संपूजयेत्। दामोदरस्वरूपान् वै ब्राह्मणान् संपूजयेत्। वस्त्रकुंभैर्माल्यगंधैर्नैवेद्यैर्भक्ष्यभोज्यकैः तथा। तार्थ राजा भवेत् गंधपुष्पाक्षतैर्यथोदितं
दामोदरस्य तेनैव विधिनेदं निवेदयेत्। तान्वद्धोरि तिमेवे यात्राभोजीन संपूजयेत्। वेणुवीणादिकैर्गीतैः पुराणपठनेन च। मनो ते सर्वे प्रकुर्वीत ततो जागरणं च। ततः प्रभाते विमले कृत्वा कृत्यं समाचरेत्।
143 प्रकारे णामैत्रे सासमिदाज्यचरूनपि। लाजांस्तु मधुसंमिश्रान् जुहुयाच्च ततः श्रियै। मूलेनाष्टो तरशतं वा आज्येनैव ततः। अष्टोत्तरशतं वै जुहुयात्कमादेकैतशांतिलैः। ब्रह्मासोनारदं दद्यौ दक्षिणां 188
मौतभैतथा। सनत्कुमारमैत्रेयमरअर्जे चतथ्यव। कुर्वीत समगंधं च महादेवं ततः परं। विरच्या तावै घमवा श्वेते विष्णुरूपान् संशयः। ऐतान्संपूजयेद्धप्राद्धप्रीयाति तलोपवांत। होमं ते प्राशनं कुर्यात्
दद्याद्राचार्य दक्षिणां। एवं राभिरुवितोचेनैव स्वाधात्स्वंचमन्तिते। ततः प्राते ये वासुदेवस्य भोजयन्द्विजपुंगवान्। सर्वोपचारसहितं दद्याद्गोमोर ततः। दामोदरं जगन्नाथ त्वत्प्रसादेन विक्रमे चेदृ। एवमाभार कि

दसव त्वा म ॰ सर्व भावनं ॥ तत्र सा यावत् तच्चाशी सुसंपूर्णं इति द ब्रुते । दामोदरो कृ हीताक्षुप्र दाता कृत भ धृ जः ॥ प्रदीयते जगद्गुरा यः ॥ प्रायतो मे जगद्गुरुः ॥ इति मंत्रे जपन् दद्यात् यात् यात् यासु रोतमा । सद्याव्यदताद

कृत्यलुत्वा तेच प्रसादयेत । आचार्य परितुष्टे तु तुष्टेत वत्तिमाधवः ॥ ततः क्र स्थाशीश्चतेतो दद्याद्विप्रेभ्यएव च ॥ ततः स्वयं वैभुंजीत इष्टैः प्रिये ॥ श्रेष्ठी पुंभिः ॥ चातुर्मास्यव्रते चेमं प्रतिष्ठाप्यावधानतः ॥ यः कोक फल सं

पतेनंद्र भुलोक मवाप्नुयात । श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तं नातः परतरं व्रतं । येनानुष्ठितमात्रेण तत् क्रत्योभ वेत्सर ॥ विघ्नैः प्रीतिकरं यात् कृतं तथा ५ त्य कृतैर्द्विजाः ॥ तिलपात्र सदृश्य ति लगा वी चैवा यतो कृते

॥ क स्वाक्रिमण लक्ष्मीबत्या मत कुलेनच । दत्वा तत्फलमाप्नोति क्रत्वैतत् कृतमुत्तमं । सार्द्धत्रिकोटितो पीनाम मि तक फलं तथा । प्राप्नोति तत्फलं विप्रा यदी कामयते नरः ॥ ० । इति श्री कैद पुराणे यनर

मितिसाध विवेश्मि जि कुजि मे य दे पुरु णा नम सीत्म्ये चातुर्मास्य व्रत विधि नीम ट कोनचत्वारिंशोध्यायः ॥ ॥ ॥ ॥ जैमिनि रुवाच । । मा गं शावशि ते प के ब को प्रा वेन तुसे । ।

त्या द प्र। अत्रा स्यावै त्वै लोक मात्रुयात। यिथान्नित स्याव द्यामि शृ सूर्य मृन योग्धु ना। वासोप्रथ वा सं क वीतिवं च द्यांजिशि कर्म कृते। देवा ग्रो भेत्र लक या त्व का मक्षा द त्वा इविते। दितन ननं पूर्न
क्र श्रवा लि म याप्य पं। चं च प्रचेओच्चे त्रद्विक्र तुद्विक्र प्रपृज येत। मध्येवा श्रैस मा बा य प्रो द्वा ये द स्त्रुवा दराः। सुनान स्यति मेत्रेरा द्वा द यद्विन्न वा स सा। सप्त पितैन स्वनाते मे का विशति से रथा के। तेषां च
१४४ स्याव ते मे वैते प्रभुवै च सग्र स रन। अन्तेन वास सा तद्धि समा द्रव्य प्र य त्नतः स्त्रुक्षा जपेनमंत्र ● जिदं सि सरन वृक्ष बोत मे। क्रा श्या द को योजगतां तेज सा विप्र र त्य यः। बासि ता न प्य स्त्रीले
व सवा स अगतते। हे ड पाव तिति र श्रौ व दु धात स्य स व तिः। व जये द्रंप पु छा द्यां तते। दे वं प्र पूज येत। सर्व लेवं प्र कुर्वी तिन्तु त्य मातेन ये क्षशां। तेतोप्य रु सो द य का ले प्रातः सं ध्यां स मा दीता वृमा शुप्र
मंदेदे वैप्रत्व वेत्रु सम्यापि तः। नन अं पूजि येत व त्र समृ हैं च द्रव्य दानयेत। का पी स प व त्र दौ मा चैत देव द्वा द ते दि जे ः द उद्ध जपता का मि श्री मरी दो न ले सुया। गोति ना दे ल त स्रै प्र सो त र ल

...पुरा ... कृ मादे वीति भामयेतितथा श्रीकृष्णदनं तदाकलय्य संस्तुत्य ब्रह्मादिभिः । सप्रभः स्वप्रभि देवान्वासोभिः पदि देवकुवेत । गुरुं च जगतां सर्वं गोशीर्णप्रावरं रौद्रिजाः । तावत् ... मात ...
रात्रिकीर्तया । कुर्वीतैः प्रवृत्या पकुर्याद्धि राजने । विमोः । दिमागमेन सं दद्यात् प्रावृत्य संति सुचेलकैः । वसंतिप्रावृतिं ये वानते यो मोदं संवृतिं ते ददं दत्वा तश्रीतो ... प्रवर्तते कश्चित । विश्वेदेवा विदेवस्य ...
मेप्रावरं यो नस्तवं । मत्याये चैव प्रवर्षं ति सर्वान्कामानवाप्नुयुः । भगवंतं समुद्दिश्य ब्राह्मणेभ्यः समापयेत । गुरुभ्यश्चान्यदेवेभ्यो दानानामेभ्य एव च । शीतप्रावरं रोदं यात्सत्कृत्य परया मुदा । य ददा
ति भगवान् प्रीतात्मा स वरमनुत्तमं ॥ । इति श्रीस्कंदपुराणे जैमिनिऋषिसंवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४० ॥ जैमिनिरुवाच । पुष्यस्नाने तु वंद्ये च यथोक्तं ब्रह्मपुरा ।
... वेत । ... आसित ... कुर्यात् पुष्यस्नानोत्सवे तु रेः । एकादश्यां प्रकुर्वीत एकशाद्याम्यं कुरावरां । ततः प्रतिदिनं कुर्यात् प्रतिसायं ... रोगे । ...

परं तच तदं शाजिशायी चक्रे भानामालि वा सयेत्। एकादशाति प्रमायां नीतैः स्विरा भयान प्रमाने। मत्य सावि:एव यौं श्रि स्याव ये दे का विंशाते। कारयेत् सवं तोम ङ्क्रमेत लै उरतो हरे। ते न्मयो व्र हरायां दे त्वा
पयस्व योंशु रा। स्यै आगर वी कुर्यात् त्यादि विजरे॥ प्रभाते वाद्ध कार्यं चकुर्यात्तु देवेतं द्विजाः॥ पलाशोभिः सभिद्भिस्तु चरुं राम सर्वि बातेषा। ब्रह्माव ह्या स तस्य स्व्र, ये कैतु से ति स्त कं। स्वालेग ओक्षे
145 तेष्व कुर्यात् दं तेवरु बातेसे। पजय दुव चारे शेरा दश प्रति विं विते। ततैः पुरु व स, तेन कुमा ज्ञान मिं मत्र येत्। तेन वा द्रव्या रोरा भाव यापुरु बोत गं। पाव मानो येन देवान् शामः, तेन ततः परं। स १४८
तिः कैंमं श्च लिप वेद्ध्राव व्याचततुः परं। वे छन्यागेधतो येन शात्र सु तैः सम र्चयेत्। सहस्र धार यादेवं ततोऽ नि मीत्य मुस्तेत्। देवीं गैल पयेमं अचैं श्रं दनेनचा विगा हे। य च त्स्या लै यथा शाभं मलं को तो स्व
तसे तेरे। तु मेल तुमने मालो मं बि पेत दं नेतरं। क्रिया कुयानि देवस्य चक्रादीनि त्यं सेतु रः। रत्न द्रवै समुद्रि त्य पञ्जवेत्सु रु बोत गं। तका युतं पुलाव प्राउ पचारैः समर्हि मेत। श्री मोव्र व, च म तोधा…

ष्प गीमीर नाद्भुत। चामरं चोलनव्यक्ता सुवेश्या सुरुचिरा सुचा। मीगत्य गीतनृत्याद्यैः स्तुतिपाठैर्नवैर्द्विजैः। जय शब्द प्रकुर्वंतः सुद्धिनातिशुभ मुहुर्मुहुः॥ दुर्वा चानस्यां कालिम॥ स्त्रीभिः सं पूज्य केशवं। [illegible] के [illegible]
पात्रकैरतिनिर्मलैः॥ नीराजयेद्भगवतीं कर्पूरं लघुमवर्तिभिः॥ शनैः शनैर्भ्रामयित्वा सेप्रत्येकं विनिवेदयेत्॥ आचार्य दक्षिणां दद्याद्व्रतं कां सां श्रेयं पूजयेत्॥ पुष्पमाला सर्वपुष्पैः [illegible] सत्
र्वकामफले वतेयुर्वै घावंद्वंदे। राज्यमं चोलभेद्राज्यं सार्वभौमं च चर्वं दति। अपुत्राः मृतवत्सा वापुत्रं ● चार्या पुत्रं लभेत। दारिद्र्यनाशनं धन्यं व्रतवेव ईमकारं तां। पुष्पमानेको [illegible] चाभराय
।। इति श्री स्कंदपुराणे ब्रह्म[illegible]सीवा स्कंदरुबोलनम गाढा। वेद्य [illegible] शो [illegible]ध्यायः॥ ।[illegible]। । । ॐ [illegible]विद्याने[illegible]राजजले[illegible]नाराज्ञां समाप्ते। । [illegible] ।
[illegible] मजि यथा मा स्याल्मोक्षिणी॥ उत्तराशीं जगमिशु [illegible] स्यादुत्तरायणी। यस्यसंक्रमणं याद्र्दृक्ष्टं याच तस्यार्के शक्तिः कल्पं [illegible]

पूर्ववत्तेनार पूजाराध्य दीन अभ्यर्च्य कल्पवृक्षौ प्रदाप्य च । प्रविश्य देवतागारं कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणां । मंत्रराजेन संपूज्य देवं श्रीपुरुषोत्तमं । तेषां बलं समं क्षीरस्व मंत्रेण प्रपूजयेत् । द्वादश्यां रात्रौ के
वैष्णवे तदन्तं वैष्णवान । विधाने तस्य वक्ष्यामि पात्रं धं पावनं नैमित्तं । संक्रीते पूर्वं दिव सेनं दीशालौ सुकुटितौ । प्रासादपूर्वदिक्षु देशे च स्थापयेत्तत्वाद्यधिवासयेत् । नवेन वासंसा देवाद्वा सह द्वप्रभाके
146 ः देवं ज्ञापयित्वा मंत्रेश्चैतोक्त्वा घटसामान्यं रक्षाप्तं । नमो नारायणायेति व्यतीतं जगं यशतुः प्रत्यचीसलिलौ नीत्वा भावये देवताधिध्याने पंचरात्रविधिज्ञाध्यायौ कृत्ये स्वै समाहितः तं ततो भगत्या वसनमालाग्रं सीन १४७
यावद्यते । मलामसंकृतातामत्रं विदें हवामयेन्ततः । श्रीदेवी कायामारोप्य प्रासादद्वार मानयेत् । द्वारे क्रमं विक्रमरांगैलं लक्ष्मीरोपवभुं । विष्णुं वचे तं नीलाभा प्रासादं श्रीमयेद्यते । विरं तेषु देवे के च तु सज्जे द्वा
श्रीकैः शकेः । दीपकाशनं सरुद्रकृतमसौ वरशीतरे । द्वादश जपतां कामि नित्यवादि त्रगीतकैः । तदंशं जपद्वौ रात्रौ पातकां नाम सौम्येनौ । नवाच्च हृदि रात्रे स्याभूते तं म मत्तीततरं नृकु सौमितं प्रकोतमं

कृयैतान्नित्व क्रमौ । लग्ने तेनाजिमेन स्यषाद् लीते वेवदेवदे । प्रथमग्रमत्तौ दृष्ट्वा मुच्यते वैचपातकैः । मलिनाक र रौम्म चेष्ठितायग्र मेरौ ह्जिनाः श्रवात्रो कर यौ दृष्ट्वा तुतो यम्र मरौष्ठु वे । उपवातक पादेश्च चतुर्वे मुच्यते ततः ।
पुनः प्रभाते देवेशं त्रिलिप्ते ह्रै च चेदनैः । वस्त्रालंकार माल्यैश्च भक्ष्यपेया यथाविधि । पूजयेदुपचारैस्तैय धाशक्ति समृद्धिमत् । नीराजयत्वा देवेशं तेषु लोकान्वित्वा लितान् । एयाली सुशान के मासु दधि स्थे अन्य म
क्षिताम् । मनाप केलशाक लोमशं गवेर समन्वितान् । प्रासादं क्षिः परिक्रम्य नवे देव समर्पितः । वै कि शः स्थाप येद्देवे गंध पुष्पा क्षा न्वितान् । जावजी सर्व भक्तानी जनके स्ये जगद्गुरुः । त्रिहमे यान्स्थालयो यो ये तेव चै
वज्रानितो प्रमो । लोकाद्भ्रष्ट सर्वपापैः युक्तो लोतोचितावित्रुदा तेके प्रात्ये कृतानेतान्त्र गुणायापर मेश्वर । त्वयितु देव जगत्सर्व मक्षेणचेम विधाति । लोका कार त्वथा कार वक्त्र काराद्वोकस्ते । आवाद्यितोम भवितेर तेद वाधा
वितोजमेत । रक्षस्व जगन्नाथ त्वन्मये सचराचरं । इति संप्रार्थ्य देवेशं शालितं आदित्र वेदयेत । तन्मया धर्म को गोभ्यो स्र दलिफ भान सु क्षीर नाः कर्पूर स्य वव उभरा चचूर्णा सु तोष्ठि वे दयेत । [illegible]

अरक्षका स्य दानं चैव पुरवर्णिमातं । तेरचाः प्रदद्याद्व त्यातीनशा त्या दीतं मगवद्विया । उ मेमहोत्सवं निप्राः पुराकल्पे चकल्पवः । सच मुक्तिं विनिर्माय मम गवत्प्रीतये । कृत्वा नं यपणी त्युः सवैचैनै तु मय पनविहाहतो । सर्व
दा सर्व कामे निपु ग्रीः शोचीतिर्निर्जिताः । उक्तिं त्वान्त्रि वशेः सा कृत्वा नेगोत्रमापूयुः । म दान स स्य सीसारं वह्नैः संस्कार मे तच । क्राम्प्रय कृया जग गयो वेय्य देवं दिने दिने । आवाहनं सं कृत्वेव होम गवक्रम
147 वेदमा । प्रत्य हैवा क मादरे दिव्य रूपांति रोहिता । श्रीसिंहमहापुरापतमेउ तुं वेपरमा त्मनः । तुल्ला ● पुरुषदानानि कोटिकोटिगुरोमि वेत । तोनैद्यानैजवसो मः स्वाध्यायः पितृतर्पणं । सर्वमहा १४८
यतीर्थातिउ तसचेचा तेरायते । ० । इति श्री स्कंद पुराणे जैमिनि ऋषि संवादे गुरु वातमसमाहात्म्ये द्विचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४२ ॥ जैमिनिरुवाच । । पलुत्रे मासि कुर्वीत दोलारोहणमुत्तमं । यत्रत्रोउ
ति गोविंदो लोकानुग्रह काय वै । प्रत्यक्षी देव देवस्य गोविंद स्य तु कारयेत । प्रासादे पुरतः कुर्यात् षोडश स्तंभ मुद्रितं । चतुरस्रं चतुर्द्वारं कौउवं वेदिकान्वितं । चारुचीनाम्बरं मालयचामरं ध्व

ग्रामनेगा ॥ प्रासनैवेदिकायांश्रीपर्णीकाष्ठनिर्मितं। कमण्डलुं तथैवं प्रकुर्वीतवं च ज्ञानिश्च यज्ञपात्राणि च। पालाशन्यां श्रुवं तथा विप्राः कुर्युः दर्श्यां निशामुखे। एवं द्रुमत्सर्वं प्रकुर्वीत केशमश्रुउपपूर्वतः॥ औदुम्बरे काष्ठं दारुतयो
मंत्रप्रकाशितं। आचार्यं वरणं कृत्वा वह्निं निर्मथनेन च। मंत्रमिं संस्कृत्य विधिवत्, यारा श्रीमहोत्सवे। सर्वशुं कर चित्वा वह्निं तन्नविधिविधेवते। पूजायां त्वा विधानेन तु कुमीपुविधिना हुनेत। गोविंदं
पूजयित्वा तु आमयेत् तत्र तर्पयेत्। यजमानं दीयते दक्षिणां च ब्राह्मणा समाप्यते। प्रातर्यजेत् नैच ● तृर्दश्यां गोविंदप्रतिमां शुभां। वासयित्वा दरेर क्रमपूजये, पुरुषोत्तमं। उपचारा वर्णि देत्प्रत्यक्षा
मत्पूजयेत्। ततोवरं पुवसनं मालाचान्दिनसलिमाः। अक्षीयांवित्यसे तमं त्रेपरं ज्योतिर्विभावयन्। ततः सा प्रतिमा सा ज्ञायते पुरुषोत्तमः रत्नोदोलिक यांनातुनये स्नानस्य मेउदा। तत्र जातं तूर्यना
दैः शंखध्वनिपुरःसरं। जयशब्दैः स्तोत्रपाठैः पुष्पवृष्टिभिरेव च। पश्चाद्ध जपताकामि श्चामरैर्देवं नैः सहया। निरंतरं दोविकामि स्तदाकुर्यात् होत्सवं। काम कृतेतदा के वा दिनेन कद पुरे तत्कास

नकैमुक्तागणस्मार्द्धं गोविंदस्य महोत्सवे । महाश्चसनेऽस्मिन् वासोनंपन्नयेदुपचारकैः ॥ महास्नानस्य विधिं नास्नेपनंतस्य कारयेत । पंचामृतैश्च सर्वैः श्नतेषामन्यतमेन वा । स्नानीते गीर्षं तोयेन लेपनमसौ ...
...नेनयन । सैंधो व्ययमुपयोदेवं च तोलं कारमाल्यकैः ॥ नाराजयित्वा संपूज्य प्रासादं परिवेष्टयेत । सप्रकत्व सतोदेवं दोलामेउपमानयेत । सुसंकतायीर व्यायांवता कातोरणादिभिः । ... देशोमेउदेवुपवेत स
148 प्रशाम मयेततः । उर्ध्वं देशं ततः सप्राहीम वेदीचसप्तवे । यात्रावसाने च पुनर्भ्रामयेदेकविंशतिं । इत्यं लो लामगवतः पितामहमुखेरिता । राजर्षिरोंद्रद्युम्न कारिता पूर्वमेवा हि । फलपुष्पाणि पत्रैश्च शाखाभिः १६८
इपादिकल्पते । कुंदावनीतरे दमेमत भ्रमररावरी । कोकिलालापमधुरे नानापक्षिगणाकुले । नानोपशोभारचितेकालागुरुसुधूपिते । प्रफुल्लकेतकीबिंदु लेधामोदिदिगंतरे । मल्लिकाशोकपुन्नागचंपके
रुणवशोभिते । तत्कानलीतचटितेमेउपचारकोरणे । मंडपितेभ्यालयवसनचामरै रुपशोभिते । रत्नकस्य दिव्यो दोलिकायांतन्मध्ये वासयेत्प्रभुं । सद्रत्नमुकुटतारहारशोभितवक्षसं । ...

रंजयन्तिनेकुरलोक्यालिकुलं । यथाप्यानं यथाशोभं दिव्यालंकारमंजुलं । विकचांवुजमध्यस्थं विश्वधान्याश्रयायुतं । शंखचक्रगदापद्मधारिणं वनमालिनं । सुप्रसन्नं सुखासीनं पीतवस्त्रलोलभूषितं । कृष्णाये
माप्रितेद्वयो वे श्रीयैनं नमस्कैः । कृतांजलिपुटैर्भक्तैर्जयशब्दैरभिष्टुतं । गंधर्वैरप्सरोभिश्च किंनरैः सिद्धचारणैः । स्तूयमानं तुं भिः सतवरं दिव्यगायनैः । अहं पूर्विकयान्त्य ज्ञानवान्दिव्यैर्का दि
भिः । नेत्रीवुजमसदस्तिलपूज्यमानं मदान्वितैः । किरच्छिर्दिव्यकुसुमवर्षितं धंचैदनजैरजैः । उपदेश्याय गोविंदं पूजये दुपचारकैः । वल्लवीवृंदमध्यस्थं कदंवतरुमूलगं । तावन्नध्यविलासैश्च क्रीडकैर्नं
वलोलरे । गोपालभिश्च गोपालैः खलौलों दोलितयानगैः । चंतयित्वाजगन्नाथं विकिरेरंधचत्वराकैः । सकर्पूरैः रक्तपातनलैर्दिव्यकुसुमैस्तैः । दिव्यस्त्रैर्दिव्यमीत्यैर्दिव्यमैवैः सुधूपकैः । नामारो दोलनैर्गीतैः सुन्निभि
वेत्यास्तिलैः । श्रीदोलयेद्दोलिकाकीर्णसुप्रवारानराश्रैः श्रैः । तदाप्यश्यति येहा धं मुक्ति लिपीनलेशयः । ब्रह्मसत्यादिकं वा नावं चाना मन्ह्योयो भवेत् । विरेवं दोलयेद्वैवं तं वापवनोदर्भे । भक्त्या कृत्वा यद्भवे विशेष

किंशुलैश्च तारसा ।। लीलावितेचकृतं वस्य कालिंगे सकृज्जेतथा । अघसंघः क्षयकरं मुक्तिवाचानि वतकं । पश्यन्नद्वितीयं द्रतिगो हत्या युवपातकं । नरत्य शोकं पापाजितु तीर्थं नाम्नं सं शयः । चक्षुको लाघ्यतें देवेसवपा
149 पः प्रमुच्यते । अपथ्यानि कैराघ मृते राघ देवैः प्रमुच्यते । इमीयात्रीकारयित्वा चक्रवर्ती भवेन्नृपः । ब्राह्मणो जेचतुर्वेदी ज्ञानवान् जायते ध्रुवं । ० । इति श्री स्कंद पुराणे जैमिनि ऋषि लीलाके पुरुषोत्तम मा
हात्म्ये त्रिचत्वारिंशो ध्यायः ।। ७० ।जैमिनिरुवाच । ।अतो वः कथयिष्यामि व्रतं सं वत्सरं परं । संवत्सरस्यादि दिने पौर्णमास्यां तु फाल्गुने । अनादि देवस्य हरे मूर्ति यो द्वादशी वयाः १५
निघ्नादि नाम प्रथिताः प्रतिमा संप्रपूजयेत् । केकी मूर्तिमेतासौ मासे कृष्णा दशी बुधा । प्रत्यर्हं पूजयेत् कुंकैः फलै झी दशभिः स्तथा । अशोकमल्लिकाचै वपाटलाचकं दं वकं । करवीरं जातिपुष्पं मालती शतपत्रकं ।
उत्पलं चैव चासौ ते कुंदं कुब्जाकं तथा । एतानि क्रमशो दद्यात्कुसुमानि हरे मुदे । दाडिमं नारिकेलं च आम्रं च पनसं तथा । खर्जूरं तु रा राजं च प्राचीनामलकं तथा । श्रीफलं नागरं मोचफलं तु कं करमी

नकं। आतापकलं च क्रमशः कल्पान्येतानि वै द देत। ४८ कागो ज्यानि चार्वी शोले द्वानि मधु राशि चा। आसना कुप चारांश्च दत्वा कृत्वा जगद्गुरुं। सर्वव्यापिनजं गतो यम्भूतेग ल्वम वत्क्रमा। आकिमौ पुंडरीकाक्षा विश्वा ते
सारं वैपनात्। एकार्णवे जले शैषे निरालंबे कुरामधुं। अवधी विश्वर कार्थं मधुसूदनर दोमां। त्रिविक्रमांन्क्रमित्वा च यो दत्वा दैत्य वलं महते॥ त्रैलोक्यं पालयामास त्रिविक्रम नमोऽस्तुते। कत्वा वामन के
रूपं रूपयुः साम गर्भकं। मो दयित्वाऽद्भुत रूपत सैम्मा विनेनमः। यः श्रियं धारये चित्तं त्यं हृदिम तेभ्य ए वच। दपात्य विश्रियं त सैश्रीधराय नमोऽस्तुते। हृद्वि या साम धि ष्ठाता यः सर्वं वी सदा प्रभुः॥ सु
धेत हेतु मताना हृषीकेशनमोऽस्तुते। पद्मनाभि पक्ष संभूतं जगदेत चराचरं। विधातुरातुरासनं नित्यं हृदि दिमते भ्य एवच। दपात्य विश्रियं त सैश्रीधराय नमोऽस्तुते। हृद्वि या साम धि ष्ठाता यः सर्वं
स्तुते। प वित्रि मृतौ वं हं जगदेत चराचरं। दामाव देः सगो पातु दामोदर नमोऽस्तुते। त्रैलोक्यं बलकरं इतवान्केशवानन्तं। इषिता सर्वे सो रथ्या नीत्वा तेके ए वं श्री मन्त। दद्यु समस्त म् तानि जगता

मार्द्र कारे तो । अन्ये त्वमाहुर्मजनत्वेभ्यो नाशाय दान माभ्नुते । मायया शच्यतिवृद्धैः वैमोक्षितं यदनात्सया । सर्वधर्मविक्रयाय माधवाय जमांभ्नुते । ज्ञाज्ञानां ज्ञानम्य त्वं ज्ञाता ज्ञाति प्र[illegible] । [illegible]
151 ले त्रिसाद्दावृतं ममम । प्रतिमासं प्रजन्मते मंत्रैरतैः कर्त्ता ज्ञानिः । प्रार्थये त्वपरयाम क्षमामक्रकोंतं जनार्दनं । एवं संवत्सरं नीत्वा व्रतं वै मुक्तिवंजरं । संपूर्णफलसिद्ध्यर्थं प्रतिकृत्विमाचरेत । सुवर्ण निर्मितानि कोमल[illegible]
या द्वादशीवतु । यथाशक्तिकेना स्थापाः कुंभ द्वादश वा । श्रीवृषपत्राद्यादिते प्रसादात्तेभ्यः पृथक्पृथक् । ● श्वेतवस्त्रावृत देहः पंचपल्लववारि कुम्भ[illegible]चतुर्दिक्षु सर्वतो[illegible] । [illegible]
पञ्चरत्न समन्वितः । द्वादशाब्द मेवे याउं प्रचारैः पृथक्पृथक् । पंचामृतैः स्नपनं सर्वं वामादितो द्विजोः । गीतवादित्रनृत्याद्यैः निपा[illegible] । [illegible]
[illegible] । [illegible] । प्रदापाः सर्व[illegible] ते वै द्वादशी क्रमात् । नीत्वा क्रियामाभिः वै प्रभाते वह्निकर्म च । [illegible] । [illegible]

हवीं तिलैः स्त्रीं द्वादश्यां ततः होमं तु प्राशनं कृत्वा दत्वा चाचार्यदक्षिणां । कपिलाश्च नवो देयाः सालंकाराः सुवस्त्रका दश । शतं चतुश्चत्वारिंशं शक्त्या ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः । ततो देवं दंसं च कृ सा वित्तानि च मम रं । समो वचोरु मा ह
तमाचार्याय निवेदयेत् । व्रतराजमिमं कृत्वा सर्वान् कामानवाप्नुयात् । मुक्ति चायाति पुत्रायामावि होद्धिद शकोर्तितः । तासां दशनिजं पुरां व्रतेनानेन लभ्यते । इन्द्रपदं सार्वभौमं च वालितवैम वच । अश्वमेधस्य
च यत्प्रीति देव देवप्रसादतः । एवं मया पुरा यत्तमेनारदः कृतवान्व्रतं । कृत्वा द्वादशवर्षाणि ब्रह्मतोऽभव   मुनिः । अन्येच वैश्या वा ये वै चक्रुः स्तेव कुशः पुरा । व्रतेनानेन परां तेरे भगवत्प्रीतिकारकं । यजेयश
स्यं मा पुत्र त्रासायं वंशवर्द्धनं । भवेत्तोऽपि यत्ता त्मान कुर्वन्तु व्रतमुत्तमं । ० । इति श्रीस्कन्दपुराणे जैमिनि ऋषि संवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये च चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः । ४४ । । । मुनय ऊचुः ।
सं मा पुत्र त्रासायं वंश वर्द्धनं । ... । अन्यकृतेन समसामुने । । जैमिनिरुवाच । । शांति कीसमां रक्षा सेराको
मुनेत्रमिदं दशपत्रं वैमुक्ति दैत्यर । ततः प्रमादजनं नेगादि सूचम दत्तरं । यो चाद्वादशपुराणा या उदि ब्राह्म मवतिया । तासां द्वे अवशिष्टं नःकल्पयस्य समस्तामुने । । जैमिनिरुवाच । । शांति कीसमां रक्षा सेराको

[illegible] नेत्रि। यथोक्तमार्गेण पूजयेद्दानमः प्रायकाले ते विप्रान् दमनकादयः। चर्चकान्त्र योदश्यां मासे रेते सह लकं। देवस्या ते किर चिते मे उप [illegible] यात ते। [illegible]
152 प्रमताः तत्त्व मेउ लेकुर्यात् शुभं पञ्च संयुतं। तदे ते वा सये देव प्रत्यक्षौ प्रतिपूजितां। पुतौ श्री तत्य मामाम्यां पूजये द्विधि वक्षतां। अद्य रा चेत् कमे देव देव स्या कार येत। पूजा [illegible] भवा व मह त
मं जद मना सुरं। मं कोलि मे परी प्राप्ति तदन्ते। यथैच तत्तेतां। तस्या मेव त्रयोदश्यां तेयी दै त्यं विभाव येत। तातां जलिपुटो मूल्या कथेचे दगुदा हरेत। अथ धा द मजी दै यो पुरा कैसो स्या कैटक। [illegible] । १५२
तातः पुरतेन निवतिष्ठति। अस्यो पतौ ते दा प्राप्ति रासो ध्यात वमाधव। अधु नाविनथैवा सौ प्राप्ति र्द्दमनोमं जनो। इत्युक्तो तु रामे कं तुकरे देवं स्मृदा प य ते। तो प [illegible] श्री रा द्वि च नु [illegible] यात तत
[illegible] द्विते पूजे देवी तु ताम्पुरः सरं। नयेत जग दीशस्य समीपे द्विजस तमाः। उपचारै र्नैगन्धा यै पूजये देवतं ततः। हिरण्य कर्म पं दत्व ते सौ लीत दंग जा। क [illegible] चक दम न कं

नासो । नवहा, तेनभ नवनमस्याद तैत्त दं गके । इ, धुसार्च दरे मु(कुंद च्याकुंथ नुरो शुभं । तेदाद ष्णु हुरे वं ऋंवक्षप्रातिकरं गुदा । मव नुः स्वपाद दो या ० पुरस मा पु त्यनु तज । क दात्या गू(कुत कृय यो
दथ्यगु, कुं प कां प्ततो । सव पापविनिमुक्तो च सिद्धि मु, पुरे धुवं । ० । इति श्री स्कंद पुराणो जैमिनि रुषि संवादे कुरुक्षेत्र माहात्म्ये पंच चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ॥ श्री ॥ ॥ ॐ नम रुद्राय ॥
मनुएत्रु वच्याम यात्राम ह्रो च मो चादो । श्रुता या सेन मु, ठानां वास मा वच्छ चेतसो । वैशा स्व स्याम लेप ● द्वो हिता यारा विमच्यतः । मेऽ पं चच त्वकि सोमु, वालि प्र सवेदिकं । स, योतवास साकृ, सो, प्राति सारो सगं नेत
॥ त्याज्य सिपान सि य कै चा रु चे श्री न पात्वितं । तन्म ... लि न्य से लो कं साधु ग ज्ञा सनो तमं । ते मिक्षि चो त सं ... वि न्य से त्वरां भाजनं । ति ष्यप स्ति समा गे दे स्यासां नो द्राक्ष रां इ शु, चि । पा श्री ते वे त ले
लो मा कु द गे प चा वं प्रति । स प हं कमि लंत स्य कृ, द्वा यान प द नु ला विकं । क्ष ग, वि क्षे क्रु क्रु मी स्या कं कु मा दं चा चि ह्नकं । क नुरि का क पुर याः प्र मा नी सि, ह्न सं जितं । स ... के त व तो प स्या

[illegible] पत्ते [illegible] द या द मु रु [illegible] लाए तेन्तावत् वपावे [illegible] भावये [illegible] [illegible]
[illegible] त । [illegible] लो [illegible] त्स [illegible] । शी खचाम [illegible] मायत्वानु [illegible] । [illegible]
153 [illegible] त । [illegible] सकृद्यांमाउ नादि [illegible] पुख्या द्या तैः पृज्यां श्रियः सू [illegible] लेवयेत । [illegible]
[illegible] । [illegible] सं लभते वै । वेखा नारादि के न्हत्य गातम वा [illegible] शः [illegible]
[illegible] त । [illegible] तो [illegible] दर्शिनातो [illegible] गौं हं निता दा द्विजाः [illegible] त्य महिमा [illegible] । [illegible]

नाकेश ॥ कृ वैर्जी न्याचिधे दै वैराचली तैर्नि प्रः शुभैः ॥ ततः सं प्र जाये केवं तां कु लैश्च सु तं स्तुतैः ॥ तस्मि न् काले तु ये क घ्नं भ क्ष्याव श्येत मा म वाः ॥ नते षां पु न ना ह्व नि : कल्प कोटि शतै र पि ॥ विघ्नो ॥ स्वरूप मे
त्य या वि घ्न लो के ब्र सं ति वै ॥ पुरा काल युगे विप्रा द क्षो नाम प्रजापतिः ॥ आध्यात्मि कादि सं तापैः सुदी नान् वीक्ष्य मानवान् ॥ तेन गत्वा क पा र्द्रु तौ मर्दि मा नी च कार वै ॥ यथा विधि मया प्रोक्तौ स दा पु ण
मेधि काः ॥ प्रति लिं प चं द नैर्नी मे मार्थ वा मल पदो के ॥ तृतीयायां जगज्ञा चं स्तुति मे तां मु दा ज गौ ॥ ॥ ॥ दक्ष उवाच ॥ ॥ देव दे व ज ग न्नाथ स र्व जो नंद निर्मल ॥ संसारार्णव सं मग्नान् [illegible] अ सं
र ॥ नानाविध स्व सं तापैः संतप्त मा न वा नि मान् ॥ अ स्य क्लो श वु द्धा वैष्णु मे द ह्य मू तेन वै ॥ संत [illegible] प्य तू राग्नेषु [illegible] ॥ कलि कल्मष [illegible] ॥ [illegible]
तेः य मे तां मि ल्लो ला च ल क हांतरे ॥ चिर कालप्र रू दानी दु त्य मा नो म हां ह सा ॥ राशिं द ग्धुं त्व मे वे शो यो मा ना घ क पा क र ॥ त्व द् शं न म ह यो गे य मा य पां नाव किं ते ॥ ये [illegible]

154

[illegible] स्याम्नो । तनेशोचति [illegible] र म चार त्यिम [illegible] । के गीमेव कौ पै वेशमात्मसा नैव सोचनि । इ [illegible]

[illegible] । [illegible] चेत सां [illegible] त्वा कं उपातं पपातचर रां बुजे । प्रसीदेश प्रसीदेश प्रसी देवेशं निवास करे । तेतो [illegible]

[illegible] नाम [illegible] विश [illegible] मदके [illegible] मोविंदि नेहाव । मदेगज्ञातो [illegible] चाक्षे [illegible] । [illegible]

[illegible] ॐ [illegible] युग्म यथा संताप [illegible] चीदने नानुलेप नौ । तथा सकोप [illegible] संताप [illegible]

[illegible] ते सर्वे [illegible] प्रजापते । कादशीते महो यात्रा [illegible] [illegible] [illegible]

प्रतिमंतान्देमामोदा विष्णुपदं व्रजेत । ।जैमिनिरुवाच । । इत्युदीर्य प्रजानाथो भगवान्सन्निरोदधे । दक्षः प्रजापतिः सोऽपि विश्वद्धानसदाज्ञया । संवत्सरं गिरौ स्थित्वा सदद्दर्श महोत्सवान् । सर्वे ...
तौ ... स्यकुलो मे । लोकान्प्रवर्त्तयामास यथाविधि महोत्सवः । विश्वासायाल्पचुक्रीनीयात्रेमाःपदिकीर्तिताः । अयं साक्षात्परं मब्रह्मरूपी जगद्गुरुः प्रसादितेः समं शान्तो लोकान्ग्रहदायके ॥ दा या
न्यादद्दश ... याश्रा मुक्तिप्रदा ध्रुवा । सर्वान्कामान्ददात्येव कामिनीनात्र संशयः । सत्यव्रतिर्गोऽभग वान्तत्रासे मधुसूदनः । शोकेतरस्थिये दक्षमें ... संभवे । किं व्रतैः किं तपोभिः किं ...
नामसाध्या । किमश्वमेधैर्योगेन किं सांख्येन परे साचे । तीर्थराजजले स्नात्वा देवे श्रीपुरुषोत्तमे । न्यग्रोधमूलवसतौ च संतं च मंचयौ वा । दक्षादारुमयी ब्रह्मदेहे देवो विमुच्यते । ॥ इति श्रीस्कन्दपुराणे
... पुरुषोत्तममाहात्म्ये ... नाम एकचत्वारिंशोऽध्यायः । ४१ । मुनयऊचुः । भगवन्सर्वशास्त्रज्ञ श्रुतं परमसद्भुतं । यात्रारूपं भगवतो माहात्म्यं ...

155 आभिः ... कामिभिः सर्व कामदः ॥ महत्वात्तनयामास तिग्मांशोर्वृद्धिलीलया द्विजः ॥ नैमिषारण्य उवाच । सर्वा विभूतयो विष्णोर्गत्युक्तिः श्रूयताञ्च मे । महत्वं प्रोक्तवान् सूत श्री स एकः परमेश्वरः ॥ यस्याद्यस्य चराचर [illegible]
यतेन रश्मिविषयेण पूजा एतावदस्य माहात्म्यं न शक्यते । यो यथा समुपास्ते तं तथा वैकृतमाप्नुयात् । एकः पूर्णश्च तेषां वै धर्माकानां सदा रवेः ॥ धर्मस्य पालनं महान् सीको रोग व दृशा सनेः ॥ तेला
व्याधरोगास्य क्रमः कोऽपि वादि जीविताः ॥ अर्यका मोहितं तस्मात् लोकेशी स्थूलगामितः सदा । तेषां कृपयापि भगवान्नाशयते न वृद्धिकृत । धर्मो हि भगवान् विष्णुर्धर्मं मूलं जगत् । धर्मस्य जगतश्च १५५
विष्णुरेव जनार्दनः ॥ पुरुषार्थं जायते तस्मिन्नर्मकीर्तिस्य प्रतिष्ठिता । स सर्वकामान् तु प्राप्य न शोचति नकीर्तिति । त्रैलोक्यैश्वर्य दाता सौ शाकं रूपो विभु पालितः ॥ अनन्तस्तेमः प्रमुदति मा विष्णु देवानां विनोदः ॥
सोमं अमृतं तु लेपदं दमन्नीशु रुपालितः ॥ विद्याख्या दशतत्त्वज्ञो वाक्पतित्वेन माचयन् । वाजिमेधादियज्ञानी फलदो यः सनातनः ॥ यज्ञेश्वरस्य रूपेण राम्भावितोऽयं जगन्मयः ॥ ध्यातः कुबेररूपेण ...

समुद्धि मतुल्गीदद न। एवंद यी बुधिर सौता मिक्षौ लाचलेव सन। दोनाना थानु ग्रहा य दा रु व्याज्ञ शरीर वन। प्रयाते तत्र मो विप्राः प्राप्ता म पर्य्यं समाहिता॥ श्रीश पाद क्ष कुमा लेश र सौता व्यप ये ते हृ
का मुक्ति कान्ति गोमाने वी च धं पदि शास्वतान। श्रीते मुक्ति के वल्यं पद्धे र्छ तं त मानु प। ०। इति श्री स्क दपुरा णो जै मिनि रुषि सं वा दे पुरा णे तं मम मा हात्म्ये सप्र च त्वारि शो ध्याय॥ ...
। मुन य ऊ चुः। प्राद स्य प्रतिष्ठे ते ई द्र कुमीयय करान। श्रा ज्ञा प यामस हरि यत्रो लो क्रो दश। ऐचा व तसकाशा कृ तं स दं नितः स पुष्टि वो पातिः॥ किं चकार महाबुद्धि किं छ म कोऽध्यवी प्सितः॥ कोम न दवी
चा। । वरीक्ष व्या ज ग ता प्यातं सा दौ कं हा स्वरूपि राः॥ तं त तं त्यं स मे ने वा श्रा त्मानं न र क्षं ग वः। पथा ज्ञां का र यि त्वा वै या त्रां स्तः॥ प्र राय मा दा दा॥ वे दप्र चां रे वद प्र समस्य च ज्ञ जग द्गुरुः॥ केनरक्षं समादिश्य
देव स्या ज्ञो प था विन्ध्य। इन्द्र प्रोवाच मधुरं ध मे न्याय समा कृतं॥ । इन्द्र कुमुद उवाच। । राजन वद श्रुतोऽसि त्वं च मनि श्रम मे गतः। म त्व त्या म लि लेक मे या मनन सा ता। लक्ष्मी त पापी

कलाख्यमगवाह्लादि शान्ति वै । चराचर गुरुः देव विश्वेतादि भागागतं । अमानु यो हृत्ल ये राज्य चतो यो जगत्पतिः स्ततु त्यै दान मान सामदान प्यापातेश्चिरात् । स तथाचरा कृद या युक्त स्तत दाजो प्रकृत्य ।
156 प्रतिमा व्यवहारे रामैमैत्रानीहि मु मिप । प्रत्य ध्यं हते यथा याते त्रैलोक्ये मु मिमागतं । प्रासा दौतेः प्रवेशादि यस्यास्य जगदाशितेः । पितामहा ब्राह्मि न शाः सर्वे युनव नागतां । विश्व मु
त्यं वदं तदें ज्ञाता वै नचुचेतनाः । चराचर मयोदेव सादाद्वारुस्वरूपवद्धक । कल्पवृदामि मंदं विद्धि मुपतं सर्व कामदं ॥ कृपा स्थैन चलमतो यो यथाकाम दं फलं । यद्दतो यच्छधी १५६
येकृ यत यो न विदंति वै । ते मः पारे प्रतिष्ठंतं किंचित् ज्योतिः स्वरूपिराः ॥ यतो नौ प्रधानिष्ठा नौ शुद्धा नाम ... रेत सां । अनन्य भक्ति युक्तानां मे कः पै ध्यास्युयाज्ञानी । को काशीते गम्ते

लाग्मत्य सलिलाश्रके । वरांनिवृत्तिमार्गोत्ततथास्मिन्नकरुणां वृधौ । त्रितावयुः सत्यजातिं प्राप्ते पुरुषोत्तमे । न माता न पिता भ्रिश्चैन पत्नी न सुतस्तथा । शरणागतदीनानां यथाय मुपकौन ता ग
तदैनं परिकल्प स्वमुक्तिमुक्तिफलप्रदं । पौरैः प्रजाभिर्यात्रामोः समृद्धं परिपालय । साधु [illegible] राजधर्मं पैथानुपाशां नुपसत्तम । प्रवर्तितश्च सर्वेषां पापात्यलेप्सतेरेता सः । कृतिं हं मज
रांजैद्रेउपचारैर्मद्भिर्मनः । पूजयस्व त्रिसंध्यं तं परं निर्वाणमाप्नुहि । इत्युक्ता कृतमी प्रा[illegible] कृः परकृत्यो परदेशों । वालये परदत्तं यः स दत्तानुत्तमं हृतम् । जैमिनिरुवाच । । कृतां ज
निकृदः सोऽप्यवैतानुवतिसत्तमः । मुर्ह्व्नयाहततद्राकं मालाजिवमुराद्ववितां । इंद्रद्युम्नोऽपवराजेंद्रप्राप्ता च्युतपुरुषोत्तमौ । नारदेन सहश्रीमान् ब्रह्मलोकं जगाम ह । एतद्वः कथितं पुण्यं क्षेत्रमाहात्म्य

मुतमौ । नवनित्योमित्ते स्याद्यमाहात्म्यं ब्रह्मदारुणः । पश्चात्तच्छ्रुत्वा ब्रह्मा वाच्यमानं द्विजातिभिः । अश्वमेध सहस्रस्य फलं लोको विकल लभेत् । अन्यो दत्त्वा योगः कदनपादं कामितः । नकोटि गुणात्
पुत्रार्थं विधिमाश्रित्य कीर्तनात । प्रातःप्रातर्यः शृणुयात् कल्पलाशतदोष मवेत् । गोमेधःपुष्करे ... त्रोयैर विवेक फलं लभेत । धन्यं यशस्यमायुष्यं पुत्रीयं संतानवर्द्धनं । स्वर्गप्राप्तिप्रागतिदं सर्वपा
157 पापनोदनं । एतद्रहस्यमाख्यातं पुरा रोषु सुगोपितं । वै छव्वेभ्योऽविना न्यस्तु नतु वाच्यं कदाचन । कुतर्किपहताये च कुर धातश्रुतागमाः । नास्तिका दांभिकानित्यं परदोषावदर्शिनः । अवेष्णवा ओघज्ञाव १५७
लोकस्य याजीवदेवनिदि ॥ इति श्रीस्कंदपुराणे चतुरशीतिसाहस्त्रे जैमिनिऋषिसंवादे पुरुषोत्तममाहात्म्ये चतुश्चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ... ॥ ४८ ॥ पुजतव परिपालनीयं । विश्वमेव न मगं श्री

प्रकतोतम
सतस्य